Devrimciler Faşizmi Yargılıyor

TİİKP Davası Sanıkları Hakkında Açılan Hakaret, İsyan ve Mukavemet Davaları

AYDINLIK
YAYINLARI

DEVRİMCİLER
FAŞİZMİ YARGILIYOR

Devrimciler Faşizmi Yargılıyor

TİİKP DAVASI SANIKLARI HAKKINDA AÇILAN HAKARET DAVALARI

HAKARET DAVASI SORGULARI

İSYAN DAVASI

MUKAVEMET DAVASI

AYDINLIK
YAYINLARI

Birinci Baskı Mayıs 1975

AYDINLIK
YAYINLARI

No: 13

Yazışma ve isteme adresi:
P. K. 242 Aksaray — İstanbul

Sorumlu Yönetmen:
Ali Karşılayan

Dizgi - Baskı
Yelken Matbaası

İ Ç İ N D E K İ L E R

Önsöz 7

1. Bölüm

TİİKP DAVASI
SANIKLARI HAKKINDA AÇILAN
HAKARET DAVALARI

Birinci Hakaret Davası 11

İkinci Hakaret Davası 21

Üçüncü Hakaret Davası 43

2. Bölüm

HAKARET DAVASI
SORGULARI

Yurdumuzda Faşizm Hüküm Sürüyor 64

İşçi Sınıfımız
Faşizmin Baskı ve Zulmüne
Boyun Eğmedi 121

Faşizm Toprak Ağalarının
Zulmünü Katmerleştirdi Köylüleri Ezdi 151

Faşist Diktatörlük
Kürt Milletine En Ağır Baskı ve Zulmü
Uyguladı ve Uygulamaktadır 167

Faşist Terör
Gençliğimizi Yıldıramaz 189

Ordu ve Askeri Faşist
Diktatörlük 199

İşkence Halkın Mücadelesini
Durduramaz 235

Sıkıyönetim Mahkemeleri :
Cellat Mahkemeleri 255

Faşist Zulüm 275

3. Bölüm

İSYAN DAVASI 299

4. Bölüm

MUKAVEMET DAVASI 325

5. Bölüm

TİİKP DAVASINDA SON SÖZ

Kahrolsun Faşizm
Kahrolsun Emperyalizm 351

ÖNSÖZ

Bu kitapta Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi Davası sanıkları hakkında askeri mahkemelerde açılan «hakaret», «mukavemet» ve «isyan» davaları anlatılmaktadır. Kitabın hazırlanmasında duruşma tutanaklarından, iddianamelerden ve sanıkların sorgu ve konuşmalarından yararlanılmıştır. Bütün belgeler dava dosyalarında mevcuttur.

Kitapta anlatılan «hakaret» davaları, sanıkların TİİKP davasındaki sorgu, konuşma ve davranışlarında, devlete, hükümete, orduya ve mahkemelere hakaret bulunduğu gerekçesiyle açılmıştır. «Mukavemet» ve «isyan» davaları ise, sanıkların askeri cezaevlerindeki baskı ve zulme topluca ve birlik halinde karşı koymalarını cezalandırmak amacını taşıyor.

Hakim sınıflar devrimcileri halkın davasından döndürmek, yıldırmak ve boyun eğdirmek için baskı ve terörün yanında ağır hapis cezalarını da bir tehdit olarak kullanmaktadırlar. Bu tip davalarla sanıkların birliğini çökertmeyi, mahkemelerde devrimci tutum gösterilmesini önlemeyi amaçlıyorlar. Nerede olurlarsa olsunlar istisnasız *bütün devrimcilerin faşizme karşı mücadele görevi vardır. Mahkemelerde halkın davasını kararlılıkla savunmak, cezaevlerindeki baskı ve zulme topluca karşı koymak hal-*

kın faşizme karşı mücadelesinin bir parçasıdır. Dışardaki mücadeleyi desteklemenin yolu budur. Bu görev hiç bir bahaneyle yok farzedilemez.

Devrimciler, kendilerini devrimci tutumdan döndürmek için açılan davalarda da faşizmi teşhir etmeye, halkın davasını kararlılıkla savunmaya devam etmelidirler. Şüphesiz, devrimciler bunun yanında, devrimci fikirlerden taviz vermeksizin mevcut hukuk açısından da kendilerini savunmalı ve açılan davaların haksızlığını bütün delilleriyle ortaya koymalıdırlar. Bu da faşizmi teşhir etmenin bir yoludur.

Bu kitap, sanıkların tutumunu cezalandırmak üzere açılmış davalardan ve sanıkların buralardaki tutumlarından örnekler vermektedir. Bunun yanında 12 Mart'tan sonra halkımıza yapılan faşist zulmü bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Özellikle «Sorgular» bölümü bütünüyle bu özelliği taşımaktadır. Halkımıza ve devrimimize yararlı olacağı umuduyla sunuyoruz.

AYDINLIK

1. BÖLÜM

TİİKP DAVASI SANIKLARI HAKKINDA AÇILAN HAKARET DAVALARI

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Askeri Mahkemesinde görülen Türkiye İhtilâlci İşçi Köylü Partisi Davası sanıkları hakkında üç ayrı Hakaret Davası açıldı. Bütün bu davalar, sanıkların birbuçuk sene süren yargılama sırasındaki tutumları ve sarfettikleri sözlerle ilgiliydi. İkinci ve Üçüncü olarak açılan davalar, daha sonra ilk hakaret davası ile birleştirildi. Böylece üç hakaret davası tek bir dava olarak yürütüldü.

1. HAKARET DAVASI

1973 yılı Temmuz ayı içinde TİİKP davası sanıklarından 168'ine Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının hazırladığı 1973/116 evrak, 1973/88 esas ve 1973/58 Karar No'lu bir iddianame gönderildi. İddianamede sanıkların suçları şöyle özetleniyor:

1. *Büyük Millet Meclisi'ni alenen tahkir ve tezyif etmek,*
2. *Hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif etmek,*
3. *Devletin askerî kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek,*
4. *Devletin emniyet kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek,*
5. *Adlî bir heyet huzurunda, heyetin şeref ve haysiyetine ve vakarına tecavüz ve hakaret.*

İddianameyi Askerî Savcılar; Hakim Yrb. Cahit Atay, Hakim Yrb. Nihat Güner ve Hakim Bnb. Hilmi Güler hazırlamıştı.

«Sıkıyönetim Mahkemeleri Faşist Diktatörlüğün Bir Parçasıdır»

İddianamede yer alan ilk suçlama, TİİKP davasının 10 Ocak 1973 tarihli ilk duruşmasında sanıkların mahke-

meyi red talepleri ile ilgilidir. Bu duruşmada sanık Doğu Perinçek, 353 Sayılı Kanunun sanıklara tanıdığı hakka dayanarak mahkeme heyetini reddeden bir dilekçe okumuştu. Doğu Perinçek, mahkemenin emir-kumanda zinciriyle Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı olduğunu ve tarafsız davranamayacağını söyleyerek heyeti reddediyordu. Bazı sanıklar da bu red talebine katıldılar.

Askeri savcılar Hakaret Davasını açarken, bu dilekçeye atıfta bulunuyorlar ve sanıkları suçluyorlardı. İddianame dilekçenin şu bölümüne yer veriyor:

«Mevcut iktidar, son iki yıl içinde bütün halkımıza ve özellikle halkımızın kurtuluşu için mücadele eden Marksist-Leninistlere karşı şiddetli bir baskı ve yıldırma kampanyası yürüttü. Sıkıyönetim mahkemeleri bu kampanyanın bir parçası olarak kurulan olağanüstü mahkemelerdir. Anayasanın tabii hakim ilkesi çiğnenmek suretiyle, özel maksatla kurulmuşlardır. Bu mahkemelerin hakimlerine, ihtilalcileri ağır cezalara çarptırarak bütün halkı yıldırma ve sindirme görevleri verilmiştir. Haklarında red talebinde bulunduğumuz Başkan ve hakimler de emir-kumanda zinciriyle halka karşı yıldırma kampanyası yürüten mevcut iktidara bağlıdırlar. Tarafsız davranabilmelerine imkan yoktur. İhtilalcileri ve yurtseverleri mahkum etmek için kurulan mahkemelerde kendilerine görev verilmesi ve onların bu görevleri kabul etmeleri, tarafsız davranamayacaklarının en açık delilidir.

'...işkence ve baskıların hakimlerle ilgili olmadığı iddia edilemez. Çünkü kendileri bu yollarla inşa edildiğini bildikleri ve bu şartlar altında görülen bir davaya bakmaktadırlar.

'...mahkameniz hakimlerinin adil ve tarafsız bir yargılama yapmasına imkan yoktur.

'...red talebinde bulunduğumuz hakimlerin sözü geçen işkence ve baskılardan habersiz bulundukları da ileri sürülemez.

'...böyle bir adlî mekanizma içinde bağımsız hakimler olarak değil, idarenin tayin ettiği hakimler ola-

rak görev almaları tarafsız davranamayacakları konusunda kuvvetli bir kanaat yaratmaktadır. Bu şartlar altında yapılacak bir yargılama, yerine getirilmesi gerekli bir merasimden öte bir anlam taşımayacaktır.'»

Savcılar bu sözlere dayanarak suçlamalarını şöyle ifade ediyorlar:

«Hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif ettiği, ayrıca mahkeme heyetinin huzuren şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz ve hakarette bulunduğu... sabit olmuş ve gerçekleşmiştir.» (s. 23).

İddianamede yer alan ikinci suçlama, TİİKP davasının 8 Mayıs 1973 tarihli duruşmasında sanıkların mahkeme heyetini ikinci defa reddederken kullandıkları sözlerle ilgiliydi.

Savcılar iddialarını şöyle açıklıyorlar:

«8 Mayıs 1973 tarihli celsede, mahkeme heyeti üyelerini red için hazırladığı ve mahkeme huzurunda okuduğu ve mahkemeye vermiş olduğu 8 Mayıs 1973 tarihli dilekçesinde:
'Sıkıyönetim mahkemelerinin yurdumuzda hüküm süren faşist diktatörlüğe emir-kumanda zinciriyle bağlı olduğunu belirterek'; 'mahkemeniz, sorumluluğu altında olan bu konuda aczini ifade etmiş ve adil bir yargılamanın ilk şartı olarak sanıkların güvenliğini sağlayamamıştır.'; 'mahkemeniz bu konuda talepte bulunan sanıkları susturmak, sorumluluğu altında bulunan güvenliğimizi sağlamamak suretiyle bütün bu kanunsuz baskıları yapan idarenin bir parçası olduğunu göstermektedir.'; 'mahkemeniz savunma imkanlarımızı yokeden bu kanunsuz uygulamanın sorumluluğunu idari makamlara yüklemekte artık samimi olamaz ve heyetiniz bu tutumuyla adil bir yargılama yapma niyetinde olmadığını açıkça göstermektedir. Ayrıca, Sıkıyönetim Komutanlığının mahkemenize ait yetkileri açıkça kullanması mahkemenizin bağımsız olmadığını bir kere daha kanıtlamaktadır.'; 'mahkemeniz bu tutumu ile faşist dikta-

törlüğün işkenceleri örtbas etme çabalarına yardımcı olmaktadır. Böyle bir tutum adil ve tarafsız hakimlerin tutumu olamaz. Bu tutum olsa olsa büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına hizmet eden ve halka düşmanlık güden bir tutumdur.' şeklindeki bu mahiyette sair sözleriyle hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif ettiği, ayrıca, mahkemenin huzuren şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz ve hakarette bulunduğu... sabit olmuş ve gerçekleşmiştir.» (s. 24-25)

Doğu Perinçek söz konusu dilekçeyi okuduktan sonra, Gün Zileli söz almış, Doğu Perinçek'in dilekçesine aynen katıldığını belirterek, «mahkemenin askerî faşist diktatörlüğün bir uzantısı olduğunun» zapta geçmesini istemiştir. Diğer sanıklar da hem Doğu Perinçek'in dilekçesine hem de Gün Zileli'nin sözlerine aynen ve tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. İddianamede, Gün Zileli'nin sözlerine katılmak suretiyle de sanıkların «hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif ettikleri» iddia ediliyordu.

TİİKP davasının 20 Mart 1973 tarihli celsesinde Doğu Perinçek, savunma haklarını ortadan kaldıran bazı uygulamalara dikkati çekti ve mahkemeden tedbir almasını istedi. Sanıkların büyük çoğunluğu bu talebe katıldı. İdianamede bu dilekçeden de kısaca söz ediliyor ve sanıklar suçlanıyordu.

Mesela Doğu Perinçek ile ilgili iddia şöyleydi:

«20 Mart 1973 tarihli celsede duruşma dışında yapılan bazı idarî işlemlerin savunma haklarını kısıtlayıcı mahiyette olduğu, bu hususların mahkemece nazara alınması ve ilgililere duyurulması yolunda mahkeme huzurunda okuduğu ve mahkemeye tevdi ettiği 20 Mart 1973 tarihli dilekçesinde: **'Sıkıyönetim mahkemelerinin faşist askeri diktatörlüğün kontrol ve baskısı altında olduğu konusundaki görüşlerimizi'** şeklindeki ve bu mahiyette sair sözleriyle hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif ettiği... sabit olmuş ve gerçekleşmiştir.» (s. 24).

İşkenceden Sözetmek Suç Sayılıyor

Ayrıca, Doğu Perinçek'in Kara Kuvvetleri Devrimci Subaylar Örgütü davasında ve Ali Lütfü Tınç'ın TİİKP Davasında mahkemeyi red dilekçeleri ve bunlara katılan sanıklar da «hükümetin ve mahkemenin şeref ve haysiyetine tecavüz ve hakaret etmekle» suçlanıyorlardı.

İddianamede bazı sanıkların dilekçelerinde yer alan şu sözler bile suç olarak gösteriliyordu: «MİT işkenceleri», «MİT tarafından alınan ifademi işkence altında imzalatıldığı için reddediyorum», «elinizdeki ifadeler yüzlerce insanın kanıyla lekelidir.», «Deliller MİT işkencehanelerinde düzenlenmiştir». vs.

Savcılar, TCK'nun 159 ve 268. maddelerinin, her bir hakaret fiili için ayrı ayrı uygulandığını ileri sürerek, sanıkların bu maddelere göre 4-5 hatta 7-8 defa cezalandırılmalarını istediler. Böylece bazı sanıklar için 60 yıla kadar, bütün sanıklar için ise toplam 3000 yıla kadar hapis cezası istiyorlardı.

Yargılama 10 Ağustos 1973 tarihinde başladı. Duruşmalar Ankara'da 28. Tümen içindeki bir barakada yürütüldü.

İlk üç celsede mahkeme heyetinde şu hakimler bulunuyordu:

Başkan; Tnk. Alb. Remzi Tuna
Üye Hak. Bnb. Zeki Eğin
Üye Hak. Kd. Yzb. Ersin Eserol

Üçüncü celseden sonra, Bnb. Zeki Eğin'in yerini Duruşma Hakimi olarak Hakim Yrb. Yaşar Çiftçioğlu aldı.

14 Ağustos 1973 tarihli ikinci celsede, sanıklardan Doğu Perinçek söz istedi:

> **«Sanıkların duruşmada usule göre serbest olarak bulunmaları icabeder, halbuki görülüyor ki, aralarda askerler bulunmaktadır. Bu hususta mahkemenin tedbir almasını taleb ediyorum,»** dedi. (Hakaret Davası Duruşma tutanaklarından s. 11).

Gerçekler Örtbas Edilemez: Zorbalık Düzeni Bir Kere Daha Teşhir Olacaktır

Aynı celsede Şule Zaloğlu şu dilekçe ile mahkemeyi reddetti:

«Bugün yurdumuzda, baskı, zorbalık ve yıldırma siyaseti uygulayarak halkımıza zulmeden bir faşist askerî diktatörlük hüküm sürmektedir. Sıkıyönetim mahkemeleri, emir-kumanda zinciriyle bu faşist diktatörlüğe bağlıdır. Bu mahkemeler, halkın safında yer alan ihtilalcileri ve yurtseverleri ağır cezalara çarptırarak bütün halkı yıldırmak amacıyla kurulmuştur.

Bu amaca uygun olarak TİİKP davasında halkımız üzerindeki baskı ve zulmü dile getiren sanık beyanları suç sayılmış ve yeni bir dava konusu olmuştur. Bu yeni davanın, mevcut faşist diktatörlüğü örtbas etmek için açıldığı şüphesizdir. Bizler şimdiye kadar uğradığımız her türlü zulüm ve kanunsuzluğu bütün delilleriyle ortaya koyduğumuz halde, bu konuda hiçbir tahkikat açılmadı. Yer, zaman ve şahıs belirterek yaptığımız ihbarların hiçbiri dikkate alınmadı ve örtbas edildi. Buna karşılık, bu zulmü ifade ettiğimiz için hakkımızda yeni bir dava açıldı. Bu da faşist askerî diktatörlüğün kendi faşist yüzünün açığa çıkmasından ne kadar korktuğunu göstermektedir.

Suç delili sayılan ve bu davanın konusu olan sanık beyanları sadece gerçeği dile getirmekte, yani faşist diktatörlüğün baskı ve zulmünü ortaya koymaktadır. Bu durumda mahkemenize verilen görev, faşizmi örtbas etmek ve halkın safında yer alan devrimcileri yıldırmaya çalışma görevidir. Oysa faşist diktatörlüğün varlığı ve halkımız üzerinde uyguladığı zulüm, ondan sözedilmesini önlemekle ortadan kaldırılamaz. Ve gerçekler saklanamaz. Bugün burada başlayan bu dava da, sadece, mevcut zorbalık düzeninin bir kere daha teşhir olmasına yarayacaktır. Bütün sıkıyönetim mahkemeleri gibi, mahkemeniz de, işbirlikçi büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının hizmetinde olan faşist askerî diktatörlüğe emir-kumanda zinciriyle bağlıdır.

Sıkıyönetim mahkemeleri, anayasanın tabii hakim ilkesi çiğnenmek suretiyle, özel maksatla kurulmuş olağanüstü mahkemelerdir. Bu mahkemelerde görevli askerî hakimlerin hakimlik teminatı yoktur. 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2. maddesi Sıkıyönetim Komutanlığı emrine atanan veya görev alan personele sıkıyönetim süresince komutanlığın izni olmadıkça istifa veya emeklilik hakkı tanımaz. Bütün askerî mahkemeler hakimleri, mahkemenin nezdinde kurulduğu komutanın emrindedir. Bu durumda istifa etmeye dahi hakkı olmayan hakimlerden kurulu bir mahkeme heyeti, emir-kumanda zincirinden bağımsız olarak adil bir yargılama yapabilir mi? Buna imkan yoktur.

Sıkıyönetim mahkemeleri halkı sindirmek ve yıldırmak isteyen mevcut yönetim mekanizmasının bir parçasıdır. Mahkemeniz başkan ve üyelerine işte böyle bir mekanizma içinde görev verilmiştir. Bu da, onların, yurtseverleri ve ihtilalcileri cezalandırmak ve sindirmek amacına alet olarak seçildiklerini göstermektedir. Mahkemeniz başkan ve üyelerinin böyle bir görevi kabul etmeleri ise, onların halka, yurtseverlere ve ihtilalcilere karşı düşmanlık beslediklerini ve tarafsız davranamayacakları konusunda kuvvetli bir kanaat uyandırmaktadır.

Bu nedenle mahkemeniz başkan ve üyelerinin reddini taleb ederim. 159 Sayılı Kanunla getirilen değişiklikte yer alan 'savaş hali'nin bulunmadığı gözönüne alınarak bu talebimin 353 Sayılı Kanunun 43. maddesi gereğince 'kurulacak yeni bir heyet veya en yakın askerî mahkeme' tarafından incelenmesini arzederim.»

Sanıkların büyük çoğunluğu Şule Zaloğlu'nun red dilekçesine katıldılar.

Mahkeme heyeti, bu talepler hakkında karar vermek üzere gizli müzakereye çekildi. Heyet, her zaman olduğu gibi, sanıkların taleplerini reddetti. Bundan sonra iddianamenin okunmasına geçildi.

6 Eylül 1973 tarihli 5. celsede sorgulara başlandı.

Sanıklar sorgularını yazılı metinler halinde hazırlamışlardı. Duruşma Hakimi önce sorgunun sözlü yapılacağını ve yazılı metinleri okutmayacağını söyledi. «Ben soracağım, siz sadece sorduklarıma cevap vereceksiniz» dedi. Sanıklar sorgunun, savunmanın bir parçası olduğunu ve hiçbir şekilde kısıtlanamayacağını ısrarla belirttiler. Yazılı sorgu metinleri ile haklarındaki suçlamalara cevap vereceklerini, ayrıca, mahkemenin sorularını cevaplandırmaya hazır olduklarını söylediler. Sorgu metinlerini okumaları böylece kabul edildi.

Sanıkların, mahkeme heyetinin sorularına karşı verdikleri cevaplar duruşma tutanaklarında yer alıyor. Yazılı olarak hazırladıkları ve mahkeme önünde okudukları sorgu dilekçeleri ise, tutanaklarda «okundu, dosyasına kondu» şeklinde geçiyor. Yazılı sorgu metinlerinden bazılarını bu kitabın ikinci bölümünde sunuyoruz.

Yazılı sorguların okunup okunmayacağı daha ikinci sanığın sorgusunda tekrar tartışma konusu oldu. Gün Zileli'nin sorgusundan sonra, Askerî Savcı Cahit Atay; «sanığın mensubu olduğu rejimin propagandasını yaptığı, sorgu ve savunma sınırını aştığını» iddia ederek, mahkemeden yazılı sorgu metinlerinin okunmasına izin vermemesini istedi. Heyet savcının bu talebini kabul etmedi. Ancak Duruşma Hakimi Yrb. Yaşar Çiftçioğlu, Selahattin Fırat'ın sorgusunda sanığın sözünü keserek, yazılı metni okutmadı. Metni okumakta ısrar eden Selahattin Fırat'ı duruşmadan çıkardı. 20 Eylül 1973 tarihli celseye ait tutanaklarda bu konuda şunlar yazılı:

> «Sanık Selahattin Fırat sorgusunda: Elindeki metni okumakla sorgusuna başladı. Okuduğu sorgu metninin açılan dava konusuyla ilgili olmayıp, işe taalluku bulunmayan hususlara ait olduğu görüldü. Sanığa iddia ile ilgili olarak tek tek sualler tevcih edildiğinde sanık cevap vermemekte direndi ve ihtarlara rağmen heyete **karşı duruşma inzibatına** yakışmayacak hareketlerle cevaplarda bulunması üzerine sanık salondan dışarı **çıkarıldı. Bu** arada el kol hare-

ketleriyle heyet kararlarına itirazda bulunan Gün Zileli de duruşma salonundan dışarı çıkarıldı.
Aynı şekilde sorgu yapmayacağını, ifade vermeyeceğini beyan eden sanığın, dosyanın 417'nci sırasındaki mevcut hazırlık ifadesi okundu, mahiyeti anlaşıldı.
Sanık vekili Erşen Şansal, sorgunun tamamlanmadığını, eksik kaldığının zapta geçmesini taleb etti ve okuduğu metnin sorgu ile ilgili olduğunu da görüşüne ekledi.»

2. HAKARET DAVASI

TİİKP davası sanıkları hakkında açılan birinci hakaret davasında sorgulara devam edilirken, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının hazırladığı 1973/156 Evrak, 1973/102 Esas ve 1973/69 Karar No'lu ikinci bir iddianame ile, TİİKP Davasının 158 sanığı hakkında yeni bir hakaret davası açıldı. Soruşturmayı aynı askerî savcılar yürütüyordu. 21. 7. 1973 tarihini taşıyan iddianamede sanıkların suçları şöyle **özetleniyor:**

1. *Hükümetin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif etmek,*
2. *Devletin askerî kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek,*
3. *Devletin emniyet, muhafaza kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek,*
4. *Adlî bir heyet huzurunda heyetin şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz ve hakarette bulunmak.*

Sanıkların Savunma Hakkı İçin Topluca Direnmeleri Suç Sayılıyor

Sanıkların bu şekilde suçlanmasına gerekçe olarak TİİKP davasının 5 Haziran 1973 tarihli duruşmasında çıkan olaylar gösteriliyordu.

5 Haziran 1973 tarihli duruşmada Doğu Perinçek, cezaevindeki baskı ve zulmü dile getiren ve mahkemeden tedbir almasını isteyen bir dilekçe okumak istedi. Mahkeme heyeti «bizi ilgilendirmez» diyerek, Doğu Perinçek'in dilekçesini okumasını engelledi. Doğu Perinçek, cezaevlerindeki baskı ve zulmün sanıkların can güvenliğini ve savunma haklarını ortadan kaldırdığını, bu durumun giderilmesinin mahkemenin sorumluluğu altında olduğunu hatırlattı ve dilekçesini okumakta ısrar etti. 3 No'lu Mahkeme Başkanı Alb. İzzettin Avlar'ın Doğu Perinçek'i duruşmadan dışarı çıkartarak susturma yoluna gitmesi üzerine sanıkları topluca ayağa kalkarak, «Kahrolsun Faşistler!» şeklinde bağırdılar ve mahkeme heyetini protesto ettiler. İşte İkinci Hakaret Davasının en önemli konusu buydu.

Yine bu iddianamede bazı sanıklar, TİİKP Davasında şahit beyanlarına karşı söyledikleri sözlerden dolayı da suçlanıyorlardı.

Savcılar; «Tanık beyanlarına karşı, bütün Türkiye'de olduğu gibi, cezaevinde de faşist askerî diktatörlük ve zorbalık hüküm sürdüğünden hiçbir şey söylemiyeceğim» (s. 15) sözlerini dahi suçlamalarına delil gösteriyorlardı.

İkinci Hakaret Davası duruşmalarına 4 Eylül 1973 tarihinde başlandı. Davaya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 2 No'lu Askerî Mahkemesinin Tnk. Alb. Remzi Tuna, Hakim. Yrb. Yaşar Çiftçioğlu ve Hakim Yzb. Ersin Eserol'dan meydana gelen heyeti bakıyordu. Duruşmalar yine 28. Tümen içindeki barakada yürütüldü.

7 Eylül 1973 tarihli *Yeni Gün Gazetesi*'nin İkinci Hakaret Davası ile ilgili haber başlığı şöyleydi:

> «Mahkemeye Hakaret Ettikleri İddiasıyla
> Şafak Davası Sanıkları İçin 3778 Yıl Hapis Cezası İstendi»

11 Eylül 1973 tarihli ikinci celseye ait tutanaklarda şunlar yazılı:

«As. Savcı Esas Hakkındaki İddiasını okumadan önce, sanıklardan Gün Zileli, As. Savcının çekilmesi gerektiğini, tarafsız olmadığını belirtti. Bu durumu belirten bir de dilekçe takdim etti. Okundu, mahiyeti anlaşıldı.

«353 Sayılı As. Yargılama Usulü Kanununun 46. Maddesine göre, savcıların reddedilemeyeceği, ancak kendiliklerinden çekilebileceği açık hükmüne binaen bu hususta bir karar alınmasını gerektiren bir durum görülmedi.

«Sanıklardan Afife Garip, Meryem Esen, Mehmet Cengiz (Sökeli), Kabil Kocatürk, Ümit Üçok, Ahmet Güleken, Şerif Karacadağ dışındaki sanıklar da bu talebe iştirak ettiler. Ancak yukarda zapta geçen durum muvacehesinde bu hususta karar alınmasına gerek görülmedi.» (İkinci Hakaret Davası tutanaklarından s. 12)

Askerî Savcı MİT Ajanıyla İşbirliği Halindedir

Gün Zileli'nin dilekçesi şöyleydi:

«Savcı Cahit Atay'la bu davanın sanıkları arasında husumet vardır. Savcılık sanıklara karşı düşmanlık noktasında Halis Özkan adlı MİT ajanı ile işbirliği yapmıştır.

Davanın başlangıcında Halis Özkan, bizzat kendisi arkadaşlarımıza 'savcılar tarafından baskı yapıldığını, böylece kendisinin savcıların gösterdiği şekilde ifade vermeye zorlandığını' söyledi. Bundan sonra, Halis Özkan sorgusundan bir gün önce savcılığa çağırıldı. Savcılık Halis Özkan'a gösterdiği şekilde ifade vermesi için yeniden baskı yaptı. Halis Özkan bu durumu cezaevinde arkadaşlara ağlayarak anlattı.

Savcı ve MİT ajanı Halis Özkan devrimcilere karşı küfür ve iftira dilekçesini işbirliği halinde hazırlamışlardır. Bu işbirliği, iftira dilekçesinin savcılık tarafından gazetelere dağıtılmasında da kendisini göstermektedir. Savcılar, iftira kampanyasını körükleyenlerin başında gelmektedir.

Bütün bunlar göstermektedir ki, savcı Cahit Atay bizlere karşı husumet beslemektedir.

Bizlere karşı düzenlenen tertibin baş ortaklarından As. Savcı Cahit Atay'ın 353 Sayılı Kanunun 46. maddesi gereğince iddia makamından çekilmesini talep ediyorum.»

Aynı celsede, daha sonra, «Sanıklardan Oral Çalışlar mahkeme heyetini redde dair bir sayfadan ibaret 11. 9. 1973 tarihli bir dilekçeyi okudu, mahkeme heyetine ibraz etti.» *(Tutanak, s. 12).*

Hakimler!
Faşist Diktatörlüğe Hizmet Etmeyiniz!

Oral Çalışlar'ın mahkemeyi red dilekçesi:

«Bizler uzun süredir yargılandığımız çeşitli davalarda, sıkıyönetim mahkemelerinin tarafsız olamayacağını söyledik ve bu nedenle mahkeme heyetlerini reddettik.

Halkımıza ve tüm yurtseverlere azgınca saldıran sıkıyönetimin kurduğu mahkemeler tarafsız olamaz. Bu mahkemeler, işçilere, köylülere ve tüm halkımıza zulmeden faşist askerî diktatörlüğün emriyle ve onların bir parçası olarak kurulmuşlardır. Bugüne kadarki uygulamalar da bunu açıkça ispatlamaktadır. Sıkıyönetim mahkemelerindeki hakimler, komünist ihtilalcileri ve tüm yurtseverleri ağır cezalara çarptırmaktan başka herhangi bir iş yapmamaktadırlar.

Halkımıza zulmeden faşist diktatörlüğün hizmetindeki mahkemeniz de tarafsız değildir. Bizleri ve tüm yurtseverleri yıldırma ve sindirme saldırganlığının bir parçasıdır.

Sizleri de tarafsız olmadığınız için reddediyorum. Sizleri, halkımıza ve tüm devrimcilere saldıran faşist diktatörlüğe hiç olmazsa bundan böyle hizmet edip, halkımıza karşı yeni suçlar işlememeniz için çekilmeye davet ediyorum.»

Mahkeme Salonunda Saldırıya Uğrayan Sanıklar, Tek Bir Vücut Halinde Karşı Koydular

Heyet dilekçeye katılan sanıkları tesbit edeceği sırada, duruşma salonunun arka kısmında cereyan eden bir olay bütün sanıkların toplu protestosuna sebep oldu. Salon inzibatını sağlamakla görevli iki subay, tuvalete gitmek için salondan çıkmakta olan sanık Sami Pirençek'e ortada hiçbir sebep yokken saldırmaya ve vurmaya başladılar. Sami Pirençek kendisini bu saldırıdan korumaya çalışırken gürültüler bütün sanıkları ayağa kaldırdı. Arkadaşlarını savunmak için oturdukları sandalyeleri, önlerinde duran parmaklıkları kaparak ve «Kahrolsun Faşistler» diye bağırarak harekete geçtiler.

Bu, Türkiye'deki sıkıyönetim uygulamalarının zorunlu kıldığı bir davranıştı. İki yıllık tecrübe, tutuklulara kendilerini savunmak için, birlik halinde hareket etmek ve saldırılara kararlı bir şekilde karşı koymaktan başka çare olmadığını göstermiştir. Nitekim olaylar, sanıkların bu toplu hareketi üzerine yatıştı. Mahkeme heyeti gözünün önünde cereyan eden saldırı olayını inkâr etti ve görmediğini söyledi. Ve duruşmanın inzibatını bozdukları gerekçesiyle bütün sanıkları duruşmadan çıkarmaya karar verdi.

11. 9. 1973 tarihli duruşma tutanaklarında olaylar şöyle anlatılıyor:

> «...Red dilekçesine katılmayan az sayıdaki sanıkları tesbit etmekteyken, arka tarafta duyulan bir gürültü üzerine bütün sanıkların ayağa kalkarak o tarafa doğru harekete geçtikleri ve ellerini havaya kaldırarak 'kahrolsun faşistler' ve buna benzer şekilde bağırmalarda bulundukları gözlendi... Sanıkların tümünün bu harekete iştiraki tesbit olunmakla sanıkların tamamı bakımından duruşmanın inzibatını bozmaları yönünden dışarı çıkarma tedbiri uygulandı. Salonda bulunan sanık vekili Aslan Haksal ise, müvekkiller yönünden ikinci defa çıkarılmak gibi, bir daha salona alınmamak gibi bir durum olacağı, bu

bakımdan görevlilerin vazifelerinde hassas olmaları üzerinde durdu.» (s. 12).

Gazeteler Sami Pirençek'in duruşma salonunda dövülmesi haberini şöyle verdiler:

«Bir Avukat, Sıkıyönetim Mahkemesinde Bir Sanığın Dövüldüğünü Korutürk'e duyurdu.»
«Avukat K. Aslan Haksal, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Mahkemesinde önceki günkü duruşma sırasında görevlilerce bir sanığın dövüldüğünü belirterek, bu şikayetini telgrafla Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Ankara Sıkıyönetim Komutanı'na duyurmuştur.
Avukat Haksal'ın telgrafı şöyledir:
'Sıkıyönetim 2 No'lu Askeri Mahkemesinde bugün öğleden sonra yapılan ve hazır bulunduğum duruşmada bir sanık, mahkeme salonunda görevli bir subay tarafından dövülmüştür. Mahkeme huzurunda dahi sanık dövebilen görevlinin bu fiilini mahkeme dışında da tevali edebileceğinden haklı olarak endişe edildiğini ve adil bir yargılamanın asgari şartı olan sanıkların can emniyetinin sağlanması ve benzeri olaylara mani olunması için çok acil tedbirlerin alınmasına emir ve müsadelerinizi arz ve talep ederim.'» (Cumhuriyet, 13 Eylül 1973).

14 Eylül 1973 tarihli gazetelerde ise, sanık yakınlarının bu saldırı üzerine Cumhurbaşkanına verdikleri dilekçe yer alıyordu.

25 Eylül 1973 tarihli ikinci celseyi tutanaklardan takip edelim:

«Dosya tetkik edildi. Duruşmanın geçen celse sanık Oral Çalışlar tarafından mahkemeye karşı vaki red talebine iştirak eden ve etmeyen sanıkların tesbiti safhasında kaldığı anlaşıldı.
Mehmet Cengiz (Sökeli), Şerif Karacadağ, Afife Garip, Meryem Esen, Ümit Üçok, Kabil Kocatürk, Mehmet Duran Şeker, Ahmet Seydanlıoğlu, Ahmet Güleken, Yüksel Çetin, Behçet Herdem, Yücel Özel dı-

şındaki diğer bütün sanıklar red talebine iştirak ettiklerini beyan ettiler.
Bu arada sanıklardan Kabil Kocatürk, mahkemeyi reddettiğine dair dilekçesini okudu.
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:
353 Sayılı Kanunun 1596 Sayılı Kanunla değişik 40. maddesi ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunuyla 1728 Sayılı Kanunla değişik 18. maddesi hükümleri uyarınca sıkıyönetim mahkemelerinde hakimlerin tarafsızlıklarını şüpheye düşürecek sebeplerde reddi isteminde bulunulamayacağı ve bu hususta herhangi bir usulî muameleye gidilemeyeceği aşikar bulunmakla, gerek sanık Oral Çalışlar ve gerekse Kabil Kocatürk tarafından bu hususta ortaya çıkan talepler ile ona iştirakli bulunan sanık taleplerinin reddine oy birliğiyle karar verilip açıklandı.» (s. 14).

Daha sonra duruşma hakimi Yaşar Çiftçioğlu geçen celsedeki olaylarla ilgili sözlü açıklamada bulundu:

«Biz, sanıkların duruşma inzibatını bozucu bir olaya müdahale ettiklerini tesbit ettiğimizden, sanıkların bir tedbir olarak salondan çıkarılmalarına ve duruşmanın tatil edilmesine karar verdik. Hiçbir usulî işlem yapılmadı.»

Mahkemede Olanların Hesabını Cezaevi Soruyor

Bu açıklamadan sonra Sami Pirençek mahkemeden bazı talepleri olduğunu söyledi ve bir dilekçe okumak istedi. Heyet Sami Pirençek'in bu dilekçesini okutmadı. Dilekçe aynen şöyleydi:

«11 Eylül 1973 tarihli duruşmada, tuvalete çıkmak için yerimden kalktığımda, heyetinizin de gördüğü gibi duruşma salonunda iki görevlinin saldırısına uğradım ve dövüldüm. Bu durum, duruşma salonunda inzibati tedbirler adı altında sanıklara yapılan baskıların giderek dayak ve saldırıya vardığını ortaya koymuştur. Bu şartlar altında kendimi savunabilmem imkansız hale gelmiştir. Sanıkların duruşma salonunda görevlilerce baskı altında ve sürekli sinir ger-

ginliği içinde bulundukları bir mahkemede sıhhatli bir yargılama yapılamayacağı açıktır.

Mahkeme salonunda, duruşma sırasında meydana gelen her türlü olayın yetki ve sorumluluğu mahkeme heyetine aittir. Ayrıca duruşma sırasında meydana gelen olaylar ve sanıkların davranışları ve sorguları, savunmaları vs. hakkında mahkemenin dışında hiçbir kişi veya kurumun baskıda bulunamayacağı veya mahkeme bilgisi ve sorumluluğu dışında soruşturma vs. de bulunamayacağı kanunun amir hükmü olduğu halde, yukarıda sözünü ettiğim olaydan dolayı duruşmadan hemen bir gün sonra Aslan Sonat, Taylan Erten, Hasan Ertin, Kayahan Uygur, Şamuel Sivil, Levon Mafyan, İdris Yalçın, Cahit Düzel, Ömer Parlar, Gündüz Bilgili ve ben 1 No'lu Askeri Cezaevinde dövüldük. 15-20 inzibat eri tarafından tokat, yumruk, tekme, cop ve miğferle dövüldük. Bu dayak olayını bizzat Üsteğmen Burhan Poturna yönetti. Ve dayak sırasında orada bulunan Cezaevi doktoru Metin Denli ile birlikte duruşma salonundaki olay hakkında beni ve arkadaşlarımı sorguya çekti.

En hayasızca hakaretler arasında aynen şöyle dedi: 'Biz burada Yahudi ve komünist s...mek için bilendik. Benden hiç kimse hesap soramaz. Sizi tel örgülerden dışarı atarım, vurdururum ve kaçarken vuruldu derim. Burada kanun benim, istediğiniz yere şikayet edin.' Daha başkaca hiçbir sebep gösterilmeden tecrite beş arkadaşım ile birlikte konulduk. Altı gün burada kaldık.

Sonuç olarak; heyetinizden duruşma salonunda ve cezaevinde can güvenliğimizin sağlanmasını ve heyetinize ait olan yetkilerin cezaevi idaresi tarafından kullanılmasının önüne geçilmesini talep ediyorum.»

Duruşma sonunda heyet, bu dava ile Birinci Hakaret Davasının birleştirilmesi kararını açıkladı.

Faşist Diktatörlük Ağalara Dayanıyor

2 Ekim 1973 tarihli duruşmada sorgulara yeniden başlandı.

Birinci Hakaret Davasında dilekçesi okutulmayan ve duruşmadan çıkarılan Selahattin Fırat sorgusunda her iki iddianameye de cevap verdi. Şöyle dedi:

«Bir kere, uygulamasını ifade etmeye çalıştığım faşist askerî diktatörlük Türkiye'de vardır ve hüküm sürmektedir. Yukarıda ifade etmeye çalıştığım gibi toprak ağalarına dayanarak durumunu sürdürmektedir. Özellikle şarkta ve Güneydoğu Anadolu'da yaşayan Kürt ulusuna karşı çeşitli zulümler yapılmıştır. Bir kısım toprak ağaları, isim vermek gerekirse, örneğin Mahmut Kepoğlu gibi, bu idarenin ortakları ve yardımcıları kendi menfaatlerine uygun faşist askerî diktatörlüğün emeline uygun faaliyette bulunmuşlar ve bulunmaktadırlar. 12 Mart faşist darbesinden sonra bir plan ele geçirilmiştir. Bu plan Kürtlerin imhasına dairdir. Kürtlerin yoğun yerleşme noktalarına müstenittir. Askerî diktatörlükçe askerî tatbikatlar özellikle Doğu'da yapılmaktadır. Bunun manası özellikle Kürt halkını ezmek malına ve canına zarar vermek içindir. İşte faşist askerî diktatörlüğün uygulamasından örnekler. Cezaevinde faşist askerî diktatörlük hüküm sürmektedir. Bize baskı ve zulüm yapılmıştır. Mahkeme buna karşı tedbir almamıştır. İşte ifade ettiğim bu hususlar itibariyle faşist askerî diktatörlük sözcüğünü kullandım ve varolduğunu ifade etmeye çalıştım.

...birleştirilen davayla ilgili olarak ifade vermediğim daha önce zapta geçmiştir. Ben bu hususta ifade vermek istedim. Okuduğum metin üzerinde ifadede bulunurken sözüm kesildi. Duruşma hakimi tarafından sual yöneltileceği ifade edildi. Ancak yöneltilmedi. Okumak istediğimde de salondan çıkarma tedbiri uygulandı.» (Tutanak s. 31-32).

Mahkemenin Tutumu Hukuki Değildir

Aynı celsenin sonunda Doğu Perinçek olaylarla ilgili olarak mahkemeye iki dilekçe verdi. Doğu Perinçek'in 2 Ekim 1973 tarihli dilekçeleri:

«2 No'lu Mahkeme Başkanına,
4 Eylül 1973 tarihli celsede, duruşmanın inzibatını ihlal ettiğimiz gerekçesiyle salondan çıkarıldık.
Oysa sizin de takdir edeceğiniz üzere sanıklar bir olay çıkarmamışlardır. Tam tersine, olay salondaki görevliler tarafından çıkarılmıştır. Bir sanığa, salonda, duruşma sırasında, herkesin gözü önünde saldırılmıştır. Sanıklar, duruşma inzibatını bozan bu saldırıya tepki olarak, arkadaşlarını ve kendilerini korumak için hareket etmişlerdir.
Sanıkların mahkeme heyetini muhatap alan herhangi bir davranışları olmamıştır.
Sanıkları salondan çıkarmak, Mahkeme Başkanının yetkisindedir. Siz, Mahkeme Başkanı olarak, başlangıçta böyle bir uygulamaya gerek görmediniz ve salondan çıkarma tedbirini uygulamadığınızı iki defa açıkça ifade ettiniz. Buna rağmen, takdir yetkinize müdahale edildi ve kararınızı sonra değiştirerek bizleri salondan çıkardınız.
Salondan çıkarma, kanunlara eklenen Anayasaya aykırı hükümlerle, bugün sanıkları savunma hakkından yoksun bırakmaya yol açabilen ağır bir tedbirdir ve savunma hakkımız üzerinde de bir tehdit ifade etmektedir.
Bütün bunlar yanında, biz sanıkların bugüne kadar karşılaştığımız çeşitli kanunsuz baskı ve zorbalıklar karşısında, her türlü kanuni yolun kapatıldığını ve kendimizi bizzat korumak dışında bir tedbirimiz olmadığını da takdir etmenizi diliyoruz.
Olay salondaki görevliler tarafından çıkarılmıştır.
Sanıklar, salon inzibatını bozan bir zorbalığa tepki göstermişlerdir.
'Madem salon inzibatı bozuldu, salondan çıkarma tedbirini uygulamaya mecburuz' şeklinde hukuki gerekçe olamaz. Böyle bir mecburiyet yoktur. Salon inzibatının bozulması halinde, olayı çıkaranların bizler olmadığına, haksız bir tahrikin bulunduğuna bakılmaksızın, sanıkların salondan çıkarılması hukuki bir karar değildir. Kanun böyle bir anlam taşımıyor. Kanun, Mahkeme Başkanına bir takdir yetkisi tanımıştır. Olayı değerlendirmek Mahkeme Başkanına aittir.

Bütün bunları göz önüne alarak, savunma hakkımız üzerinde bir tehdit ifade eden salondan çıkarma kararının geri alınmasına karar vermenizi talep ederim. Yanlış bir karardan vazgeçmek, çok faziletli ve sanıkların savunma haklarını korumak bakımından hukuka uygun bir davranış olacaktır.
Arzederim.»

«2 No'lu Askerî Mahkeme Başkanlığına,
4 Eylül 1973 tarihli celsede çıkan olay, tutanağa yanlış ve eksik olarak geçirilmiştir. Tutanakların 12. sayfasında «arka taraftan duyulan bir gürültü»den söz edilmektedir.
Oysa heyetinizin ve salonda bulunan herkesin gördüğü üzere, sanık Sami Pirençek duruşma salonu içinde bir görevli subayın saldırısına uğramış, yumruklanmıştır. Sanıklar bu olaya tepki olarak hareket etmişlerdir.

Olayın tutanaklara doğru geçirilmesinde biz sanıkların hukukî menfaati vardır.
Şüphesiz tutanakları yazdırmak hakimin yetkisi altındadır. Fakat bu yetki, hiçbir hakime tutanakları keyfi olarak yazdırmak hakkını vermez. Sanıkların lehine olan hususlar tutanaklara geçirilir. Aksi halde tarafsız bir yargılama söz konusu olamaz.
Yukarıda arzettiğim sebeplerle heyetinizin tutanakların düzeltilmesi konusunda karar almasını arz ve talep ederim.»

Mahkeme kararını şöyle açıkladı:

«GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

1. 4 Eylül 1973 tarihli celsede mahkeme başkanınca uygulanan tedbirin mahkeme başkanınca kaldırılmasına dair dilekçenin münderecatı ve muhatabı itibariyle, sanıkların salondan çıkarılmasına müncer olan olayın gözlemlenen şekliyle zapta geçmiş bulunması itibariyle tutanakların düzeltilmesi hakkındaki Doğu Perinçek tarafından yapılan talepler hakkında herhangi bir karar alınmasına mahal olmadığına ...oy birliğiyle karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 33).

4 Ekim 1973 tarihli duruşmanın sonunda Selahattin Fırat tekrar söz aldı:

«Sanık Selahattin Fırat ise, hakkında uygulanan çıkarma tedbirinin kaldırılmasını, ihtar yapılmadığını beyan etti.» (Tutanak s. 37).
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ
...
2. Selahattin Fırat'ın duruşma salonundan atılması hakkındaki tedbirin kaldırılması talebi hakkında 353 Sayılı Yasanın 143. maddesi muvacehesinde karar ittihazına gerek olmadığına... oybirliği ile karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 37).

Sanıkların Birbiriyle Konuşması Bile Yasaklanıyor

18 Ekim 1973 tarihli celsede, duruşma başlamadan önce sanıklar birbirleriyle konuştukları, böylece salonun düzen ve asayişini bozdukları gerekçesiyle salondan çıkartılarak cezaevine götürüldüler. Heyet yerini aldığında, sanıkların yerlerinde olmadığı görüldü. Tutanaklarından:

«Duruşma her ne kadar 18. 10. 1973 Perşembe günü saat 14'e muallak bulunmaktaysa da, yoklamanın geç getirilmesi itibariyle duruşmaya heyette ve iddia makamında bir değişiklik olmaksızın saat 14.30'da başlanıldı.
Yoklama yapıldı, sanıklardan tutuklu olanların salonda bulunmadıkları, tutuksuz sanıklardan gelen olmadığı anlaşıldı.
Mahkeme heyetine ibraz edilen 18. 10. 1973 tarihli duruşma salonu genel sorumlusu ve iç emniyet amiri tarafından tanzim edilip verilen rapordan; duruşma salonunda gerekli tertip ve düzen ve asayişin sağlanmaması nedeniyle duruşma salonunun boşaltılmış olduğu anlaşıldı.
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ
...Sorgulara devam edilmek üzere duruşmanın 6. 11. 1973 günü saat 14.'e talikine ve durumun komutanlığa duyurulmasına oybirliği ile karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 55).

Mahkeme Talepte Bulunan Sanıkları Dışarı Atıyor

13 Kasım 1973 tarihli 16. celsede sorgulardan sonra, «Söz alan Oral Çalışlar, talebi olduğunu beyan ederek yazılı bir hale getirdiği bir dilekçeyi okumaya başladı. Ancak dilekçede mahkemenin almış olduğu herhangi bir karar olmadığı halde mahkemeyi itham eder vaziyette beyanlar veren dilekçeyi okuması ve bu nevi beyanlarını devam ettirmesi muvacehesinde, dilekçesinin daha fazla okutturulmasına mahkemece mahal görülmedi. Dava ile ilgili veya mahkemenin aldığı herhangi bir kararla da ilgisi olmadığı muvacehesinde bu yola başvurulduğu, sanığın bütün ihtarlara rağmen el ve kol hareketleriyle 'işinize gelmiyor' beyanlarıyla karşılık vererek ve gürültülü bir şekilde konuşarak hareket etmesi, 'yerine otur' ihtarına rağmen oturmamakta direnmesi muvacehesinde okuduğu dilekçesi alınıp okundu. Bunda aleniyet ilkesine, mahkemelerde riayet edilmediği ve salonunun da bunu engellediği, değiştirilmesi yolunda daha önce Hasan Yalçın tarafından yapılan talebin de bu bu yolda olduğu ve bu hususlarda karar alınmasını talep ettiği anlaşıldı.

Bu arada Hasan Yalçın'ın başkan tarafından ikaz edilen tedbire karşı gelerek 'oturtamazsınız, dışarı çıkaramazsınız' yolunda mahkemeye müdahalede bulunması muvacehesinde başkan tarafından el ve kol hareketleriyle söylenen bu hareketi muvacehesinde sanık Hasan Yalçın'ın da salondan çıkartılması kararlaştırıldı ve salondan çıkartılırken de 'kahrolsun faşistler' şeklinde bağırarak salonu terketti.

Bu arada söz alan Selahattin Fırat'ın da yukarıda hususat zapta geçerken 'yalan söylüyorsunuz, yalan yazdırıyorsunuz' şeklinde bağırması üzerine başkan tarafından bu sanık hakkında da salondan çıkarılma tedbiri uygulandı. Salondan çıkarken 'kahrolsun faşistler, yaşasın işçiler, devrimciler' şeklinde bağırarak salonu terketti.

Daha karar okunmaya başlamadan gereği düşünüldü sözü üzerine bütün sanıkların ayağa kalkmakta te-

reddüt ettiği, ancak başkan tarafından yapılan ikaz üzerine ayağa kalktıklarını, ancak bu sırada sanıklardan Erkan Ildız tarafından kürsüye doğru elinde bulunan bir vidanın (3-4 cm kadar) fırlatıldığı görüldü. Bu sanık da daha henüz karar yazdırılmaya başlanmadan başkan tarafından salondan dışarı çıkarıldı.» (Tutanak s. 66).

Karanlık Tahkikatlara Dayanan Gizli Duruşmalar Halk Vicdanında Mahkum Oluyor

Oral Çalışlar'ın okutulmayan dilekçesi şöyleydi:

«Duruşmalarda Anayasa ve yasalarda yer etmiş bulunan açıklık (aleniyet) ilkesi ihlal edilmektedir. İki seneyi aşkın bir zamandır sıkıyönetim mahkemelerinde yargılamalar devam ediyor. Mahkemenizde olduğu gibi bütün bu mahkemelerde açıklık ilkesi ağır şekilde zedelenmiştir. Duruşmaları izlemek isteyenlere ve basına karşı uygulanan tedbirler, duruşmaları fiilen gizli hale getirmiştir. Takdir edileceği gibi aleniyet, halkın duruşmaları hiçbir kayda tâbi olmadan, hiçbir engelle karşılaşmadan izleyebilmesi demektir **Tabii, bu aynı zamanda, basın ve yayın organlarının halkı davalardan serbestçe haberdar edebilmesini de ifade eder. Açıklık ilkesinin sorumlulara bu haktan yararlanmak isteyen herkes için azami kolaylığı temin görevini yüklediği de tartışma götürmez. Esasen bu ilke yargılananlara, yargılamanın dürüst, tarafsız ve adil olduğunu göstermek için de bir imkan yaratıyor. Bu imkandan yararlanmak yerine bu ilkeyi ihlal etmek, halkın vicdanında haklı infialler uyandırıyor.**

Uygulamaya baktığımız zaman, maalesef açıklığı ortadan kaldıran pek çok engel ve tedbirle karşılaşıyoruz. Bunlardan biri dinleyici sayısının 10 kişiyle sınırlandırılmasıdır. Sadece bu tedbir bile, açıklığı ortadan kaldırmaya yetiyor. Bu sınırlamaya gerekçe olarak yer darlığı gösteriliyor. Ancak şu salonda görüyoruz ki, sanıklar dışında daha 200 kişinin oturabileceği kadar yer bulunuyor. Öte yandan alı-

nan diğer tedbirler yüzünden, ayrılmış bulunan bu 10 kişilik yerin dahi dolmadığını hemen her celse görüyoruz. Birçok dinleyici Tümen nizamiyesinden geri çevrilirken, salonda üç-beş kişi bulunabiliyor. Bu durum sözkonusu üç-beş dinleyiciye tanınan imkanın da açıklık ilkesine uyulduğu görüntüsünü vermek amacına yöneldiğini gösteriyor.

Bu çok sınırlı imkan, esasen bütün halka tanınmış da değildir. İlgililer, bu imkanın sanık yakınlarına ayrıldığını belirtiyorlar. Sanık yakıları 5-6 duruşmada bir salona girebilmek için sıraya konuyor. Tam sırasında gelmeyen yeniden sıraya girmek zorunda. Yani sıranızı takip edeceksiniz Böylece duruşmaları izlemek, sanık yakınlarına elde edilmesi önemli çaba gerektiren bir lütuf derecesine düşürülmüş bulunuyor. Duruşmaları izleyen sanık yakınları ise «aleniyetin bulunduğu» şeklindeki bir demagojiye alet edilmenin üzüntüsünü de çekmek zorunda kalıyorlar. Duruşmaların sadece sanık yakınlarına değil, bütün halka açık olması gerektiği kabul edilmelidir. Yer darlığı, vasıta imkanı gibi uydurma mazeretler anayasa ve yasaların teminatı altındaki bir temel ilkenin ihlaline vasıta yapılmamalıdır. Duruşmayı dinlemek için başvurmayı dahi önleyen baskılar vardır. Dinleyicilerin ifade ettikleri gibi başvuranlar ilgililerce şüpheyle karşılanıyor. Başlarının belaya girebileceği hissettiriliyor; bazen açıkça söyleniyor. Duruşmaları izlemek isteyenlerin fişlenecekleri korkusu yayılıyor. 12 Mart'tan sonra uygulanan faşist zulüm ve baskı dikkate alınırsa yayılmak istenen bu tür kuşkuların dinleyiciler üzerindeki etkisine hak vermek gerekir. Öte yandan dinleyicilere uygulanan işlemler bu tür kuşkuları doğuruyor ve besliyor. Davayı izlemek için bir gün önceden iki fotoğrafla başvurmak şartı koşuluyor. Bunun fişlenmek tehdidinden başka ne gibi bir manası olabilir? Bütün bunları göze alabilen sanık yakınları, ayrıca salona gidip gelişlerde ve hatta salonda kötü muameleye maruz kalıyorlar.

Bizzat formalitelerin kendisi de duruşmaları izlemeyi engelliyor. Duruşma izlemek, nikah muamelesinden

daha çapraşık bir muameleyi gerektiriyor. Önce iki fotoğraf çektirmek, sonra ilgili makamın Ankara dışındaki yerini öğrenmek, en sonunda da bir gün önceden başvurmak gerekiyor. Bütün bu işleri yapmaya maddi gücü ve zamanı yetenler için duruşmayı izleyebilmek ihtimali beliriyor. Çünkü bu gene de garanti değildir. Meselâ, bizim duruşmalarımızda yakınlarımıza beş-altı duruşmada bir sıra geliyor. Yani meselâ Ankara dışından gelen birisi için duruşmayı izlemek, uzun süre otelde kalmayı gerektirebiliyor.

Geçen celse Hasan Yalçın arkadaşın belirttiği gibi, bir de salonun şehir dışında olması durumu var. Salona birkaç vasıta değiştirerek gelinebiliyor. Dağ başında bir mahkeme salonu kurup «isteyen izlesin» demek, açıklık ilkesine uymak değildir. Açık mahkeme yaptıklarını iddia edenler, bunun şartlarını da yaratmak zorundadırlar.

Bugün sıkıyönetim mahkemelerini izleyen basın ve yayın organlarına çıkarılan zorlukları, geri çevrilen muhabirleri biliyoruz. Barış gazetesinin başyazarı bunun son bir örneğini 3 Kasım 1973 tarihinde yazdı Yenigün gazetesi muhabirinin bütün başvurmalarının geri çevrildiği de biliniyor. Gazetelerde Anadolu Ajansının tek tip haberlerinden başka bir şey yer alamıyor. Gazetelerin kendi kaynaklarına dayanarak verecekleri haberler, tehlikeyi de beraberinde getiriyor. Mahkeme haberlerine ajansın verdikleri dışında gösterilecek ilgi, sıkıyönetim takibatına maruz kalabiliyor.

Bu yüzden ilgili merciler tarafından yazarlara telefonla yapılan tehditler, yetkili makamlara çağırılarak yapılan uyarılar gazetelerde yer almıştır. A. Ajansı ise savcıların verdikleri haberleri yayıyor. Ya da sansürden geçen haberlere yer veriyor.

Bizim TİİKP davası halktan gizlenmeye çalışıldı. Uzun süre basında tek kelimeyle sözü edilmedi. Ama bir gün bir ajan halkın davasına küfürler yağdırınca, ajans ve savcılar bunu layıkıyla yaydılar. Bu, özellikle bu şekilde yayılmak için savcılar, MİT ve 3 No'lu mahkeme tarafından düzenlenmiş bir oyundu.

Kara Kuvvetleri Devrimci Subaylar Örgütü Davası adı altında çok sanıklı bir davanın mevcudiyetinden ise hiç kimse haberdar değildir.

A. Ajansı vasıtasıyla mahkeme haberlerinin tek elde tutulması, verilecek hükümler hakkında kamuoyunun tek taraflı oluşturulması niyetinden başka bir şeyle açıklanamaz. Ajans ve TRT, sanıklar aleyhine bir hava yaratmak için kullanılıyor. Öte yandan bu resmî organların haberleriyle duruşmaların aleni olduğu izlenimi yaratılmaya çalışılıyor. Sadece duyurulması istenenlerin duyurulması, başka her türlü haberlere ambargo konması açıklık ilkesiyle bağdaşamaz. Bu, sadece açıklık ilkesinin zalimlerin adaleti lehine istismarını ifade ediyor.

Duruşmaların açık olması, Anayasanın 135. maddesinde yer alıyor. Bu hususu CMUK'nun 373. maddesinde ve 353 Sayılı Kanunun 138. maddesinde Anayasaya uygun olarak yer aldığını görüyoruz. Açıklıktan uzaklaşmanın hangi hallerde mümkün olabileceği hem anayasada hem de adı geçen kanunlarda belirtiliyor. Anayasa bunun «ancak genel ahlaka veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde» mümkün olabileceğini söylüyor. Bu hallerin sınırı ise şu veya bu merciin keyfine bırakılmıyor. Anayasa, «burada kullanılan 'genel ahlak' ve 'kamu güvenliği' anlamlarını en dar manalarıyla nazara alınmaları gerektir» diyerek, bu sınırı çiziyor. Bu sınırlar içinde, duruşmanın gizliliğine ancak mahkeme karar verebiliyor. Yasaların bu hassasiyetiyle sıkı yönetim mercilerinin ve mahkemelerinin malum tutumları birbirlerine ne kadar da zıt düşüyor.

Görünüşe göre yukarda belirttiğim açıklığı ortadan kaldıran tedbirlerden hiçbiri hakkında mahkeme kararı yoktur. Esasen mahkemelerin böyle kararlar almaları, faşist rejimi daha hızlı tecrite iterdi, halkın nefretini daha da çok toplardı. Mahkemelerin fiilen gizli hale getirilmesinin idari makamlarca yapılması bu yüzdendir.

Tabiatıyla bu durum mahkemelerin yetkilerine açıkça bir müdahale teşkil ediyor. Daha önceleri birçok defa belirttiğimiz uygulamalarla birleşince, bu husus

sıkıyönetim mahkemelerinin niteliğini bir kere daha açığa vuruyor. Bu mahkemeler, halkı ezmek için kurulmuşlardır ve bağlı oldukları mekanizmanın önceden verilmiş kararlarını ilan edeceklerdir. Bu durumdan sıkıyönetim yargıçları da sorumludurlar. Gizli duruşmalarda görev almanın sorumluluğunun idari makamlara vs. ye atılmaya çalışılması yeterli olmuyor.

Hukuka uygun davranmak gerçekten adil hüküm vermek isteyen bir yargıç açıklık ilkesinin bu derece ihlalinden memnun olamaz. Çünkü gizlilik şemsiyesi altında karar vermeyi kabul etmek bir yargıca halk nazarında değer kazandırmaz. Böyle bir durum, hükmün adaletinden şüphe edilmesine yol açar ve yargıcın hukuki kişiliğini zedeler. Çünkü halkın vicdanı, «silsile-i meratip», «emir kumanda zinciri», «sorumluluk alanı» gibi -devlet indinde belki bir anlam taşıyan- mazeretlere göre hüküm vermez. Onun hükmü, gerçeğe dayanır ve kesindir. Bizce durum, yargıçlar için gerçekten üzüntü vericidir.

Kendine güvenen, halkın isteklerine ve hükmüne saygı duyan bir rejimin ve adil bir yargıcın halkın denetlemesinden korkmayacağı ortadadır. Ancak, halka düşman rejimler gizli duruşmalardan medet umabilirler.

Sıkıyönetim mahkemelerinde alındığını belirttiğimiz ve açıklık ilkesini ortadan kaldıran tedbirler, ancak bu mahkemelerde görülmekte olan davaların niteliğiyle açıklanabilir. Hitler Nazileri, Leipzig duruşmasında Dimitrov'u açık duruşmalarda yargılamışlardı. Amaçları, Dimitrov'u ve daha önemlisi onun şahsında uluslararası işçi hareketini mahkum etmekti. Onu kitlelerin gözünden düşürmek istiyorlardı. Hitler nazileri, bütün güçlerini kullandılar. İşkence metodlarını, yalancı şahitleri, akla gelebilecek her şeyi. Hakimler, savcı, nazilerin emrindeydi. Hatta Dimitrov'a kendilerinden bir avukat da tayin etmişlerdi. Ancak dünya halklarına karşı hazırlanan komplo sonunda bizzat Hitler nazileri mağlup ve mahkum oldular. Kendi mahkemeleri önünde ve mahkemeleriyle birlikte uluslararası işçi hareketine yenildiler.

Bu zaferde Dimitrov'un çelikten yüreği ve sarsılmaz mücadele ruhu yanında dünya halklarının da payı vardı. Duruşmaların açık yapılması, nazilerin hezimetine yol açmıştır. Halka karşı baskı uygulayan rejimlerin bu duruşmalardan yeteri kadar ders aldıkları düşünülebilir. Şimdi aleni duruşmalara pek rağbet edilmiyor.

Öte yandan ne kadar halka karşı olursa olsun, her rejim bir kamuoyu yaratmak ihtiyacındadır. Faşist rejimler bunu yalana dayanan propagandalarla yapmaya çalışırlar. Hakikatta fiiliyatta, gizli olan sıkıyönetim mahkemelerindeki duruşmalara apaçıkmış gibi bir görüntü vermek çabasının temelinde bu çelişkili durum yatıyor. Değneğin tam ortasından tutmaya çalışılıyor.

Ancak bu fiili gizliliğin de istenen amacı sağlayamadığı görülüyor. Anayasa ve yasalara açıklık ilkesini koyduktan sonra, duruşmaların gizli yürütülmesi davaların halkımıza karşı niteliğini açığa vuruyor. Karanlık tahkikatlara dayanan gizli duruşmaların ürünü olan hükümler halkın vicdanında mahkum oluyor. Halkımızı çok üzüyor. Haklı tepki birikimleri yaratıyor.

Yukarıdaki gerçekleri dikkate alarak açıklık ilkesini ortadan kaldıran tedbirlere son verilmesinin teminini arzederim. Halkımızın davalarımızı serbestçe izleyebilmesi için gerekli imkanların yaratılmasını talep ederim.»

«GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

5. Oral Çalışlar tarafından mahkemenin aleniyeti ve mevcut duruşma yapılan salonun değiştirilmesi ile ilgili yaptığı talep hakkında evvelce Hasan Yalçın tarafından yapılan talebin karara bağlanması sırasında zapta geçirilip, karar alındığı üzere mahkemece bunları engelleyici herhangi bir kararın alınmamış olması ve mevcut salonda bugünkü durum itibariyle komutanlıkça salon olarak sanık sayısına göre tahsisinin yapılıp, başkaca bir salon durumunun olmaması muvacehesinde karar alınmasına gerek görülmediğinin,

6. İkinci defa salondan çıkarılanların dışında tüm sanıkların mahkemede hazır bulundurulmalarına oy birliği ile karar verilip açıklandı» (tutanak s. 66-67).

Hasan Yalçın, Selahattin Fırat, Oral Çalışlar ve Erkan Ildız salondan iki defa çıkarılmış olduklarından bundan sonraki duruşmalara alınmadılar.

Kanunsuzluğu Belirtmenin Cezası: 10 Gün Hücre

22 Kasım 1973 tarihli celsede sanık Cüneyt Akalın'ın sorgusu:

«Soruldu: Ben iştirakli olduğum beyan ve dilekçelerde geçen faşist askerî diktatörlük, faşist diktatörlük, mevcut iktidar deyimlerinde kâfi açıklık olduğunu kabul ediyorum.
Mahkemeye hakaret iddiaları ile ilgili olarak da sorulduğunda: 3 No'lu mahkemeyle ilgili iştirakli olduğum beyanlar ve iddiada tekrarlanan hususlar o beyan ve dilekçelerde açıktır. Daha fazla cevap vermeyeceğimi bildiririm.
5 Haziran 1973 tarihli celsede 3 No'lu mahkemede cereyan eden olayla ilgili olarak sorulduğunda: 3 No'lu mahkeme arkadaşımız Doğu Perinçek'e söz vermemişti, salondan atmıştı. Kanunsuz ve usulsüz olarak atıldı. Tıpkı 2 No'lu mahkemenizde geçen celse Oral Çalışlar, Hasan Yalçın'ın sözlerinin kesilip salondan atıldıkları gibi. Biz de daha doğrusu ben de bu hareket üzerine 'kahrolsun faşistler' diye bağırmıştım. O tutumu protesto etmek için bağırmıştım.
Sanıktan ifadesini açıklaması istendiğinde: Geçen celse mahkemenizce uygulanan işlem, protestoya sebebiyet veren 3 No'lu mahkemedeki olay gibi kanunsuz bir işlemdir.
Sanıktan böyle konuşması itibariyle savunması sorulduğunda da: Ben 3 No'lu mahkemede cereyan eden olayla mahkemede cereyan eden olay arasında benzerlik gördüm. 3 No'lu mahkemede 'Kahrolsun faşistler' diye bağırmıştım. Onun gibi bu hadise arasında benzerlik gördüm. Fakat sorduğunuz diğer suallere

cevap vermeyeceğim. 'Kahrolsun Faşistler' diye bağırmayı gerektiren bu mahkemedeki olay itibariyle de bir durum olmuştur şeklinde bir beyanda bulunmadım. Ancak orada 'kahrolsun faşistler' diye bağırdığımız olay ile sizin bir celse önce uyguladığınız olay aynı nitelikteydi. Bunu ifade ediyorum dedi.» (Tutanak s. 70-71).

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

2. Cüneyt Akalın bugün yapılan sorgusu esnasında iddia konusu olan 3 No'lu mahkemeye 5 Haziran 1973 tarihli celsede 'kahrolsun faşistler' diye bağırma iddiasıyla ilgili olarak sorgusunu yapması istendiği zaman söylediği, o zaman 3 No'lu mahkeme arkadaşımızın sözünü kesmişti, salondan dışarı çıkarmıştı. Tıpkı 2 No'lu mahkemenin bundan önce yaptığı gibi. Kanunsuz olarak yapılan bu davranış sebebiyle ben de bağırmıştım, şeklinde beyanda bulunup, durumu açıklaması istendiğinde de, olayların aynı mahiyette olduğunu beyan etmesi mahkemeye karşı uygun olmayan söz ve davranış niteliğinde kabul edilmekle bu hareket itibariyle adı geçen sanığın 353 Sayılı Kanunun 143. maddesinin 3. fıkrası gereğince 10 gün süre ile hafif hapis cezası ile cezalandırılmasına, ancak sanığın tutuklu bulunması sebebiyle bu cezasının hücrede infaz olunmasına ve gereğinin yapılması zımnında askerî savcılığa müzekkere yazılmasına başkanın muhalefetiyle oy çokluğuyla... karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 72-73).

Bir sonraki celsede Avukat Aslan Haksal, As. Savcı Cahit Atay'ın çekilmesini talep etti ve heyet üyelerinden Yrb. Yaşar Çiftçioğlu ile Yzb. Ersin Eserol'u reddetti.

Tutanaklardan:

«Bu arada sanık vekili Aslan Haksal söz istedi. Söz verilmesi üzerine, duruşmada iddia makamını işgal eden As. Savcı Cahit Atay'ın duruşmadan çekilmesi ve bir de gene duruşma heyetinde bulunan duruşma hakimi Yrb. Yaşar Çiftçioğlu ile üye hakim Ersin Eserol'un reddi hakkında talepleri olduğunu be-

yanla, her iki hususta da yazılmış dilekçeleri okundu.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Aslan Haksal tarafından askerî savcının çekilmesi hususunda talepte bulunulmuşsa da, 353 Sayılı Kanunun 46. maddesi hükümleri muvacehesinde As. Savcılarının reddedilemeyeceği, ancak sebeplerin varolması halinde kendiliklerinden çekilebilecekleri amir bir hüküm niteliğinde olduğundan heyetimizce bu hususta karar ittihazına mahal olmadığına,

2. Yine aynı sanık vekili tarafından kendisince bazı mütalaalar ileri sürülerek duruşma heyeti teşkil edenlerden duruşma hakimi ile üye hakimin reddi hususunda talepte bulunulmuşsa da, gerek varit olmayan ve gerekse 353 Sayılı Kanunun 40. maddesine âti oluşan bu talebin de reddine oy birliğiyle karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 74).

Sorgulara devam edildiği ancak sorgu sırası sanık Erkan Ildız'a geldiğinde, salondan iki defa çıkarıldığı için sanığın duruşmalara alınmadığı görüldü ve sorgusu yapılmadan geçti. Tutanaklardan:

«Sanık Erkan Ildız'ın daha önce iki defa duruşma salonundan çıkarılmış olması ve celseye alınmamış olması itibariyle dava dosyasının 973/31 esas sayılı kısmın 485 sırasında bulunan ifadesiyle 973/33 esas sayılı birleştirilen dava dosyasının 237 sırasındaki hazırlık soruşturması ifadeleri okundu, mahiyetleri anlaşıldı.» (s. 78).

3. HAKARET DAVASI

Birleştirilen iki hakaret davasında sorgulara devam edilirken, TİİKP davasının bu defa 167 sanığı hakkında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı As. Savcılığının hazırladığı 1973/178 evrak, 1973/142 esas ve 1973/91 karar no'lu üçüncü bir iddianame ile yeni bir hakaret davası açıldı.

24 Eylül 1973 tarihini taşıyan iddianamede sanıkların suçları şöyle belirtiliyordu:

> «Hükümetin manevi şahsiyetini, mahkeme heyetini tahkir, memura görevinden dolayı ve görevi sırasında hakaret.»

Çöp Tenekesine Atılan Bu Ajanın Efendisi Olan Amerikan Emperyalizmidir

Askerî Savcı Hk. Yzb. Mustafa Akın'ın hazırladığı iddianamede, hakaret davası açılmasına sebep olan olaylar ise şöyle anlatılıyor:

> «a) **Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi (TİİKP)** veya **Şafak** isimli bu davanın sanıklarından Halis Özkan'ın evvelce taşıdığı fikriyatından dönerek, davanın diğer sanıklarını itham edici mahiyette bulunan ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Askeri

Mahkemesi Kıdemli Hakimliğine hitaben vermiş olduğu 5 daktilo sahifesinden ibaret dilekçesinin 6. 9. 1973 tarihinde duruşmada okunması üzerine; duruşmanın tehir edildiği ertesi günü 7. 9. 1973 tarihinde davanın sanıklarından Doğu Perinçek'in söz istediği, kendisine söz verildiği ve duruşma tutanağına göre aynen:

Bu dilekçeyi Halis Özkan yazmamıştır. Bu dilekçeyi halkımıza zulüm eden parababaları ve toprak ağalarının gizli teşkilatı olan MİT yazmıştır. Onun için bu dilekçeyi ciddiye alıyorum ve cevaplandırıyorum. Bu dilekçe bu davanın sanıklarının birliğini ve kararlılığını bozmak için umutsuz bir teşebbüstür. Bu dilekçeyi hazırlıyanlar pişman olacaklardır. Hatta belki de pişman olmuşlardır. Zira bu dilekçe bu dava sanıklarının birliğini daha da sağlamlaştırmıştır. Militan ihtilalci ruhumuzu pekiştirmiştir. Hatalarımızı yenme ve halkımıza layık ihtilalciler olma azmimizi geliştirmiştir.

Bu dilekçe sahtekarlık ve ikiyüzlülüğün bir belgesidir. Biz MİT ajanlarının fikirlerinden korkmayız, çünkü onlar çok zavallı fikirlerle ortaya çıkıyorlar. Onlar, Osmanlı Padişahlarının yönetim biçimlerinin «halkımızın ve milletimizin tabiatına uygun olduğu» iddiasındadırlar. Haddizatında milletimizin tabiatında kölelik yoktur. Tam tersine onun tarihi zulme karşı mücadele destanları ile doludur. Mustafa Kemal de «Altıyüzyıldır milli hakimiyeti gaspetmiş ve ona tasallut eden» Sultanlardan bahsetmektedir. Bu sultanlar, bir MİT ajanının övgüler yazdığı sultanlardır.

MİT ajanı aynı dilekçede ırkçılığı da körüklemektedir. «Orta Asyadan gelen organizasyon, milletimizin var oluş nedenidir» demektedir.

Kazım Karabekir gibi gerici ajanlara övgüler yağdırmaktadır. Bizzat Mustafa Kemal, Kazım Karabekir'in gerici ve mürteci olduğunu, Büyük Nutkunda sayfalar dolusu anlatmıştır. Biz bu pespaye fikirlerden korkmayız.

MİT ajanı bu iftiralar yanında demagoji ve sahtekarlığa da başvurmaktadır. Mehmetçiğin kanından bahsetmektedir. CIA'ya bağlı MİT ajanlarının «Mehmet-

çiğin kanı»ndan bahsetmeye hakkı yoktur. Çünkü o kanlar, MİT ajanlarının efendileri olan emperyalistlere karşı dökülmüştür. İşçi ve köylülerimizin mübarek kanıdır.

MİT ajanı, kendisi Amerikan emperyalistlerinin ajanı olduğu halde, bizim dış düşmanlarla ilişkimiz olduğunu ileri sürmektedir. TİİKP Diyarbakır'dan Söke'ye kadar Türkiye'nin bağrından çıkmıştır. Ve halkımızın bağrında kök salmaktadır. Bu MİT ajanı üsler mevzuunda Amerikan emperyalistlerinin hizmetinde bir ağızla konuşmaktadır. Bizim Partimizin programı, hiçbir yabancı ülkeye üs verilmeyeceğini ve tek bir yabancı askerin Türkiye'de bulunmayacağını belirtmektedir. Fakat MİT ajanının patronları, bunu söyleyemezler. Biz Enternasyonalistiz. Çin Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk Halk Cumhuriyeti, halkımızın dostlarıdır. Onlar, bizden hiçbir menfaat istemeden ve beklemeden, halkımızın mücadelesini destekliyorlar. Onlar, Türkiye'de ne üs, ne de askerî tesis istemektedirler. Gene onlar, Türkiye'nin egemenliğine ve toprak bütünlüğüne aykırı olan hiçbir talepte bulunmamaktadırlar. Biz, onlarla militan bir birlik içinde olduğumuzu her zaman göğsümüzü gere gere söyledik. Ayrıca TİİKP, bütün Marksist-Leninist partilerle eşit şartlarla ve bağımsızlığını koruyarak kardeşçe dayanışma içindedir.

MİT ajanı, Marksizm-Leninizmin çöp tenekesine atıldığını iddia etmektedir. Bu gülünç bir iddiadır. Çöp tenekesine atılmış olan, bu ajanın efendisi olan Amerikan emperyalizmidir. Onların yıldızı fena halde sönmektedir. Bütün dünyadan gelen haberler, bu MİT ajanının söylediği gibi değildir. MİT ajanının büyük patronu Kamboçya'da çok acıklı bir durumdadır. Kamboçya'daki faşistler de, patronlarının yıkılmayacağını sanıyorlardı. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi, bütün dünyanın halklarının elinde bir silahtır, hayat doludur, halklara ışık tutuyor. Bizim halkımıza da ışık tutuyor. Türkiye'nin işçi ve köylüleri, Mao Zedung Yoldaşın kızıl kitabını yüreklerinin üzerinde taşıyorlar. Aranan yoksul köylülerin ve işçilerin evlerinden artık Marksist-Leninist yayın.

lar çıkıyor. Bütün dünyada, vurulan halk savaşçıla-rının üzerlerinden Marks'ın, Lenin'in, Stalin'in ve Mao Zedung Yoldaşın resimleri ve rozetleri çıkıyor. MİT ajanı mensubu olduğu sınıfın bütün ahlaki çö-küşünü ve düşüklüğünü komünistlerin üzerine atı-yor. Kadını bir mal ve sermaye gibi gören bizzat pa-ra babalarıdır. Türkiye'deki ahlaki yozlaşmayı tahrik ve teşvik eden bugünkü faşist iktidarlardır. Hiçbir Marksist-Leninist yayın organında seks, esrar ve ah-laksızlık teşvik edilmemiştir. Ama burjuva yayın or-ganları sinemalar, fotoromanlar hep bunu körükle-mektedir. Onlar, seks düşkünü ve esrarkeş bir genç-lik yaratarak halkımızı uyuşturmaya çalışıyorlar. MİT ajanının bahsettiği «beyaz kadın ticareti» büyük burjuvazinin meşgalesidir. Kapitalist düzenin bir eko-nomik sektörüdür. İhtilalci kadın arkadaşlarımız ter-temiz bir ahlaka sahiptirler. Onlar, gencecik yaşla-rında fabrikalarda ve köylerde işçi ve köylülerle omuz omuza savaşarak ve çalışarak emekçi halkımız-la kaderlerini birleştiriyorlar. Bundan daha ahlâki bir şey olamaz.

MİT işkencehanelerinde yapılan zulme komünistler fedakârca göğüs germişlerdir. Komünist vakarını ve şerefini korumuşlardır. Onlar, elektrik işkencesinde dahi, «yaşasın İhtilalci İşçi Köylü Partisi» diye hay-kırmışlardır. MİT ajanı bizim intihar etmemizi isti-yor. Halbuki bizlerin hayatı işçi sınıfının ve halkın malıdır. Yaşayacağız ki, halkımıza hizmet edelim. İn-tihar, çöküşe giden hakim sınıfların karakteridir. Partimiz militanları ölümden korkmazlar. Ölüm teh-ditlerini hiçe saydıklarını bu ajanın patronları da iyi bilirler. Partimiz, ihtilâlci proletarya davası uğruna şehitler vermiştir. Bora Gözen, Kasım ve Ali Galip yoldaşlar ve isimlerini öğrenemediğimiz diğer yoldaş-larımız bu şehitlerdir.

TİİKP halen yaşıyor ve savaşıyor. MİT ajanı bunu inkar edemiyor. «Gelecek günler TİİKP'nin dağılma günleri olacaktır» gibi hayallere kapılmaktadır. TİİKP, hatalarından dersler çıkararak yaralarını sa-rıyor ve bugün Türkiye'de işçi ve köylüler içinde örgütlenmektedir. Ama biz halen burada olduğumuz.

dan, hangi köyde ve fabrikada veya işyerinde örgütlendiğini bilemeyiz. Partimiz, yalnız Türkiye'de değil, Avrupa'da da ve işçi sınıfının bulunduğu her yerde savaşıyor, Türkiye işçilerine önderlik ediyor. Almanya'da Ford fabrikasında halen yürütülmekte olan işçi hareketleri, İhtilalci İşçi Köylü Partisinin ve kardeş Alman Marksist-Leninist Komünist Partisinin müştereken önderlik ettiği bir harekettir. Ve Avrupa burjuvazisine korku salmaktadır. TİKP'nin yaşamakta olması MİT ajanının ona saldırmasından da anlaşılmaktadır. Elli yıldır Türkiye'de ihtilalci proletarya partisinin M. Suphi önderliğinde kurulu. şunun 53. yıldönümünü kutlayacağız.

Son olarak şunu beyan etmek isterim. Halkımız kendisine ihanet edenleri mutlaka cezalandıracaktır. Onlar halkın adaletinden kurtulamayacaklardır.

«Yaşasın İhtilalci İşçi Köylü Partisi!» dedi. Bu söz üzerine salonda hep bir ağızdan «kahrolsun hainler» şeklinde cevap verildi aynı kelimeler sanık Doğu Perinçek tarafından tekrarlandığında salonda bulunanlar «kahrolsun hainler ve zalimler» şeklinde bağırarak cevap verdiler ve susmaları hususundaki ikazı dinlemediler.

Huzurdaki sanıklardan bu bağırmaya ve fikirlere iştirak etmeyenlerin dışarı çıkmaları istendi. Bu surette sanık Doğu Perinçek'in sözlerine salonda kahrolsun hainler zalimler şeklinde bağırarak iştirak edenler huzurda bırakıldı tarzında kayıt bulunduğu, daha sonra aynı kelimelerin sanık tarafından tekrarlanması üzerine salonda bulunanların **«Kahrolsun hainler ve zalimler»** tarzında bağırdıkları ve susmaları hususundaki ikazları dinlemedikleri anlaşılmıştır.

İşlenmiş bulunan suç sebebiyle 167 kişiden ibaret bulunan sanıkların teşhisinde imkan nisbetinde bir hataya düşülmemesi için mahkemece duruşma salonundaki sanıklara hitaben; Bağırmalara ve Doğu Perinçek'in fikirlerine iştirak etmeyenlerin dışarı çıkmaları söylenmiştir. Bu talep üzerine salonda bulunan sanıklardan Abdülkadir Şen, Celal Telek, Nail Satlıgan, Latif Yaşar, İlyas Çakır, Mehmet Güney,

Bahattin Güney, Süleyman Cengiz, Mehmet Cengiz, Hüseyin Kahraman, Fethi Aliş, Turan Yılmaz, Fevzi Yalım, Mahmut Bozdoğan, Bekir Ege, Peyami Safa Akyavaş, Ömer Madra, Selçuk Yılmaz, Şerif Karacadağ, Selahattin Sevimli, Hüseyin Albak, Yaşar Güler, Ertuğrul Aybudak, Ergün Besler, Şahap Gülertekin, Ferit Özcan, Fikri Coşkun, Saim Bilen, Ahmet Güleken, Hizmet Cengiz, Ahmet Seydanlı, Kabil Kocatürk, Ümit Üçok, Afife Garip, Meryem Esen, Yasemin İpar, Fatma Arda, Deniz Karsan, Taman Gökçeli (Ünlü), Gülseren Yavuztürk, haricinde kalan ve iddianamenin hüviyetler bölümünde isimleri yazılı bütün sanıkların duruşma salonunda kaldıkları görülmüştür. Müteakiben disiplini bozan sanıklara dışarıya atılma inzibati cezasının verildiği ve infaz edildiği, anlaşılmıştır.

Aynı tarihteki celse hitamında hadiseye sebebiyet veren sanıkların mahkeme salonundan atılmalarına ve duruşmanın 11. 9. 1973 tarihine tehirine karar verildiği görülmüştür.»

3 No'lu Mahkeme İftira Kampanyasını Körüklemektedir

İddianameyi okumaya devam edelim:

«b) 11 Eylül 1973 tarihli celsede ise 3 No'lu mahkeme heyetince bir önceki celsede dışarıya çıkarılmalarına karar verilen sanıklar hakkında takibat icrası için durumun Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına bildirilmesine karar verildiği kararı müteakip duruşmaya devam olunduğu esnada sanıklardan Gün Zileli'nin bir dilekçe ile askerî mahkeme heyetini red vesilesi ile aynen «ortaya çıkan yeni sebeplerle» mahkemenin reddi ve savcının iddia makamından çekilmesi talebidir.

1 — Mahkemeniz hukuki ve kanuni mülahazaları tamamen terketmiştir. İddianameye göre hakkında en ağır cezalar istenen Halis Özkan sırf devrimcilere küfür ettiği, davayla hiçbir ilgisi olmayan iftiralar savurduğu için mahkemeniz tarafından tahliye

edilmiştir. Böylece mahkemeniz bütün sanıklara tahliye için halkın davasına ihanet, cezaevlerinde ispiyonculuk ve devrimcilere küfür etme yolunu göstermektedir. Mahkemeniz TİİKP davası sanıklarına karşı düşmanlık noktasında Halis Özkan adlı MİT ajanı ile işbirliği yapmıştır. Mahkeme, Savcılık ve Halis Özkan'ın işbirliği son derece açıktır. Davanın başlangıcında Halis Özkan bizzat kendisi arkadaşlarımıza 'Savcılar tarafından kendisine baskı yapıldığını böylece kendisinin savcıların gösterdiği şekilde ifade vermeye zorlandığını' söyledi. Bundan sonra Halis Özkan sorgusundan bir gün önce savcılığa çağırıldı. Savcılık Halis Özkan'a gösterdiği şekilde ifade vermesi için yeniden baskı yaptı. Halis Özkan bu durumu cezaevinde arkadaşlara ağlayarak anlattı. Mahkemeniz ancak Halis Özkan MİT tarafından hazırlanan küfür ve iftira dilekçesini verdikten sonra onu tahliye ederek baştan beri düzenlenen tertibin içinde olduğunu göstermiştir. Mahkemeniz böyle bir dilekçenin hazırlanacağından o kadar haberlidir ki Halis Özkan'ın MİT'le işbirliği yaparak yazılı belgeler üzerine düştüğü notlar hakkında konuşmak isteyen arkadaşlarımıza duruşma hakimi Tahsin Özer «bu konuda yakında bir açıklama yapılacak o zaman konuşursunuz» demiştir. Bu işbirliği Halis Özkan'ın dilekçesinin mahkemeniz tarafından gazetelere dağıtılmasında da kendi göstermektedir. Bu suretle mahkemeniz iftira kampanyasını körükleyerek önceden verdiği ağır hükümler için kamuoyunu hazırlamaya çalışmaktadır. Bütün bunlar göstermektedir ki, mahkemeniz TİİKP sanıklarına karşı tertiplere ortak olmakta ve bizlere düşmanlık beslemektedir. Mahkemenizin tarafsızlığı kesin olarak söz konusu değildir.

2 — Diğer taraftan mahkemenize hakaret ettiğimiz iddiası ile hakkımızda dava açılmış bulunmaktadır. 2 No'lu Askerî mahkeme bizlere 3 No'lu askerî mahkemeye hakaret edip etmediğimizi sormaktadır. Biz de bu davada mahkemenize 'Kahrolsun Faşistler' diye bağırdığımızı çünkü «3 No'lu mahkemenin zalimlerin bir aleti olduğunu ve ahlaksızlığı teşvik ettiğini» ifade etmekteyiz. Bu durum da açıkça mah-

kemenizle aramızda husumet bulunduğunu göstermektedir. Mahkemeniz tarafsız olmadığı ve aramızda husumet bulunduğundan 353 Sayılı Kanunun 39'uncu maddesi gereğince reddediyorum. Aynı tertiplere ortak olan As. Savcı Cahit Atay'ın da 353 Sayılı Kanunun 46'ncı maddesi gereğince iddia makamından çekilmesini talep ediyorum.» tarzında bir sahifelik dilekçe ile müracaatta bulunduğu, sanığın bu dilekçesine salonda bulunanlardan Oral Çalışlar, Nur Üster, Ayhan Şen, Oktay Deprem, Ziya Yüksel, Önder Ünyay, Ali Karşılayan, Ercan Enç, Halas Onbulak, Salih Pekin ile Gökdere Candemir'in iştirak ettikleri sebebiyle celse sonunda bu sanıklar hakkında da gerekli takibat icrası için durumun Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına bildirilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.»

İddianamenin «hukuki durum» bölümünde ise;

«Olaylar bölümünde izah edilen ve 7.9.1973 tarihli celsede ifadelerini bulan suç, hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ve...
11.9.1973 günlü celsede hakimi red vesilesiyle sanıklardan Gün Zileli tarafından verilen bir sayfadan ibaret yazılı dilekçelerinde ifadesini bulan suç, duruşma esnasında mahkeme heyetini ve askerî savcıyı tahkir niteliğinde görülmüştür.»

denilerek, sanıkların TCK'nun 159, 173, 71, 266/3 ve 268/1. maddelerine göre cezalandırılmaları isteniyordu.

Duruşmalara 22 Ekim 1973 günü başlandı. Duruşma yeri yine 28. Tümendi. Davaya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askerî Mahkemesinin;

Başkan Top. Pl. Alb. Remzi Siretli
Üye Hak. Alb. Cemil Sezgin
Üye Hak. Yzb. Selçuk Erim'den kurulu heyeti bakıyordu.

İkinci celseden sonra heyette değişiklik oldu ve Alb. Cemil Sezgin'in yerini duruşma hakimi olarak Hak. Binb. Siret Kurtcebe aldı.

3. Hakaret Davasını duyuran 22 Ekim 1973 tarihli bazı gezetelerin başlıkları şöyleydi:

Yeni Ortam:

«168 sanık hakkında toplam 6000 yıl hapis cezası istendi.»

Yeni Halkçı:

«Perinçek ve arkadaşları için istenen ceza toplamı, 6500 yıl hapis.»

Sanıkların hüviyet tesbiti 20 Kasım 1973 tarihli celsede tamamlandı. Duruşma sonunda Doğu Perinçek söz istedi. Tutanaklardan:

«Sanıklardan Doğu Perinçek söz alarak iki sayfadan müteşekkil hazırlamış olduğu dilekçesini okudu. Bunda neticeden: Mahkemenin adil olamayacağı mütaalasıyla mahkeme heyetini reddettiğini bildirdi.

Doğu Perinçek'in vermiş olduğu mahkemenin reddi hakkındaki dilekçeye Nuri Çolakoğlu, Halil Berktay, İsmet Tufan Yazıcı, Atıl Ant, Ferit İlsever, Ercan Enç, Semih Koray, Orhan Bursa, Alaatin Sevimli, Ziya Ulusoy, Abdullah Tuncay, Ömer Kömürcüoğlu, Latif Güvercin, Nergiz Savran, Şule Zaloğlu, Cüneyt Akalın, Ömer Faruk Ciravoğlu, Serhat Hürkan, söz alarak aynı fikre iştirakle mahkemeyi reddettiklerini bildirdiler.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Sanıklardan Doğu Perinçek'in hazırlayarak mahkemeye verdiği mahkeme heyetinin reddine dair dilekçe ile buna iştirak ettiklerini belirten diğer sanıkların bu taleplerinin bundan sonraki celsede kararara bağlanmasına... oybirliği ile karar verilip açıklandı.»

(3. Hakaret Davası tutanakları s. 14)

Sıkıyönetim Mahkemeleri Engizisyon Usulüyle Çalışıyor

Doğu Perinçek'in red dilekçesi şöyleydi:

«Sıkıyönetim mahkemeleri, faşist diktatörlüğün de-

netimi altında kurulan olağanüstü mahkemelerdir. Bu mahkemeler, halkı ve ihtilalcileri ezmek için çalışmışlardır. Sıkıyönetim hakimleri bu sebeple tarafsız değillerdir. Halkı ezen bir mekanizmanın içinde yer almışlardır.

Sıkıyönetim hakimlerinin, ezen ve sömüren sınıfların tarafını tuttukları konusunda, kanunun aradığı şüpheden de öte, kesin bir kanaat vardır. Bu kanaat, halkın vicdanına yer etmiştir. Geçen ay, İstanbul'da, Ankara'da, Gaziantep'te, Diyarbakır'da, Tarsus'ta ve daha birçok yerde, meydanları dolduran geniş halk kitleleri «kahrolsun faşizm!» şiarını haykırdılar. Halk bu şiarla sıkıyönetim mahkemelerini de kontrol eden mekanizma hakkındaki kanaatini açıklamıştır. Sıkıyönetimin adaleti, faşizmle beraber halkın vicdanında mahkûm olmuştur. Halkın hükmü, her şeyin üzerindedir ve gerçeği ifade eder. Sıkıyönetim hakimlerinin üç yıldır devam eden çabaları da, aslında halkın vicdanını bastırmaya ve halkın evlâtlarını mahkum etmeye yönelmiştir.

Gördüğünüz bu dava, engizisyon usulleriyle açılmıştır. 3 No'lu mahkeme, sanıklara «bu fikre katılıyor musunuz?» şeklinde bir soru sorduğunu iddia etmektedir. Sanıklardan bir cevap alamayınca, bunu «fikirlere katılmanın» kanıtı olarak kabul etmektedir. Savcılar da aynı mantığa sahiptir. Şüphesiz ki bu, ortaçağın Engizisyon usulünü hatırlatmaktadır. İnsanlar hakkında şu veya bu fikre katılmaktan dolayı dava açıldığı ve dava açmak için insanların kanaatlerini açıklamaya zorlandığı nerede görülmüştür? Bu usul, engizisyon mahkemelerinde ve bugünün gerici faşist diktatörlüklerinde görülen bir olaydır. Böyle bir davanın, bu mahkemede açılması da, heyetinizin tarafsız davranamayacağı konusunda kuvvetli bir kanaat yaratmaktadır.

Heyetinizin mensup olduğu 1 No'lu Askerî Mahkemenin başkanı General Ali Elverdi, 17 Eylül 1973 tarihli THKO duruşmasında, kendi kanunsuz isteklerine uymayan duruşma hakimi Albay Cemil Sezgin ve Yarbay Turhan Akınalp'ı «celseyi kapatmakla» tehdit etmiştir. Nitekim bu olaydan bir süre sonra,

Cemil Sezgin ve Turhan Akınalp 1 No'lu Mahkeme hakimliklerinden alınıp başka yere tayin edilmişlerdir. En son olarak bu olay da göstermektedir ki, sıkıyönetim mahkemelerinde generallerin kanunsuz ve keyfî isteklerine uymayıp vicdanının sesini dinlemek, bu mahkemelerden uzaklaştırılmakla sonuçlanmaktadır.

Bütün bunlar yanında, sıkıyönetim mahkemelerinde âdil bir yargılama yapılması için gerekli şartlar da mevcut değildir. Bu salonda da görüldüğü üzere, duruşmalar alenî değildir. Aleniyet, duruşmaların halka açık olması ve her yurttaşın duruşmaları serbest olarak izleyebilmesi demektir. Oysa ne basın, ne de halk duruşmaları serbestçe izleyememektedir. Barış gazetesinde çıkan bir başyazı, basının önüne çıkarılan engelleri açıklamıştır. Duruşmaları sanıkların yakınlarının izlemesi dahi çeşitli formalitelerle zorlaştırılmaktadır. Dinleyici sayısı, salonda çok geniş yer olduğu halde on kişiyle sınırlanmakta, bunların da ancak beş-altısı duruşmaları izleyebilmektedir. Ayrıca dinleyicilerden alınan ikişer fotoğraf, duruşmalara gelenlerin fişlendiği kanaatini yaratmaktadır. Sıkıyönetim mahkemelerinin halktan gizlenmesinin sebebi, bu mahkemelerin adaletsizliğidir. Halktan gizlenen şey, bu mahkemelerde halkın davasını savunanların yargılanmasıdır.

Sıkıyönetim mahkemeleri, işkence üzerine inşa edilen davalara bakmışlardır. Bu mahkemelere tutuklular dayak ve baskının hüküm sürdüğü cezaevlerinden getirilmektedirler. Tutukluların savunma hakları birçok uygulamalarla yokedilmiştir. Bu şartlar altında tarafsız bir yargılama imkanı yoktur.

Son olarak, 17 Kasım 1973 Cumartesi günü, 1 No'lu Cezaevinde, Binbaşı Ayhan Kutluer'in yönettiği ve tahrik ettiği inzibat takımıyla iç hizmetlerde çalışan erler, sopa ve coplarla, biz Arka Hücrelerdeki tutuklular üzerine saldırmışlardır. Hiçbir kanunun himayesi altında olmayan tutuklular, kendilerini bizzat savunmak durumunda kalmışlardır. Yirmiye yakın tutuklunun vücutlarının muhtelif yerlerinde cop, sopa ve tahta parçalarıyla yapılan darp ve be-

re izleri şu anda mevcuttur. Tutuklular kendilerini savunmayacak olsalar çok daha ağır yaralar alabilirlerdi. Görüldüğü gibi, sanıkların can güvenliği bizzat kanunu temsil eden görevlilerin saldırısına uğramaktadır. Hatta Cezaevi doktoru Metin Denli dahi, bu saldırılara tahrikçi olarak katılabilmektedir.

Biz buraya işte böyle bir cezaevinden getiriliyor ve tekrar oraya götürülüyoruz. Savunma haklarımız yokedilmiştir. Mahkemeye verdiğimiz dilekçeler, sorgular, savunmalar üç defa kontroldan geçmektedir. Savunma notlarımıza ve yazılı delillere el konmaktadır. Haberleşmemiz önlenmektedir. Avukatlarımızla kanuni şartlar altında görüşemiyoruz.

Bütün bunlar, tarafsız ve adil bir yargılamanın şartlarını ortadan kaldırılmaktadır. Adalet mekanizması, emniyeti, cezaevi, savcılığı ve mahkemesiyle bir bütündür. Sıkıyönetim mahkemeleri, mahkeme dışındaki kanunsuzluklara karışmayacaklarını, ellerinde bir imkân olmadığını belirtiyorlar. Eğer bizim can güvenliğimizi ve savunma hakkımızı sağlamak elinizde değilse, tarafsız bir yargılama yapmak da elinizde değildir. Sıkıyönetim hakimleri isteseler dahi, adil bir yargılama yapamazlar. Kaldı ki, onların tarafsız olmadıkları konusunda kuvvetli bir kanaat da vardır.

Heyetinizin adalet anlayışına ve vicdanına hitap etmekteyim. Bu şartlar altında tarafsız bir yargılama yapamazsınız. Buna imkân yoktur. Cesur olunuz ve adil olmayan bir yargılamaya hizmet etmeyiniz. Çekilmenizi talep ediyoruz. Eğer bu talebimi yerinde görmüyorsanız, heyetinizi tarafsız bir yargılama yapamayacağı için reddediyorum. 353 Sayılı Kanunun «savaş hali» ile ilgili hükümleri Anayasaya aykırı. dır. Halen bir savaş hali mevcut değildir. TBMM, herhangi bir savaş ilanına karar vermiş değildir. Sıkıyönetim dahi, bir savaş hali olmamakla beraber, halen mevcut değildir. Dolayısıyla talebimin kanunlara uygun olarak ayrı bir heyet tarafından incelenmesini arz ederim.

Savaş hali hükümlerini uygulamanız halinde, bu hükümler anayasanın gerek savaş ilanına, gerekse,

savunma hakkına ilişkin hükümlerine aykırı olduğu için, savaş hali hükümlerinin anayasaya aykırılığı sebebiyle konunun Anayasa Mahkemesine götürülmesine karar vermenizi arz ve talep ederim.»

Hakim Diyor ki: «Tamam Adalet Mekanizması Böyle!»

Doğu Perinçek red dilekçesini okurken, duruşma hakimi Siret Kurtcebe, sık sık sözünü kesti ve sanığa müdahalede bulundu. 22 Kasım 1973 tarihli *Yeni Halkçı Gazetesi,* Doğu Perinçek'in dilekçesini ve mahkemenin tutumunu şöyle duyurdu:

«Hakaret davası sanıkları koğuşta dayak atıldığını öne sürdüler»

«1 No'lu Askerî Mahkemede devam eden 3. Hakaret Davasında kimlik tesbitinin bitiminden sonra sanıklardan Doğu Perinçek tarafından okunarak yazılı olarak mahkeme heyetine verilen diğer sanıkların da katıldığı mahkeme heyetini red dilekçesinde '17 Kasım Cumartesi günü Bnb. Ayhan Kutluer yönetiminde bir grup asker tarafından biz arka koğuşta kalanlar dayak yedik.' denilmiştir.... Mahkeme heyeti duruşmanın başında kimlik tesbitini bitirmiştir. Bu işlemin bitmesinden sonra sanıklardan Doğu Perinçek söz istemiştir. Heyet söz vermek istememiş ve 'dur bakalım sırayla, söz vereceğiz elbette' demiş, Perinçek de 'duruşmaya geçilmeden söz istiyorum, iddianame okunmadan talebim olacak' demiştir. Bundan sonra mahkeme heyeti Perinçek'e söz vermiştir. Sanık Doğu Perinçek daha sonra mahkeme heyetine verdiği dilekçesini okumaya başlamıştır. Burada okumayı kesen heyet, 'konuyla ilgili değil, O mahkemeyi değil, bizi reddedeceksin. Duruşmayla ilgili değilse konuşturmam.' demiştir. Burada bir süre tartışma sürmüş ve Perinçek 'ilişkisini anlatacağım, müsaade ederseniz' diyerek 'dava aleniyet ilkelerine uymuyor. Bu konu basına da açıklanarak kanıtlandı. Bu mahkemeler halkımız.

dan gizleniyor. Sanıkların cangüvenliği ve savunma hakları sağlanmıyor. Bunun en son örneği 17 Kasım Cumartesi günü görüldü. Bnb. Ayhan Kutluer'in yönettiği bir grup asker, biz arka hücrede kalanlara hücum etti. Hepimiz dayak yedik' demiş heyet de tekrar 'cezaevi bizi ilgilendirmez, sen bizi reddetmeyi anlat' demiştir. Bunun üzerine Perinçek, 'eza ve çürükler içinde bir yargılamayı insaflı ve tarafsız bir hakim kabul edemez. Bu ne biçim adalet mekanizması' diye sormuştur. Mahkeme heyeti ise 'tamam adalet mekanizması böyle, bu bizi ilgilendirmez' demiştir.»

3 Aralık 1973 tarihli celsede mahkemeyi red talebi reddedildi ve 3. Hakaret Davasının da daha önce açılan hakaret davalarıyla birleştirilmesine karar verildi. Tutanaklardan:

«GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:
1. Sanıklardan Doğu Perinçek ve onsekiz arkadaşının geçen celse yaptıkları mahkeme heyetinin reddine ait talepleri, 353 Sayılı Kanunun muaddel 40/2 maddesinin açık hükmüne aykırı bulunmakla yerinde görülmeyen işbu taleplerin reddine.
Ayrıca aynı dilekçede bahsi konu edilen konunun Anayasa Mahkemesine gönderilmesi talebi de mahkemece yerinde görülmediğinden bu talebin de reddine.» (Tutanak s. 15).

1. ve 2. Hakaret Davalarında sorgular 78. sıradaki sanıkta kalmıştı. Sanıkların 3. İdianameyle ilgili sorgularının yapılması için tekrar başa dönüldü ve Doğu Perinçek'ten itibaren 78 sanığın sadece 3. İddianameyle ilgili sorgusu yapıldı. Bunların dışındaki sanıklar ise, her üç iddianameden de sorguya çekildiler.

Kahrolsun Faşist Askerî Diktatörlük

22 Ocak 1974 tarihli celsede de sorgulara devam edildi. Tutanaklardan:

«Mehmet Bedri Gültekin sorgusunda: **İddianamede zikri geçen celsede ben de 'kahrolsun hainler ve za-**

limler' diye bağırmıştım. Bununla 12 Mart'tan sonraki faşist iktidarın yöneticilerini ve Halis Özkan gibi halkın davasına ihanet edenleri kastetmiştim. Duruşma hakimi tarafından bağıranların salonda kalması talep edilmişti. Bunun için ben de salonda kalmıştım. Bunun dışında duruşma hakimi tarafından bir sual vaki olmadığı gibi benim de herhangi bir beyanım olmadı.
Faşist yönetim hakkındaki düşüncelerimi daha önceki celselerde, sorgumda izah etmiştim. Bunun dışında eklenecek bir husus yoktur. dedi.» (Tutanak s. 93).
«Şamuel Sivil sorgusunda: **Olay günü Doğu Perinçek'in konuşmasından sonra ben de 'kahrolsun hainler ve zalimler' diye bağırmıştım. Bunun dışında bir sual sorulmadı ve beyanım da olmadı. Bu şekilde bağıranların içerde kalması istendiği için ben de içerde kaldım. 'Kahrolsun hainler' derken, Halis Özkan ve onun gibi hainleri kastetmiştim. Kahrolsun zalimler derken de faşist askerî diktatörlüğü kastetmiştim.»** (Tutanak s. 96).

Aynı celsede sanık Oral Çalışlar, mahkemeye bir dilekçe vererek duruşmalara yeniden kabulünü istedi. Mahkeme, talebi reddetti ve Oral Çalışlar'ın duruşmalara katılmasına izin vermedi.

Mahkeme İşkence Yapılıp Yapılmadığıyla İlgilenmiyor

Mehmet Cengiz (Ankara) 17 Ocak 1974 tarihinde savcının işkence yapıldı sözünü dahi hakaret suçuna delil gösterdiğini, oysa bunun gerçek olduğunu belirten bir dilekçe vermişti. Mehmet Cengiz mahkemenin bu konuda inceleme yapmasını talep ediyordu. Bu talep hakkında heyet şu kararı verdi:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:
1. Dava sanıklarından Mehmet Cengiz bir önceki celsede okuyup heyete ibraz ettiği 17 Ocak 1974 tarihli dilekçesiyle görülmekte olan dava konusunu teşkil eden hakaret suçunun teşekkülü için iddiaya

esas alınan sözlerin gerçek olmaması gerektiğini, oysa işkence ile ilgili sözlerinin gerçek olduğunu ve bu itibarla iddialarının isbatı amacıyla dilekçesinde tadat olunan ve işkencehane olarak tavsif olunan yerlerde ivedilikle keşif ve arama icrasıyla işkence gerçeğinin tesbitini talep etmişse de;
Görülmekte olan işbu davamızın TİİKP davasından ayrı olup ancak adı geçen davanın rüiyeti esnasında ika olunan fiiller sebebiyle ikame olunan bir dava olması ve bizatihi sanıklarca ileri sürülen işkence define dayalı bulunmaması, saniyen dava açacaklarına ve tabiatıyla bu arada dilekçe sahibi olan sanığa isnad olunan suçların TCK ispat hakkı verilen mevaddından bulunmaması muvacehesinden başka bir dava itibariyle çok uzun süre cereyan ettiği ileri sürülen dilekçe konusu olaylar hakkında keşif ve arama yapılması halinde varılacak sonucun işbu davamız itibariyle yarar sağlamayıp önemsiz ve etkisiz kalacağı teemmül olunduğundan adı geçen sanık tarafından keşif ve arama talebinin reddine. ...oybirliğiyle karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 102).

22 Ocak 1974 tarihli duruşmada mahkeme, «sanıkların tutuklanmalarını gerektiren sebeplerin ortadan kalktığı kanaatine» vararak bütün sanıkların tahliyesine karar verdi. Ancak sanıklar aynı zamanda TİİKP davasından tutuklu bulundukları için tahliye edilmediler. Daha sonraki duruşmalarda sorgulara devam edildi.

Cezaevi İdaresi Kravatsız Diye Sanıkları Mahkemeye Yollamıyor

7 Mayıs 1974 tarihinde sanıkların büyük çoğunluğunun kravat takmadıkları gerekçesiyle cezaevinden duruşmaya getirilmedikleri görüldü. Tutanaklardan:

«Duruşmanın bırakıldığı belli günde saat 14.25'de mahkeme kurulu aynı kişilerden müteşekkil, iddia makamında Hak. Yzb. İ. Uğur Yılmaz ve tutanakta Cihan Gülcüoğlu hazır oldukları halde mahsus salonda açık olarak toplanıldı.

Celse açıldı, yoklama yapıldı. Yoklamanın görevlilerce heyetimize verilmediği, görevlilerin beyanından anlaşılmakla bizzat isim okumak suretiyle yoklama yapıldı. 64 sanığın bugünkü celseye gelmedikleri ya da gönderilmedikleri, bunun dışındaki sanıkların ise hazır bulundukları anlaşıldı.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

...Komutanlık emirleriyle duruşma heyetine yoklama verilmesi emredilmiş bulunduğundan ve görevlilerce bugünkü celsede de duruşma heyetine de bir yoklama verilmemiş bulunduğundan, bu nedenle de bugünkü celsede bulunmayan sanıkların hangi nedenle bulunmadıkları hususu tesbit edilemediğinden, mazeretsiz olunması halinde yapılacak sorgulamanın usule aykırı da olacağı teemmül edildiğinden durumun 4. Kor. Komutanlığından sorulması ve bunun neticesine göre sorgulara devam edilmesi zımnında duruşmanın başka bir güne tehirine oybirliğiyle karar verildi, açıklandı.» (Tutanak s. 169).

Gazeteler haberi şöyle verdiler:

9 Mayıs 1974 tarihli *Yeni Halkçı:*

«Tutuklular için can güvenliği istendi.»

«Mamak 1 No'lu Askerî Tutukevinde bir grup sanığın önceki gün kravatsız olduğu gerekçesiyle cezaevi idarecileri tarafından duruşmaya gönderilmemesi ve cezaevindeki baskıların yeniden yoğunlaşması üzerine, önceki gün duruşmada bulunan ve olayları öğrenen dinleyiciler, Başbakan, Milli Savunma Bakanı ve Adalet Bakanı'na birer telgraf çekmişlerdir. Telgrafta şöyle denilmektedir. 'Bugün 1 No'lu Askerî Cezaevinde bulunan siyasal tutuklu yakınlarımızın 28. Tümen içinde kurulan mahkemelerini izlemek için duruşma salonunda hazır bulunduk. Salonda bir kısım sanıklar yoktu. Nejat Bayramoğlu tarafından yapılan açıklamadan anladığımıza göre, cezaevi idarecileri, özellikle bir kısım sanıkları kravatsız diyerek, duruşmaya göndermemişlerdir. Hatta cezaevi müdürü Alb. Ali Pilgir, 'hadise çıkarmak istiyorsanız ben hazırım, korkum yok' diyerek, hiç gereği yokken tehdit ve kışkırtmada bulunmuştur. ...Aynı

tehdidi Üsteğmen Burhan Poturna ile Bnb. Ayhan Kutluer de tekrarlamışlardır. Tekrar eden bu tür tertip ve tehditlerin, tutukluların can güvenliğini ortadan kaldırıcı nitelikte olduğu açıktır. Tedbirlerin alınmasında gecikildiği takdirde, telafisi mümkün olmayan olayların çıkacağına tecrübelerimizle kaniyiz!».

11 Mayıs 1974 tarihli *Yeni Ortam* gazetesinin haberle ilgili başlığı şöyleydi:

«Mamak Tutukevindeki baskı başbakan Ecevit'e iletildi.»

Sözümüz Gerçektir: Yurdumuzda Faşizm Hüküm Sürüyor ve 3 No'lu Mahkeme, Hakkında Söylenenleri Haketmiştir

«Hasan Ali Karşılayan sorgusunda:

...1. Erim Hükümeti kurulduğunda bir takım reformlar vaadetmiştir. Hitler de Almanya'da nasyonal sosyalizm rejimini uygularken aynı vaadlerle gelmişti, ama koyu bir faşizm uyguladı. Bizde de 1. Erim Hükümeti bu vaadlerle gelmişti, ancak uygulamalarıyla faşizmi sürdürmüştür. TÖS, Dev.Genç gibi kuruluşları kapatmış, bunların faaliyetlerine son vermiş, İşçi Partisini kapatmış, devrimcileri ve komünistleri hapse attırmış, halkı ezen bir politika izlemiş, işçiler ellerindeki hakları kısıtlanmak ya da alınmak suretiyle ezilmiş, baskılar sürdürülmüştür. Bu arada, yurtseverlere işkenceler yapıldığı da ortaya çıkmıştır. Bu iddialarımız bugün çeşitli ağızlardan açıklanmıştır, kabul edilmiştir. Bu ve buna benzer uygulamalar Türkiye'de faşizmin sürdürüldüğünü göstermiştir. 1. Erim Hükümetinden sonra işbaşına geçen 2. Erim, Melen ve Talu Hükümetleri aynı faşist uygulamayı sürdürmüşlerdir. İşte, faşist askerî diktatörlük derken yukarda ifade ettiğim askerî kliğin, onun emrinde iş gören hükümetlerin ve yine bir kısım arkadaşların ifade ettiği gibi bu uygulamaya hizmet eden MİT, Kontr-Gerilla, Sıkıyönetim gi-

bi mekanizmalar ve bu politikaya hizmet eden AP, DP, CGP ve MHP gibi partiler, askerî faşist diktatörlüğü ifade etmektedir.» (Tutanak, s. 141-142-143).
«Rıfat Işık sorgusunda:

3 Numaralı Mahkemeye hakaret iddiasına gelince. Bu mahkeme uygulamalarıyla kendisi hakkında sarfedilen sözleri hak etmiştir. Bunun örnekleri arkadaşlarca verilmiştir, ben de biraz sonra okuyacağım dilekçemde, bir kısmına işaret edeceğim, bu itibarla 3 Numaralı Mahkemeye hakaret iddiasına esas alınan ve iddianameye geçen sözlere katılmıştım, bunlar birer gerçektir, gerçek ise hakaret olamaz dedi.» (Tutanak, s. 115).
«Nergiz Savran sorgusunda:
...
5 Haziran 1973 tarihli celsede o gün için can güvenliğini teminat altına alma talebinde bulunmak üzere konuşan bir arkadaşımız konuşturulmak istenmedi ve salondan dışarı çıkarılmak istendi. Bu olay üzerine ben de 'kahrolsun faşistler' diye bağırmıştım. Cezaevlerinde de aynı uygulamalar sürmektedir. Bugün de can güvenliğimiz yoktur. Silvan'dan gelen üç tutuklu, Feytullah Beyaztaş, Tahir Keskin, Şirin Er de bugün dövülmüşlerdir. Baskılar devam etmektedir.» (Tutanak, s. 145-146).
«Penina Bencuya sorgusunda:

7 Eylül 1973 tarihli celsede ben de, 'kahrolsun hainler ve zalimler' şeklinde bağırmıştım. Kahrolsun hainler derken, Halis Özkan gibi halkın davasına ihanet edenleri ve onun gibilerini kasdettim. 'Kahrolsun zalimler' derken de halkın davasına zulmedenleri kasdetmiştim.» (Tutanak, s. 147-148).

Sorgular tamamlanırken, savcıların, sanıkların cezalandırılmasını istedikleri TCK'nun çeşitli maddeleri 15. 5. 1974 tarih ve 1803 sayılı Af Kanunu kapsamına girdiğinden, mahkeme heyeti 23 Mayıs 1974 tarihinde hakaret davalarının düşmesine karar verdi.

2. BÖLÜM

HAKARET DAVASI SORGULARI

- *Yurdumuzda Faşizm Hüküm Sürüyor*
- *İşçi Sınıfımız Faşizmin Baskı ve Zulmüne Boyun Eğmedi*
- *Faşizm Toprakağalarının Zulmünü Katmerleştirdi, Köylüleri Ezdi*
- *Faşist Diktatörlük Kürt Milletine En Ağır Baskı ve Zulümü Uyguladı ve Uygulamaktadır*
- *Faşist Terör Gençliğimizi Yıldıramaz*
- *Ordu ve Askeri Faşist Diktatörlük*
- *İşkence Halkın Mücadelesini Durduramaz*
- *Sıkıyönetim Mahkemeleri: Cellat Mahkemeleri*
- *Sıkıyönetim Cezaevlerinde Faşist Zulüm*

YURDUMUZDA FAŞİZM HÜKÜM SÜRÜYOR

«Halkımız faşizmi tarihin darağacına gönderecektir.
Bu muhakkaktır.»

Doğu Perinçek'in 1. Hakaret Davasındaki Sorgusu:

BİZ BİR AVUÇ SÖMÜRÜCÜ VE ZALİMİN FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜNÜ YIKMAK İÇİN MÜCADELE EDİYORUZ

TİİKP Davası ve Kara Kuvvetleri Marksist-Leninist Subaylar Örgütü Davasında söylediğim sözler ve verdiğim dilekçelerle on ayrı suç işlediğim iddia olunuyor.

Savcılar suç olduğunu iddia ettikleri fiillerden üçünde «mahkemenin şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz ettiğimizi» ileri sürüyorlar.

Biz, suç sayılan sözlerimizle mahkemeden baskıya boyun eğmemesini istedik. Mahkeme heyetinden, en azından, burjuva devrimlerinin insanlığa kazandırdığı demokratik hukuk kurallarına bağlı kalmasını talep ettik. Hakimleri büyük parababaları ve toprak ağalarının azgın gerici diktatörlüğüne hizmet etmemeye çağırdık. Bizim mahkemelerdeki tutumumuz bu olmuştur. Mahkemenin yetkileri, sıkıyönetim komutanlığı tarafından açıkça gaspedildiği zaman, buna hakimler değil, biz karşı çıktık. Hapishanelerdeki baskı ve dayak şartları altında adil bir yargılama yapılması imkanları yokedildiği zaman, buna hakimler değil gene biz karşı çıktık.

Bir mahkemenin şeref ve haysiyeti nedir? Onun, gerici baskılar altında kalmadan adil bir yargılama yapabilmesi, zalimlere değil, halkın vicdanına karşı sorumluluk duymasıdır. İşte bu anlamda mahkemenin şeref ve haysiyetini biz sanıklar, gerek bu davayı açan savcılardan, gerekse bizzat hakarete uğradığı iddia edilen mahkeme heyetinden daha büyük bir dikkatle savunduk ve savunmaya devam edeceğiz. Biz, bırakalım mahkemenin şerefine tecavüz etmeyi, bizzat mahkeme hakimlerini zulmün basit bir aleti haline getiren faşist diktatörlükle mücadele ediyoruz. Biz, hakimlerin faşist çetenin emir kulu haline gelmesine karşı çıkmakla, hakimlerin şeref ve haysiyetini de savunmuş oluyoruz.

Savcılar, hükümetin manevi şahsiyetini ve devletin emniyet kuvvetlerini tahkir suçunu ise yedi defa işlediğimizi söylüyorlar.

1 Şubat tarihinde Üç Nolu Sıkıyönetim Mahkemesine verdiğim dilekçede, suç olduğu iddia edilen sözlerden biri şudur:

> «Özellikle son iki yılda faşist diktatörlüğün, halkımıza en ağır baskı ve zulmü uyguladığını hepimiz gördük ve yaşadık.»

Dilekçenin diğer bir yerinde ise şöyle deniyor:

> «Bu dava faşist askeri diktatörlüğün halkımıza karşı en ağır baskı ve zulmü uyguladığı bir dönemde görülüyor.»

Bu sözler nerede söylenmektedir? TCK'nın 141. maddesiyle suçlandığımız bir davada söyleniyor. Savcılar bize diyor ki: 'Siz mevcut düzeni yıkarak halkın devrimci iktidarını kurmak istiyorsunuz. Bu amaçla TİİKP'nin mücadelesine katılmışsınız. Bu yaptıklarınız suçtur! Bu itham karşısında biz **neyi yıkmak istediğimizi** elbette açıklayacağız. **Hangi kasıt ve amaçla böyle bir mücadeleye katıldığımızı elbette anlatacağız.** Esasen davanın konusu budur ve başka bir şey değildir. Bunları açıklamak suç olamaz.

Biz neyi yıkmak istiyoruz? Biz, bir avuç sömürücü ve zalimin faşist diktatörlüğünü yıkmak için mücadele ediyoruz. Onlar yurdumuzu talan ediyorlar ve halkımıza zulmediyorlar. Ezilen halk, meşru müdafaa halindedir ve haklı bir mücadele veriyor. TİİKP, halkımızın bu haklı mücadelesine önderlik ediyor. Biz, halkın kendisini savunmak

ve zulümden kurtulmak için faşist diktatörlüğü yıkmak zorunda olduğu gerçeğini savunuyoruz. Mahkemelerdeki savunmalarımızın özü de budur. Bu gerçeği bütün kanıtlarıyla ortaya koymak, yani faşist askeri diktatörlüğün azgın talan ve zulmünü bir bir anlatmak, hakaret değil, bizim savunmamızın esasıdır. Kaldı ki, biz komünistler her yerde ve her zaman gerçekleri söyleriz. Bu, bizim halkımıza duyduğumuz bağlılıktan ileri gelir.

Bugün sevgili yurdumuzda büyük parababaları ve toprak ağalarının, emperyalizme en sadık, en gerici, azgın, terörcü diktatörlüğü hüküm sürüyor. Faşist generaller çetesi, geniş emekçi yığınlarıyla birlikte burjuvazinin bir kesimini dahi baskı altına almakta, burjuvazinin koyduğu kanunları dahi çiğnemektedir.

Faşizm, hudut tanımayan bir zorbalık ve kanunsuzluk rejimidir.

Faşizm, azgın sömürü ve talan düzenidir.

Faşizm, işsizlik ve sefalet demektir.

Faşizm, bütün halk için baskı ve zorbalık rejimidir.

Faşizm, komanda zulmü, jandarma dipçiği ve polis kurşunu demektir.

Faşizm, savaş demektir. Halkımızın her an Orta Doğu'daki Amerikan menfaatleri uğruna cephelerde kırdırılabilmesi demektir.

Biz, işte böyle bir düzeni yıkmak istediğimiz için suçlanıyoruz. Suç sayılan sözlerimizde de belirttiğimiz gibi, halkımıza uygulanan baskı ve zorbalığı hepimiz gördük ve yaşadık. Halkımızın ihtilalcileri bağrına basması karşısında faşist çetenin halkımıza nasıl azgınca saldırdığını gördük ve yaşadık.

Onların mantığı şudur: «Komünistler halkın içinde suyun içindeki balıklar gibidir. Balığı öldürmek için suyu kaynatmak, yani halkın öncüsü olan komünist hareketi yok etmek için halka saldırmak gerekir.» Onlar işte bu mantıkla, Bafa gölü civarındaki köyleri birer askeri kamp haline getirdiler. İhtilalci hareketi yok etmek için köylü kitlelerine saldırdılar. Köylüleri cemselere doldurup götürdüler. Dağda rastladıkları ihtiyar köylülere dahi falaka çektiler. Dağlardaki köylüleri dağı terketmeye zorladılar. Köylerin kenarında oturan köylüleri, ihtilalci harekete destek olurlar diye köyün merkezinde oturmaya mecbur

ettiler. Helikopterleri, komando birlikleriyle halka ve ihtilalci hareketimize karşı terör kampanyaları yürüttüler. İhtilalcilerin barındıkları yerlere bombalarla, yaylım ateşleriyle saldırdılar. Karanlıkta ağaç kıpırdasa üzerine kurşun yağdırdılar. Bunları hep gördük ve yaşadık. MİT işkencehanelerinden, cezaevinde uygulanan dayak, baskı ve hakaretlerden geçerek mahkemeye çıktık. İşte ben, suç sayılan sözlerimle «halka uygulanan baskı ve zulmü yaşadık ve gördük» derken, bunu ifade etmek istemiştim. Halka karşı böyle zalim ve karanlık bir rejimin uygulanması suç sayılmıyor da, bizim bunları açıklamamız mı suç oluyor?

İddianame, benim aşağıdaki sözümü de suç delili olarak gösteriyor:

> «Ve nihayet, 27 Mayıs'ın intikamını almak isteyen gerici güçlere dayanarak, Türkiye'de faşist bir askeri diktatörlük kuranlar, bizler miyiz?»

Biz, bu sözlerimizle suç işlemediğimizi, çünkü Türkiye'de faşist askeri diktatörlüğü kuranların bizler olmadığını ifade ediyoruz. «Faşist diktatörlüğü biz mi kurduk ki, suçlu olalım?» diyoruz. Savcılar cevap olarak, bu sorumuz dolayısıyla da hapsimizi istiyorlar. Aslında bu yaptıkları bir itiraftan başka bir şey değildir. Onlar, 27 Mayıs'ın intikamı peşinde koşan, 27 Mayıs anayasasının demokratik yönünü azgınca tahrip eden gerici güçleri temsil ettiklerini bu tutumlarıyla da itiraf etmiş oluyorlar.

Savcılar ortaçağ kilisesinin engizisyon usulünü uyguluyorlar. Savcıların mantığı şudur: «Hazreti İsa Allahın oğlu değildir» mi dedin, kesin altı seneye kadar hapis cezası. «Dünya öküzün boynuzunda değildir, yuvarlaktır ve dönüyor» mu dedin, kesin altı yıl daha... Onlar, «faşizm» kelimesini gördükleri her cümlenin altını çizip, her biri için yıllarca hapis cezası isteyerek, orta çağın cadı kazanını kaynatıyorlar.

Dilekçemizin suç sayılan diğer bir bölümü de şudur:

> «İddianame bizim, **faşist iktidarlar tarafından hazırlanan toprak reformunun** bir sahtekarlık olduğunu halka ilan etmemizi de ele alıyor.
>
> «Toprak reformunun, toprak ve hürriyet isteyen köylüleri aldatmak ve uyutmak için çıkarılan bir masal olduğunu bugün anlamayan kalmış mıdır?

Çizmeli kamçılı iktidarlardan toprak ve hürriyet beklenir mi, olsa olsa onlardan zulüm ve baskı beklenebilir.»

Bu sözlerimiz, cefakar köylülerimizin yüzyıllar boyunca yaşadığı tecrübenin bir ifadesidir. Toprak ve hürriyet isteyen köylülerimiz, çizmeli kamçılı hakim sınıflardan daima zulüm ve baskı görmüşlerdir. Faşist iktidarların tezgahladığı toprak reformu, büyük toprak mülkiyetini sağlama almaktadır. Bu toprak reformunun hükümleri, az topraklı köylülerin ellerinde kalan son toprak parçalarına da el koymak amacını güdüyor. Çizmeli kamçılı beylerin iktidarlarından başka bir uygulama beklenebilir mi? «Onların yedikleri yoksul eti, içtikleri kan olmuştur.» Köylüler, Fahri Tanman'ların, Şeyh Halit Gürpınarlar'ın topraklarını silahla koruyan iktidarlardan toprak ve hürriyet beklemiyor.

Faşist iktidarlar, toprak ve hürriyet isteyen köylere mükafat olarak jandarma karakolları kuruyorlar. Turanlar köylüleri, topraklarını ağaların elinden kurtarmak için mücadeleye atılır atılmaz, köye jandarma karakolu kuruldu. Sırf Fahri Tanman'ın 70 bin dönüm toprağını korumak için Batnaz köyüne jandarma karakolu kurmuşlardır.

Doğu bölgemizde son yıllarda sık sık köylü isyanlarını bastırma tatbikatları yapılıyor. «Bulca-1», «Alpdoğan-73», «Alpaslan», «Yavuz-71» gibi tatbikatlarda «iç düşman» olarak görülenler, kendi halkımızdır, Anadolu'nun yiğit köylüleridir. Bizzat resmi makamlar bunu pervasızca açıklıyorlar. «Alpdoğan-73» tatbikatında Elazığ ve Tunceli'de napalm bombalarıyla, boşaltılmış köylere saldırılıyor, tarlalar yakılıyor, bunun resimleri gazetelerde bile yayınlanıyor. Bu tatbikatlar acaba bir toprak dağıtımı ve köylüye toprak verme hazırlığı mıdır? Hayır, tam tersine, bu tatbikatlar, toprak ve hürriyet isteyen köylülerimizin isyanlarını kan ve ateşle bastırma hazırlığıdır.

Bu tatbikatlar, ağır milli baskılar altında ezilen Kürt milliyetinden halka karşı bir gözdağıdır ve tıpkı Dersim katliamında olduğu gibi kitleleri imha provalarıdır. Onlar köylülerin ve Kürt milliyetinden halkın haklı mücadelesi karşısında, köyleri yakmayı ve köylü kitlelerini toptan imha etmeyi plânladıklarını açıkça gösteriyorlar.

Onlar, yaptıkları bu imha provasına Dersim katliamını

yöneten Korgeneral Aptullah Alpdoğan'ın adını vererek halkımıza neyi hatırlatmak istiyorlar? Aslında böyle bir hatırlatmaya ihtiyaç yoktur. Çünkü halkımız General Alpdoğan'ı unutmamıştır. Beşikteki çocuklar onun zulüm ve gaddarlığını dinleyerek büyüyor. Halkımız bu zulüm ve katliamı uygulayan burjuvazi ve toprak ağalarının devletine karşı kinle doludur. Gene onlar, 1971 yılında yaptıkları bir tatbikata 450 yıl önce 60 bin Anadolu köylüsünü kesen Yavuz'un adını vererek gerçek niyetlerini açıklıyorlar.

Jandarma ve komando zulmü altında yoksulluğa ve sefalete mahkum edilmek istenen köylülerimiz, kurtuluşa nasıl kavuşacaklarını her geçen gün daha iyi kavrıyor. Toprak reformu masalları gibi aldatmacalar köylülerimizin tek kurtuluş yolu olarak ihtilalci mücadeleyi görmelerine hizmet ediyor.

Bu gerçekleri belirtmemiz bizim savunma hakkımızın bir parçasıdır. Suç olduğu iddia edilen bir eyleme hangi sebeplerle ve hangi kasıtla katıldığını açıklamak sanığın en tabii hakkı olduğu gibi, bunu araştırmak hakimlerin görevidir de. Biz, çizmeli kamçılı beylerin yüzyıllardır devam eden zulmü altında hıncını bileyen bir halkın evlatlarıyız. Biz, kendisiyle birlikte köylülerin ve bütün halkın kurtuluşuna önderlik edecek olan işçi sınıfının temsilcileriyiz. Köylülerin toprak devrimi mücadelesine önderlik etmek partimizin bugünkü temel görevidir. Savcıların suç olarak göstermeye çalıştığı sözlerimiz bu görevimizle ilgilidir ve gerçeğin ifadesidir.

Gene 1 Şubat tarihli dilekçemde, Mustafa Kemal'in «istiklalimize tecavüz edenler kimler olursa olsun, onlara milletçe müsellahan mukabele ve onlarla mücadele eylemek icabediyordu» (Nutuk, I, s. 14) sözünü almış ve şöyle devam etmiştim:

> «Bugün de, halkımızı geriliğe ve sefalete mahkum etmek isteyen eli kanlı diktatörlüğe ve onların sırtlarını dayadığı Amerikan emperyalistlerine karşı, milyonlarca halk olarak 'müsellahan mukabele' gerekmektedir.»

Bu sözlerimiz de suç sayılmaktadır. Görülüyor ki savcılar, açtıkları bu yeni davada, İstiklal Savaşında hiç bir fedakarlıktan çekinmeyen, kanını ve canını veren Türkiye'nin yiğit işçi ve köylüleriyle Mustafa Kemal de dahil

olmak üzere bütün milli kurtuluşçuları sanık sandalyasına oturtmaktan perva duymuyorlar. Fakat hatırlatmak isteriz ki, halkımız emperyalistlere ve saltanat hükümetine karşı müsellahan mukabelede bulunmasaydı, bugün savcılarımız Damat Ferit mahkemelerinin savcıları olacaklardı. Fakat ne yazık ki, bugün durum çok farklı değildir. Faşist diktatörlük, sıkıyönetim mahkemelerinin hukuki kuruluşunu Askeri Yargıtay Başkanı Rafet Tüzün'ün de belirttiği gibi Damat Ferit mahkemelerine benzetmiştir. Çünkü, faşist diktatörlük Amerikan boyunduruğunun sadık bekçisi olarak, 1920'lerin padişah hükümetinin ve Kuvayi İnzibatiyenin bugünkü takipçisidir.

Kara Kuvvetleri davasında «deliller MİT işkencehanesinde hazırlanmıştır» dediğim için de suçlanıyorum.

Hem MİT'te devrimcilere karşı en hayasız işkenceler yapılacak, hem de bunun söylenmesi ceza tehdidiyle engellenecek. Ve sonra da sıkıyönetim mahkemelerinde adil bir yargılama yapıldığı masalıyla halk aldatılacak. Bir sanık kendine işkence yapıldığını söyleyemeyecek! O zaman ne söylememizi istiyorlar? Abdülhamit veya Süleyman Demirel'e ya da İsmet Paşa'ya övgüler düzmemizi mi? Biz mahkemelerde emniyet ifadelerinin alınış şekliyle ilgili olarak işkence gördüğümüzü söylüyoruz. Elbette bu işkenceleri kimin yaptığını da belirteceğiz. İşkenceleri, devletin kurduğu MİT gibi, kontrgerilla örgütleri gibi gizli teşkilatlar yapıyorlar. Bunları askeri savcılar da bilmektedir. O kadar bilmektedirler ki, beni tutuklanmamdan üç ay sonra tekrar sorguya çekmek ihtiyacını duydukları zaman, savcılığa çağıracakları yerde 56 adet soru hazırlayıp MİT işkence merkezlerinden birine sevkedebiliyorlar.

İddianame, «halkımızın faşist diktatörlüğü mutlaka yıkacağına olan inancımızı» ifade eden sözlerimizi de suç kabul ediyor. Görüldüğü gibi burada bizim halkımıza duyduğumuz güven ve inanç da mahkum edilmek isteniyor. Oysa açılan her dava yıkılmaktan korkanları açığa çıkarmakta, bizim inancımızı ise daha da sağlamlaştırmaktadır. Yüzyıllardır halkımıza her türlü zulmü reva görenler, her türlü hakareti yapanlar, bütün bu ettikleri anlatıldığı zaman niçin bu kadar telaşa kapılıyorlar? Bu davanın kendisi Türkiye'de faşist diktatörlük olduğunu gösteren en açık bir olaydır. Çünkü bu dava, halkın menfaatlerini sa-

vunan TİİKP davası sanıklarını susturmak, onların gerçekleri söylemesini önlemek, savunma haklarını yoketmek, faşist diktatörlüğün vahşet, zulüm ve kanunsuzluğunu örtbas etmek için açılmıştır.

Faşist diktatörlük açılan bu davayı halkımızdan gizleyerek yürütmeye çalışıyor. Bu davayı yazmamaları için gazetelere baskı ve tehdit yapılıyor. Böyle bir davanın varlığının duyulmasından bile korkuyorlar. Bu olay dahi bu davanın ne kadar haksız olduğunun en açık delilidir. Çünkü faşistler çok iyi biliyorlar ki, halkın vicdanı böyle bir davayı açanları mahkum edecektir. Çok iyi biliyorlar ki, halkımız gerçekleri söyleyenleri ve zulme karşı mücadele edenleri daima gönlünde yaşatır.

Böyle davalar halkımızın tarihinde de çok görülmüştür. Halkı susturmak isteyenler, gerçeklerin dile getirilmesini daima ağır cezalarla tehdit etmişlerdir. Hızır Paşalar, Pir Sultanları deyişlerinde şahın adı geçerse dar ağacına yollamakla tehdit ediyorlardı. Ama Pir Sultanlar, onlara «sizde şah diyenleri öldürürlerse/ Ben de bu yayladan Şaha giderim» diye cevap vermişlerdir. Halk kahramanları dar ağacına giderken bile inançlarını haykırmışlardır. Pir Sultan Abdal'ı 'Şah' dediği için asan Hızır Paşalarla, bugün bizleri faşist zulümden söz etiğimiz için yıllarca hapsetmek isteyen paşalar arasında ne fark vardır? Biz tarih boyunca zalimlere boyun eğmemiş bir halkın evlatlarıyız. Zulme boyun eğmemek halkımızın geleneğine yerleşmiştir. Bunu söküp atmaya ve Hızır Paşaların bizi susturabilmelerine imkan yoktur. Nice kanlı saltanatlar yıkılıp viran olmuş, nice zalimler devrilmiştir. Ama yıkılmayan bir şey vardır: O da, halkımızın zulme boyun eğmeyen karakteridir.

Savcılar faşizm kelimesi geçen her sözün altını çizmişler ve on ayrı suçtan mahkum edilmemi istiyorlar. Halkımız da kendisine yapılan her zulmün altını çiziyor ve faşist zalimler için tarih önünde okuyacağı iddianameyi hazırlıyor. Halkımız, faşist diktatörlüğü tarihin darağacına gönderecektir. Bu muhakkaktır. Biz yarının muzaffer Türkiye halklarının temsilcileriyiz.

Bugünlerde Kamboçya'da Mareşal Lon Nol'ün faşist diktatörlüğü yıkılıyor. Çok sevinçli haberler geliyor. Kamboçya halkı faşizme karşı büyük bir zafer kazanmaktadır.

Gazeteler Kamboçya halkına zulmedenlerin bugün halkın adaletinden kaçmak için uçaklarda yer bulmak amacıyla birbirlerini çiğnediklerini yazıyorlar. Onlar bir çıkış vizesini on binlerce liraya satarak kendi felaketlerinin dahi ticaretini yapıyorlar. İşte bütün mesele, böyle bir anda halkla beraber faşist zulümden kurtuluşun bayramını kutlamaktır. Biz herkesin, Türkiye halklarının kurtuluş gününde böyle bir bayrama katılanlar arasında olmasını arzu ederiz.

6 Eylül 1973

Doğu Perinçek'in 3. Hakaret Davasındaki sorgusu:

SUÇ OLAN, EMPERYALİST TAHAKKÜME HİZMET ETMEKTİR BU SUÇUN LEKESİ ASIRLAR GEÇSE DE SİLİNMEZ.

7 Eylül 1973 tarihinde TİİKP davasında yaptığım açıklama dolayısıyla hakkımızda yeni bir dava açılmış bulunuyor. Savcı, hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ettiğimizi iddia ediyor.

İddianameyi heyetiniz de dinledi. 7 Eylül 1973'de 3 Nolu Askeri Mahkemede yaptığım sözlü açıklama, tutanaklardan aynen iddianameye geçirilmiş. Üç daktilo sayfasını bulan bu açıklamanın neresinde hakaret suçu işlenmiştir? Hangi söz suçtur? Savcı, bunu belirtmek ve hukuki yönden tahlil etmek gereğini dahi duymamıştır. Savcının iddiası, bu sebeple herşeyden önce ciddiyetten ve hukuki temelden yoksundur.

Gördüğünüz bu dava, TİİKP davası sanıklarını sindirmek, gerçekleri savunmamızı engellemek amacıyla açılmıştır. Yıllarca hapis tahdidiyle bunu başaracaklarını sanmışlardır.

Hakkımızda açılan üçüncü hakaret davası, engizisyon usulünün yeni bir örneğidir. İddiaya dayanak olarak alı-

nan Üç Nolu Mahkeme tutanağında aynen şöyle yazılıdır:

«Huzurdaki sanıklardan bu bağırmaya ve fikirlere iştirak etmeyenlerin dışarı çıkmaları istendi. Bu suretle sanık Doğu Perinçek'in sözlerine salonda 'kahrolsun hainler ve zalimler' şeklinde bağırarak iştirak edenler huzurda bırakıldı.»

Bu uygulamayı yapan ve tutanağa geçiren, Üç Nolu Askeri Mahkemedir. Savcı, iddiasını bu tutanağa dayandırmakla, belli bir fikre bir insanın içinden katılmasını dahi suç saydığını göstermektedir. Artık yurdumuzda insanların kafalarından geçen fikirler araştırılmakta ve bu sebeple davalar açılmaktadır.

Bu usul, engizisyon usulü değil de nedir? İnsanlara belli fikirlere katılıp katılmadıkları soruluyor ve buna göre ceza kesilmesi isteniyor. Mantık budur. Çünkü «suç» olduğu iddia edilen açıklamayı ben yaptığım halde ve hiç bir sanık kalkıp «ben bu açıklamaya katılıyorum» demediği halde 157 sanık hakkında dava açılmıştır. Tutanaklar da açıkça göstermektedir ki, Üç Nolu Mahkeme bütün sanıklara topluca soru yönelterek onları fikirlerini açıklamaya zorlamıştır. Ve sanıkların salondan çıkmayışını «fikirlere katılma» olarak değerlendirmiştir. Savcı da buna dayanarak dava açmıştır. Böyle bir davanın açılması, yurdumuz için yüzkarasıdır. İnsanlar, kafalarındaki fikirler dolayısıyla şüphe altındadır ve cezalandırılmaları istenmektedir.

Düşünce sahibi olmak suç olmıyacağı gibi, düşünceyi açıklamak da suç olamaz. İnsanlar, kafalarından geçirdikleri düşünceler dolayısıyla «hakaret ettikleri» iddiasıyla mahkum edilebilirler mi? Böyle bir tutum, bütün yeryüzünün bir hapishane haline getirilmesi demektir. Aslında bugün faşist diktatörlüğün yurdumuzda yaptığı da bundan başka bir şey değildir. Türkiye, bir toplama kampı haline getirilmiştir. Bu dava da işte bu uygulama ve zihniyetin eseridir.

Suç olduğu iddia edilen açıklamayı, MİT tarafından hazırlanan ve Halis Özkan tarafından verildiği belirtilerek 6 Eylül 1973 günü mahkemece okunan dilekçeye cevap olarak yapmıştım. MİT'in emrine giren Halis Özkan, bu dilekçede, ırkçılığı, gericiliği, zulüm ve sömürüyü savunmakta, komünistlere ve devrimcilere hayasızca iftira

ve yalanlarla saldırmaktaydı. MİT işkencehanelerinde her türlü ahlaksızlığı ve hayasızlığı yapanlar bu dilekçe vasıtasıyla devrimcilerin ahlakına leke sürebileceklerini sanmışlardı.

TİİKP davası sanıkları, yargılama boyunca, faşizme boyun eğmeyerek devrimci şeref ve vakarla hareket etmişlerdir. Bu durum karşısında faşistler, çeşitli yollara başvurmak suretiyle TİİKP davası sanıklarının şeref ve itibarlarını zedelemeye boş yere çalışmışlardır. Ama bütün halk, Halis Özkan gibi faşizmin hizmetine girmiş iki üç hain vasıtasıyla bizlere niçin saldırıldığını çok iyi bilmektedir. Çünkü biz, faşizme ve emperyalizme boyun eğmedik, yurdumuza, halkımıza ve devrim davasına bağlı kaldık.

Savcı, hangi sözlerimizin «hakaret» suçunu taşıdığını belirtmemiştir. Açıklamanın tümünü delil olarak iddianameye yazmış bulunuyorlar. Bu açıklamadaki her satır ve her kelimeyi bugün de aynen tekrar ediyor ve savunuyorum. Bu sözlerimde hakaret söz konusu değildir. Bunu göstermek için, açıklamada yer alan her fikir üzerinde tek tek duracak değilim. Ancak savcının suç delili olarak aldığı ikinci noktayı açıklamak istiyorum.

İddiaya göre şu sözlerim suç olmaktadır:

«MİT ajanı, kendisi Amerikan emperyalistlerinin ajanı olduğu halde, bizim dış düşmanlarla ilişkimiz olduğunu ileri sürmektedir. TİİKP, Diyarbakır'dan Söke'ye kadar Türkiye'nin bağrından çıkmıştır ve halkımızın bağrında kök salmaktadır. Bu MİT ajanı, üsler mevzuunda Amerikan emperyalistlerinin hizmetinde bir ağızla konuşmaktadır. Bizim Partimizin programı, hiçbir yabancı ülkeye üs verilmeyeceğini ve tek bir yabancı askerin Türkiye'de bulunmayacağını belirtmektedir. Fakat MİT ajanının patronları, bunu söyleyemezler.»

Evet, «suç» olduğu iddia edilen bu fikirler doğrudur. MİT ajanının efendileri, yurdumuzun bağımsızlığını savunan tek kelime söyleyemezler. Çünkü onlar, emperyalist boyunduruk ve sömürünün yerli işbirlikçileridir. Onlar, ancak komünistlerin ve yurdumuzun bağımsızlığını isteyen herkesin «dış düşmanlarla ilişkisi olduğunu» iddia ederek, emperyalist tahakkümün devam etmesine çabalarlar. Fakat şu gerçeği bugün bütün dünya biliyor: Komünistler dün-

yanın her yerinde yurtlarının bağımsızlığı için halklarının en ön safında fedakarca ve kararlılıkla savaşıyorlar.

Biz, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde esas olarak halkımızın yüzyıllardan beri ispat ettiği kahramanlık ve fedakârlığına güveniyoruz. Biz, herhangi bir ülkenin diğer ülkelere efendilik taslamasını ve tahakküm etmesini şiddetle reddediyoruz. Biz Marksist-Leninistler, dünya halklarının başlıca iki büyük düşmanı olan ABD emperyalistleriyle Sovyet sosyal-emperyalistlerinin dünyamıza hükmetme çabalarına karşı dünyanın her yerinde mücadele ediyoruz ve ülkelerimizin bağımsızlığını savunuyoruz. Emperyalist boyunduruğa ve yurdumuzun bağımsızlığını tehdit eden her türlü saldırı ve müdahaleye karşı sonuna kadar savaşacağız. Türkiye halklarının kaderlerini kendi ellerine almaları için mücadele ediyoruz. Komünistler, bunu Milli Kurtuluş Savaşı yıllarında ispat etmişlerdir. Bugün ispat etmektedirler. Önümüzdeki yıllarda da ispat edeceklerdir.

MİT ajanlarından gelen «dış düşmanlarla ilişkimiz olduğu» iftiraları, bu gerçeği değiştiremez. Ve bu ithamlar, bizim Çin Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk Halk Cumhuriyeti gibi sosyalist ülkelere duyduğumuz dostluğa ve dünyanın bütün Marksist-Leninist partileriyle olan dayanışmamıza toz konduramaz. MİT ajanları bize saldıracak diye, biz proleter enternasyonalizmi ve Marksizm-Leninizm temeli üzerinde bütün ülkelerin gerçek Marksist-Leninist Partileriyle kurduğumuz eşit ilişkiler ve kardeşlik bağlarından vazgeçecek değiliz. Enternasyonalizmi savunmak ve yurdumuzun bağımsızlığı için mücadele etmek birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü ancak başka halkların bağımsızlığına saygı gösterenler, kendi halklarının bağımsızlığı ve mutluluğu için savaşabilirler. Çünkü ancak ezilen halkların emperyalizme karşı devrimci dayanışmasını savunanlar, kendi halklarının bağımsızlık mücadelesine en güçlü desteği kazanmış olurlar. Biz bu fikirleri göğsümüzü gere gere söylüyoruz. Fakat MİT ajanının efendileri, ABD emperyalizminin yurdumuz üzerindeki hakimiyetine hizmet ettiklerini hiç bir zaman açıkça söyleyemezler.

Biz, yeraltı ve yerüstü servetlerimizin emperyalistler tarafından yağma edilmesine ve halkımızın alın terinin yabancı tekeller tarafından sömürülmesine karşı çıkıyo-

ruz. Biz, halkımızın, kendi gücüne dayanarak bağımsız ve millî bir ekonomi kurmasını savunuyoruz.

MİT ajanının efendileri bunu savunabilirler mi?

Biz, emperyalist tahakkümün bir aracı olan NATO gibi saldırgan askeri teşkilatlardan ayrılmayı ve yurdumuzun yabancı üs ve askerlerden temizlenmesini savunuyoruz. Hangi ülkeye ait olursa olsun, topraklarımızda yabancı üs ve asker bulunmasını reddediyoruz. Milli savunmamızın, kendi millî kaynaklarımıza ve halkımızın silahlı gücüne dayanmasını istiyoruz.

MİT ajanının efendileri bunları istiyebilirler mi?

Bu fikirlerin savunulmasının neresinde hükümete hakaret vardır? Emperyalistlerle işbirliği yapan ve yabancı tahakkümüne hizmet eden hükümetler, bu tutumlarıyla kendi kendilerini alçaltmaktadırlar.

Bağımsızlığı savunmanın «suç» sayılması, dünyanın neresinde görülmüştür? Bu durum, yurdumuzun emperyalist boyunduruk altında olduğunun en açık bir kanıtıdır. Esas suç olan, emperyalist tahakkümüne hizmet etmektir. Bu suçun lekesi, asırlar geçse de silinemez.

Savcılar, şu sözlerimizi de «suç» sayıyorlar:

«MİT ajanı, mensubu olduğu sınıfın bütün ahlaki çöküşünü ve düşüklüğünü komünistlerin üzerine atıyor. Kadını bir mal ve sermaye gibi gören bizzat parababalarıdır. **Türkiye'deki ahlaki yozlaşmayı tahrik ve teşvik eden, bugünkü faşist iktidarlardır.** Hiç bir Marksist-Leninist yayın organında seks, esrar ve ahlaksızlık teşvik edilmemiştir. Ama burjuva yayın organları, sinemalar, fotoromanlar hep bunu körüklemektedir. Onlar, seks düşkünü ve esrarkeş bir gençlik yaratarak halkımızı uyuşturmaya çalışıyorlar. MİT ajanının bahsettiği beyaz kadın ticareti, büyük burjuvazinin meşgalesidir. Kapitalist düzenin bir ekonomik sektörüdür. İhtilalci kadın arkadaşlarımız tertemiz bir ahlaka sahiptirler. Onlar, gencecik yaşlarında fabrikalarda ve köylerde, işçi ve köylülerle omuz omuza savaşarak ve çalışarak emekçi halkımızla kaderlerini birleştiriyorlar. Bundan daha ahlaki bir şey olamaz.»

Suç sayılan sözler bunlardır. Herşeyden önce belirtmeliyim ki, en büyük ahlaksızlık, halklara zulmetmek ve emekçi kitleleri sömürmektir. En büyük ahlaksızlık, vatanımızı emperyalist boyunduruğuna teslim etmektir. Esa-

sen, kadının erkeğin kölesi haline gelmesi, alınan satılan bir ticaret metaı olması da, insanlık tarihine, sömürü ve tahakkümle birlikte girmiştir.

Servetin ve özel mülkiyetin, erkek elinde toplanmasından bu yana, kadınlar aşağılanmış, köleleştirilmiş, erkeğin bir defada satın aldığı bir mal veya ücretle kiraladığı bir işgücü haline getirilmiştir. Kadının bir cariye olarak kullanılması, aşağılanması ve fuhuş, bütün özel mülkiyetçi toplumların ezeli ahlaksızlığıdır.

Bu ahlaksızlığın bugünkü temsilcisi olan burjuvazi ta Fransız ihtilalinden beri işçi sınıfı devrimcilerinin kadını «ortak mülkiyet» haline getirecekleri yalanını yayar durur. Çünkü onlar kadına bir mülk gözüyle bakmaktadırlar ve özel mülkiyetin kaldırılıp, toplumsal mülkiyetin gerçekleşmesi fikri karşısında kadınların da «özel mülkleri» olmaktan çıkacağından ve «ortak mülkiyet» konusu olacağından endişe etmektedirler. Bu endişe, burjuvazinin kadını alınıp satılan bir mal olarak görmesinin itirafından başka bir şey değildir.

Oysa Marks ve Engels, komünistlerin bu konudaki fikirlerini daha 1848 yılında açıklamışlar ve burjuvazinin iftiralarını teşhir etmişlerdir. **Komünist Manifestosu,** kadının, erkeğin tahakkümünden kurtulduğu, bir mal olarak alınıp satılmadığı, üretimde ve toplum hayatında erkeğin yanında eşit olarak yer aldığı ve fuhuşa asla yer olmayan bir toplum düzenini savunur. Sosyalist toplumda, tek-eşli evlilik ortadan kalkmayacaktır. Tam tersine, evlilik ancak o zaman, burjuvazi içinde olduğu gibi bir sahtekarlık ve ikiyüzlülük olmaktan çıkıp, gerçekten dürüst ve sevgiye dayanan bir nitelik kazanacaktır. Nitekim Çin ve Arnavutluk gibi sosyalist toplumlarda durum budur.

Komünistler, sömürü ve baskının ortadan kalktığı böyle yüksek bir ahlakı savunurken, onlara en hayasız iftiralarla saldırılmaktadır. Büyük burjuvazi ve toprak ağaları bu saldırılarla, halk içinde komünistlere duyulan sevgiyi sarsacaklarını ve kendi ahlaki çöküşlerini örtbas edeceklerini sanmaktadırlar. Halis Özkan'a yaptırılan suçlamaların amacı da budur.

Halis Özkan'ın ağzından yöneltilen suçlamalar karşısında, ben gerçekleri savundum. Kendi ahlaki çöküşünü

devrimcilerin üzerine atmak isteyen burjuvazinin ve onların iktidarlarının gerçek yüzünü ortaya koydum.

Bugün bütün dünyada, hürriyeti «cinsel hürriyet» ve yoz bir hayat tarzı seviyesine indiren kimdir? Halkların gerçek hürriyet isteklerini bastırmak için her türlü ahlaksızlığı bir hayat felsefesi olarak piyasaya süren ve uygulayan, büyük burjuvazinin kendisi değil midir? Çökmekte olan emperyalizm, her türlü ahlaki değeri bir kenara atmış ve insanlığı uyuşturmak amacıyla yoz bir hayat tarzını bütün dünyaya yaymaya girişmiştir. Emperyalizm, insanlığı toplum meselelerinden uzaklaştırmak, bencil bir hayat ve gününü gün etme anlayışı içinde köle olarak tutmak halkların mücadele ruhunu köreltmek ve onlara esareti kabul ettirmek için, sosyal çürümeyi alabildiğine teşvik ve tahrik etmektedir.

Bugün gerek emperyalist ülkeler ve gerekse onların hakimiyeti altındaki ülkelerde, fuhuş, ırza geçme, cinsi sapıklık, uyuşturucu madde iptilası, alkolizm, cinayet, hırsızlık ve intihar, bütün toplumu sarmakta ve tehdit etmektedir. Hatta Çin ve Arnavutluk'a giden burjuva yazarları, kapitalist ve revizyonist toplumların bu hastalıklarını göremedikleri zaman, neredeyse bunu bir eksiklik gibi anlatmaktadırlar.

Enver Hoca yoldaşın Arnavutluk Emek Partisi Altıncı Kongresinde belirttiği gibi, «karamsarlığın, cesaretsizliğin ve kendini yitirmenin dışa vuruşu olarak cinsel buhranlar, uyuşturucu madde iptilasi, hayvansı davranışlar, kapitalist ve revizyonist dünyanın insanları arasında ortaya çıkmaktadır. Liberal ve anarşist karakterdeki insanların ortaya çıkışı, bu burjuva ideolojisinin ürünüdür.»

Yurdumuzdaki durum da budur. Biz, suç sayılan sözlerimizde, «Türkiye'deki ahlaki yozlaşmayı tahrik ve teşvik edenlerin bugünkü faşist iktidarlar olduğunu» belirtmiştik. 12 Mart 1971'den sonra, emperyalizmin seks ve gangster kültürünün toplumumuzda yarattığı yıkıntı had safhaya gelmiştir. Türkiye'deki faşist iktidarlar, dünya halklarının çağımızda ulaştığı kültür ve bilim düzeyinin ürünlerini yasaklatmış, toplatmış, kağıt fabrikalarına sevkederek kağıt hamuru haline getirmiştir. Bu kağıtlara basılan gazeteler, fotoromanlar, seks mecmuaları, kovboy kitapları, vs, toplumumuzun bünyesini kemirmekte, halkımı-

zı uyuşturmaktadır. Sinemalar, diskotekler, kulüpler, plaklar hep bu amaca hizmet etmektedir. Hitler, Mussolini ve Franko gibi faşist diktatörlerin devrimci düşünceye ve halk kültürüne düşmanlıkları aynen uygulanmaktadır. Bu suretle yaratılan boşlukta, emperyalizmin kültürü serbestçe at oynatmaktadır.

İstanbul 2 Nolu Askeri Mahkemesinin 21 Aralık 1972 tarihinde 137 kitap, dergi ve broşürün **müsadere ve imhasına**; Ankara 3 Nolu Askeri Mahkemesinin 138 kitabın **toplanmasına**; nihayet, Ankara 1 Nolu Askeri Mahkemesinin Dev-Genç Davasında verdiği, yüzlerce kitabın **müsaderesine** dair kararları, işte buna hizmet etmektedir.

Devlet kurumları, devlet hazinesi ve banka kredileri de, bu seks ve gangster kültürünün yayılmasını bütün imkanlarıyla desteklemektedir.

Faşist iktidarlar, gençliği yurt gerçeklerinden uzaklaştırmak için ahlaki yozlaşmayı teşvik etmektedirler. Onlar, yurduna bağlı ve halkla aynı kaderi paylaşan devrimci bir gençlik yerine, seks ve esrarla uyuşturulmuş, gününü gün etmek peşinde koşan, ahlaken çürümüş bir gençlik yaratmak istiyorlar. Burjuva iktidarları, ellerindeki her vasıtayla gençlik içinde uyuşturucu madde ve alkol kullanmayı, rahata düşkünlüğü, halkın dertlerine sırt çevirmeyi, sorumsuzluk ve bireyciliği teşvik ediyorlar. «Hippilik», «savaş yapma, aşk yap» gibi çürümüş burjuva felsefeleri ve hayat tarzını gençlik içinde yaymaya çalışıyorlar. **Yankı** dergisinin 116. sayısı, bizzat polisin üniversiteye esrar soktuğunu ve bunu teşvik ettiğini açıkça yazmaktadır.

Halkımızın göz bebeği olan devrimci gençlik bunu reddediyor. Günlük bir gazete üniversite yurtlarında kalan gençlerin «üniversitede uyuşuk, sabahtan akşama kadar diskoteklerde tepinen, yoz bir gençlik yaratılmak istenmesine» karşı çıktıkları haberini vermektedir. (**Yeni Ortam**, 23 Aralık 1973, «ODTÜ Yurdunun Kapatılacağı Söyleniyor» başlıklı haber.) Gene aynı haberde, gençlerimiz, üniversite yurtlarında esrar yayılmasına yöneticilerin ses çıkarmadığını, buna karşılık devrimci öğrencilerin yurtlardan atıldığını belirtmektedirler.

Bugün bütün burjuva yayın organlarının reklamını yaptığı burjuva hayat tarzı, burjuva modası, artık kasabalara kadar giren güzellik kraliçesi seçimleri, defileler vs.,

kadını teşhir edilen ve vitrine konan bir eşya derecesine düşüren burjuva ahlakının diğer örnekleridir. Toplumumuzu uyuşturmaya ve kadını bir cariye ve süs eşyası olarak tutmaya çalışan bu hayat tarzı, beyaz kadın ticaretinin ve kadına mal gözüyle bakan anlayışın kibar ve üstü kapalı bir görünüşe bürünmesi değildir de nedir?

Bütün bunların yanında en büyük ahlaksızlık, hiç şüphesiz halkı ezmek ve sömürmektir. Esasen bütün bu ahlaki çöküş yaratma çabası, sömürü ve baskının hüküm sürdüğü bir toplumun eseridir. Gözü dönmüşçesine talan ve vurgun peşinde koşan bir avuç haramzadenin hüküm sürdüğü düzen olan faşizm, en ahlaksız, en zalim ve en gerici rejimdir. Alabildiğine sömürü, yağma, yolsuzluk, vurgun, rüşvet, bu rejimin esas karakteridir. General Türüng'ün yolsuzluklarını, Ankara eski Belediye Başkanı Ekrem Barlas hakkında binden fazla yolsuzluk dosyası olduğunu, Keban barajında bir milyar liranın ceplere indirildiğini ve bu türden yüzlerce vurgun ve soygunu her gün gazetelerden okuyoruz.

Bütün bu ahlaki çöküş ve yozlaşmanın sorumlusu, faşist iktidardır. Çünkü halkımızı tehdit eden emperyalist kültür ve burjuva hayat tarzı, belli bir politikanın eseridir. Bu politika nedir? Bu politika, halkın yüreğindeki vatan sevgisini ve bağımsızlık duygusunu tahrip etme politikasıdır. Bu politika, halkımızın zulüm ve sömürüye karşı mücadele ruhunu çökertme politikasıdır. Bu politika, emperyalizme, faşizme, her türlü sömürü ve baskıya boyun eğen, uyuşuk, bencil ve halkın değerli geleneklerinden kopmuş bir insan yığını yaratma politikasıdır.

TİİKP Davası sanıkları, yurtlarına ve halkların bağlı oldukları için, tahliye olmak uğruna devrimcilere ahlaksızca saldıran dilekçeler vermeyi kabul etmediler. Halis Özkan'ın dilekçesine verdiğimiz cevap dolayısıyla bugün burada yargılanmamızın esas sebebi budur.

Biz, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin yaymaya çalıştıkları hayat tarzını ve yoz ahlakı reddediyoruz. Biz, halkla aynı kaderi paylaşmak, halkın kurtuluşu uğruna her türlü bencil düşünceden arınmak, halkımıza ve vatanımıza hizmet yolunda her türlü zulme göğüs germek ve fedakarca mücadele etmek yolunu seçiyoruz. En yüksek ahlak ve dürüstlük budur.

Biz, Kurtuluş Savaşında sırtında mermi taşıyan kadınların ve cephelerde savaşan işçi ve köylülerin bugünkü temsilcileriyiz. Biz, geleceğin sıhhatli ve ahlaklı Türkiye toplumunun temsilcileriyiz. Her zaman halkımıza layık devrimciler olmaya çalıştık ve çalışıyoruz.

Biz suçlu değiliz. Haklı bir davayı savunuyoruz.

«Kahrolsun Zalimler ve Hainler!» diye bağırmak da bizim için bir yurtseverlik görevidir. Dünyada zalimler ve onlara hizmet eden hainler bulunduğu sürece, milyonlarca halkın onları lanetlemesi önlenemez ve önlenemeyecektir.

17 Ocak 1974

Gün Zileli'nin Sorgusu:

BİZ ZALİMLERE DEĞİL, HALKA HİZMET EDİYORUZ

Savcılar, son iki yıldır ülkemizde uygulanan rejimin adını koyduğumuz için yıllar tutan hapis cezaları istiyorlar.

Ülkemizde askeri faşist diktatörlük hüküm sürüyor. Eşyanın adını koymak, halkımıza açıklamak suç olabilir mi? Hayır, esas suç olan bu gerçeği göz ardı etmektir. Çünkü bu gerçeği gizlemek halkımız üzerinde diktatörlüğünü sürdüren zulüm çetesinin cinayetine ve saldırganlıklarına ortak olmaktan başka bir anlam taşımıyor. Oysa biz zalimlere değil halka hizmet ediyoruz. Öyleyse halkın menfaatleri için, gerçekleri belirtmekten çekinmeyeceğiz. Gerçek, devrimcidir ve halkın menfaatinedir. Öyleyse, bizler bunu en ufak bir tereddüde düşmeden her fırsatta açıklayacağız:

Sevgili yurdumuz eli kanlı askeri faşist diktatörlüğün baskısı altındadır. Faşizm, son iki yıldır, ülkemizin üstüne kara bir bulut gibi çökmüştür.

Bugün, Türkiye'deki bu rejimin adını koydukları için 168 kişinin burada yargılanması ve cezalarla tehdit edil-

mesi bile, bugünkü rejimin niteliğini açıkça göstermektedir. Bu davayı açan sıkıyönetim savcılarının kendilerinin de itiraf ettikleri gibi istifa bile edememeleri bu rejimin varlığının en açık kanıtıdır.

12 Mart faşist darbesi halkın mücadelesini bastırmak için düzenlendi. Halkın mücadelesiyle tecrit olan AP iktidarı devrildi ve AP'nin de ortakları içinde yer aldığı faşist diktatörlük kuruldu. Bu diktatoryanın kurulduğu günden beri görevi işçilere, köylülere, aydınlara, gençliğe ve bütün halkımıza zulüm uygulamaktadır. Sıkıyönetim, bu diktatoryanın halk üzerindeki baskı aracıdır. Faşist diktatörlük, halk için açlık, susuzluk, sefalet, hastalık, yolsuzluk, baskı, işkence, yasak ve tehditten başka bir anlam ifade etmiyor.

Türkiye'de faşist bir diktatörlük var mı? Evet, vardır. Bütün şiddetiyle hüküm sürmektedir. Ve mutlaka yıkılacaktır. Onun varlığını inkar etmek mümkün mü? İşçiler, günlük hayatlarında her an bu zulüm düzeniyle karşı karşıyalar. Onlara sorulsun. Türkiye'de nasıl bir diktatörlük olduğu fabrikalarda zorla çalıştırılan işçilere sorulsun. 12 Marttan bu yana grev hakkı fiilen kaldırıldı. Sıkıyönetim grevleri zorla bastırdı. Sıkıyönetimde görevli Albaylar toplu sözleşmelere müdahale ettiler. İşbirlikçi patronlar faşist diktatörlüğe sırtlarını dayayarak işçileri işlerinden attılar, lokavt ilan ederek işçileri ve ailelerini kitleler halinde açlığa mahkum ettiler. Tankların namlularına, süngülere dayanarak işçileri tehdit ettiler. İşçi sınıfı, bir yandan pahalılık ve açlık tarafından, bir yandan da faşist diktatörlüğün süngüleri tarafından tehdit edildi. «Ya açlık, ya süngü.» «Süngü istemiyorsan açlığa razı ol. Çoluk çocuk aç kalsın. Açlığa razı değilsen eğer, o zaman süngü ve namlunun soğuk demirine hazırlan.»

Bütün bunlar bir avuç parababasının, şiş göbekli patronun daha da palazlanması içindir. Bugün diktatörlüğün baş destekçisi bunlardır. Bunlar, böyle yapmak zorundadırlar ki, Hilton'daki defilede bir mankene 300 000 lira ödeyebilsinler, çocuklarına sınıf geçme hediyesi olarak 600 000 liralık araba alabilsinler. Bunlar işçi sınıfını açlığa mahkum etmezlerse, garsona 500 liralık bahşişi ödeyemezler.

Türkiye'de faşist diktatörlük olduğunu söylemek suç mudur? Bunu grevleri kanunsuz bir şekilde önlenen DDY,

Ataş Rafinerisi, Makina Kimya Endüstrisi, Deniz Ulaştırma, Şeker Fabrikaları, Mortaş işçilerine sormak gerek. Onlar bu rejimin nasıl bir zulüm düzeni olduğunu, çoluk çocuğunun kanını emenlerin kimler olduğunu çok iyi biliyorlar. Toprak ve hürriyet için mücadele eden milyonlarca köylüye sormak gerekir. Maraş'ın Maksutuşağı ve Emiroğlu köylüleri ağalara karşı her mücadelerinde diktatörlüğün jandarmasını karşılarında buldular. Onlar bu diktatörlüğün nasıl azılı bir yoksul düşmanı olduğunu biliyorlar. Söke köylülerine sorulsun. Beşparmak Dağlarında komandolar tarafından çevrilip «komünistlere ekmek götürdüğü» için falakaya çekilen yörüke sorulsun. Onlar, en doğru cevabı vereceklerdir.

Turanlar köylüleri, ağaların gaspettiği topraklardan jandarma dipçiği ile çıkarıldılar. Hassa'da jandarma bir köylüyü döverek öldürdü. Milyonlarca köylü köleliğe mahkum edildi. Binlerce Kürt köyü komando baskınları altında. Binlerce Kürt köylüsüne işkence yapıldı. Bunlar hep Türkiye'de özgürlük ve demokrasi olduğu için mi yapılıyor? Bütün bu yapılanlar ülkemizde demokrasinin olduğunu, ortalığın güllük gülistanlık olduğunu mu gösteriyor? Milyonlarca köylüye, Kürt milliyetine karşı «dipçik ve kölelik» politikası uygulayan bu düzenin adını koyuyoruz. Bu, faşist askeri diktatörlüktür. Diktatörlük, köylülere «ya kölelik ya dipçik» diyor. «Yani toprak ağalarına, tefecilere kul köle olmak istemiyorsan, çocuklarının sıtmadan, kızamıktan, kadınların bakımsızlıktan ölmesini istemiyorsan dipçiği ensene yemeğe hazır ol.» Ama, elbette işçilerin ve köylülerin de buna verebilecekleri bir cevap vardır. «Ne kölelik, ne dipçik, işçilerin, köylülerin demokratik iktidarı».

12 Mart faşist darbesinden sonra kurulan faşist diktatörlük, halkın bütün demokratik ve kanuni haklarını elinden aldı. 1961 anayasasını değiştirerek, faşist bir anayasa haline getirdi. Bütün ilerici ve demokratik kuruluşları, basın organlarını, yayınları yasakladı. Tam bir yasak rejimi kurdu. İnsanları kitaplarını yakmaya, sokak köşelerine bırakıp kaçmaya zorlayan rejimin adı, dünyanın her yerinde faşizmdir. İşçilerin, köylülerin, aydınların, demokratların kitleler halinde tutuklandıkları, akıl almaz vahşice işkencelere tabi tutuldukları, siyasi tutukluların hapisha-

nelerde dayağa çekildiği bir düzene faşist dememek elde mi?

Askeri yargıtay başkanı, Devlet Güvenlik Mahkemelerini Damat Ferit mahkemelerine benzetiyor. Damat Ferit gibi mahkemeleri bugün ülkemizde kurmak, ülkemizin ne karanlık günlere sürüklendiğini açıkça gösteriyor. Üniversitelerin, diktatörlüğün karakolları haline getirildiği bir dönemde yaşıyoruz. Geçen gün, yurtsever bir öğretim üyesi olan Faruk Erem, «üniversitelerde korkunç bir dönemin başladığı»nı söyledi. Yazar İlhami Soysal «bu yeni düzenin adını açıkça koymak gerek. Bu düzen, polis devleti düzenidir...» diye yazıyor. Yazar İlhan Selçuk «bugün Türkiye, faşizme açık bir parlamenter rejimin uygulamasını denemektedir» diyor. Birlik Partisi Genel Başkanı hükümetin «ciddi tedbirler alacağı yerde, tekelci sermayenin ve ticaret burjuvazisinin dümen suyunda olduğunu» söylüyor. CHP Genel Sekreteri «Türkiye'deki müdahale, Yunanistan'daki müdahale modeline uymaktadır» diye demeç veriyor. Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç bile bu durumu açıklamak zorunda kalmaktadır: «Yurdumuzda bir ittifak kurulmuş, devletin de toplumun da çıkarı küçük bir azınlığın çıkarı uğruna unutturulmuştur».

Gerçekler ne kadar zaman gizlenebilir? Tarih bunun uzun zaman mümkün olmadığını gösteriyor. Bu mümkün olmadığı içindir ki dünyadaki bütün emperyalist kuklası faşist rejimler tecrit oluyorlar. Türkiye'deki işbirlikçi burjuvaları ve toprak ağalarının rejimi de gittikçe tecrit olmaktadır. Faşist diktatörlük, dünya çapında da tecrite mahkumdur. Dünyadaki bütün demokratik güçler, bütün ilericiler Türkiye'de uygulanan zulüm ve terörü lanetliyor. Uluslararası Af Örgütü «Türkiye'deki siyasi mahkumlara işkence yapıldığından şüphe etmediğini» açıkladı. Diktatörlerin buna verecek cevabı var mıdır? Evet, vardır. AF örgütünün yönetici ve mensuplarını yakalayarak elektriğe oturtmak ve «Türkiye'de işkence yapılmadığına dair» ifade almak. Neyse ki bu imkansızdır.

Uluslararası Basın Federasyonunun bazı üyeleri «basın özgürlüğünün bulunmadığı bir ülkedeki toplantıya gelemeyeceklerini» açıklayarak ülkemize gelmeyi reddettiler. Gelenler de faşist iktidarın bakanının sözlerini reddettiler. Onların bu davranışına yol açan nedir acaba? Türkiye'de

özgürlük ve demokrasi olduğu için mi Türkiye'ye gelmiyorlar? Savcılar bu konuda biraz olsun düşündüler mi?

Le Monde gazetesi «Türk generallerin klasik bir diktatörlük kurmakla ne kazanacaklarını bilmek gerçekten güç.» diye yazıyor. Dünya Kiliseler Birliği ve Uluslararası Hukukçular Komisyonu «Türk rejiminin etkili muhalefeti ezme sürecinde olduğu ve işkence yapıldığını» belirtiyorlar. Avrupa Kongresinde «Türkiye'deki durumun Yunanistan'dan farklı olmadığı» ileri sürülüyor. Ve Türkiye'deki rejimi incelemek için özel komisyonlar kuruluyor. 1972 Nobel ödülünü alan Heinrich Böll «Türkiye, Endonezya ve Yunanistan'da faşist diktatörlükler olduğunu» belirtti. Bütün bunlar sansür altındaki basına aksedenler. Çalışma Bakanı Almanya gezisini yarıda bırakarak, dönmek zorunda kaldı. Bütün dünyada protestolara ve dünya halklarının lanetine uğrayanlar kimlerdir? Bunlar en gerici rejimlerin temsilcileridir. Portekiz başbakanı, Güney Vietnam başbakanı, İran Şahı, Endonezya Başkanı, Amerika başkanı dünyanın neresine giderse gitsinler, halkların nefretiyle karşılaşıyorlar. Şimdi bunlara Türkiye'nin gerici rejiminin temsilcileri de katıldı.

Bugün dünyada esas akım devrimdir. Böyle olduğu içindir ki, çöküşe giden emperyalistler ve işbirlikçileri, faşist rejimler kurarak, ayakta durmaya çabalamaktadırlar. Faşist diktatörlükler halklara, işçi sınıfına vahşice saldırıyorlar. Onlar ne kadar fazla saldırırlarsa o kadar fazla tecrit oluyorlar. «Taşı kaldırıp kendi ayağına düşürmek» bazı ahmakların davranışlarını anlatan bir ata sözüdür. Bütün ülkelerdeki gericiler işte bu çeşit ahmaklardır. Devrimci halka yaptıkları baskılar sonunda sadece devrimin yaygınlaşmasını ve şiddetlenmesini hızlandırırlar.

Bizler, geniş halk kitlelerine dayanıyoruz, onların menfaatlerini savunuyoruz. Bu yüzden korkusuzuz. Ceza tehditleri bize vız gelir. Tecrit olmuş ve çürüyen bir diktatörlüğün sahipleri ise her zaman korku içinde yaşarlar. Her gün bin kere ölüme mahkumdurlar. Onlar duruma hakim gibi görünmelerine ve ortalığı süt liman göstermeye çalışmalarına rağmen, yine de huzur içinde değiller. Çünkü TİİKP önderliğindeki demokratik halk iktidarı bütün gericileri er geç yerle bir edecektir.

Faşist diktatörlükten söz etmek suç mudur? Hayır.

Suçlu olanlar halkımıza böyle bir zulüm düzenini reva görenlerdir. Kimin suçlu olduğunu Koray Doğan'ın anasına babasına sormak gerekir. İşkence altında öldürülenlerin emniyet binalarından aşağı atılan devrimcilerin yakınlarına sormak gerekir. Bunu Paşabahçe grevinde öldürülen Kadir Peker'in ailesine sormak gerekir. Onların vereceği hüküm, sıkıyönetim mahkemelerinin verdiği hükme benzemez. Onların hükmü, büyük çoğunluğun, hayatın kendisinin hükmüdür. Ve biz o hükme saygı duyuyoruz.

6 Eylül 1973

Adil Aslan'ın Sorgusu:

BU BEY VE PAŞALARIN YEDİKLERİ HALKIMIZIN ETİ, İÇTİKLERİ ALINTERİDİR

Savcılar bizim «Yurdumuzda son iki yıldır bütün halkımıza zulmeden askeri faşist bir diktatörlük hüküm sürmektedir» şeklindeki sözlerimizin suç olduğunu iddia ediyorlar. Ben bu sözleri niçin söylediğimi açıklayabilmek için, üç ayrı gazete haberini bu dilekçeme aldım. Bu haberlerin aslını da mahkemenize vereceğim.

Birinci haber: «Batman'da halk Korutürk'ü 'Ekmek istiyoruz, ekmek' diye bağırarak karşıladı.» (Yeni Ortam gazetesi, 7 Haziran 1973).

İkinci haber: «Karadeniz köylüleri 'Açız' diye bağırdı... Amasya Valisi Şevket Gürses, köylülerin valiliğe gelerek açız diye bağırdıklarını söylemiştir.» (Yeni Ortam gazetesi, 16 Haziran 1973).

Üçüncü haber: 22 Ağustos 1973 tarihli Günaydın gazetesinin birinci sayfasında fotoğraflarla şöyle yer alıyor: «Muhteşem ziyafet... AP'li Senatör İhsan Sabri Çağlayangil dostlarına bir ziyafet verdi... Davetlilerin en fazla hoşuna giden şey büyük titizlikle hazırlanmış olan masa idi... İri iri istakozların, deniz suyunda pişmiş pavuryaların,

ekoşe eteklikli levrek balıklarının süslediği mezelerle dolu olan masa, önce hayranlıkla seyredildi, sonra da iştah ile boşaltıldı... Misafirler... Rus votkasından Amerikan viskisine kadar her çeşit içkinin bulunduğu büfede ağırlandılar... Davetliler arasında tanınmış iş adamı Vehbi Koç ta vardı... Şahane ziyafetin yemek listesi: Ekose eteklikli levrek balığı, Amerikan usulü istakoz (kardinal salçalı), Kanada usulü deniz suyunda pişmiş pavurya, Kaftanlı İskenderun karidesi, Sirtaku usulü pilâki, Helsinki salçalı Rus salatası, biber-patlıcan dolma, Çerkes tavuğu, koç yumurtası, yeniçeri usulü kuzu çevirmesi, Assado (Arjantin usulü dana pirzola, ateşte), Bremen balıkçıları usulü Yalova balıkları tavası, Marsilya usulü salçalı istakoz, RCD usulü amberbu pilavı, Türkmen böreği, Şamişi kazandibi, Bağdat işi dondurma, meyva salatası, meyvalar, fırın sütlâç...»

Yunus Emre, bundan yıllarca önce Anadolu'nun yoksul köylülerinin kanını emen sultanlar, bey ve paşalar için şöyle diyordu:

Geçti beyler mürüvveti
Binmişler birer atı
Yedikleri yoksul eti
İçtikleri kan olmuştur

İşte bu sofralar da, «açız, ekmek isteriz» diye bağıran yoksul halkımızın alın teri üzerine kurulmuştur. İşte bu bey ve paşaların da yedikleri, halkımızın eti, içtikleri alın teridir. Onlar bu saltanatlarını süngü ve dipçikle, zulüm ve zindanla koruyorlar. Böyle bir düzene faşizm denir.

Ben geçimini emeğiyle kazanan bir emekçi olarak, «açız, ekmek isteriz» diye bağıran Karadenizli, Batmanlı, Egeli yoksul halkımızın bir parçasıyım. Bunun için faşist diktatörlüğe karşıyım. Savcıların suç olduğunu iddia ettikleri sözleri de bunun için söyledim...

3 Numaralı Mahkeme, sadece savunma haklarımızı yoketmekle yetinmemiştir. Kendi yarattığı kasdî ve sudan sebeplerle iki defa duruşmadan çıkarak TİİKP davasının 160 sanığını dava dışı bırakmış, işini bir an önce bitirmenin de yolunu bulmuştur. 3 Numaralı Mahkeme bugün MİT ajanlığını kabul edenleri, arkadaşlarını ihbar edenleri, Cezaevi idaresine ispiyonculuk yapanları tahliye et-

mektedir. Böylece ahlâksızlığa prim vermekte, diğer sanıklara da tahliye olabilmeleri için aynı yolu göstermektedir. 3 Numaralı Mahkeme, bunun çok açık örneklerini vermiştir.

Örneğin, bir MİT ajanı olan Halis Özkan, MİT ve Savcılıkla işbirliği ederek hazırladığı, Osmanlı sultanlarını ve ırkçılığı öven, bütün TİİKP davası sanıklarına en iğrenç biçimde iftiralar atan bir dilekçeyi Mahkemeye verdiği için, ertesi günü 3 Numaralı Mahkemece resmen tahliye edilmiştir. Halbuki aynı Savcıların hazırlamış olduğu TİİKP iddianamesinde Halis Özkan'ın partinin Ankara teşkilâtında yönetici olduğu ve benim de Halis Özkan'a bağlı ve onun yönetiminde çalıştığım iddia edilmektedir. İddiaya göre beni yöneten bu şahıs, tahliye edilmiştir. Yine benimle aynı komitede çalıştığı iddia edilen bir başka hain, Turan Yılmaz da, aynı yolla tahliye edilmiştir. Görüldüğü gibi ben ise yeni yeni cezalara çarptırılmam talebiyle burada bulundurulu yorum. Şimdi soruyorum: Bu tutum, tarafsız hâkimlerin tutumu olabilir mi? Bütün bunlardan sonra 3 Numaralı Mahkeme, tarafsız ve adil bir yargılama yaptığına kimi, nasıl inandıracaktır?

Yukarıda anlattığım bu birkaç olayında gösterdiği gibi, mahkemeler konusunda söylediklerimiz tamamen doğrudur ve gerçeklerin ifadesidir. Onun için de bunların suç sayılmasına imkân yoktur.

Ek 1 7 Haziran 1973 tarihli Yeni Ortam gazetesinin kupürü.

Ek 2 16 Haziran 1973 tarihli Yeni Ortam gazetesinin kupürü.

Ek 3 22 Ağustos 1973 tarihli Günaydın gazetesinin birinci sayfası.

20 Eylül 1973

Mehmet Ali Öztürk'ün Sorgusu:

YURDUNU, HALKINI SEVEN BİR YOKSUL KÖYLÜ OLARAK HALKIMIZIN ÜZERİNDEKİ ZULMÜN YOK OLMASI İÇİN ELİMDEN GELENİ YAPMAKTAN ŞEREF DUYARIM

Bir ülkede halkın, yurtseverlerin, devrimcilerin üzerinde sıkıyönetim varsa, sıkıyönetim mahkemeleri darağacına insan gönderiyorsa, binlerce insanı uzun yıllar hapis cezasına çarptırıyorsa,

Bir ülkede insanlığın yüz karası işkence en hunharca yapılıyorsa,

Bir ülkede her türlü demokratik haklar, dernek, sendikalar kapatılıp halkın örgütlenmesi önleniyorsa,

Bir ülkede basına sansür konuyorsa,

Bir ülkede, nüfusunun büyük çoğunluğunu meydana getiren işçiler, köylüler sömürü ve zulmün altında inletiliyorsa,

Bir ülkede açlık, sefalet, işsizlik varsa,

Bizim bunları söylememiz neden suç olsun? Bizim bu faşist uygulamalara karşı mücadele etmemiz neden suç olsun?

Biz, «12 Mart darbesi halkın gelişen mücadelesini bastırmak, hakim sınıfların hakimiyetini sağlamak için yapılmış bir darbedir» diyoruz. Bunu kanıtlamak için uzun bir araştırmaya lüzum yok. Sıkıyönetim mahkemelerinde sıkıyönetimin başından beri, şimdi de olmak üzere hangi sınıftan, hangi sınıfa tabi kişiler yargılanıyor? Ege'de 10,000 dönümden 70,000 dönüm toprağa sahip, Güney-Doğu'da 7-8 köy sahibi toprakağaları mı yargılanıyor? Köylünün yetiştirdiği ürünü yok pahasına elinden alan, köylüyü açlığa, yoksulluğa mahkum eden tefeci tüccarlar mı yargılanıyor? Toprakağalarının, işbirlikçi burjuvazinin kan emici tefeci tüccar sınıfının menfaatlerini savunan Amerikancı generaller mi yargılandı ve yargılanıyor? Hayır! Aksine bu sınıflara karşı köylünün, işçinin, bu sınıflardan zarar gören bütün ezilen halkın kurtuluşu için mücadele eden işçiler, köylüler, yurtseverler, yurdunu, halkını seven yurtsever subaylar, kendini halkın kurtuluş davasına adamış komünist ihtilalciler yargılandı ve yargılanıyor. Bugün de karşınızdaki kişiler bu sınıfları temsil eden kimselerdir. Ben de halkımızın üzerindeki baskı ve zulme her yoksul köylü, her devrimci, her yurtsever gibi karşıyım. Halkımın kurtuluşu yolunda mücadele ettiğim için her devrimci gibi ben de faşizmin işkencesine uğradım. Bugün de faşist baskıların bir parçası olan sıkıyönetim mahkemelerinde hakkımda 20 yılı aşkın hapis cezası istenmektedir. Bu da göstermektedir ki, toprak ağalarının kölesi, tefeci tüccar tarafından sömürülen ve kendi öz vatanım olan güzel yurdumuzda yoksulluk içinde kıvranan halkın kurtuluşu için çalışan devrimci ve yurtseverler ağır hapis cezasına çarptırılmakta darağacına gönderilmekte, kurşunlanmaktadır.

3. Nolu mahkeme de bütün uygulamalarıyla bu baskı ve zulme hizmet etmiştir. Nitekim 20 Mart tarihli dilekçede, cezaevinde bizlere yapılan baskılara karşı, biz sanıkların savunma hakkımızın kısıtlandığını belirterek mahkemeden bu konuda tedbir almasını talep ettik. 3 Nolu Mahkeme talebimizi, «Cezaevinde yapılanlarla ilgili olarak mahkemenin yapacağı birşey olmadığını» belirterek cevaplamıştır.

5 Haziran 1973 tarihindeki celsede Doğu Perinçek arkadaş TİİKP davası sanığı olan İbrahim Kaypakkaya'nın MİT işkencehanesinde öldürüldüğünü, biz sanıkların can

güvenliğimizin olmadığı, can güvenliğimizin sağlanması yolundaki dilekçeyi okumak istemiş, 3 Nolu mahkeme okutmamıştır. Okuması için israr edince salondan dışarıya atmıştır. Bu kanunsuz uygulamayı protesto etmek için «kahrolsun faşistler» diye bağırdım.

7 Eylül 1973 tarihli dilekçede bir celse evvel bütün devrimcilere hakaret yağdıran MİT ajanı Halis Özkan'ın dilekçesini protesto etmek için «kahrolsun hainler ve zalimler» diye bağırdım. Zalimler derken, halka zulmeden faşistleri, hainler derken halkın kurtuluşu için çalışan devrimcilere iftira atan Halis Özkan gibilerini kastettim.

Son olarak şunu belirteyim, ben gerçekleri ifade ettim. Bunları belirtirken de hiç bir hakaret kastım yoktu. Bugün gerçek bunlardır. Gerçeği söylemekten hiç bir zaman çekinmedim ve çekinmeyeceğim. Yurdunu, halkını seven bir yoksul köylü olarak halkımın üzerindeki baskı ve zulmün yok olması için elimden geleni yapmaktan şeref duyarım. Çünkü bu görev her yurtseverin yerine getirmesi gereken bir görevdir. Bundan daha büyük bir görev olamaz.

7 Mart 1974

Cüneyt Akalın'ın Sorgusu:

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜ TEZGAHLAYANLAR AMERİKAN EMPERYALİZMİ VE ONUN İŞBİRLİKÇİLERİDİR

Ülkemizi tahakkümü altında tutan Amerikan emperyalizmi dünya halklarının iki baş düşmanından biri dünya gericiliğinin kalesidir. Bütün dünyada Amerikan emperyalizminin yıldızı sönüyor, çöküşü hızlandıkça savaş ve saldırı siyaseti azgınlaşıyor. Birçok Asya, Afrika, ve Latin Amerika ülkesindeki komplolar, müdahaleler ve karşıdevrimci silahlı hareketler Amerikan emperyalizminin marifetidir. Bunun en son örneklerinden birini geçenlerde Şili'de ibretle gördük. ABD emperyalizminin Türkiye gibi yarı-sömürgesi olan bir ülkede girişemeyeceği komplo, entrika ve zulüm yoktur.

Ülkemizde faşist askeri diktatörlüğü tezgahlayanlar Amerikan emperyalizmi ve onun işbirlikçileri oldu. Amerikan emperyalistleri ve işbirlikçileri halk yığınlarının yükselen mücadelesini kan ve ateşle bastırmak ve Orta Doğu'da gelişen devrimci duruma karşı Türkiye'yi emperyalizmin güvenilir bir üssü haline getirmek için ilk önce bir dizi baskı tedbirleriyle faşist diktatörlük ortamını hazır-

ladılar ve daha sonra ipliği pazara çıkan AP'nin yerine Sunay-Tağmaç'ın generaller çetesinin yönettiği Erim hükümetini kurdular. Biliyoruz ki, ülkemizde 1960'lardan sonra gelişen ve dalga dalga kabaran halkımızın anti-emperyalist mücadelesi 1970'lerde doruğuna ulaştı. ABD'nin Türkiye üzerindeki hakimiyeti halkımızın mücadelesiyle sarsılmaya başladı. Halkımızın anti-emperyalist mücadelesi gelişti ve yükseldi. Nerede Amerikan emperyalizminin izi görülse, orada bir mücadele fışkırıyordu. ABD'ye ait elçilik, konsolosluk, çeşitli yardım teşkilatları, bankalar, şirketler ve eğlence yerleri vs. ve Amerikalıların oturdukları semtler yüzlerce polis tarafından sürekli muhafaza altında tutuluyordu. Amerikan 6. savaş filosunun limanlarımıza her gelişi halkımızın nefretini kabartıyor ve kin dolu kitle gösterilerine yol açıyordu. Amerikan Dış Ticaret Bankası bile adını değiştirerek Amerikan kelimesini atmak zorunda kaldı.

Bu gelişmelerden korkan Amerikan emperyalizmi Amerikancı faşist generallere halkımızın mücadelesini zorla bastırma görevini verdi. Faşist terörün uygulayıcılarından Erim, Washington'a kadar giderek teminatı bizzat Nikson'dan aldı. Amerikan emperyalizminin çeşitli yetkilileri Türkiye'deki faşist diktatörlüğü desteklediklerini açıkça belirttiler....

Faşizm savaş demektir. Çünkü faşizmle birlikte Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine siyasi, askeri ve her alanda bağımlılığı arttı. Dünyanın her tarafında Amerikan emperyalizmi savaş kışkırtıcılığı yapan ve savaşlar çıkartan iki süper devletten biridir. Türkiye ordusu ise, Amerikan emperyalizminin saldırgan askeri örgütü NATO'nun generallerinin emrine verilmiştir.... Böylece Amerikan emperyalizmi Türkiye ordusunu ABD'nin Orta Doğu'daki kuvveti haline getirmiştir. Bu ise, ABD'nin Türkiye, İran, İsrail, Yunanistan ve Ürdün'deki gerici iktidarları gizli bir ittifak içersinde toplayarak «Asyalıları Asyalılara kırdırma» planlarının bir parçasıdır. Nitekim bu plan giderek uygulanmakta ve Arap halklarının kurtuluş mücadelelerini kan ve ateşle bastırma siyaseti yoğunlaşmaktadır.

ABD emperyalizminin Orta Doğu'da nasıl caniyane oyunlar tezgahladığını hep birlikte görüyor ve yaşıyoruz. ABD emperyalizmi Orta Doğu'da saldırgan İsrail siyoniz-

mini vargücüyle destekliyor. ABD Washington'dan, 6. savaş filosundan, Akdeniz'deki ve Türkiye'deki üslerinden İsrail'e çeşitli savaş malzemeleri sevketmek için hava köprüleri kuruyor. 6. Filonun birçok gemisi İsrail karasuları içersinde savaşa müdahaleye hazır durumda bekliyor. Ve zaman zaman da fiilen müdahaleden kaçınmıyor. Orta Doğu'da savaşın kızıştığı günlerde ABD'nin Fantom tipi savaş uçakları ülkemizdeki üslerden havalanarak İsrail safında savaşa katılıyorlar. Faşist hükümetin yetkilileri bu haberi istedikleri kadar yalanlasınlar, halkımız onları çok iyi tanıyor. Le Nouvelle Observateur dergisi, İsrail saldırıya geçmeden önce Amerikan keşif uçaklarının Türkiye'deki üslerden havalanarak bombalanacak hedefleri tesbit ettiğini ve bunun üzerine İsrail'in genel saldırıya geçtiğini yazıyor. Arap halklarına ölüm saçan saldırgan ABD uçaklarının topraklarımızdaki üslerden havalanmasına göz yuman faşist generaller büyük bir ihanet içindedirler. Bir ülke haksız bir savaşa işte böyle böyle itilir. Enver Paşa gibi Alman işbirlikçisi ittihatçılar ülkemizi Birinci Emperyalist Savaşa bir iki Alman gemisini himaye eder görünerek itmemişler miydi?

12 Martla birlikte yurdumuzdaki Filistinli ve Arap öğrencilerin büyük bir kısmı da sınırdışı edildiler. Faşistler, anayurtlarını ve işgal altındaki topraklarını Siyonistlerin elinden kurtarmak ve Orta Doğu'daki Amerikan hakimiyetine son verme azmi taşıyan bütün Filistinli ve Araplara büyük bir kin duyuyorlar. Oysa bir yurtseverin kendi anayurdunu ve işgal altındaki topraklarını kurtarmak için silaha sarılması kadar haklı ve meşru bir tutum olabilir mi? Filistinli öğrencilerin sınırdışı edilmeleri de yeterli görülmedi. MİT, Filistinli öğrencileri tutukladı ve onlara işkence etti. İşkenceciler Türkiye'de yakaladıkları Filistinli yurtsever öğrencilere, «neden İsrail'e karşı dövüşüyorsun?» sorusunu sormak küstahlığını da gösterdiler. MİT'in Filistin halkının mücadelesinin hesabını Adnan Badran, Macit Sabri, Veli Siteli'den sorduklarını biliyorum. Bu da faşistlerin İsrail siyonistlerinin yardakçısı olduklarını gösterir.

İsrail siyonistleri Lübnan'ın toprak bütünlüğünü ve egemenliğini hiçe sayarak Güney Lübnan'da yakaladıkları

Türkiye'li bir genci, Faik Bulut'u İsrail'de yargıladılar. Bu olay bütün dünyanın nefretini kazandı. Türk faşistleri ise bu uluslararası korsanlık olayını desteklediler. Bu da faşist diktatörlüğün İsrail saldırganlarıyla nasıl birleştiğini gösteriyor.

Faşistler İsrail ajanlarıyla birlikte Filistin kamplarında Türkiyeli devrimcilerin avına çıktılar. Lübnan'da başta Bora Gözen, Ahmet Özdemir ve Ali Galip olmak üzere on kadar Türkiyeli komünistin katledilmeleri de İsrail siyonistleriyle Türk faşistlerinin işbirliğini en açık bir şekilde gösteriyor.

Emperyalistler, Kıbrısı da Orta Doğudaki ileri bir karakolları olarak tutmaya ve oradaki üslerini ve varlıklarını sağlamlaştırmaya özel bir dikkat gösteriyorlar. Kıbrıs, emperyalist donanmaların Doğu Akdeniz'de dolaşan büyük uçak gemilerini andırıyor. Türk ve Yunan faşistleri Amerikan emperyalizminin Kıbrıs politikaşının sadık uygulayıcısıdırlar. Bu emperyalist politika, Kıbrıs'daki Türk azınlık halkın olduğu kadar, Rum halkın da aleyhinedir. ABD Kıbrıs halkını da Orta Doğu'daki menfaatleri uğruna ateşe atmaktan çekinmeyecektir. Biliyoruz ki, son iki yıl içinde Kıbrıs Rum topluluğu arasında mücadele şiddetlendi. Bu gelişmeler karşısında faşistlerin tutumu ABD emperyalizminin Kıbrıs politikasına daha sıkı sarılmak oldu. Bir kere daha görüldü ki, faşistlerin Kıbrıs'ı emperyalizmin menfaatlerine peşkeş çekmekten başka bir politikaları olamaz. Faşistler Kıbrıs'a olsa olsa çeşitli iç siyasi ve iktisadi buhranlar karşısında halkın dikkatini saptırmak ve milli duygularını sömürmek için dört elle sarılırlar.

12 Marttan sonra Türkiye'de faşist diktatörlüğün aldığı ilk tedbirlerden biri de, ilerici, devrimci Kıbrıslıları yurtdışına çıkarmak oldu. Türkiye'de okuyan bir kısım Kıbrıslı öğrencilerin bursları kesildi ve bunlar ülkeyi terke zorlandılar.

Faşist askeri diktatörlük Kıbrıstaki Türk halkı üzerindeki milliyetçi, ırkçı baskıları da şiddetlendirdi. Faşistler, Kıbrıs Türk toplumunun yönetimini en işbirlikçi, en gerici unsurlara teslim ediyorlar. İktidardaki işbirlikçi Rauf Denktaş yönetimine karşı çıkan herkes şiddetle cezalandırılıyor. Muhalefetteki CTP'nin lideri Mithat Berberoğlu seçimlere girmekten zorla alakondu. Büyükelçiliğe çekilerek

tehdit edildi. Partisinin propaganda bültenlerini dağıtanlar para ve hapis cezalarına çarptırıldılar.

ABD emperyalizmi Türkiye halkını sadece Orta Doğu'da gelişen devrimci duruma karşı kullanmayı tasarlamakla yetinmiyor. O daha da caniyane tertipler peşinde. Nitekim ABD emperyalizminin Amerikan askerlerinin Avrupa'dan çekilmesinden sonra yerlerine Türkiye ordusunu yerleştirmeyi düşündüğünü gazeteler çarşaf çarşaf yazıyor. Türkiye ordusunun Alman sınırlarında ne işi olabilir? Bunun bir tek anlamı vardır: Avrupada emperyalistlerarası çıkacak bir savaşta cepheye önce Memetçiği sürmek. Halkımız kendi emperyalist menfaatleri uğruna askerlerimizi Birinci Emperyalist Savaş'ta Galiçyalarda, Kafkasyalarda ve Arabistanda kırdıran Alman emperyalistlerini ve onların işbirlikçileri. Enver Paşa gibi İttihatçıları unutmadı. Halkımız, anayurdunu savunan kardeş Kore halkına karşı Amerikan emperyalistlerinin emriyle askerlerimizi Koreye yollayan Bayar-Menderes Amerikancı faşist çetesini de unutmadı. Hiç şüphe edilmesin ki, Amerikancı faşist diktatörlüğün akıbeti, İttihatçı Enverlerden ve Bayar-Menderes faşistlerinden farklı olmayacaktır.

22 Kasım 1973

Doğan Yurdakul'un Sorgusu:

TAĞMAÇ: «AMERİKAN GENÇLİĞİ ZEHİRLENİYOR HAŞHAŞ EKİMİNİ YASAKLAYACAĞIZ»

Büyük burjuvazi ve toprak ağalarının hükümetlerinin ABD emperyalizminin işbirlikçisi olduğunu ortaya koymamıza «hakarettir» dendi. Bu sözlerimizin doğruluğunu ispatlayan en son ve canlı örnek ABD emperyalizminin iki temsilcisinin Türkiye'ye gelmeleriyle yeniden günün konusu olan haşhaş ekimidir. Amerika Temsilciler meclisinin iki üyesi Türk hükümetinin isteği olmaksızın «tetkik gezisi» adı altında Türkiye'ye geldiler. Çiftlikleri olarak gördükleri Türkiye'de diledikleri gibi gezdiler, akıllarına gelen demeçleri verdiler ve bol bol tehdit savurdular. Onların bu cesareti ve rahatlığı elbette sebebsiz değildir. Bu Amerikancı faşist generaller çetesinin ve işbirlikçi hükümetlerin onlara verdiği güvenden doğan bir cesarettir. İki Amerikan milletvekili gazetecilere bir askeri brifinge katılacaklarını açıklamakta sakınca görmediler. Amerikan emperyalizminin temsilcilerinin, Türkiye'deki askeri brifinge katılabilmeleri yadırganacak bir durum değildir. Bu olsa olsa,

Türkiye'nin yarı-bağımlı bir ülke olduğunun Amerikalıların ağzından tekrarlanmasıdır. Bizim, ordunun ABD emperyalizmine bağlı ve saldırgan NATO örgütünün bir aracı olduğunu söylememizi ispatlayan bundan iyi örnek olabilir mi? Gene, ABD emperyalizminin bu iki temsilcisi, haşhaş ekimi yasaklanmazsa askeri ve ekonomik yardımın kesileceği tehdidini savurdular. Onların bu tehdidi, faşist generaller çetesinin patronlarının menfaatı yönünde göreve çağrılmasını ifade ediyor.

İşbirlikçi Demirel zamanında dört ile indirilerek sınırlandırılan haşhaş ekimi, Haziran 1971'de faşist Erim hükümeti tarafından tamamen yasaklandı. Faşist Erim, 1,5 Milyon köylüyü ilgilendiren bu yasaklamayı yaparken herhangi bir anlaşmaya gerek görmedi. Nikson'un bir ricası ona yetti. Amerika'da Nikson'la yaptığı pazarlıkta «yardım» edileceği vaadını aldıktan sonra haşhaş yasağını kabul etti. Faşistler halkın gösterdiği tepkiyi görmezden gelirken yasağı bir mektuplaşma sonucu gerçekleştirdiler. Çünkü onların meselesi halkı iliğine kadar sömürmek ve efendilerine daha iyi hizmet etmektir. Bu yüzden bir mektup bile onların halkın bağımsızlığını satmasına yetmektedir. Zamanın genel kurmay başkanı işbirlikçi Tağmaç ise, «Amerikan gençliği zehirleniyor. Haşhaş ekimini yasaklayacağız» diyerek hükümete baskı yaptı ve ABD'nin çıkarlarına ne kadar bağlı olduğunu gösterdi.

Amerikan gençliğinin zehirlenmesinin Türkiye ve diğer yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin ektiği haşhaşa bağlanması, ABD emperyalizminin uydurduğu bir sahtekarlıktır. Emperyalistler kendi halklarını ve başka ülkelerin halklarını uyutabilmek için bu sahtekarlığa başvuruyorlar. Aslında hem kendi gençliğine, hem dünya gençliğine esrar, hippilik ve sorumsuzluk aşılayan ABD emperyalizminin kendisi ve onun yaydığı yoz kültürdür. Sentetik uyuşturucu madde imali, Amerikan sanayiinin önemli sektörlerinden biridir. Uyuşturucu madde ticareti, tarih boyunca emperyalizmin halkları devrim yolundan saptırmak için kullandığı bir araç olmuştur ve olmaktadır. Nasıl İngiliz emperyalistleri 19. yüzyılda Çin'e afyon satışı tekelini ellerinde bulundurmak için «afyon savaşı»nı çıkardılarsa, bugün de Amerikan emperyalizmi aynı şeyi yapıyor. Güney-doğu Asya'yı saran halk savaşlarını bir yandan silahla

bastırmaya çalışırken, öte yandan bu ülke halklarını afyonla uyuşturmaya gayret ediyor. Amerikan casusluk örgütü CIA, Laos'ta bizzat haşhaş ekimi yapıyor. Endonezya, Tayland, Singapur'da kaçakçılığı ve ticareti teşvik ediyor. Güney Vietnam'da Amerikan kuklası Van Tiyö ve faşist generalleri bölgedeki kaçakçılığın tekelini elinde bulunduruyor. Ve bunu örtbas etmek için hergün yeni bir insanı kaçakçılık suçundan kurşuna dizdiriyor.

ABD emperyalizmi bütün dünyada her türlü uyuşturucu maddeyi yayarken, bazı ülkelerde haşhaş ekimini yasaklamakla halkları uyutabileceğini sanmaktadır. Aslında onlar, Amerikan halkının gençliğinin zehirlenmesine gösterdiği tepki karşısında teşhir olmamak için yarı-sömürge yarı-feodal ülkeleri hedef gösteriyor ve halkları birbirine düşman etmeye çalışıyorlar. Nikson'un seçim kampanyası sırasında Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklandığını övünerek ilan etmesi, bu ikiyüzlü emperyalist politikanın bir parçasıdır. Türkiye'de de uyuşturucu maddeleri üniversiteye polisin soktuğunu ve sattığını gazeteler yazdılar. Bu, faşistlerin gençliğin anti-emperyalist mücadelesini bastırmak için, pasiflik ve sorumsuzluk aşılamak için Amerikalı patronlarından öğrendikleri bir metotdur.

Amerikancı faşist diktatörlük, bağımsızlık için mücadeleyi suç saydı. Yurdunun bağımsızlığını savunan üç yurtsever idam edildi, onlarcası kurşunlandı. Bağımsızlık ve demokrasi için mücadele eden yüzlerce komünist ve yurtsever zindanlara dolduruldu. Dev-Genç davasında bazı sanıklar haşhaş mitinglerine katıldıkları için suçlandılar. Çorum, Amasya, Tokat, Merzifon, Gümüşhacıköy, Suluova, Niksar, Turhal, Zile-Ortaköy, Osmancık köylülerinin haşhaş yasağına karşı emperyalizmi ve işbirlikçilerini lanetleyen gösterilerine katılmak suç sayıldı. Oysa bugün halkın gösterdiği tepki karşısında Afyon Ticaret ve Sanayi Odası bile haşhaş mitingi yapabileceğini açıklamaktadır.

Amerikan emperyalizminin iki temsilcisi, «bizi hükümetin değil, çiftçinin görüşü ilgilendirir» diyorlar. Onların bu merakını köylüler «haşhaş ekmek istiyoruz. Amerika ne derse desin haşhaş ekeceğiz!» diye cevapladılar. Bu, halkımızın bağımsızlık talebidir. Afyon belediye reisi «bizler Amerikanın ahlak hocası değiliz. Haşhaşı ekeceğiz ve Amerika bize mani olamayacaktır» diyor. Şuhut'ta topla-

nan köylüler Amerikan emperyalizminin temsilcilerini protesto ediyorlar. Halkın tepkisi öylesine güçlüdür ki, en azılı işbirlikçileri bile tecrit olmaktan korkarak haşhaş konusunda ölçülü konuşmak zorunda kalıyorlar. Bütün bunlar halkımızın emperyalizme duyduğu öfkeyi ve bağımsızlığa ne kadar düşkün olduğunu göstermektedir.

Hakaret sayılan bütün bu gerçekleri açıklamak, halkın davasını savunanların vazgeçemeyeceği bir görevdir. Çünkü yurdumun bağımsızlığı için mücadele, bütün kanunların üstünde haklı ve meşru bir davadır....

21 Mart 1974

Sabahat Arslan'ın Sorgusu

YURTSEVER ÖĞRETMENLERE YAPILAN ZULÜM, FAŞİZMİN TABİATINA UYGUNDUR

12 Mart darbesinden sonra kurulan askeri faşist diktatörlük halkın bütün kanuni ve demokratik haklarını elinden aldı. Basın organlarını ve yayınları yasakladı. Bütün ilerici, anti-emperyalist ve demokratik kuruluşları kapattı. Öğretmen örgütlerini kapatmak için 1961 Anayasasının 46. Maddesi değiştirildi. Anti-emperyalist ve demokratik bir kuruluş olan TÖS de kanunsuz olarak kapatıldı. Üyeleri takibata uğratıldı. Gizli örgüt kabul edilerek TÖS davası açıldı. TÖS davası esas olarak öğretmenlere karşı açılmış bir davadır. Amacı öğretmenleri yıldırmaktır.

Balyoz harekatıvla bir gecede 3 500 ilerici ve yurtsever öğretmen toplandı. Bu öğretmenlere çeşitli işkenceler yapılıp tehdit edildi. Büyük bir çoğunluğu tutuklandı Öğretmenler bu dönemde bütün baskılara rağmen TÖB-DER çatısı altında yeniden toplandılar. Demokratik ve antifasist mücadelelerini sürdürdüler. Askeri faşist diktatörlük TÖB-DER üzerinde de kanunsuz baskılar uyguladı. TÖB-

DER'in kurulmasında ve şubelerinin açılmasında büyük zorluklar çıkarıldı. Açılan şubeleri kapatmak için her an fırsat kolladı.

31. 1. 1974 günü TÖB-DER'in düzenlediği aşıklar gecesinden dolayı yöneticileri hakkında soruşturma açıldı. TÖB-DER 24. 1. 1972 tarihinde «idam cezalarının yasalarımızdan çıkarılması» konusunda bir bildiri yayınladığı için hakkında dava açıldı ve kapatılması istendi. TÖB-DER şubelerinin yaptığı toplantıları emniyet kuvvetleri izleyerek tehdit ediyor. TÖB-DER İskenderun şubesi de 22. 12. 1973 günü bir aşıklar gecesi yaptı. Gecenin yapıldığı binanın etrafında sıkı güvenlik tedbirleri alındı ve polisler salondaki dinleyicilerin resimlerini çekti. Elazığ'ın Mezre Ortaokulunda Hıdır Tan isimli bir öğrencinin cebinde okul müdürü Namık Çiftçi iki şiir bulmuştur. Bunun üzerine öğrenciyi döverek, tehdit ederek TÖB-DER yöneticileri aleyhine ifade almıştır. TÖB-DER yöneticileri gözaltına alınmışlar, fakat Hıdır Tan mahkemede bu düzmece ifadelerin kendisinden dayak ve tehditle alındığını belirtmiştir. Olayı fırsat bilen Elazığ valisi Rıfat Kaplan da şubenin kapatılmasına karar vermiştir. Bandırma'da görev yapan ilköğretim müfettişinin, TÖB-DER üyesi öğretmenlere söylediği şu sözler ,faşizmin TÖB-DER'e karşı siyasi tutumunu açıkça gösteriyor: «Ben bu gibi öğretmenlerin hakkından geleceğim. Bunun için bu bölgeye atandım.»

Bu dönemde TÖB-DER örgütüne uygulanan baskılar yanında yurtsever ve ilerici öğretmenlere de baskı ve zulüm yapılmıştır. Öğretmenler saldırıya uğramış, evleri kurşunlanmış, basılmış ve tehdit mektupları bırakılmıştır. Seçim günü Kastamonu İsmailli köyünde sandık başkanı olarak görev yapan öğretmen Sadık Mahmutoğlu, eşi ve anası ile birlikte köyün ağası İsmail Keçoğlu ve adamları tarafından dövülmüşlerdir. Ağaya boyun eğmeyen Erzurum'un İspir ilçesi Yağlı köyü öğretmeni Mehmet Tanış'ı da köyün ağası köyden tabancayla kovmuştur. Maden ilçesi Kocakonak köyü öğretmeni Kenan Fundar'ın evi kimliği bilinmeyen kişilerce kurşun yağmuruna tutulmuştur. Kulu ilçesi Karacadağ köyü öğretmeni Molla Koyuncu halkın gözü önünde polisler tarafından dövülmüş ve doktordan rapor alması da önlenmiştir. Seçimlerde ağanın istediği partiye oy vermeyen öğretmenler çeşitli şekillerde teh-

dit edilmiş ve dayak yemişlerdir. Manavgat'ta öğretmen Mehmet Ali Kâhya karakolda bayıltılıncaya kadar dövülüp dayaktan gözü kör edilmiştir. Aşağı Külbahçe köyü öğretmeni Mustafa Kaya'nın köy meydanında halkın ve öğrencilerinin gözleri önünde Akdemir bucağı karakol komutanı tarafından dövülmüştür. Yurtsever öğretmenlerin köy meydanlarında dövüldüğü, evlerinin kurşunlandığı ve şikayet hakkının dahi olmadığı bir düzene faşizm denir.

Bu baskı ve zulmün yanısıra öğretmenler keyfi olarak işten atıldılar. Bakanlık emrine alındılar. Bu konuda Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararları hiç dikkate alınmadı. Sivas 4 Eylül Ortaokul öğretmeni Niyazi Türk ve Ankara Demetevler Lisesi Öğretmeni İsmet Yalçınkaya'nın 1. 3. 1973 tarihinde Danıştay'dan aldıkları yürütmenin durdurulması kararı bizzat Milli Eğitim Bakanı Orhan Dengizin onayı olan müdürler komisyonu kararıyla hiçe sayıldı. Öğretmenler işlerinden atıldı. Aynı şekilde Muharrem Tekin, Latife Atay, Meral Kayır, Gönül Kayır ve Ahmet Gültekin hakkındaki Danıştay kararlarına da uyulmadı. Bu durumda yüzlerce öğretmen vardır. Buna rağmen Milli Eğitim Bakanı Orhan Dengiz utanmadan, kendi döneminde hiçbir öğretmenin kıyıma uğramadığını söyleyebilmektedir.

12 Marttan sonra imzasız ya da sahte imzalarla yapılan asılsız ihbarlarla binlerce öğretmen işinden edildi ve tutuklandı. Örneğin Adana Düziçi ilköğretmen okulu öğretmeni Abdullah Karabulut hakkında 18. 5. 1971 tarihinde «Ahmet Kalkan» imzasıyla bir ihbar yapılmıştır. İhbarda Karabulut'un komünist olduğu ve komünizm propagandası yaptığı öne sürülmekteydi. Araştırmalar sonucu bu isimde bir kimsenin bulunmadığı, ancak 'Ahmet Algan' adında bir şahsın mevcut olduğu, onun da ihbar mektubundaki tarihten önce ölmüş olduğu tesbit edildi. Öğretmen hakkında delil yetersizliğinden takipsizlik kararı verildi. Bu karara rağmen Ahmet Karabulut, iddialar sabit görüldüğü gerekçesiyle 29. 11. 1971 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Gaziantep Yavuzeli Ortaokuluna nakledildi. Bor Lisesinde öğretmen Mustafa Yel[illegible] derslerde komünizm propagandası yaptığı iddia eilerek hakkında dava açıldı. Ordu valisi dört öğretmeni ihbar etmiştir. Bu öğretmenler «gece evlerinde toplanarak solculuk propagandası» yaptık-

ları gerekçesiyle görevden uzaklaştırıldılar. Bu kanun dışı girişim halk tarafından tepkiyle karşılandı ve protesto edildi. Yapılan düzmece ihbar sonunda 26. 10. 1972 günü Maraş'ta 7 öğretmen, 7 öğrenci, 1 fotoğrafçı ve iki işçi tutuklandı. Bunlardan işçi Yaşar Narlı gözaltında kaldığı esnada gördüğü işkence sonucu 41 günlük rapor aldı. TÖB-DER Kaman şubesi üyesi iki öğretmen 17. 10. 1973 akşamı 20 faşistin saldırısına uğradı. Olayı kaymakam Hüsnü Tuğlu ve Komisere anlattıklarında Komiser şu cevabı verdi: «Bıktık bu öğretmenlerden, hep olaylar sizin yüzünüzden çıkıyor.» Komiser saldırganları yakalayıp cezalandıracağı yerde böyle bir cevap verip olayı örtbas etme yoluna gitmeyi uygun görmüştür.

Öğretmen Ali Mavi hakkında müfettiş M. Ali Kandemir «öğretmenin Hakkari köylerinde maksatlı olarak 5 yıl kaldığı, komünizm ve Kürtçülük propagandası» yaptığını ileri sürerek ihbar etmiştir. Bunun üzerine 16 Mart 1973 günü öğretmenin evi güvenlik kuvvetlerince sarılmış, teslim olması istenmiştir. Öğretmen karakola götürülmüş ve orada işkence yapılmıştır. Faşizm halkın yararına çalışan herkesi kendi düşmanı olarak görüyor ve cezalandırmak istiyor. Bu örnekler faşizmin halk düşmanı yüzünü gösteriyor.

Bu dönemde öğretmenler üzerinde ideolojik baskılar da artmıştır. Öğretmen ve memurların göreve alınması için haklarında MİT raporu istenmiştir. İçişleri Bakanlığı 1973'ün Temmuz ayında vali ve kaymakamlara birer tamim göndererek TÖB-DER öğretmenlerinin açık kimlikleriyle birlikte faaliyetlerinin sürekli olarak izlenmesini istemiştir. Acıpayam Kelekçi ilkokulu öğrencileri Kuruören köyündeki yangından zarar görenlere yardım için «Söğütlü Köyün Öğretmeni» adlı piyesi temsil etmek istediler. Bu piyesin, «köylünün sırtından geçinen toprakağalarına karşı çıktığı, topraksız ve fakir köylünün mal ve mülk sahibi kişilere karşı kin ve düşmanlık duygusu besleyecek mahiyette görüldüğünden halka gösterilmesinin sakıncalı olacağı» gerekçesiyle oynanmasına izin verilmedi. Bütün bu olaylar Türkiye'de askeri faşist diktatörlüğün, işçilerin köylülerin ve ihtilalcilerin yanında bütün yurtsever aydınlara da zulüm ve baskı uyguladığını gösteriyor.

Bir yandan yurtsever devrimci öğretmenler her türlü

haksızlıklara uğratılırken, bir yandan da çeşitli öğretmen yetiştiren okullardaki öğrenciler anti-demokratik yönetmelik maddeleri ve gerici faşist okul yöneticileri tarafından çeşitli cezalara çarptırıldılar. Öğretmen adayları son iki yıl içinde tutuklandı, çeşitli disiplin cezaları aldı ve okuldan uzaklaştırıldılar. Bunların birçok örnekleri vardır. Mesela, 1973'ün Nisan ayında Konya Selçuk Eğitim Enstitüsünden 30 öğrenciye TÖB-DER lokaline gittikleri için çeşitli disiplin cezaları verildi. Aksu ilköğretmen okulu son sınıf öğrencisi Bayram Aksakal «sol yayınlar okuduğu ve komünizm propagandası yaptığı» gerekçesiyle okuldan atıldı. Yozgat ilköğretmen okulunda öğrencilerin tatile çıkarken birbirlerinin defterlerine yazdıkları şu sözler suç sayıldı ve okuldan atılmalarına sebep oldu. «Atatürk devrimlerinin yürümesi için yoldaşıma hiçbir engel tanınmamasını dilerim.» «Ben yanmasam, sen yanmasan, nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa». Bundan dolayı 43 öğrenci okuldan atıldı. Diyarbakır eğitim enstitüsü 1971 yılından itibaren karşı-devrimci güçlerin yatağı haline getirildi. Devrimci öğrencilere yapılan baskı, 1974 yılında had safhasına ulaştı. Okul idaresindeki bazı kimseler de açık açık karşı-devrimci güçleri örgütlediler. Kendilerne komando adını veren kimseler okulda olaylar çıkartmakta ve ilerici öğrencileri dövmektedirler. Okul müdürü yönetmeliğe aykırı davranışta bulundukları bahanesiyle iki yıl içinde otuza yakın öğrenciyi okuldan uzaklaştırdı. Okul müdürünün aykırı davranış saydığı şey ise, kravat takmamak ve kirli gömlek giymektir. Okuldan 1972-73 yılında mezun olan 12 öğrenciye de ilerici oldukları için kura çektirilmemiş ve atamaları yapılmamıştır.

Bütün bunlar ve şimdiye kadar burada anlatılanlar Türkiye'de 12 Mart 1971'de askeri faşist bir diktatörlüğün işbaşına geçtiğini göstermektedir. Halkımızın bir parçası olan yurtsever öğretmenlere yapılan zulüm, faşizmin tabiatına uygundur. Faşistler gerçeklerin söylenmesini suç sayarak kendi gerçek tabiatlarını halkımızdan gizleyebileceklerini sanıyorlar. Halbuki halkımız bizzat kendi tecrübesiyle faşizmin zalim yüzünü görüyor ve faşizmden nefret ediyor. Biz gerçeği söyledik. Gerçekleri söylemek suç değildir.

9 Nisan 1974

Erkan Yücel'in Sorgusu:

HALK SANATÇILARINA HALKIN MÜCADELESİ İLHAM VERİR

Ayrıca iktidarın faşist olduğunu bir biz söylemiyoruz. Birçok yabancı diplomat, bilim adamı ve sanatçı Türkiye'deki rejimin faşizm olduğunu söylüyorlar.

Alman Kültür Derneği'nin yurdumuza getirdiği Peter Handge Pandomim topluluğu sanatçıları gösteriden sonra düzenlenen açık oturumda, üçyüz kişinin önünde, «Yurdumuzu nasıl buluyorsunuz» sorusunu «Türkiye'deki rejim Yunanistan ve İspanya faşizminden farklı değil» şeklinde cevapladılar.

Bütün dünya halkları yurdumuzdaki faşist rejimi konuşuyor ve tıpkı bizim gibi onun yıkılacağı günü dört gözle bekliyorlar; mücadele ediyorlar. Türkiye'deki faşist askeri diktatörlüğü tel'in mitingleri düzenliyorlar. İktidarı boyunca «Avrupa'nın en popüler başbakanı», «Nobel Barış Ödülü adayı» olarak yutturulmaya çalışılan faşist Erim, son olarak faşist Melen hükümeti tarafından «İnsan Hakları Mahkemesi yargıçlığına baş aday» gösterildiğinde, liberal ve hıristiyan demokratlarına kadar bütün parlamenterlerin oybirliği ile reddedildi. Dünyada ilk def'a bir aday oybirliği ile reddedildi. Çünkü dünya demokratik kamu oyu

faşistleri yakından tanımaktadır. Almanya'daki işçilerimiz de onları yakından tanıyorlar. Faşist bakanların yüzünü bile görmek istemiyorlar. Almanya'ya giden çalışma bakanı Ali Naili Erdem, bu gerçekle karşılşınca paniğe kapıldı; bavullarını toparlayamadan kaçmak zorunda kaldı.

Ben, bütün bu sözlere hangi kasıtla katıldım, onu açıklayacağım.

12 Mart faşist muhtırası verildiğinde Ankara Sanat Tiyatrosunda çalışmaktaydım. AST kuruluşundan bu yana halka hizmet eden bir tiyatrodur. İşte bu yüzden kapatılmış, oyunları yasaklanmış ve oyuncuları gözaltına alınmıştır. Bu tiyatroya yapılan baskılar, faşist diktatörlüğün bütün halkımıza uyguladığı baskıların bir parçasıdır.

Sıkıyönetimin ilanından bir hafta sonra İzmir temsillerine başlayan AST'ın üç oyunu yasaklandı.

Birincisi «Linç»di. Bu oyun hapishanelerdeki zulmü ve bu zulme karşı mahkumların haklı mücadelelerini gösteriyordu. İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından yasaklandı. Neden yasaklandığını hapisaneye girdikten ve bu zulmü bizzat yaşadıktan sonra daha iyi kavradım.

İkincisi «Birinci Kurtuluş'tan Belgeler»di. Bu oyun, halkın kanını ve canını vererek kazandığı Milli Kurtuluş Savaşımızı belgelerle gösteriyordu. Oyunun tamamını teşkil eden belgelerin çoğunluğu Mustafa Kemal'in Büyük Nutku ve Meclis zabıtları idi. Bu oyunun Sıkıyönetim tarafından yasaklanması, faşistlerin Milli Kurtuluş Savaşımızın hatırasının canlandırılmasından ne kadar korktuklarını gösteriyor.

Üçüncüsü «Nafile Dünya» idi. Bu oyun emniyet mekanizması içinde dönen dolapları ve yolsuzlukları gösteriyordu. Bu oyunu yasakladılar, çünkü yozlaşmış, rüşvet ve yiyiciliklerin almış yürümüş olduğu devlet idaresini halktan gizli tutmak istiyorlardı.

Bu üç oyun İzmir'de yasaklandığı ve tiyatro oyunsuz kaldığı zaman o sıra bakanlık koltuklarından birinde oturan bir şahsa, bu kanunsuzluğun önüne geçmesini, aksi halde AST'ın batacağını söylediğimde; bana verdiği cevap şu oldu: «Bir AST'mı; hep batıyoruz», «Bu komutanlar hiçbir şey dinlemiyorlar», «Hep kendi bildiklerini yapıyorlar». Bakanın bu sözleri hükümetin arkasında faşist bir çetenin olduğunu gösteriyordu.

Gene aynı konuyu o sıra İzmir Sıkı Yönetim Komutan vekili Nahit Özgür'e anlattığımda ve oyunların oynanması için izin istediğimde, «Olmaz, siz oyunun sonunda seyirciyi alkışladınız; bu komünistliktir. Seyirci ile karşılıklı sevgi tezahüratı yapıyorsunuz. Ben demirperde gerisinde de oyun seyrettim. Orada da oyunun sonunda oyuncular seyirciyi alkışlıyor. Siz de böyle yaparak komünistliğinizi belgelediniz.»; «Hem siz ne için Kadınlar I-ıh... Derse gibi oyunlar oynamıyorsunuz? Öyle komediler benim çok hoşuma gidiyor» diyerek İzmir'i terketmemizi istedi. Yurtsever sanatçılar faşistlerin keyiflerine göre sanat yapmazlar. Bu komutan bizden, emperyalistlerin halkı uyutmada kullandıkları seks kültürüne hizmet etmemizi istiyordu. Halk sanatçılarına halkın mücadelesi ilham verir. Faşistlerin pespaye sanatı kendilerinin olsun.

Ankara Sıkı Yönetim Komutanlığı'nın yasakladığı oyunlardan biri de «Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti»-dir. Bu oyun bütün dünya halklarının lânetlediği faşizmin, Alman halkına yaptığı zulmü gösteriyordu. Bu oyunu neden yasakladılar? Çünkü bugün Türkiye'de kendileri Hitler rejimini uygulamaktadırlar. Bu oyunun yasaklanmasıyla bu dâvânın açılmasının sebebi aynıdır. Çünkü her ikisinin temelinde de maskelerinin düşmesinden duydukları derin korku vardır. Çünkü bu oyundaki işçi semtinde geceyarısı havaya kurşun sıkarak halka gözdağı vermek isteyen SS'ler ile, İstanbul Esenler gecekondu semtinde aynı amaçla aynı hareketi yapan askerî devriyeler birbirlerine çok benziyorlar. Çünkü bu oyunda gösterilen SS mahzenlerindeki işkence Kontr-Gerilla mahzenlerindeki işkencelerden farklı değildir. Almanya'daki ve Türkiye'deki bu iki faşist örnek birbirlerine ne kadar benziyorsa, sonları da o derece birbirine benzeyecektir. Halkımız faşist diktatörleri, Mussolini'lerin, Hitler'lerin yanına gönderecektir.

Çalıştığım tiyatroya yapılan baskılar bu kadar da değildir. Şimdi de birçok oyun yasaklanmakta ve sansür edilmektedir. Faşist baskı yalnız tiyatro sanatına değil, bütün devrimci ve ilerici edebiyat, resim, müzik, sinema sanatlarına uygulanmaktadır.

Fakat ne yaparlarsa yapsınlar, halk sanatını susturamayacaklar. Yunusların, Pir Sultanların ve daha birçok halk

sanatçısının deyişleri milyonlarca halkın gönlündedir. Onları oradan hiçbir güç söküp atamaz. Halkımız sanatını yüzyıllarca yürüttüğü mücadeleler içinde çıkardı gün ışığına. Zulme boyun eğmedi ve bunu sanatıyla da dile getirdi. Savcılar bir gerçeği hep unutuyorlar. Onlar ağır ceza tehditleriyle bizleri susturacaklarını, gerçekleri örtbas edebileceklerini sanıyorlar. Gerçek öyle değildir. Abdülhamit, «burun» ve «yıldız» kelimelerinin kullanılmasını yasakladı. Ama gene de en çok konuşulan, «burun» ve «yıldız»dı. İdam edilen Börklüce Mustafa, Torlak Kemal gibi halk kahramanlarının binlerce yoldaşı, idam sehpasında «Eriş Dede Sultan!» diye bağırarak can verdiler. Dâvâlarından dönmediler.

Bütün bunlar, söylediklerimizde suç olmadığını açıkça göstermektedir. Bugün yurdumuzda askerî faşist diktatörlük vardır. Gerçek budur.

13 Eylül 1973

Doğan Türkdönmez'in Sorgusu:

BURADA KANUN GİBİ ŞEYLER BİLİNMEZ. YALNIZ KOMANDO, JANDARMA ZULMÜ BİLİNİR.

...

12 Mart'tan sonra bütün yurtta olduğu gibi Gaziantep'te de toplum polisi birlikleri kuruldu. Ellerine tomson cinsinden silahlar verildi. Şehre son bir sene içinde yüzlerce sivil polis doldu. Bunun yanısıra resmi polislere dahi telsizden her türlü cihaza kadar verildi. Polis, cadde ortasında dayak atmakta, hiçbir mahkeme, savcı kararı olmadan herkesin üzeri aranmaktadır. Örneğin, benim evim geçen sene hiçbir karar olmadan üç kere arandı. Polis devrimci avına çıktı. Sıkıyönetimin hemen başında ilerici, demokrat, hatta Cumhuriyet Halk Partisi'ne mensup birçok kişi toplanarak, kırktan fazla kişi Adana'ya gönderildi. Ve bunlara işkence yapıldı. Polis bununla da yetinmeyerek öğrenci avına çıktı. Gaziantep'te okullar içinde orta okul öğrencilerine dahi silah çekip kovalar oldu. Hatta orta okul öğrencilerini falakaya yatırdılar. Okullara muhbir öğretmenler yerleştirerek, bu öğretmenler vasıtasıyla istedikleri öğrencileri karakollara göndertip günlerce dayak attırdılar.

Sıkıyönetim gelir gelmez bir kısım öğrenciyi okuldan attılar, kiminin okuma hakkını elinden aldılar. 20'nin üzerinde öğretmeni sürgün ettiler ve bir kısmını Adana Sıkıyönetim Komutanlığına gönderdiler. Polisin desteklediği ve örgütlediği Ülkü Ocaklarına mensup faşist komandolar Atatürk ve Gaziantep Lisesi öğrencilerine saldırtıldı. Ankara 1. şubesine mensup polislerden biri bunun benzerlerini üniversitelerde uyguladıklarını övünerek doğruladı. Gene Gaziantep Lisesinde öğrencilere işkence yapmak için Veli Taşkın, Ali Bilen, Mustafa Uğurlu, Fevzi Çetinkaya ve daha birçok kişiden işkenceci bir grup oluşturuldu. Devrimcilere yapılan baskı ve zulmü protesto için bütün öğrenciler derse girmedi. Bunun üzerine polis okul dışında gördüğü 8 kişiyi karakola götürdü.

3 yurtsever kardeşimizin idam edilmesi üzerine, bunu protesto etmek için bildiri dağıtabilirler gerekçesiyle üç lise öğrencisinin bulunduğu yere baskın yapıp, Alaattin Kapan ismindeki bir öğrenciyi ayağından vurarak yaraladılar. Yaralı olduğu halde tedavi dahi ettirmediler. Diğer iki öğrenciye, bana yaptıkları gibi, 1. şube ve hükümet binasının zemin katındaki araştırma bürosu denen yerde işkence yapıldı. Bunlar, faşist diktatörlüğün halkı olduğu gibi, öğrencileri de düşman gördüğünü bir kere daha gösterdi.

8 Mayıs 1973 tarihli dilekçede şöyle deniyordu: «Sıkıyönetim mahkemelerinin yurdumuzda hüküm süren faşist diktatörlüğe emir kumanda zinciriyle bağlı olduğunu belirterek», Savcılar yurdumuzda hüküm süren faşist askeri diktatörlük deyimini kullandığımız için cezalandırılmamızı istiyor. Halbuki yurdumuzda faşist askeri diktatörlük hüküm sürmektedir. Sıkıyönetimin ilanından bu yana Gaziantep işçi semtleri olan yerlere devamlı baskınlar yapıldı. Bir çok kişi tutuklandı ve işkence gördüler. Son olarak bundan üç dört ay önce Karşıyaka, Hacıbaba, Yavuzlar, Düztepe gibi bir çok yere baskın yapıldı. Hatta Karşıyaka'yı talan ettiler. Bu semtlerden topladıkları işçi, esnaf, öğretmen, ne kadar kimse ellerine geçtiyse tutukladılar. Bunlardan bir kısmını Gaziantep hapishanesine, diğerlerini 16 kişilik, 12 kişilik, 6 kişilik gruplar halinde Diyarbakır'a gönderip, bir süre işkence ettikten sonra halka gözdağı verdiklerini sanarak serbest bıraktılar.

Bu işçi mahallelerine yapılan baskınların yanısıra, zengin mahallelerine silahlı muhafız askerler diktiler. Gece 12'den sonra dolaşanların bir kısmını karakollara götürdüler. Bu yapılanlar, faşist askeri diktatörlüğün sıkıyönetim ilan edilmemiş yerlere bile nasıl baskı ve zulüm uyguladığını ve kimlere hizmet ettiğini göstermeye yeter de artar bile.

Bunlardan başka polis hiç bir gerekçe göstermeden herkesi istediği zaman, gezerken, kahveden, sinemadan, toplayıp toplayıp götürdü. Kiminin bıyığını beğenmediğini söyleyerek cımbızla yoldular. Kimini ayaklarını öpmeye zorladılar, kimini falakaya yatırdılar, kimine elektrik işkencesi yaptılar. Abuzer Aslan, Mahmut Kılıç, Hasan Kalkan, Ahmet Bozkurt gibi bu işkencelere maruz kalan daha onlarca kişi sayabiliriz.

Gaziantep'in sınır bölgelerine yeni yeni karakollar kurarak asker sayılarını arttırıyorlar. Bunun amacı oradaki yoksul köylülere karşı terör estirmektir. Bunların zaman zaman köylülere yaptıkları yetmiyormuş gibi, hudut civarındaki, bilhassa Kürt köylülerine kaçakçı diyerek karakollara götürüp işkence yapıyorlar. İstediklerini de vuruyorlar. Bunlar niçin yapılıyor? Bunlar, büyük kaçakçı ağaları ve şebekeleriyle yaptıkları işbirliğini ve onların iktidarını kuvvetlendirmek içindir. Bunlar da faşist askeri diktatörlüğün kimin için kurulduğunu ve kime hizmet ettiğini göstermeye yeter.

Bunların yanısıra, Maraş'ın Pazarcık kazasında polis halka ve gençliğe gözdağı vermek için lise talebelerini ciplere bindirerek kaçırır oldular. Bir lise talebesine öldürünceye kadar işkence yaptılar, çeşitli yerlerine ustura attılar, sonra öldüğünü sanarak demiryoluna bıraktılar.

Gene Maraş'ta öğretmen ve öğrencilere çeşitli saldırılar düzenlendi. Bunların bir kısmı Ülkü Ocaklarına mensup faşist komandolar tarafından yaptırılırken, diğer yandan polis saldırdı, karakollarda işkence yapıldı. Artık bunlar o kadar açığa çıktı ki, günlerce gazeteler bile yazdı. Gene devrimci olduklarından şüphelendikleri 17 Maraş Kız Lisesi öğrencisinden kimi okuldan atıldı, kimi sürgün edildi, kiminin okuma hakkı elinden alındı.

Gene 8 Mayıs 1973 günü verilen dilekçeden suç unsuru olarak şu cümle alınmış: «Bu tutum olsa olsa büyük

burjuvaziye ve toprak ağalarına hizmet eden ve halka düşmanlık eden bir tutumdur.» Heyetinize bu hususu da kısaca açıklamak istiyorum. Yukarıda anlattıklarımızın yanısıra, komandoların, jandarmaların eline en modern silah ve araçlar verildi. Bunlar kime karşı kullanılacak? Komando tatbikatları kime karşı yapılıyor? Şüphesiz zalim toprak ağalarının, kan emici tefecilerin köylüler üzerindeki zulüm ve sömürüsünün devamını ve arttırılmasını sağlamak için yapılıyor. Bunun en güzel cevabını Van'ın Başkale kazasına bağlı bir ihtiyar köylü şöyle veriyor: «Burada devlet, kanun gibi şeyler bilinmez. Yalnız komando, jandarma zulmü bilinir. Devlet de odur, kanun da, hepsi de odur.»

Komandolar Doğu'ya yığılarak Kürt halkına karşı milli baskı ve asimilasyon politikası uygulanıyor. Sayısız cinayetler işleniyor. Bu ağır milli baskı ve eritme politikası yalnız Doğu'da kalmadı. Kürtlerin bulunduğu her bölgeye komanda baskınları yapıldı. Örneğin Maraş'a bağlı Göksun, Türkoğlu, Pazarcık ve bazı bölgeler ve bu bölgelerin içindeki köyler. Gene bu baskınlar sırasında; Emiroğlu, Maksuduşağı, Kuyumcular köylerine baskın yapan komandolar şunu söylediler: «Biz silah aramıyoruz». Bunu demekle ne için geldiklerini belli ettiler. Köylülere gözdağı olsun diye de Kuyumcular köyünden iki köylüyü tutukladılar. Bununla da kalınmadı, jandarma bütün köylülere zulüm ve baskı yaparak ağaların silahlı adamları oldu. Ağaların emriyle gece sabaha kadar köylülere karakollarda işkence yaptılar. Bozlar, Emiroğlu, Maksuduşağı ve daha birçok köylerde bu işkenceler görüldü. Bozlar. İnekli daha birçok köyün ağası olan Papazağa, köylüleri tehdit etmek için köye albay getirterek baskı yapmakta, zaman zaman köylüleri karakollara götürterek işkence yaptırmaktadır.

Bu işkenceler toprak ve hürriyet isteyen köylülere hala uygulanıyor. Bunlara dayanamayan köylüler, zaman zaman ağaların adamları ve komandolarla silahlı çatışmalara kadar girdiler. Geçen yıl Maksuduşağı'nda ağaların evlerini kurşun yağmuruna tuttular. Ağaların petrol varillerini döktüler. Ağalar köye sokulmadı. Demirciler'de gene buna benzer olaylar oldu. Türkoğlu civarında ağalarla köylüler arasında çıkan bir çatışmada bir iki kişi ölmüş, birkaç kişi de yaralanmıştır. Gene Emiroğlu'nda komando zulmü-

ne karşı köylü kadınlar ellerindeki çalıları komando subaylarının yüzlerine vurdular. Bunlar azgınlaşmış faşist askeri diktatörlüğün saldırıları karşısında halk kitlelerinin boyun eğmeyeceğini gösterdi.

Doğu Perinçek'in dilekçesinde şu sözlere de katıldım: «Mahkemeniz bu tutumuyla faşist askeri diktatörlüğün işkenceleri örtbas etme çabalarına yardımcı olmaktadır.» Bunlar da suç sayılıyor. Yoksul halkımıza karşı kurulmuş olan MİT işkencelerine ben de maruz kaldım. Orada Musa Tanrıkulu ve Bessam Ode adlı bir Ürdünlüye yapılan işkenceye şahit oldum. İşkencecilerden üsteğmen Mustafa isimli ve diğer birkaç işkence uzmanının çeşitli yerlerime elektrik şoku, falaka ve judo karate uygulamalarına maruz kaldım. Bunlar da yetmiyormuş gibi, kırık olan kolum tekmelerle tutmaz hale getirildi. Tutuklandıktan sonra götürüldüğüm cezaevlerinde her türlü hakaret, dayak ve tekrar MİT'e götürülme tehditleriyle karşılaştım.

Halkımıza karşı işlenen sayısız cinayetler, estirilen terörün amacı nedir? Sorumluları kimlerdir? Elbette faşist askeri diktatörlüktür. Faşist askeri diktatörlüğün emrinde, yurtseverlere ve devrimcilere ceza yağdıranlar kimlerdir? Şüphesiz faşist askeri diktatörlüğün uzantısı olan sıkıyönetim mahkemeleridir.

İşte bu nedenle faşist askeri diktatörlük ortadan kalkıncaya kadar, sevgili yurdumuzun ve halkımızın kurtuluşu uğruna gerçekleri söylemekten çekinmeyeceğim ve sonuna kadar mücadelemi sürdüreceğimi belirtirim.

6 Kasım 1973

İpek Erkeller'in Sorgusu:

TRT, 12 MARTTAN SONRA FAŞİZMİN SÖZCÜSÜ HALİNE GELMİŞTİR

...

Çalışmakta olduğum TRT, 12 Mart'tan sonra bu faşist kurumların sözcüsü haline getirilmiş, onların ağzından devrimcilere küfretmiş, halkımıza korku salmaya çalışmıştır. Haberlerde ve programlarda, MİT'le sıkı işbirliği halinde halkı yıldırma hedefi güdülmüştür. Radyo ve televizyondan bütün ilerici programlar kaldırılmış, bunların yerine devrim ve komünizm düşmanı, ırkçılığı körükleyen, feodal sultanları öven programlar alınmış, faşist ideolojinin ve militarizmin yayılması için yayın yapılmıştır. Bu programların hazırlanması için MİT'in dosyaları TRT'nin emrine verilmiştir. Haber bültenleri sıkıyönetim bildirileriyle doldurulmuş, «sayın muhbir vatandaş» diye başlayan bildirilerle halkın haysiyetiyle oynanmıştır. Para mukabili yurtseverleri ve ihtilalcileri ihbar etmeye teşvik edilen halkımız açlık ve sefalet altında olduğu halde buna itibar etmemiştir. Faşist hükümetlerin ve partilerin sözcüleri, TRT'de yayınlanan konuşmalarıyla, halkı, devrimcilerin aleyhine kışkırtmaya çalışmışlardır. Faşistlerin hizmetindeki

TRT, dünya halklarının emperyalizme ve faşizme karşı mücadelelerini Türkiye halkından gizlemeye çalışmış; bu konudaki haberler büyük bir titizlikle çöp sepetine atılmıştır. Buna karşılık, TRT faşist diktatörlüğün baş destekçisi Amerikan emperyalizmini elden geldiğince sevimli göstermeye çalışmıştır. Mesela, ABD başkanı Nikson'un «bundan böyle başka ülkelere müdahalede bulunmayacaklarını» iddia eden bir demeci bile beğenilmeyerek haberden çıkarılmış, «şimdiye kadar müdahale ettiklerini kabul ediyor, bunu yayınlayamayız» denilmiştir. Televizyonda halkımızın ve dünya halklarının can düşmanı olan Amerikan istihbarat teşkilatı CIA'nın propagandasını yapan bir film aylar boyunca gösterilmiştir. Bunlarla da yetinilmemiş, halkımızın dilinden düşürmediği bazı türkülerin çalınması Abdülhamit kafasıyla içinde «dağ», «kan», «idam» vb. kelimeleri geçtiği için yasaklanmıştır.

Bütün bu uygulama, 1961 Anayasasıyla özerk bir kurum olması öngörülen TRT'yi faşizmin yayın organı haline sokmuştur. Faşist diktatörlük, TRT ile ilgili Anayasa maddesini ve TRT kanununu da değiştirmek ihtiyacını duymuştur. Bu arada, TRT'de çalışan ilerici ve yurtseverler işlerinden atılmış, hatta aslı astarı olmayan iddialarla tutuklanmış ve işkence görmüşlerdir.

9 Nisan 1974

İŞÇİ SINIFIMIZ FAŞİZMİN BASKI VE ZULMÜNE BOYUN EĞMEDİ

«İşbirlikçi parababası patronlar keselerini daha da şişirmek için, sıkıyönetime sırtlarını dayayarak, işçi sınıfımızın en tabii haklarına alçakça saldırdılar. Yiğit işçilerimizin zorbalık ve açlığa başkaldırmasını silah zoruyla ezdiler.»

Erdoğan Kaymaz'ın Sorgusu:

BİR İŞÇİ OLARAK FAŞİZMİN İŞÇİ SINIFINA YAPTIĞI SALDIRILARI HİÇBİR ZAMAN UNUTAMAM

İddianamedeki bana yapılan suçlamalar sanığı olduğum TİİKP davasında Doğu Perinçek ve Gün Zileli arkadaşların Türkiye'deki gerçek durumu bütün açıklığıyla ortaya seren dilekçe ve sözlü açıklamalarına katıldığım için, aynı zamanda 8 Şubat 1973 tarihli mahkemeye verdiğim kendi dilekçemde faşizmin zulmü açıkladığım için yapılmaktadır. Savcılar bu suçlamalarla Türkiye'deki fazişmi bir perde ile kapamaya çalışmaktadırlar. Oysa Türkiye'de faşist diktatörlük vardır. Ve Türkiye halkları üzerinde zulüm ve terör hareketini bütün ağırlığıyla sürdürmektedir.

Savcılar 8 Şubat 1973 tarihinde mahkemeye verdiğim dilekçemi iddianameye «sanığın okuduğu dilekçe» diye yazarlarken bu sözlerinin gerçek dışı olduğunu açığa çıkartacağımdan hiç de çekinmemişler. Çünkü, «mahkeme huzurunda okuduğum» şeklinde geçen dilekçemi TİİKP davasını yürüten 3 Nolu mahkemenin duruşma hakimi Tahsin Özer bana baskı yaparak okutmadığı gibi, bir çok arkadaşımızın dilekçelerini de okutmamıştır. Açıkça baskı

yapılarak savunma hakkımız elimizden alınmıştır. Okutturulmayan bir dilekçeyle nasıl hakaret suçu işlenebilir?

Dilekçemde yazdığım, «halkımızın mücadelesini bastırmak amacıyla 12 Mart ve Sıkıyönetimin ilan edilmesiyle patronlar sıkıyönetim komutanlarıyla işbirliği yaparak işçilere tehditler savurdular, birçok işçi arkadaşımızı polis zindanlarına attılar, işçilere ağır işkenceler uyguladılar» şeklinde iddianameye aynen aktarılan sözlerimi savcılar suç sayarken, benim açıklayacağım somut olaylar bu iddialarımı bir kere daha doğrulayacaktır. 12 Mart Muhtırası Türkiye halklarının gelişen ihtilalci mücadelesini kanlı bir şekilde bastırmak amacıyla, faşist generaller çetesinin hazırladığı bir zulüm ve terör planıdır. Hemen sonra ilan edilen Sıkıyönetim ise bu planı işçiler, köylüler ve bütün halk sınıfları üzerinde en ağır bir şekilde uygulamaya geçen bir zulüm ve terör şebekesidir.

Sıkıyönetim işçi sınıfına nasıl saldırmıştır? İşçileri tehdit ederek grevleri nasıl dağıtmıştır? Bu soruların cevabı basittir. Yasaklanan grevler, fiilen ortadan kaldırılan toplu sözleşmeler, izne bağlanan sendika faaliyetleri, toptan işten atmalar ve komandoların işgal ettiği fabrikalar örnek gösterilebilir. Bir işçi olarak faşizmin işçi sınıfına yaptığı saldırıları hiç bir zaman unutamam.

Pertrix Pil Fabrikasında 30 Aralık 1970'de verilmeyen haklarımızı almak için başlattığımız grev 4 ay sonra ilan edilen sıkıyönetimin baskılarıyla kaldırılmıştır. Sıkıyönetim görevlileri fabrikanın etrafını silahlı komando birlikleriyle sardırarak işçilere şu tehdidi savurmuşlardır: «Grevi bırakmazsanız biz bıraktırmasını biliriz.» Daha sonra da Sıkıyönetim komutanları Pertrix grevini yöneten DİSK'e bağlı Kimya-İş yöneticilerini Davutpaşa Kışlasına çağırmışlardır. Gece geç saatlerde grev yerine dönen sendikacılardan biri işçilere kötü haberler getirdiğini söylemiş ve şunları anlatmıştır: «Davutpaşa Kışlasına vardığımızda patronlar sıkıyönetim komutanlarıyla birlikte bizi bekliyorlardı. Komutanlar hemen etrafımızı sardılar ve patronların haklı olduğunu, patronların isteğine boyun eğip grevi kaldırmamızı, aksi takdirde işçiler için de sendika için de kötü olacağını, silahlı güçleriyle herşeyi yapabileceklerini söyleyerek bizi tehdit ettiler. Her hallerinden komutanlarla patronların işçileri ezmek için birleştikleri-

ni farkettik. Fakat biz patronların isteğine boyun eğmeyince bize hakaret ettiler ve grevi sona erdirmemiz için iki gün mühlet vererek bizi kovdular.» Bu olay işçilere sıkıyönetimin hangi sınıfların menfaatine çalıştığını açıkça göstermiştir. Çünkü Sıkıyönetim komutanları Pertrix grevini sürdüren yüzlerce işçi hakkında faşist kararlarını vermişlerdi. Grev kaldırıldıktan sonra bu yaptıkları yetmiyormuş gibi zalim patronlar gene sırtlarını sıkıyönetime dayayarak işçi temsilcilerimizi ve 20'nin üstünde işçi arkadaşımızı faşist cellatlara elleriyle teslim ederek polis zindanlarına attırdılar ve bunlara günlerce süren en hunharca işkenceler yaptılar. Bu olayın ardından da ben de dahil olmak üzere 200'e yakın işçiyi işten atarak 200 işçi ailesinin meydana getirdiği en az 1000 kişiyi açlık ve sefalet içinde itmişlerdir.

15-16 Haziran işçi mücadelesinde de yüzlerce işçiyi zindana atarak işkence yaptılar. Fabrikalara sokulan MİT ajanları ve polisler işçilerin her haraketini kontrol altına almaya çalışmaktadırlar. İşçiler havadan sudan bahanelerle fabrikalardan veya evlerinden alınarak işkencehanelere götürülmektedir. Bütün bunlar halkımıza saldırmak değil de nedir? Bu saldırılar başka türlü ifade edilemez. Yapılan zorbalıklara yeter demek için 15-16 Haziranda sokaklara fırlayan kadınlı erkekli onbinlerce işçinin katıldığı şanlı işçi mücadelesini hakim sınıfların unutmasına imkan yoktur. Dünün onbinleri yarın milyonlarla sokağa fırlayacaktır. O zaman, bu faşist zulüm öyle bir yıkılacak ki, bir daha dirilemiyecektir.

16 Ekim 1973

Atıl Ant'ın Sorgusu:

İŞÇİ SINIFIMIZ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜ YIKMAK İÇİN EN AĞIR ZULÜM VE SÖMÜRÜ ŞARTLARINDA BİLE MÜCADELE ETTİ VE EDİYOR

Savcılar, 10 Ocak 1973 tarihinde mahkemeyi reddetmek için verdiğimiz dilekçedeki «mevcut iktidar son iki yıl içinde bütün halkımıza karşı şiddetli bir baskı ve yıldırma kampanyası yürüttü» sözümüzü suç saymışlar. Cezalandırılmamızı istiyorlar.

Bu sözlerde hiçbir suç unsuru yoktur ve bunlar tamamen gerçeği ifade etmektedir.

Ben faşist terör altında İstanbul'da işçi sınıfımız içinde yaşadım. Kaderimi yoksul halkımızla birleştirdim. Sıkıyönetimin ve patronların ağır bir zulüm ve baskı altında tuttuğu işçi sınıfımızın nasıl açlık ve sefalete mahkûm edildiğini gördüm. Onların, Sıkıyönetimin zulmüne ve şiş göbekli patronların sömürüsüne karşı mücadelelerine katıldım.

Savcılar, dilekçelerimizdeki sözlerin suç olduğunu iddia ederlerken, mevcut iktidarın işçi sınıfımıza karşı şiddetli bir baskı ve yıldırma kampanyası yürüttüğünü bilmiyorlar mı? Onlar iddianemelerini hazırlarken, işçi sınıfı-

mızın kimler tarafından ve nasıl bir açlık ve sefalete mahkûm edildiğini hiç düşünmediler mi?

İşbirlikçi burjuvazi ve toprak ağaları, halkımızın devrimci mücadelesini bastırmak için 12 Mart 1971'de faşist bir diktatörlük kurdular. 12 Mart faşist darbesi, başta işçi sınıfımız olmak üzere bütün halkımıza zulüm ve işkence, açlık ve sefalet getirdi. İşbirlikçi para babası patronlar, keselerini daha da şişirmek için, Sıkıyönetime sırtlarını dayayarak, işçi sınıfımızın en tabiî haklarına alçakça saldırdılar. Grevleri yasakladılar. İşçileri silah tehdidi altında ve zorla çalıştırdılar. Onları kendilerine köle etmek istediler. Pahalılık hızla artarken, işçi ücretlerini durdurdular ve onların son kuruşuna da göz dikip, birçok fabrikada lokavt ilân ederek on binlerce işçiyi aileleriyle birlikte sefalete mahkûm ettiler. Yiğit işçilerimizin zorbalık ve açlığa baş kaldırmasını silâh zoruyla ezdiler. İşçi sınıfımızın, ellerinin kollarının zincire vurulup bütün haklarının gaspedilmesi ve köleliğe mahkûm edilmesi, savcıları hiç ilgilendirmiyor.

Bütün bu ağır şartlara rağmen, Paşabahçe'nin, Pertrix'in, Demir Döküm'ün, Topuz-Torçelik'in yiğit işçileri Sıkıyönetim'in zorbalığına karşı direndiler ve aynı şartlar altında tutulan bütün işçi kardeşlerini şevklendirdiler. Paşabahçe'nin grevci işçilerinin askerle kuşatılıp üzerlerine kamyon sürülerek Kadir Peker kardeşimizin şehit edilmesi; dört aydır devam eden Pertrix grevinin faşist darbeyle beraber Sıkıyönetimin zorbalığıyle bastırılması; Demir Döküm'ün zift-trok işçilerinin grevinin bir saat içinde ezilmesi; Topuz-Torçelik'in işgalci işçilerinin üzerine jandarmanın saldırtılması; bütün bunlar, mevcut iktidarın işçi sınıfımıza şiddetle saldırdığını göstermiyor mu?

Petrol, liman, demiryolu ve Makina-Kimya işçilerinin grevlerinin durdurulması, daha dün deri işçilerinin ve Tofaş, Renault, Mako, Bürçelik, Ereğli Demir-Çelik işçilerinin grevlerinin lokavtla bastırılması da işçi sınıfımıza şiddetle saldırıldığını göstermiyor mu?

Faşist diktatörlük, patronların da istediği bir kaç küçük greve göz yummakla, işçi sınıfımızın en tabii hakkı olan grevlere saldırısını gizleyeceğini mi zannediyor?

İşçi sınıfımıza yapılan saldırılar, hakları için mücade-

le eden sadece bu işçilere yapılanlarla kalmıyor, dahası var.

Fabrikalarda ve işçi semtlerinde işçi sınıfımızı yıldırmak ve gözdağı vermek için kitle terörü uyguladılar. İşte «Fırtına» adı verilen tatbikatlar; faşistler, fırtına ekenin kasırga biçeceğini biliyorlar ve patlayacak bir işçi kasırgasını kan ve ateşle ezmek için provalar yapıyorlar. Bu tatbikatlarda özellikle, faşist diktatörlüğün can düşmanı işçi sınıfımızın yaşadığı semtler hedef alındı. Bu semtler asker ve komando birlikleri tarafından işgal edildi ve buralarda terör havası estirildi. Daha önceden tesbit edilmiş önder işçilerin ve ajanların ihbar ettiği mücadeleci işçilerin evleri didik didik arandı. Bunlar hakarete uğradılar ve diğer işçileri de yıldırmak için dövüldüler. Komando birlikleri, Kürt ve göçmen işçilerin oturduğu semtlerde daha da ağır bir terör uyguladılar. Pendik Sapanbağları mahallesinde Boşnak işçiler, Maltepe Gülsuyu'nda Kürt işçiler dayaktan geçirildi. «Fırtına» tatbikatlarında eğitilen komando birlikleri devrimci mücadelenin geliştiği semtlere sık sık baskınlar düzenlediler. Örnektepe, Alibeyköy, Yıldız Tabya ve Kartal'da halka zulmettiler. Bütün işçi mahallelerini sürekli olarak kontrol altında tutmaya çalıştılar. İşçilerin topluca bulunduğu yerleri, kahveleri her gün basıp aradılar. Buralarda silâhlı devriyelerle devamlı bir tehdit havası yarattılar.

Bütün bunlar, faşist diktatörlüğün işçi sınıfımızdan ve emekçi halkımızdan ne kadar korktuğunun en açık örnekleridir. Patronlar, 15-16 Haziran'da asker ve polis barikatlarını parçalayan, tankları aşıp geçen kahraman işçi sınıfımızı unutamıyorlar. Yeni 15-16 Haziranların patlamasını önlemek için Sıkıyönetim ile her türlü zorbalığı yapıyorlar.

İşçi sınıfımızdan o kadar korkuyorlar ki, mücadeleci işçileri işten atıp, onların yerine yeni işçiler alırken sıkı bir MİT ve polis tahkikatı yürütüyorlar. İşe alacakları işçilerin siyasî fikirlerini öğrenmek için anketler düzenliyorlar. Bütün bu merasimlerden sonra bile patronlar, fabrikalarda iş saatleri dışında iki işçinin bile bir araya gelmesini yasak ettiler. Tıpkı Nazilerin yaptığı gibi, işçileri gözaltında tutmak ve biraraya gelmelerini önlemek için başlarına gözcüler diktiler.

Bütün bunlar, Savcıların örtbas etmeye çalıştıkları ve suç saydıkları sözlerimizin inkâr edilemez gerçekler olduğunu ve mevcut iktidarın işçi sınıfımıza karşı şiddetli bir baskı ve yıldırma kampanyası yürüttüğünü gösteriyor

Anlaşılan Sıkıyönetim savcıları, gerçek olan ne varsa hepsine düşmandırlar. Faşist diktatörlük, bir yandan bütün halkımıza en ağır zulmü uygularken, diğer yandan zalim yüzünü gizleyebilmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Çünkü tarih boyunca zulüm, yapanın yanına kalmamış ve bütün zalimler eninde sonunda yıkılmıştır. Bugün savcılarımızın telâşı da, işte faşizmin bu zorbalıklarını örtbas etme gayretinden ileri geliyor.

Biz dilekçelerimizde «Sıkıyönetimin işbirlikçi patronlarla, sırt sırta vererek, işçi sınıfımız üzerindeki baskı ve işkenceyi beraberce tezgâhladığını» belirttik. «Yüzlerce işçinin Sıkıyönetim işkencehanelerine çekilip, işkence yapıldıktan sonra işlerinden atıldıklarını» anlattık. Bu sözler niçin suç olsun? Bugün bütün dünyada işçilerimizin, köylülerimizin ve yurtsever gençlerimizin faşizmin işkencesinden geçirildiğini bilmeyen kaldı mı?

Gerçekten 12 Mart faşist darbesi emekçi halkımıza karşı bir zulüm ve işkence düzeni getirdi. Hakkımızda hakaret dâvâları açarak ve senelerce hapis cezaları istiyerek, faşist diktatörlüğün yüz karası bu gerçekleri örtbas edemezler.

İşbirlikçi patronlar Sıkıyönetim ile elele, sırt sırta vererek bütün sendikaları baskı altına almadılar mı? İşçi sınıfımızı pençeleri altında tutabilmek için, onları nefretle reddettikleri sarı sendikacılık çemberine daha da hapsetmeye çalışmadılar mı? Mücadele içinde temayüz eden önder işçileri takip eden, işten atan ve onlara Sıkıyönetim zindanlarında işkence yapan, yine faşist cellâtlar değil mi? Binlerce işçi kendi istekleriyle mi işlerinden ayrılıp açlık ve sefaletin kucağına atıldılar?

Sıkıyönetimin ilânıyla beraber birçok sendikacı gözaltına alındı, tutuklandı. Bir kısmı ise Sıkıyönetim kışlalarında tehdit edildiler. Bunlar ancak işçi sınıfımızı mücadeleye teşvik etmeyeceklerine ve kendiliğinden başlayan mücadeleleri önleyeceklerine dair teminat verdikten sonra serbest bırakıldılar. Faşist diktatörlük, Paşabahçe ve Çayırova Cam grevlerini bastırmak için, DİSK genel başkanı

Kemal Türkler'i tehdit etti ve ondan teminat aldıktan sonra grevleri bastırdı. Tersane işçilerinin teşkilâtlanmasını engellemek için MİT, Tersane-İş yöneticileri hakkında sabotaj tertipleriyle provokasyonlar düzenledi.

Sıkıyönetim, Demir Döküm'ün yiğit işçilerini patron uşağı sarı Çelik-İş sendikasının çemberine hapsetmek için, onlara baskı yaptı. O Çelik-İş sendikası ki, işçiler onu fabrikalardan atmak için polis ve jandarma saldırılarına göğüs germişlerdi. Otosan'da sarı Metal-İş sendikasını ihya etmeye çalışıyorlar. Bunlar sadece birkaç örnek.

Yüreğinde biraz halk sevgisi bulunan hangi insan, işçi sınıfımız ve önder işçiler üzerindeki Sıkıyönetim zulmüne göz yumabilir; işkenceleri örtbas edebilir? Ancak halk düşmanları, işçi düşmanları, işçi sınıfının mücadelesini bastırmak için ona ve önderlerine zulmedebilir veya bu zulmü örtbas edebilir. İşçi sınıfımız, içinden yetiştirdiği mücadeleci önderlerine işkence eden Sıkıyönetimleri, faşist iktidarları çok iyi tanıyor. Çünkü faşist diktatörlük, işçi sınıfımızın mücadelesini ezmek ve şanlı devrimci geçmişinden intikam almak için işçi sınıfımıza ve onun önderlerine alçakça saldırıyor.

Gişlaved işçilerinin mücadelesini bastırmada Hüseyin Çapkan'ın kanıyla yetinmeyen katilleri, işçi temsilcilerini her taraftan Eyüp karakoluna çekip dövdüler. Partrika patronu, dört aylık grevin hıncını, işçi liderlerini Sıkıyönetim'e teslim edip işkence ettirerek aldı. Pertrix'te grevi bastırmak için, işçi temsilcileri Rami karakolunda dövüldüler. Magirüs, Demir Döküm ve Gedore temsilcilerinin gizli tertiplerle yolları kesildi, tehdit edildiler ve dövüldüler. Tersane, Demir Döküm, Rabak, Magirüs, Pankurt Arçelik ve diğer fabrikaların işçileri, MİT işkencehanelerinde kendilerine yapılan işkenceleri mahkemelerde anlatıyorlar. Daha dün Türk-İş'e bağlı Hava-İş yöneticilerinin faşizmin işkencelerinden geçirildiğini bütün gazeteler yazdı.

Evet, binlerce işçi kendi istekleriyle mi işlerinden ayrıldılar? Yoksa patronlar eski mücadeleci işçileri atarak, işçi mücadelesini bastırmak ve yeni işçileri düşük ücretle çalıştırıp kârlarına kâr katmak için mi onları açlık ve sefaletin kucağına ittiler? Gislaved, Pertrix, Sungurlar, Gamak, Berec, Profilo, AEG-ETİ ve diğer birçok fabrikadan binlerce işçi atıldı. Patronların işçi sınıfımızdan 15-16 Ha-

ziran'ın intikamını aldıkları o kadar açıktır ki, bütün bu fabrikalar devrimci işçi mücadelesinin kaleleriydi. Bu işçiler, sınıf mücadelesindeki azim ve kararlılıklarıyla patronların yüreğine korku salan yiğit işçilerdi. Onlar hakkında öyle listeler düzenlendi ki, ömür boyu hiçbir işe giremezler.

Bu, işlerinden atılan binlerce işçinin durumu. Sanki işlerinden olmayıp ta köleliğe mahkûm edilen işçilerin durumu daha mı iyi? Faşist darbeden sonra bütün grevlerin ve sendikal faaliyetlerin fiilen yasaklamasına bağlı olarak, işçi ücretleri de dondurulduu. Halbuki sadece şu son iki sene içinde hayat pahalılığının nasıl hızla arttığını herkes biliyor. Ya işçi sınıfımız? Milyonlarca işçi, zaten düşük olan ücretlerinin fiilen dondurulması ve hızla artan hayat pahalılığı karşısında iyice yoksullaştı. İşçi sınıfımız bunun sorumlusunun faşist diktatörlük olduğunu kendi tecrübesiyle öğreniyor. Gamak patronu, işten attığı işçilere, «Sesini çıkarma, yoksa seni Sıkıyönetim'e ihbar ederim, aylarca içeride yatarsın» diyor. Demir Döküm patronları, işçilere dağıttıkları bir bildiride, 12 Mart'tan sonra artık huzursuzluğun ortadan kalktığını (!) ve bunu Sıkıyönetim'e borçlu olduklarını söylediler. Patronlar bile bu sözleriyle, «Sıkıyönetim'in işbirlikçi para babalarıyla elele, sırt sırta vererek işçi sınıfı üzerindeki baskı ve zulmü beraberce tezgâhladıklarını» kabul etmekte bir sakınca görmezlerken, savcıların bu gerçeği örtbas etme çabaları nerden ileri geliyor? Yoksa onlar, patronların menfaatlerini onlardan daha iyi koruduklarını mı ispat etmeye çalışıyorlar?

Faşist diktatörlük, halkımızdan o kadar tecrit oldu ve ondan o kadar korkuyor ki, halkın mücadelesini kontrol edebilmek için bütün yurdumuzda bol paralarla beslenen bir muhbirler ve ajanlar şebekesi kurdular. Fabrikalara sivil polisleri ve güvendikleri subay emeklilerini «personel şefi» «sivil savunma uzmanı» ve «memur» olarak yerleştirdiler. İşçi semtlerinde AP ve MHP militanı «sayın muhbir vatandaşlardan» ihbar şebekeleri kurdular. İşçiler içinde birkaç hain ve bozguncuyu bol paralarla besliyorlar. Bir MİT mensubu, «doksan işçiden biri bizim adamımız olacak» diyerek faşistlerin hedefini açıklıyor. Anlaşılan faşist diktatörlük, Çarlık Rusyasında Zubatov'un işçi sınıfını kont-

rol etmek için kullandığı metotlara dört elle sarılmıştır. Fakat faşistler akıllarından çıkarmasınlar! Bütün bu tedbirler, ne Çarlık istibdadını, ne de onun polis şefi Zubatov'u yıkılmaktan kurtaramamıştır.

Faşist diktatörlük, işçi sınıfımızı sadece baskı altında tutmak ve kontrol etmek için değil, onu bölmek ve böylece mücadele gücünü zayıflatmak için de elinden geleni yapıyor. Bunu gerçekleştirmek için, faşizmin tabiatında bulunan ırkçılık ve gericiliğe dayanıyor. Irkçı faşistler, bir yandan Kürt milliyeti üzerinde millî baskı ve eritme politikası uygularken, diğer yandan da işçi sınıfımızın ve halkların birliğini parçalayıp birbirine düşman etmek için bazı yerlerde Türk ve Kürt işçilerinin ırkçı şoven duygularını körüklemeye çalışıyorlar Faşist diktatörlük sınıf dayanışmasını ve kardeşliğini yıkmak için işçiler arasındaki milliyet, bölge, din ve mezhep farklılıklarını kışkırtıyor. Onları birbirine düşman etmeye çalışıyor. Bu, emperyalistlerin ve faşistlerin bütün dünyada uyguladıkları «böl ve hükmet» politikalarının bir uzantısıdır. 12 Mart faşist darbesinden önce haklarını alma mücadelesinde sıkılı bir yumruk gibi birleşen Gamak ve BCA işçilerini parçalamak için, Türk ve Kürtleri birbirlerine karşı kışkırtıyorlar. Adel kalem fabrikasında Karadenizlilerden kurdukları silâhlı çeteyi Türk ve Kürt işçileri üzerine saldırtıyorlar. Yine Rabak'ta, Erzincan ve Sivas'lı işçileri birbirlerine düşürmeye çalışıyorlar.

Bütün bunlar, işçi sınıfımızın nasıl karanlık ve zor bir hayata mahkûm edildiğini gösteren birkaç örnek. Burada, İstanbul'da işçi sınıfı içinde yürüttüğümüz mücadelede karşılaştığımız gerçek durumun çok kısa bir özetini verdim. İşçi sınıfımız sadece İstanbul'da değil, bütün Türkiye'de aynı sömürü ve zulüm şartları altında bulunmaktadır. Şimdi soruyorum: Savcılar işçi sınıfımızın içinde bulunduğu bu durumu ne diye nitelendiriyorlar? Biz 8 Mayıs 1973 tarihli mahkemeyi red dilekçemizde, «Yurdumuzda hüküm süren faşist diktatörlük» dediğimiz için yargılanıyoruz. Yukarıda kısaca özetlediğim gerçekler, yurdumuzda ağır bir zorbalık ve sömürü düzeni, yâni faşist diktatörlük olduğunu göstermiyor mu?

Savcılar bütün bu anlattıklarımızdan sonra hâlâ yurdumuzda faşist bir diktatörlük olduğundan şüphe ediyor-

larsa, yurdumuzdaki düzeni, gitsinler bütün hakları gaspedilen ve köleliğe mahkûm edilen işçilere sorsunlar. Grevleri zorbalıkla bastırılan Paşabahçe'nin, Pertriks'in ve Demir Döküm'ün yiğit işçilerine sorsunlar. Komandoların işgal ettiği ve terör estirdiği gecekondu semtlerinin yoksul halkına sorsunlar. Onlar bu düzeni, Gislaved, Sungurlar ve Gamak'ta işten atılan binlerce işsiz yoksula sorsunlar. Gislaved ve Pertriks'in işkence edilen ve işten atılan önder işçilerine sorsunlar. İşçi sınıfımız bugünkü düzenin faşist bir düzen olduğunu o kadar iyi biliyor ki, işçi sınıfını patronların pençesi altında tutmak için kurulan sendikalar bile, bu gerçeği kabul etmek zorunda kalıyorlar. Daha dün, Türk-İş genel sekreteri Halil Tunç, Hava-İş yöneticilerine işkence yapılmasını protesto etti. O bile bu düzenin işçi sınıfımız için bir işkence, açlık ve sefalet düzeni olduğunu kabul etmek zorunda kalıyor. Sarı Metal-İş sendikasının genel sekreteri Fehmi Işıklar bile lokavtlara karşı çıkıyor ve «lokavt haksa, bu faşizm olur» diyor. Aslında her fırsatta Sıkıyönetim'e minnet borçlarını bildiren Gamak ve Demir Döküm patronlarının sözleri ve Sıkıyönetim'in bütün icraatı, savcıları bu kadar soruşturma yapmaktan kurtarmaktadır.

Bizim için önemli olan, Sıkıyönetim savcılarının hükmü değil, işçi sınıfımızın ve bütün halkımızın faşist diktatörlük hakkındaki hükmüdür. İşçi sınıfımız faşist diktatörlüğü yıkmak için, en ağır zulüm ve sömürü şartlarında bile mücadele etti ve ediyor. Biz böyle bir sınıfın öncü neferleri olduğumuz için gurur duyuyoruz. Halkımızın, Türkiye İhtilâlci İşçi-Köylü Partisi önderliğinde yürüteceği ihtilâlci mücadeleyle faşist diktatörlüğü yıkacağına ve mutlaka zafere ulaşacağına inanıyorum.

20 Eylül 1973

Gülay Büyüközden'in Sorgusu:

SIKIYÖNETİME SIRTINI DAYAYAN PATRON VE ADAMLARININ BİRDEN BİRE NASIL PERVASIZLAŞTIKLARINI AÇIKÇA GÖRDÜM

Sıkıyönetim Komutanlığınca tutuklanıp cezaevine girmeden önce, işçi sınıfımız üzerinde uygulanan faşist baskıları bizzat yaşadım...

Faşist diktatörlük, yurt çapında devrimcileri halkımızdan tecrit etmeye çalıştı. Kitlelerin bir araya gelmesini, teşkilâtlanmasını, bilinçlenmesini engellemek istedi. Bu amaçla her türlü toplantı ve gösteriyi yasakladı. Çalıştığım fabrikanın patronu da aynı şeyi fabrika çapında uyguladı. Sayısız faşist tedbirler aldı. Bir araya gelmemizi, birbirimizle konuşup danışmamızı engellemek için elinden gelen herşeyi yaptı. Yemek paydoslarında aramızda toplanmamız bile, «Sıkıyönetimde toplantı yapmak yasak» gerekçesiyle önleniyordu. Önder olarak gördükleri, kendileri için tehlikeli buldukları işçi arkadaşların diğer işçilerle ilişkilerini kesmek için neler yaptıklarını gördüm. Patron bu arkadaşların yüznumarada bile diğer işçilerle konuşmalarını istemiyordu. Onlar dışarı çıktığında mutlaka hemen arkaların-

dan bir patron uşağı da kontrol için gönderiliyordu. İş saatinin bir saniyesi bile boş geçecek diye ödü patlayan patron, sırf işbaşı yapan vardiya ile karşılaşıp konuşmasınlar diye, bazı işçilerin makinelerini paydostan beş dakika önce kapamalarını göze alıyor, onları buna zorluyordu. Bu arkadaşların fabrikaya erken girmeleri de yasaktı. İşbaşında birbirimizle konuşmamız hatta bir «merhaba» dememiz bile yasaklandı. Ustalar yapılan işi kontrol etmeyi bıraktılar. İşçilerin birbirleriyle konuşup konuşmadıklarını, kimin kiminle samimi olduğunu tesbit etmeyi ,ispiyonluk etmeyi esas vazife edindiler.

Sıkıyönetime sırtını dayayan patron ve adamlarının birden bire nasıl pervasızlaştıklarını açıkça gördüm. Arkadaşlarım gözümün önünde ve hiç yüzünden tokatlandılar. azarlandılar. Sudan sebeplerle primlerimiz kesildi. Devamlı olarak işten atılmakla tehdit ediliyorduk. Nasıl Sıkıyönetim mahkemelerinde, ülkenin savaş halinde olduğu iddia edilerek savunma haklarımız yokediliyorsa, patron da iş kanununun bir maddesini aynı şekilde tahrif ederek bizim kazanılmış haklarımızı elimizden almaya kalktı. Toplu sözleşmeye göre fazla mesai yapmaya zorlanamayacağımız halde, iş kanununundaki «ülke savaş halinde ise, bazı iş kollarında fazla mesai mecburiyeti konabilir» maddesini kılıf yaparak bize zorla mesai yaptırmaya çalıştı.

Haklarımın gasbedilmesine göz yummadığım ve işçi sınıfının haklarını ve menfaatlerini savunduğum için ben de fabrikada «zararlı kişi» olarak mimlendim ve çeşitli baskılara uğradım. Para babalarıyla sıkıyönetimin işçi sınıfımızı ezmek, baskı altında tutmak, onun en ufak bir kıpırdanışına bile fırsat vermemek için ne kadar sıkı bir işbirliği yaptıklarını, her türlü faşist baskıyı nasıl elele uyguladıklarını kendi tecrübelerimle de gördükten sonra, Türkiye'de faşist bir diktatörlüğün hüküm sürdüğünü belirten dilekçelere katılmamam beklenebilir mi? Halil Tunç gibi bir sarı sendikacı bile bu işbirliğini inkar edemiyor ve şöyle demek zorunda kalıyor: «Bugüne kadar en ufak grevler ertelenirken lokavtların hükümetler tarafından ertelenmeyişini, hükümetlerin işverene karşı sempatisi şeklinde yorumluyoruz.»

Sıkıyönetim ile patronların işçileri ezmek, bastırmak için yaptıkları işbirliği bir çok olayda somut olarak orta-

ya çıktı. Sıkıyönetim ve patronlar işçi düşmanı sendikaların fabrikalara hakim olması için ellerinden geleni yaptılar. İşbirliği ettiler. Adana'da, Bossa'da, Pektaş'da, Güney Sanayi'de, Milli Mensucat'ta sarı Teksifin hakim olması için her yola başvurdular. Sendika seçimleri namluların gölgesinde yapıldı. Buna rağmen Teksif'in kazanamıyacağı anlaşılınca bütün işçilerin ellerinden delege listeleri zorbalıkla alındı. Teksif'in delege listeleri verilerek işçiler oy kullanmaya zorlandılar. Bu zorbalıkları yaparken fabrikanın patronu, sıkıyönetimin yüksek rütbeli görevlileri, emniyet teşkilatının görevlileri hep kolkolaydılar. İşçiler onların nasıl menfaat birliği içinde olduklarını gördüler. Kendilerinin karşısında nasıl birleştiklerini gördüler. Bu baskılar bugün de devam ediyor. Patronlar bir çok fabrikada işçileri işten çıkarmakla tehdit ederek bütün baskı yollarına baş vurarak işyerlerine sendika sokmamaya çalışıyorlar. Diğer yandan sarı sendikalardan ayrılmak isteyen işçileri işten atıyorlar.

Son olarak Otosan'da 48 işçinin işine, sarı sendika Cevher İş'den Maden-İş'e geçtikleri için son verildi. Yünteks tekstil fabrikasında 124 tekstil işçisi işverenin «hammadde bulamıyorum» sözde gerekçesiyle işten atıldı. Bu kanunsuz ve toplu sözleşmeye aykırı davranışa Teksif sendikası seyirci kaldı.

Ben, işçi sınıfının menfaalerini savunduğu için baskı gören, göz alına alınan ne ilk, ne de son işçiyim. Yüzlerce işçi MİT işkencehanelerinden geçti, dayak yedi, falakaya çekildi, elektrik verildi, işinden atıldı, yeni iş verilmedi, sokaklarda süründürüldü. Bu yollarla yıldırılmak, sindirilmek istendi. İşsizliğin çığ gibi büyüdüğü, 1 milyona yakın yurttaşımızın Almanya'ya gitmek için sıra beklediği ülkemizde, patronların kara listesine girmiş bir işçi açlığa mahkum edilmiş demektir. Her gün getirilen yeni tedbirlerle iş bulma daha da güçleştiriliyor. Şartlara bağlanıyor.

İşçilerin devrimci düşünceyi kavramalarından ödü kopan para babaları işçi seçerken devrimci işçilerin alınmamasına çok dikkat ediyorlar. 27 Nisan 1973 tarihli Cumhuriyet gazetesi şöyle yazıyor: «Özel sektöre ait fabrika ve benzeri iş yerlerine alınan kaliteli ve kalitesiz işçilere doldurtulan formlara yeni maddeler eklenmiştir. Son bir yıl içinde yapılan bu yeni uygulamada, alınacak işçilerden

okuduğu gazetelerin adı, beğendiği yazarlar ,hangi siyasal partiye kayıtlı olduğu, kayıtlı ise görevini belirtmesi istenmektedir.» Bu uygulama, insanlara düşünce ve inanç özgürlüğü tanımayan, devrimci fikirleri savunanlara yaşama hakkı vermeyen bir rejimin uygulamasıdır. Faşist bir uygulamadır.

Faşist iktidar, şiş göbekli para babalarının halkın gözünde teşhir olmalarını önlemek, onların halk düşmanı sömürücü yüzlerini gizlemek için büyük bir çaba harcadı. Devamlı olarak onların propagandalarını yaptı. Söyledikleri yalan olduğu için demagoji yapmak zorundadır. Durmadan, gerçekleri çarpıttı, değiştirdi. Mesela faşist diktatörlüğün uygulayıcılarından Nihat Erim işçi sınıfının mücadelesini halkın gözünde haksız gösterebilmek için, işçilerin zam taleplerini, fiyat artışlarının sebebi olarak öne sürdü. Bu, onların çok sık başvurdukları bir demagojidir. Geçenlerde Türkiye İşveren Sendikası Başkanı Halil Kaya da toplu sözleşmelerde işçilerin çok ücret artışı istediklerinden yakınıyor, bunu, zamların, pahalılığın sebebi olarak göstermeye çalışıyordu. Ama herkes pahalılığı yaratanın kimler olduğunu çok iyi biliyor. Pahalılığı yaratan 1972 yılı kârını, 1971'e göre % 96 artıran, buna karşılık ücretlerde ancak % 10'luk bir artış yapan bir Erdemir patronudur. Pahalılığı yaratan 30 000 liraya malettiği otomobili 70 bin liraya satıp günde iki milyon yediyüzseksen bin lira kâr eden bir TOFAŞ patronudur. Faşist diktatörlüğün gerisine gizlenen parababaları, durmadan kârlarını artırır ve semirirlerken, halkımızın hayatı dayanılmaz hale geldi. 1972 yılında işçi ücretleri % 9 bir artış gösterirken fiyatlardaki artış % 19'du. İstatistiklere göre daha önce Almanya'ya işçi sevkeden irtibat bürolarının sağlık nedenleriyle reddettiği işçi oranı % 11'ken, 1972'de bu oran % 20'ye çıkmış. Halkımız bulgur, bazlama ve ekmekle karın doyururken, gittikçe yoksullaşıp çürüğe çıkarılarak Almanya kapısından da eli boş dönerken, istediği ücret artışını da ona çok görenler, bu hastalık oranı artışını nasıl açıklarlar? Bir Alman doktorun, özellikle Türk işçileri arasında görülmesinden ötürü Alman tıp edebiyatında vereme neredeyse «Türk hastalığı» deneceğini açıklamasına ne sebep gösterirler?

12 Mart'tan sonra halkımız üzerinde azgın bir sömürü

uygulayan faşist diktatörlük, aşırı kâr hırsını doyurabilmek için durmadan grevler yasaklayıp, lokavtlar ilân etti. Yine gerçekleri tamamen ters yüz ederek, işçilerin çok sık grev yaptıkları, çok fazla iş gücü kaybolduğu, bunun da memleket menfaatlarına ne kadar zararlı olduğu yolundaki faşist demagojiye baş vurdu. Halbuki gerçek bunun tam tersidir. 1972 yılında sadece 14 işçi grevine izin verilmişken, tam 82 lokavt uygulandı.

Parababaları gün geçtikçe daha çok sömürebilmek için işçilerin hayatını hiçe sayıyorlar. İş yerlerinde asgari emniyet tedbirlerini bile almıyorlar. İş kazalarının oranı gittikçe artıyor. Kazalar en çok mesai saatlerinin sonuna doğru meydana geliyor. Yani işçilerin uzun ve yorucu bir çalışmanın sonunda dikkatlerinin iyice dağıldığı saatlerde. Gözünü kâr hırsı bürümüş parababaları, 13-14 yaşında kız çocuklarını günde 8 saat çalıştırır, üstüne 4 saat da mesai yaptırırlarsa, iş kazaları azalmaz, artar. Son 9 yılın rakamlarına baktığımızda kaybedilen iş günü toplamından 8 misli fazla olduğunu görüyoruz. Milli ekonomiyi ve memleket menfaatlarını pek düşündükleri için iş günü kaybına tahammülleri olmayan parababalarının ve onların faşist diktatörlüğünün, iş kazalarını önlemek için tedbir almaları gerekmez mi? Ama onlar bu tedbirleri almazlar. Çünkü tek düşündükleri kendi kârlarıdır. Türkiye gibi ortalama insan ömrünün çok düşük olduğu bir ülkede, Sosyal Sigortalar Kanununu değiştirerek, emeklilik yaşını kadınlarda 55'e erkeklerde 60'a çıkardılar. Bir deri işçisinin dediği gibi, işçileri mezarda emekli yapmak istiyorlar.

Faşist diktatörlüğün bütün halk üzerinde uyguladığı terör ve baskı her yönüyle ve çok somut bir şekilde sergilendi. Elbette faşist rejim, sadece işçi sınıfını ezmez. Halkın bütün sınıf ve tabakalarını baskı altında tutar ve zulmeder. Ben sorgumda esas olarak faşist diktatörlüğün işçi sınıfımız üzerindeki baskısını ve zulmünü, gördüğüm, bildiğim kadarıyla açıkladım. Bir avuç parababası ve toprak ağasının menfaatleri uğruna halkın büyük çoğunluğunu insafsızca sömürerek hayatlarını yaşanmaz hale getiren, halkın mücadelelerle kazandığı bütün demokratik haklarını gaspeden, düşünce ve inanç özgürlüğü tanımayan bir rejime, dünyanın neresinde olursa olsun faşizm denir.

7 Mayıs 1974

Hayrettin Şahman'ın Sorgusu:

İSTANBUL'DA SIKIYÖNETİMİN İLK İŞİ BÜTÜN GREVLERİ KIRMAK OLDU

TİİKP davası sırasında Doğu Perinçek arkadaşın suç olarak değerlendirilen dilekçelerine ve Gün Zileli arkadaşın sözlü açıklamalarına katıldığım için hakkımda bu dava açılmıştır.

Mahkemede okunan ve açıklanan dilekçeye, ülkemizin bugünkü somut gerçeğini ifade ettiği için katıldım. Bizim, ülkemizin somut gerçeklerini ifade ettiğimiz için yargılanmamız bende mahkemenizin adil bir yargılama yapamıyacağını ve tarafsız olmadığı doğrultusundaki kanaatimi kuvvetlendirmiştir.

Şimdi açıklayacağım örnekler 3 Nolu Mahkemede okunan dilekçelerimizin ve açıklamalarımızın doğruluğunu ispatlamaktadır.

İstanbul'da Pertriks Pil Fabrikasında, sıkıyönetim ilan edilmeden önce, patronun baskılarına karşı ve ekonomik haklarımızı elde etmek için greve gitmiştik. Sıkıyönetim ilan edildikten sonra, İstanbul'da sıkıyönetimin ilk işi bütün grevleri kırmak oldu. Sıkıyönetimin İstanbul'da kırdığı

grevlerden birisi de benim çalıştığım fabrikadaki grevdi. Sıkıyönetimin ve patronun işbirliğiyle bizim grevi kaldırmamız yolunda baskıya uğradık. Sendika temsilcilerimiz sıkıyönetim karargâhlarında tehdit, baskı ve işkencelere maruz kaldılar. Yine temsilcilerimiz gözaltına alınarak işkence gördüler.

Sıkıyönetim görevlilerinin birisi «ben bir generalim 300 TL'sı zam alamıyorum. Sizler bir patrondan nasıl fahiş zamlar talep edersiniz? Olmaz böyle şey. Grevi derhal kaldıracaksınız ve işbaşı yapacaksınız. Grevi sürdürürseniz askerimi sokarım hepinizi içeri atarım. Karşı koyan olursa vururum» diye tehdit yağdırdı. Bu tehditten hemen sonra, fabrikanın etrafını üstü silahlarla donatılmış komando birlikleri ile sardılar. Gövde gösterisiyle işçilere gözdağı vermeye çalıştılar.

Bütün bu tehdit ve baskılar grevi bırakıp patronun isteklerini kabul etmemiz için yapıldı. Grevimiz kırıldıktan sonra patron 200'ün üstünde işçiyi işten çıkardı. İşten çıkan arkadaşlarımızı «eğer direnirseniz sizi sıkıyönetime bildiririm» diye tehdit etti. Yine patron grev süresince uğramış olduğu zararı bizim sırtımızdan çıkarmaya çalıştı. Bizi daha fazla çalışmaya zorladı. Tuvalete gitmemizi bile saate bağladı. Bu baskıları sıkıyönetim komutanlığından destek alarak sürdürdü. Bize yapılan baskıların aynısına İbrahim Ethem İlaç Fabrikasında çalışan işçiler de uğradılar. Onların da sürdürdüğü grevi patronla sıkıyönetim işbirliğiyle kırdı. Berec Pil Fabrikasında çalışan işçilerin, Petrol-İş'in sahte fişleriyle Kimya-İş'e girmeleri engellendi. Sarı sendika bu konuda sıkıyönetimden destek gördü.

Yukarda kısaca izah etmeye çalıştığım olaylar benim şahit olduğum baskıların çok kısa bir özetidir. Bunlar 3 Nolu As. Mahkemedeki sözlerimizi doğrulamıyor mu? Ayrıca gözaltına alındıktan sonra bana yapılan işkenceler ve tutuklandıktan sonra gördüğüm baskılar da sözlerimizin gerçek olduğunu ispatlar. Şimdi benim, gerçeği ifade eden sözlere katılmamdan dolayı yargılanmam bile, Türkiye'de askeri faşist diktatörlük olduğunu ve bu faşist diktatörlüğün, zulmünü örtbas etmeye çalıştığını göstermektedir.

11 Ekim 1973

Sema Nuhrat'ın Sorgusu:

KADIN-ERKEK EŞİTSİZLİĞİ ÇALIŞMA HAYATINDA DAHA AÇIK OLARAK GÖRÜLÜR

Fabrikada çalıştığım süre içinde kadın işçiler üzerindeki sömürü ve baskının daha da katmerli olduğunu gördüm. Faşist askeri diktatörlük kanun tanımaz hakimiyetiyle bu baskıyı daha da arttırdı. Toplumun her alanında varolan kadın-erkek eşitsizliği çalışma hayatında daha açık olarak görülür. Eşit işe eşit ücret ilkesi sadece kağıt üzerinde var, fiiliyatta yoktur. Patronlar vasıfsız kadın işçileri çalıştırarak büyük kâr sağlıyorlar. Kadınların yaptığı iş, herhangi bir meslekî veya teknik ön bilgiyi gerektirmiyor ve kısa zamanda öğrenilebilir. Bu durum onların işten atılmasını ve yerine yeni işçi alınmasını çok kolaylaştırır. Patronlar, kadın işçilerin hiçbir kanuni hakkını vermez, onları en düşük ücretle çalıştırır ve her zaman işten atmakla tehdit ederler.

Kadın işçiler çalışma hakkına da tam olarak sahip değillerdir. İşe alınmak için evli veya nişanlı olmamak şart

koşuluyor. Böyle bir aile bağı olan kadınlar işe alınmıyor. Çünkü, evlilik, doğum izinlerini ve ek paraları vermek patronların işine gelmiyor. Patronlar evlenen veya nişanlanan işçileri işten atarak, onları işsizlik ve sefalete itiyorlar.

Patronlar, 12-13 yaşlarında kız çocuklarını işçi olarak çalıştırıyor, bu yolla büyük kâr sağlıyorlar. İş Kanununa göre çocuk çalıştırmak yasaktır. Fakat her şey gibi bunun da yolunu bulan patronlar onları kaçak olarak çalıştırıyor. Sigortadan da yararlanamayan bu çocuklar faşist askeri diktatörlük altında köle gibi çalıştırıldılar. Çocuk işçiler, diğer işçilerle aynı, sağlığa aykırı, toz duman içinde, havasız yerlerde aynı ağırlıkta işlerde çalıştırılıyor. Gece vardiyasına ve fazla mesailere kalıyorlar. Buna karşılık, büyüklerden daha az ücret alıyorlar. Çocuk yaşta katlanmak zorunda kaldıkları bu ağır çalışma şartları onları şimdiden 20-30 yaşında bir işçi kadar yıpratmıştır.

Kadın işçilerin ustalara bir aile büyüğü gibi boyun eğmeleri isteniyor. Yaşlı ustalar« baba», genç olanlar da «ağabey» olarak gösteriliyor. Bu durumdan yararlanan ustalar, özellikle çocuklar üzerinde dayak, küfür, hakaret, baskı yollarına başvuruyorlar. Su içmeye veya tuvalete gidenleri dövüyorlar. Yeni işe giren ve işi beceremeyen işçiler, hakarete uğruyor. İşe alıştıktan sonra, yapılacak en ufak bir hatanın cezası ise, kesin olarak dayaktır. Bizzat ben de bu yüzden ustadan dayak yedim.

Anne olan işçilerin durumu daha da acıdır. Kanunlarda ve toplu sözleşmelerde işyerinde çocuklar için kreşler açılması, emzikli annelerin çocuklarını emzirmesi için imkân sağlanması öngörülür. Fakat bu asla uygulanmaz. Gece vardiyasında çalıştıkları haftalarda gündüz çocuklarla ve ev işleriyle meşgul olan ana işçiler, günde iki üç saat uykuyla işe gidip gelirler.

Kadın işçiler patronlardan, onların faşist diktatörlüğünden nefrte ediyor. Onların bu ağır baskılardan kurtuluşu, bütün işçi sınıfı ve halkımızın kurtuluşu ile ortaktır. 15-16 Haziran'da olduğu gibi, 12 Mart'tan sonra da erkek işçilerle omuzomuza mücadele eden kadın işçiler zulme boyun eğmediler. Başta işçi sınıfımız olmak üzere, halkın mücadelesi faşist diktatörlüğü mutlaka yıkacaktır.

14 Mayıs 1974

Orhan Bursa'nın Sorgusu:

FAŞİST DİKTATÖRLÜK, İŞÇİLERİ AVRUPA EMPERYALİSTLERİNE SATIYOR

...

Faşist sömürü ve talan halkımızı daha da yoksullaştırdı. Gelecek ve umut, Avrupa kapılarında aranmaya başlandı. Halkımız milyonun üstünde, yurtdışında çalışmak için sıraya dizildi. O faşist diktatörlüktür ki, işçilerimizi, bileklerine en düşük ücretlerin ve köleliğin kelepçelerini vurarak, Avrupa emperyalistlerine satıyor. Emperyalist Avrupalı patronlar, hayatlarının en güzel çağlarında işçilerimizi iliklerine kadar sömürerek en büyük vurgunu vururken, Türkiyeli uşakları da arta kalan üç-beş kuruşu talan etmekte yarışıyorlar. Diğer taraftan işçilerimiz, işyerlerinde, yollarda kırılıyor, aileleri yıkılıyor, ocakları sönüyor: Halkımız da faşizmi işte böyle tanıyor!

Turist işçilerimiz de, ekmek parasına köle gibi çalıştırılıyor. Diğer taraftan onlar, yürekleri korku dolu bir hayat sürüyorlar. Polise yakalanmak kuşkusu içinde, şehirlerde, yan yana değil, arka arkaya ve birbirlerini takip ederek dolaşabiliyorlar. Çoğu defa odaları polis tarafından basılıyor, pencerelerden kaçarken kafaları yarılıyor; bacakları kı-

rılıyor; vey ayağında don ve pijama kaçamayıp yakalanıyor; gece sokağa esirler gibi dizilip ve nihayet haftalarca hapislerde yatırılıyorlar. Fasist Sunay, Cumhurbaşkanı olarak 1969-70'lerde Almanya'ya gittiğinde, Alman hükümeti ile anlaştığını, turist işçilerin hemen işçi olacakları yalanını savurdu. Hemen arkasından da Alman yetkililer bunun imkansız olduğunu açıkladılar. Faşist Sunay, turist işçileri aldatmaktan çekinmedi.

Şimdi Savcılar, iddianamelerinde, halkın devlete, hükümete karşı «saygı, güven, itibar duygularını» zedelediğimizi iddia ediyorlar. Halkımız, onlara «saygı, güven, itibar» duyguları beslemiyor. Halk indinde böyle bir şey yoktur ki, aşağılansın! Onlar faşist hükümetlere karşı sadece kin ve nefretle doludur.

Yurtdışındaki Türkiyeli işçiler ve öğrenciler, devrimciler, tezgahlanan faşist diktatörlüğü kabul etmedi ve karşı mücadele için hemen teşkilatlanmaya girişti, mücadele bayrağını yükselttiler.

Avrupa'daki ilerici devrimci işçi ve öğrenci teşkilatlarını, guruplarını ve kişileri çatısı altında toplayan Yurtsever Birleşik Cephe kuruldu. Yurdumuzda yasaklanan devrimci yayınlar, dışarda çıkmaya başladı. Yüzbinleri bulan bildiriler elden ele dolaştı ve faşizmi teşhir etti. Gösterilerde faşizmin zulmü, cinayetleri nefretle lanetlendi.

Faşist diktatörlük, yurt dışındaki devrimcileri de baskı altına almak için çeşitli düzenlere girişti yurdumuzdaki faşist terörü Avrupa'da da uygulamakla görevlendirilen bir sürü MİT ajanı, özellikle Almanya'ya gönderildi. Konsolosluklara, işçi ateşeliklerine yerleştirildi. Bunlar, azılı faşist ajan Gökhan Evliyaoğlu gibileri, Ford grevinde olduğu gibi, Alman patronlarının hizmetinde Türkiyeli işçiler arasında alçakça grev kırıcılığı yaparken; diğer taraftan, devrimcileri izlemeye çalışıyorlar. Buradaki MİT mensupları yurtdışındaki arkadaşlarımızı «sandıklara koyup Türkiye'ye kaçıracaklarını» veya «yok edeceklerini» pervasızca söylüyor. Bu, faşist rejimlerin baş vurdukları bir metoddur. Nitekim MİT-CIA-İsrail ajanlarının işbirliği sonucu Lübnan'da on arkadaşımız katledilip şehit edildi. Faşist diktatörlüğün Berlin'deki ajanları, devrimci işçi teşkilatlarının bürolarına saldırılar düzenledi. Yurtsever Birleşik Cephe'nin tertiplediği toplantı ve fotoğraf sergisi MİT

ajanlarının yönetiminde basılmak istendi. Berlin mahkemesi, Türkiyeli devrimcileri izlemekle görevli bir Türk ajanının Alman polisiyle işbirliği yaptığını açıkladı. İşte bu işbirliği sonucu, devrimci işçiler fabrikalardan atıldı, işsiz bırakıldı. Devrimci öğrencilere pasaport verilmedi, bursları kesildi. Yurtsever öğrenciler vatandaşlıktan atıldı.

Bir Hitler Almanyasının, Mussolini İtalyasının katliamlarını yaşamış, kanlarını akıtmış, yüzbinlerce şehit vermiş, acı çekmiş Avrupa halkları Türkiye'de sahneye konan rejimin adını hemen faşist diktatörlük olarak koydu; faşizmi lanetledi ve halkımızın mücadelesine omuz verdiler. Malta devletinde, Marksist-Leninistler ve demokratlar elçilik önünde gösteri yaptılar ve elçiliğe yazılı protestolarını verdiler. Hollanda da on gün süren faşizmi protesto gösterileri yapıldı. Hollanda Radyo ve Televizyonu Yurtsever Birleşik Cephe temsilcisinin konuşmasını yayınladı ve bildirileri okudu. Norveç'te, Belçika'da ve daha başka ülkelerde yabancı profesör ve aydınlar anti-faşist komiteler kurup, faşist diktatörlüğü teşhir ettiler. Ve nihayet Almanya, Fransa, İngiltere'de Yurtsever Birleşik Cephenin önderlik ettiği toplantı, yürüyüş ve mitinglere yabancı devrimci ve demokratlar katıldı. Bu gösterilerde «Kahrolsun faşizm!» diye bağırıldı; «Halk savaşacak, halk kazanacak, faşizm yıkılacak!» diye bağırıldı; «Faşizme ölüm!» diye haykırıldı.

İşte onbinlerce kitlelerin lanetledikleri, işkence ve zulümle ayakta durabilen, ülkemizdeki kanlı faşist diktatörlük.

28 Şubat 1974

Ziya Yüksel'in Sorgusu:

FAŞİST İKTİDARLAR, MİT AJANI İŞÇİ ATEŞELERİNİ VE KONSOLOSLARINI AVRUPA'YA YOLLAYARAK ORADAKİ MÜCADELEYİ BASTIRMAK İSTEDİ

Yurt dışına gitmeye zorlanan yüzbinlerden biri olarak 1968'de çalışmak için turist pasaportu ile Almanya'ya gittim. Avrupa'ya giden Türkiyeli işçiler, kötü çalışma şartları, patronun zalim sömürüsü, işçi simsarlarının ve uçak firmalarının dolandırıcılığıyla karşılaştı. Avrupa'da bulunan yurtsever gençler, bu zalimlere karşı mücadelede, işçilerle kader birliği ettiği için halk düşmanı konsoloslar tarafından pasaportları uzatılmadı. Bu durum bütün Avrupaya yayıldı. Türkiyeli işçi ve öğrenciler Alman halkının da desteğini alarak konsolosları protesto ettiler. Yürüyüşler düzenlendi, bildiriler dağıtıldı.

1970'de 15-16 Haziran şanlı işçi mücadelesi, Göllüce ve Atalan köylülerinin toprak ve hürriyet mücadeleleri zalimler tarafından kanla bastırıldığı, Paşabahçe Şişe-Cam Fabrikası'nda ve daha birçok iş yerinde işçiler silah zoruyla çalıştırıldıkları zaman Avrupa'da, işçi ve öğrenciler, diğer ülkelerin işçileriyle beraber bu zulmü nefretle lanetledi.

1970 yılında Avrupa'dan, Cevdet Sunay'a, Demirel'e ve bazı gazetelere bir mektup yazdım. Avrupa'daki Türkiyeli işçilerin gümrük kapılarında nasıl horlanıp ezildiğimizi, bunun sorumlularının, parababalarının AP iktidarı olduğunu söyledim, yaşadığım bir olayı anlattım. Tedbir alınmasını istedim. Bunun üzerine, kendisine Türkiye'den talimat verildiğini söyleyen Danimarka Konsolosu pasaportumu uzatmadı. Bu durum, oradaki Türkiyeli işçi arkadaşlar arasında tepkiyle karşılandı. Söz konusu mektupda yer alan bu haklı talebimden dolayı 3,5 yıl sonra hakkımda hakaret davası açıldı. Tıpkı bu davanın açıldığı gibi...

12 Marttan sonra iktidarı gaspeden faşist generaller çetesinin halkımıza ve devrimcilere saldırısını, Avrupa halkları ve işçi sınıfı nefretle karşıladı. İsveç'ten, Malta'ya kadar, Avrupa halklarıyla dayanışma içinde olan Türkiyeli yurtseverler de, faşist diktatörlüğün baskı ve zulmünü protesto etti ve lanetledi. Faşist iktidarlar, MİT ajanı işçi ateşelerini ve konsoloslarını Avrupaya yollayarak oradaki mücadeleyi bastırmak istedi. Fakat onların faşist yüzleri açığa çıkarıldı ve işçilerden hak ettikleri karşılığı aldılar.

Her izine gelen işçi, ülkede hüküm süren faşizmin baskı ve terörünü yakından **gördü ve yaşadı.**

1971 yılında, izine gelen Türkiyeli işçilerin 60 kadar bavulu Yeşilköy'de kaybolduğunda işçilerin, durumu bildirdiği bir yetkili, «Sıkıyönetim var, kime şikayet ediyorsunuz?» demişti. Bu durum, o zaman Köln radyosunda röportaj olarak yayınlandı.

Her geçen gün zulme ve sömürüye karşı kin ve nefreti artan Avrupa'daki Türkiyeli işçiler, ülkemizde hüküm süren askeri faşist diktatörlüğe ve yabancı tekellerin sömürüsüne karşı amansızca mücadeleye atıldı.

Almanya, Fransa ve Hollanda gibi ülkelerde birçok fabrikada grev yapan işçilere, Türkiyeli işçiler önderlik ettiler. Avrupalı kardeşleriyle omuz omuza çarpıştılar. Köln'de işçilerin grevini kırmaya çalışan halk düşmanı Gökhan Evliyaoğlu'na gereken cevap verildi. Fransa'da bir iş yerinde Türkiyeli işçiler uzun zamandan beri grevdeler. Fransız halkının yakın desteğini görüyorlar.

Faşizmin yürütücülerinden Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem Almanya'ya giderek, oradaki işçi kardeşlerimizi pa-

lavrayla aldatacağını sanmıştı. Fakat faşizme karşı işçi ve yurtseverlerin çelikleşmiş gücünü karşısında buldu. Kendi deyimiyle «canını zor kurtardı».. İşçilerin gücü karşısında ecel terleri döktü.

Ben de bu işçilerden biri olarak, faşizme karşı mücadele ettiğim için, 1972 Haziran ayında döndüğüm ülkemde 1973 Şubat'ında tutuklandım.

Cezaevine getirildiğimde, diğer arkadaşlar gibi ben de talim adı altında baskı ve hakarete uğradım. Babam ziyaretime geldiğinde, idarede sorguya çekildi. Benim hakkımda bilgi istendi, baskılar ailelerimize kadar uzandı.

19. 4. 1973 tarihinde, Cezaevinde savunma haklarımız ortadan kaldırıldığı için, mahkemede sorgu vermeyeceğimi belirten dilekçem, idare tarafından elimden alındı. Bu dilekçem yüzünden dayak atıldı ve küfürler edildi.

24 Nisan 1973 günü 25-30 kadar inzibat eri, kaldığımız 2. koğuşa saldırtıldı. Bizzat Cezaevi Müdürü Yarbay Vasıf Seymen'in önünde Üsteğmen Burhan Poturna tarafından sıra dayağına çekildik. Bir arkadaşın alnında sigara söndürüldü. «Siz bize teslim edildiniz, buradaki asker yetmezse çeker vururuz. Kimse birşey soramaz» diye tehdit edildik. Yaralarımız mahkemeye kadar, merhem ve pansumanla tedavi edilmeye çalışıldı. 3 Nolu mahkemeye, yüzümüzün şişi, vücudumuzun yarasıyla getirildik. Durumu mahkemeye anlattık. Mahkeme «bizi ilgilendirmez» dedi. Bir netice alamayacağımızı bildiğimiz halde, Adli Müşavirliğe durumu bir dilekçeyle bildirdik. Bir seneye yaklaştığı halde hala bir cevap gelmedi.

Cezaevinde yazdığımız dilekçeler elimizden alındığı için, bu olayları anlatan bir dilekçeyi mahkeme salonunda yazdım. 3 Nolu mahkeme heyetine verdim, baskılar için tedbir alınmasını istedim. Tedbir almak şöyle dursun, bu dilekçe yüzünden Cezaevi idaresine çağrıldım, İç Emniyet Amiri Burhan Poturna tarafından ağıza alınmayacak küfür ve hakaretlerde bulunularak, bu yapılanları da anlatırsam öldürüleceğim söylendi. 3 No'lu mahkemeye bu hadiseyi de açıkladım, fakat zapta bile geçirilmeyerek, mahkeme sorumsuzluğunu devam ettirdi.

Bu baskılardan sonra koğuşumu değiştirip, hainlerin bulunduğu Dış B koğuşuna aldılar. Bu koğuşa giderken «sen komünist misin?» diyerek, sorguya çekildim. Üsteğ-

men Burhan Poturna birkaç adam ismi vererek, «bunlar yakında tahliye olacaklar, üç-dört celse sonra sen de tahliye olursun» dedi. Ve koğuşta kiminle konuşup kiminle konuşmayacağıma dair talimat verdi. Özellikle konuş dediği, halkın mücadelesine ihanet eden İrfan Uçar'dır. Görüldüğü gibi, cezaevinde mahkemeye yazdığımız dilekçeler elimizden alınıyor, mahkemede yaptığımız bu açıklamalardan dolayı, cezaevinde saldırıya uğruyoruz. Bütün bunlar, 3 No'lu mahkmenin, savcılar ve cezaevi idaresinin bizlere karşı sıkı işbirliği halinde olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu baskılar 12 Mart'tan sonra iktidarı gasbeden askeri faşist diktatörlük tarafından düzenlenmiş ve TİİKP sanıklarını baskıyla yıldırmak, halkımızın kurtuluş mücadelesine çamur atıp, TİİKP sanıklarının birliğini parçalamayı amaçlamıştır.

5 Haziran 1973 tarihli celsede Doğu Perinçek arkadaş cezaevindeki baskıları anlatmak isteyince konuşturulmadı. Dışarı atılmak istendi. Sanıklara bu salonda bulunan bir görevli silah çekti. Sanıklar bu durumu «kahrolsun faşistler!» diyerek protesto ettiler. Arkadaşların bu haklı protestolarına katılmadığımdan yararlanarak, cezaevi idaresi beni de Halis Özkan, Turan Yılmaz gibi halkın davasına ihanet ettirmek istedi.

Bu baskılar Dış B koğuşunda da devam etti. Hemen ertesi gün inzibatların helasını temizlettiler. Ses çıkartırsam tecrite götürüp istediklerini yapmaları için erlere emir verildi.

Nitekim, üsteğmen Burhan Poturna mahkeme dönüşünde Dış B koğuşunda kalan Mehmet Günay'ı idareye çağırıp, protestoya kimin katılıp katılmadığını sordu. Benim katılmadığımı öğrenince, bir diğer mahkeme dönüşünde beni idareye çağırıp, mahkemede ne olduğunu benden öğrenmeye çalıştı. Halka karşı sorumlu olduğumu unutarak, ihanet dilekçesi yazmamı söyleyerek tahliye olacağımı bildirdi.

Cezaevinin, savcıların, 3 No'lu mahkemenin bu gibi uygulamaları ancak birkaç kişi üzerinde başarılı oldu. Halis Özkan, Turan Yılmaz, Hasan Ayten, Hüseyin Kahraman gibi hainler, ihanetlerinin mükafatı olarak 3 No'lu mahkeme tarafından tahliye edildiler.

3 Eylül 1973 tarihinde bu hainlerden Halis Özkan ve

efendilerini mahkemede «Kahrolsun hainler ve zalimler!» şeklinde arkadaşlarla birlikte ben de lanetlediğim için cezaevine döndüğümde, hainlerden Turan Yılmaz ve cezaevi idaresinin ortaklaşa tertiplediği bir olay yüzünden yine dövüldüm, diğer arkadaşlarla birlikte beş ila sekiz hafta görüşme yasağı verildi. İç emniyet amiri Burhan Poturna, «bu protestoya katılmasaydın tahliye olacaktın, şimdi ise 15 sene yat» diyerek küfür ve hakaretlerde bulundu.

Cezaevlerinde uygulanan bu baskı ve terörü, can güvenliğimizden sorumlu olan 3 No'lu mahkemeye anlattığımız zaman, «bizi ilgilendirmez» cevabını aldık. Oysa, daha gömleğimin kanı kurumadan, yüzümün şişi inmeden anlattığım dayak olaylarını görmemezlikten gelen bu mahkeme, Halis Özkan ve Turan Yılmaz gibi hainleri «can güvenliği» gerekçesiyle tahliye etmekten çekinmedi.

Bütün bu uygulamalar 3 No'lu askeri mahkemenin askeri faşist diktatörlüğün bir uzantısı olduğunu ispat etmiştir. Bu durumda askeri savcının ve 3 No'lu mahkemenin tarafsız olamayacağını söyledik. Çekilmelerini istedik. Bu haklı taleplerimiz hakaret kabul edilerek, yıllarca hapis cezaları istenen bu davalar açıldı.

Bu davaların açılmasının tek bir amacı vardır: Halkın mücadelesini savunanları ağır cezalara çarptırarak, halka gözdağı vermek. Oysa bu çaba boşunadır. Çünkü bu mücadele ateşi hayatın içinden doğmuştur. Bu ateşi söndürecek hiç bir güç yoktur.

Biz işçiler ve köylüler için Amerikan emperyalizmiyle işbirliği eden şiş göbekli patronlar, zalim toprak ağaları ve kan emici tefecilerin iktidarını parçalayıp yıkmadan, halkın kendi demokratik iktidarını kurmadan hayat hakkı olamaz. Arzederim.

FAŞİZM TOPRAK AĞALARININ ZULMÜNÜ KATMERLEŞTİRDİ KÖYLÜLERİ EZDİ

«Onlar köylülere tabii ki güvenmezler. Çünkü toprak ağalarının, tefeci tüccarın, işbirlikçi burjuvazinin, ABD emperyalizminin emrindedirler ve köylülerin, işçilerin düşmanıdırlar. Köylülere sadece komünist ihtilalciler güvenir ve köylüler de onlara güvenir.»

Durmuş Uyanık'ın Sorgusu:

KÖYLÜLER SADECE DOSTLARI OLAN KOMÜNİST İHTİLALCİLERE GÜVENİYOR

Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi davasında değişik tarihli celselerde Doğu Perinçek'in dilekçelerine ve Gün Zileli'nin sözlerine katılmakla, devletin manevi şahsiyetine hakaretten hakkımda dava açıldı. Ben o dilekçe ve sözlere hakaret kastı olduğu için değil, bilhassa gerçeği ifade ettiği için katıldım. Gene tekrar ediyorum.

12 Mart'tan sonra sıkıyönetimle birlikte toprak ağalarının hizmetinde olan Aydın Jandarma Alay Komutanı özel olarak köyleri dolaştı. Benim köyüm olan Avşar'a da geldi. «Siz köylüsünüz, siyaset ne işinize gelir? Siyaset demek devletin işine karışmak demektir. Devletin işine karışırsanız başınız yanar. Size şimdiden hatırlatayım.» diyerek bütün köyleri dolaştı ve tehdit etti.

Söke'nin Atburgaz köyünden bir toprak ağası, pamuk toplama amelesinin dayı başısını öldürdü. Dayı başının ölüsü tarlanın içinde yatarken, sağ elinde tabanca, ameleye akşama kadar zorla pamuk toplattı.

İşte bu ağalar sıkıyönetimde, her köyde ne kadar ile-

rici köylü varsa, hepsini Söke Emniyetine bildirdiler. Hatta açık açık, «hiç olmazsa İzmir'e kadar gönderilsin; o zaman bunların gözü yılar. Çünkü bunlar ağaların elindeki toprakların hazineye ait olduğunun propagandasını yaparak köylüleri bizim karşımıza çıkarıyorlar» diyorlardı. İşte sıkıyönetim de, sadece bu ağa «efendi»lerini memnun etmek için köylüleri karakollara çekip, işkence ettiler. Bunu yapan iktidarın adına faşizm denir.

İşte cezaevinde de, bilhassa köylülere ve işçilere baskı yapıyorlar. Bu hakaret davası için hazırlamış olduğum sorgu yüzünden Üsteğmen Burhan Poturna beni idareye çağırtıp, Binbaşı Ayhan Kutluer ile birlikte sorguya çektiler. «Bunu sen mi yazdın?» dediler. Ben de 'evet' cevabını verince, «Peki faşizm nedir?» dediler. Onu da anlatınca, Burhan Poturna bu sefer, «anasını avradını... sen bu memleketin evladı değilsin... sen satılmışsın» diyerek elinde bulunan makasla beni dövdü. Onlar herşeyi, baskı, tehdit ve zulümle halledeceklerini sanıyorlar. Onlar köylüleri hiçbir şey bilmez, cahil, sürü olarak görüyorlar. Oysa köylüler ariftir ve çok şey bilir. Bunun sayısız örneklerini kendilerini ezen ve sömürenlere karşı ayaklanmalarıyla göstermişlerdir. Onlar beni döverek sınıfımın mücadelesinden ayırmaya çalışacakları yerde, bellerindeki palaska ile, erata yemek yedirdikleri U.S. markalı kaşığı düşünsünler. O zaman hangimizin bu memleketin evladı olmadığı veya kimin satılmış olduğu kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Savcılar, benim tanık beyanlarına karşı 17 Mayıs 1973 tarihli celsede «halkımızın emeğini zor yoluyla gaspetmek için kurulmuş olan faşist mekanizmanın bir parçası olan faşist askeri diktatörlük cezaevlerinde de devam etmektedir» sözlerimle devletin manevi şahsiyetine hakaret ettiğimi ileri sürüyorlar.

Biz komünistler hakaret etmeyiz. Bilhassa hakaret edene karşıyız. Biz her zaman gerçeğin dışında olmamaya özellikle dikkat ederiz. Söylediğimiz her sözün tek kelimesi dahi şahit olduğumuz olayların dışına çıkmamıştır. Ama faşizmin attığı her adım, yalan, iftira, zulüm, baskı, açlık ve sefalettir. İşte 12 Mart'tan sonra kurulan hükümetler de bunu yapmıştır. Ben hakaret etmek için değil, bu yapılan faşizm olduğu için «faşizm» dedim.

Bölgemizin en zalim toprak ağası, Fahri Tanman'dır. Bunun çiftliğinde özel olarak kurulmuş jandarma karakolu vardır. Bu jandarmayı, çevresindeki köyleri baskı altında tutmak için kullanıyor. Bu ağanın çiftliğinde, 23 tane mavzer, 2 tane 32 kalibrelik şarjörlü dürbünlü tüfek var. Yanında uzun zaman çalışmış sonra ayrılmış kişilerden duyduğum kadarıyla makinalı tüfek olduğunu da söylüyorlar. Bu silahlardan hükümetin de haberi var. Çünkü bu silahlar yapılan ihbar üzerine bulundu, ama alınmadı. Sebep olarak çiftliğinin deniz kıyısında olduğunu, Yunan'ın komşusu olduğu için «düşman» Yunan, oradan çıkarma yaptığında savunmada kullanacağını ve onun için silahlandığını söylüyor. İşte bu «yurtsever»liğinden ötürü silahlarını almadılar. Oysa doğuda Kürt halkına silah aramalarında nelerin yapıldığını birçok arkadaş burada açıkladı. Aslında bu ağanın, halka karşı silahlandığını, fedaileri yoluyla halka karşı kullanacağını halk pekala biliyor.

Aydın'ın Germencik kazasının Turanlar köylüleri, hazine topraklarını işgal etti diye bölgenin ne kadar jandarması varsa harekete geçirildi. Köyün çevresi savaş alanına döndürüldü. Köylüler dipçik altında inletildi. İnsanlığa yakışmayan adi işkenceler yapıldı. Oysa aynı topraklar ağalar tarafından zaten işgal edilmişti. Onlar korunuyor; köylüler dipçik altında inletiliyor, suçlu gösterilip sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanıyor. Köye jandarma karakolu kuruldu, uzun zaman gece sokağa çıkma yasağı konuldu. İşte Turanlar köylüleri bunun adına «faşizm» diyorlardı.

Muhbirliği teşvik kampanyasıyla, halkı ahlaksızlığa teşvik ettiler. Yüzlerce köylü haksızlığa uğradı. Sıkıyönetimce gözaltına alınıp bir ay baskı altında tutulduktan sonra, saçı, bıyığı kesilmiş olarak salındı. Bunların içinde siyasetle hiç ilgilenmeyen altmışlık dedeler de vardı. Bunlar hep şahsi husumet yüzünden muhbir kurbanı oldu ve gözaltı «terbiye»sinden geçti. «Terbiye» diyorum, çünkü ben gözaltına alındığımda, «biz senin gibileri terbiye ettik» demişlerdi.

Ayrıca, Avşar, Azap, Serçin, Köprüalan köylerine yapılan komando baskılarında hayvancılık nedeniyle zeytinliğinde veya tarlası için köyün dışında oturan köylüleri döverek köye götürdüler. Köylüleri döverken, «burada

komünistlere yardım etmek için oturuyorsunuz, değil mi? Biz sizi biliriz. Siz köylülere güvenilmez. Bu yediğiniz dayak kulaklarınıza küpe olsun, ilerde komünistlere yardım etmezsiniz» diyorlardı. Onlar köylülere tabii ki güvenmezler. Çünkü toprak ağalarının, tefeci tüccarın, işbirlikçi burjuvazinin, ABD emperyalizminin hizmetinde oldukları için köylülerin, işçilerin düşmanı da ondan. Köylülere sadece dostları olan komünist ihtilalciler güvenir ve köylüler de onlara güvenir. Çünkü köylüler o kadar baskı, tehdit, zulüm ve işkence de dahil, komünist ihtilalcileri ele vermediler. Onları kendilerinin bir parçası sayarak korudular. Öte yandan zalimlerin komando birliklerine bir yudum su dahi vermediler. Ve faşizme karşı olan nefretlerini açıkça belirttiler.

Bütün bunları yapan rejimin adına ne denir? Buna sadece Germencik köylülerinin, Söke köylülerinin dediği gibi ancak faşizm denebilir. İşte böyle olduğu için de, faşizmin pençesinde yaşayan halkımız kin ve nefretle doludur. O kin onları birleştiriyor. Sonunda da bu zalimleri mutlaka yenecekler. Buna inancım tamdır.

20 Kasım 1973

Selahattin Fırat'ın Sorgusu:

FAŞİST DİKTATÖRLÜK KURULDUKTAN SONRA KÖYLÜLERİN MÜCADELESİ DEVAM ETTİ.

Amerikancı faşist generaller çetesinin işçilere, köylülere, Kürt ulusuna ve devrimcilere yaptığı zulmü bizzat gördüm. Bana da zulüm yapıldı. Bu zulmü açıklayan dilekçelere katıldım.

Faşizmin vahşet ve baskılarına rağmen köylülerin mücadelesi, halkın mücadelesi durmadı. Halkımız faşizme boyun eğmedi. Hiçbir zorbalığın halkın mücadelesini durdurduğu görülmemiştir. Halkımızın bir parçası olarak faşizme karşı mücadele etmek suç sayılmaz. Faşist askeri diktatörlük kurulduktan sonra köylülerin ağalara karşı mücadelesi devam etti. Onlar çizmeli kamçılı faşist iktidarlardan toprak ve hürriyet beklemediler. Maraş'ın Maksutuşağı köylülerinin korkusundan Kısakürekliler den Adem Ağa, Mustafa Şirinci, Haydar Keleş, M. Beyinci köye giremiyorlar. Ağalar Maksutuşağı köyüne jandarma gönderdiler. Köylüler jandarmaları köye sokmadılar. Bunun üzerine Maraş'tan ve Pazarcık'tan yeni jandarma birlikleri gönderildi. Köylüler bu sefer de jandarmaları püskürttüler. Maraş'ın Emiroğlu köylüleri Hacı Ömer Ağanın gaspettiği toprağı

işgal ettiler. Köye jandarma binbaşısı geldi. Köylü kadınlar binbaşının apoletlerini söktüler, «Sen zalimlerin hizmetindesin» dediler. Köye valiyi, savcıyı, kaymakamı, albayı ve askerleri sokmadılar. Jandarmalar köye gelen sekiz köylüye işkence ettiler. Köylülerin mücadelesine karşı uygulanan terör faşist askeri diktatörlüğün, ordusuyla, jandarmasıyla, ağaların, zalimlerin koruyucusu olduğunu gösterdi.

Daha geçen haftalarda Eskişehir'in Mihalıççık ilçesinin Ahırözü köyünün jandarma karakolunda yedi çocuk babası Hüseyin Üstündağ dövülerek öldürülmüştür.

Faşist askeri diktatörlükle toprak ağalarının, tefecilerin, tüccarların sömürüsü, zulmü köylülerin hayatını çekilmez hale getirdi. Köylüler açlığa mahkum edildi. Köylülerin işgal ettikleri topraklar faşist rejim tarafından yeniden ağalara verildi.

Köylülerimiz sefalet içindedir. Faşizm sefaleti artırmıştır. Buğday, pancar, üzüm, tütün, çay, pamuk, ayçiçeği üreticileri ve diğer üreticiler ezilmektedir. Ürünler tüccarın eline geçtikten sonra taban fiyatları arttırıldı. Tüccarların vurgunlar vurması sağlandı.

Ege'de yediyüzbin aile yüzde 70 faizle tefeciden borç alıyor. Otuz yıldır, tütün üreticileri tütünü aynı fiyatla satıyorlar. Faşist diktatörlük yılları pahalılığın ,işsizliğin en yüksek olduğu yıllardır. Pahalılık artık önlenemez hale gelmiştir.

Bakımsızlık, susuzluk, salgın hastalıktan yüzlerce köylü ölüyor. Kuraklık yüzünden Diyarbakır'da, Urfa'da, Mardin'de köylüler göçediyor. Köylerde kıtlık var. Urfa'nın Akçakale ilçesinden bir yurttaş «Açım, ondört nüfusum var. Bu akşam evimde yiyecek ekmeğim yok» diye haykırıyor. Mardin'de Mazıdağlılar «Verilen su ancak içmemize yetiyor, yıkanmayı unuttuk. Ölülerimizi yıkamaya bile su yok» diye feryat ediyor. Hayvanlar susuzluktan ölüyor. Köylüler «Ellerimiz nasır bağladı, hep bizim analarımız ağladı» diyor.

Faşist diktatörlük Kürt ulusunu ezmektedir. Kürt ulusuna ırkçı bir politika uygulanıyor. Faşist diktatörlük Kürt ulusunu ezme politikasını büyük Kürt toprak ağalarıyla birleşerek uygulamaktadır. Yüzlerce Kürt köylüsü tutuklandı. Kürt devrimcileri ve aydınları zindanlara doldurul-

du, işkence edildi. Diyarbakır tutukevi bir toplama kampı haline geldi. Sıkıyönetim savcıları Kürt milletinin olmadığını ispatlamak için iddianameler hazırladılar. «Kürt devleti kurmak» iddiasıyla Kürt yurtseverleri ağır cezalara çarptırıldılar.

Yüzlerce Kürt köyüne defalarca komando baskınları yapıldı. Köylülere kitleler halinde terör uygulandı, dayak atıldı. Kadınlara tecavüz edildi. Diyarbakır'a bağlı Harbecin, Sarıcak köylerini komandolar bastı. Ergani'ye bağlı Akçakale köyünde köylüler kadınların önünde çırılçıplak soyuldu, sonra talim yaptırıldı. Silvan köylerine, Bismil'e bağlı Seyithasan köyüne baskınlar yapıldı. Köylülere hakaret edildi. Maden ilçesine komando baskınları yapılıp terör uygulandı. Malatya, Tunceli, Siirt, Urfa ve diğer Kürt şehirlerindeki köylere devamlı olarak komando baskınları yapılıyor. Zaman zaman Silvan'da olduğu gibi toplama kampları kuruluyor.

Siverek'te 14 köye sahip olan Şeyh Halit Gürpınar, silahlı adamlarıyla köylüleri baskı altında tutuyor, cinayetler işliyor. Feodal toprak ağaları da köylüleri eziyor, köylere komando baskınları düzenletiyor.

Faşist askeri diktatörlük Kürt ulusu içinde derin bir nefret doğurdu. Halk birçok kere karakolları bastı. Burjuva ve toprak ağası iktidarların ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı mücadele bayrağını kaldırdı. Amerikancı iktidarların Kürt halkını yıldırmak için giriştiği en ağır zulüm ve işkencelere göğüs gerdi. Kürt halkının demokratik haklar, milletlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için yürüttüğü mücadele hızla güçlenmektedir. Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri bu mücadeleyi destekliyor. Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalist politikası iflas etmekte ve halkları devrim yolunda birleştiren bağlar sağlamlaşmaktadır.

Faşistler Kürt ulusuna karşı tarihteki Şeyh Sait, Ağrı, Zilan, Dersim isyanlarındaki katliamlar gibi katliamlar düzenlemeye çalışıyor. Kürtlerin imhası için hazırlanmış plan ele geçmiştir. Bu planda Kürt devrimcilerinin ve aydınlarının listesi yapılmıştır. **Tecrit ve imha edilmesi ilk anda düşünülen hedefler** başlığı altında Van, Hakkari, Muş, Siirt, Bingöl, Ağrı, Urfa bölgelerinde isimleri verilen kişiler ve aşiretlerin yerleşmiş olduğu yerlerin tecrit

ve imhası düşünülmektedir. **Sindirme uçuşlarının yapılacağı yerler** başlığı altında Hakkari, Van, Ağrı, Kars, Hatay, Urfa, Mardin, Diyarbakır, Bitlis, Siirt, Muş bölgeleri sayılmış, tatbikat ve imhanın planları gösterilmiştir. Bu anlattıklarım halkımız üzerindeki faşizmin zulüm ve zorbalığının şiddetli bir şekilde devam ettiğini gösteriyor.

Kürt ulusu üzerindeki milli düşmanlık ve baskıların asıl kaynağı olan emperyalizm ve yerli hakim sınıfların yıkılması yolunu, halk savaşı yolunu Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi göstermiştir ve mücadelesini vermektedir. Kürt milliyetinin kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığımızı açıklıyoruz. Türkiyeli komünistler olarak Kürt milliyetinin kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaatleri yönünde tayin edilmesi için çalışıyoruz. Türkiye'nin iki kardeş halkının demokratik halk cumhuriyeti içinde eşit haklara sahip olarak birleşmeleri için mücadele ediyoruz. Burjuvazi ve toprak ağalarının başka milliyetleri eritme ve baskı altına alma amacını güden ırkçı siyasetiyle şiddetle mücadele ediyoruz. Amacımız milli düşmanlık ve baskıların asıl kaynağı olan emperyalizmin ve yerli hakim sınıfların yıkılması için Türk ve Kürt halklarını omuzomuza savaşmaya seferber etmektir. Türk ve Kürt halklarının devrimci birliği ve kardeşliğine düşmanlık güden ve her milliyetten gerici hakim sınıflarla ve onların bölücü politikalarıyla mücadele etmeliyiz.

Türk ve Kürt ulusları omuzomuza savaşarak faşist askeri diktatörlüğü yıkacaktır.

Hiçbir zulüm Kürt işçi ve köylülerinin, Türk işçi ve köylüleriyle birlikte sevgili yurdumuzu kurtarma mücadelesini önleyemeyecektir.

T.İ.İ.K.P. davasında Türkiye halklarına yapılan faşist zulmü açıklayan dilekçelere katıldım. Bu dilekçeler gerçeği yansıtmaktaydı. Gerçeği belirtmek hakaret olamaz.

20 Eylül 1973

Abdurrahman Taşçı'nın Sorgusu:

FAŞİSTLER KAFALARINI TAŞTAN TAŞA VURSUNLAR. ÇÜNKÜ HALKIMIZ ONLARDAN NEFRET EDİYOR VE İHTİLALCİLERİ SEVİYOR

Ben aylarca Ege köylerinde kaldım. Köylülerle birlikte amele olarak çalıştım. Köylülerin yaşadığı güç şartlara, uğradıkları baskı ve zulme bizzat tanık oldum. Faşist askeri diktatörlüğü Söke ve Germencik köylerinde tanıdım. Köylülerin faşist diktatörlükten nasıl nefret ettiklerini orada gördüm. 12 Mart ile birlikte Ege köylerinde faşist terör hızla arttırıldı.

Germencik'in Turanlar köyünde 1971 yılı Ocak ayında toprak işgali oldu. Köylüler hazine topraklarını ve ağaların gaspettikleri toprakları ektiler. İlan edilen sıkıyönetim Aydın ilini içine almıyordu ama, Turanlar köyünde özel olarak sıkıyönetim uygulandı. Mayıs ayında köyün içine jandarma karakolu kuruldu. Gece 21'den sonra sokağa çıkma yasağı kondu. Bütün gece sokaklarda silahlı devriyeler gezmeye başladı. Böylece ağalar yoksul ve orta köylüler üzerinde silahlı baskılarını kurdular. İstediklerini dövdürtüyor, istediklerini hapsettiriyorlardı.

Öte yanda Söke ilçesi ve köylerinde de resmen olmayan sıkıyönetim fiiliyatta bütün şiddetiyle uygulandı.

Söke'nin Serçin köylülerinin 12 Marttan önce mahkemede kazandıkları Bafa gölünde balık avlama hakkı, sıkıyönetimden sonra ağalar tarafından gaspedilmeye çalışıldı. Ağa Halil Özbaş'ın adamları köylülere korkusuzca ateş ediyorlar, her gün köylülerin araçlarını çalıyorlar ya da tahrip ediyorlardı. Bu zorbalığı köye gelen jandarma komutanı köylülere sıkıyönetim tehdidiyle gözdağı vererek destekliyor, gölde gezen jandarma motoru da fiili olarak koruyordu.

Söke'nin Sarıkemer köyünde ağanın açtırdığı özel su kanalı sıtma hastalığına yol açtı. Bir yoksul köylü çocuğu kanala düşerek boğuldu. Köylüler kanalı kapattırmak için müracaat ettiler, ama, ağa ağır bastığı için kanalı kapattıramadılar. Bunun üzerine köylüler kanalı yıktılar. Ve dolayısıyla da takibata ve baskıya uğradılar.

Söke ovasında pamuk başağı yapan tarım ameleleri, köylü kadınlar ve çocuklar ağaların adamları tarafından devamlı dövülmekte, arkalarından ateş edilmekteydi. Gene başak yapanlar bir taraftan da jandarmaca toplanıp karakollarda dayaktan geçirilmekteydi.

Yukarıdaki olaylar zulüm ve sindirme kampanyasının Söke havalisindeki örnekleridir. Aynı zulüm ve sindirme kampanyası yurdumuzun diğer bölgelerinde de bütün şiddetiyle sürdürüldü. Hele Doğu ve Güney Doğu Anadolu'nun Kürt köyleri en kanlı zulüm ve işkencelere sahne olmuşlardır.

Yapılanlar halkımızı sindirmek şöyle dursun, hıncını bir kat daha bilemiştir. Turanların yiğit köylülerinin en zalim baskılar altında mücadele etmeleri, ağaları ve adamlarını dövüp kafalarını kırmaları, tarlalardan sürüp çıkarmaları, köye gelen valiyi yuhalayıp taşlamaları, zulme boyun eğmediklerini gösterir. Avşar köylülerinin komando baskınlarında zalimlere su dahi vermemeleri onlardan nasıl nefret ettiklerini gösterir. Serçin köylülerinin ağanın adamlarına karşı mücadele etmeleri, faşist diktatörlüğün tehditlerinin boşuna olduğunu gösterir. Yeniköylülerin ihbarcı köylüyü dövmeleri ve köyden kovmaları ihbarcılıktan iğrendiklerini gösterir.

Faşistler kafalarını taştan taşa vursunlar. Çünkü hal-

kımız onlardan nefret ediyor ve ihtilalcileri seviyor. Böyle olduğu içindir ki, Ege köylüleri ihtilalcileri bağırlarına bastılar, korudular ve onlara maddi manevi destek oldular.

Söke'den mağarasına yük götüren bir köylü, traktörünün römorkunda Toprak Devrimi broşürünü buldu. Köyde kahvede «ben şimdiye kadar böyle kitap görmedim. İşte bizim kitabımız» diyerek broşürü yüksek sesle sonuna kadar okudu. Köylüler çok beğendiler.

Tarım ameleleri yevmiyelerini ihtilalcilere yardım olarak verdiler.

Köylüler komando baskınları sırasında ihtilalcilerin yakalanmaması için komandolara yanlış bilgi verdiler.

Bir yoksul köylü anası yorganını ihtilalcilere verdi.

Gene sekiz çocuğu olan bir yoksul köylü ana 25 yaşında ölen oğlunun bütün elbiselerini ve eşyalarını, kendi çocuklarının ihtiyacı olduğu halde, «bunlar devrimcilerindir, başka kimseye vermem» diyerek ihtilalcilere verdi.

Bütün bunlar neyi gösteriyor. İhtilalcilerin desteklendiğini, ve sevildiğini gösteriyor. Köylüler çok dobradırlar, gösteriş için bir şey yapmazlar. Herşey açıkça ortada: Bir yanda toprak ağalarına, onların zalim iktidarına ve silahlı güçlerine karşı güvensizlik ve kin dolu bir tavır, öte yanda ihtilalcilere karşı sevgi ve güven dolu bir tavır. Böyle olduğu için biz halkımıza güvenmekte haklıyız. Yüzyıllardır zulme karşı mücadele eden halkımız faşist diktatörlüğe karşı da sonuna kadar mücadele edecektir.

Savcılar «eli kanlı faşist askeri diktatörlüğün orduya ve polise mensup faşist cellatları», «Genel Kurmaya bağlı olan kontr-gerilla teşkilatına mensup faşist subaylar» şeklindeki beyanlarımı suç unsuru olarak gösteriyorlar. Bana işkence yapanlar kontr-gerillaya mensup subaylar olduklarını, genel kurmaydan emir aldıklarını kendileri söylediler. Yaptıkları işkenceleri ve katıldıkları operasyonları zevkle anlatıyorlardı. Faşist olduklarını söylüyor, bir cellatın fütursuzluğuyla işkence yapıyorlardı.

Bugün ülkemizde faşizmin hüküm sürdüğü inkar edilemiyecek bir gerçektir. Bu davanın savcıları bile «faşist demeyin suç oluyor, Mussolini tipi deyin» diyerek gerçeği kabullenmek zorunda kaldılar.

Faşist askeri diktatörlüğün varlığını yukarıda izah et-

tim. 12 Mart faşist darbesiyle birlikte faşist generaller iktidarı ele geçirdiler. Bunlar ordunun yüksek kademelerinde yer alan bir avuç general ve onların adamlarıdır. Çeteler halinde örgütlenmişlerdir. 12 Marttan bu yana kurulan hükümetler, yani 1. Erim Hükümeti, 2. Erim Hükümeti, Melen Hükümeti ve son olarak Talu hükümeti bu faşist çetelerden birinin veya her ikisinin birden kuklası olarak kurulmuşlardır. Faşist rejimin uygulayıcısıdırlar. Sıkıyönetim, faşist generaller çetesinin halk üzerindeki zulüm ve baskı aracıdır. Faşist diktatörlük bugün de hüküm sürmektedir. Seçimlerin yapılması, iddia edildiği gibi faşist diktatörlüğü ortadan kaldırmadı. Halk, Türkiye'nin dört bir yanında «kahrolsun faşizm» diyerek bu gerçeği çok iyi açıklıyor. Halkımız zulüm gördükçe, mevcut faşist kanunlar ortadan kaldırılmadıkça halkın bütün demokratik hak ve özgürlükleri tanınmadıkça, zulüm ve işkence yapanlar cezalandırılmadıkça, faşizm ortadan kalkmaz ve demokrasi kurulamaz.

22 Kasım 1973

Cuma Dal'ın Sorgusu:

SEÇİMLER YAPILMIŞ OLMASINA RAĞMEN, FAŞİST DİKTATÖRLÜK HALA HÜKÜM SÜRMEKTEDİR

Sevgili yurdumuzda Amerikancı faşist askeri diktatörlüğün bulunduğunu benden önce bir çok arkadaş çeşitli delilleriyle ortaya koydular. Ben de kısaca bazı açıklamalamalarda bulunacağım.

Gaziantep'in İkizkuyu köyünde, Ocak ailesi, köylülerin tarlalarını yıllardan beri gaspetmiş durumdaydı. Bundan bir kaç zaman önce köylüler tarlalarını sürüp ekince, faşizmin jandarma gücü tarafından apar topar karakola doldu-ruldular. Bir müdet sonra, bir jandarma subayı komutasında 30 kişilik bir jandarma birliği köylüleri tarlalarından çıkarmak için köye gönderildi. Ancak köylülerin kadınlı erkekli direnişi karşısında ağalara bu hizmet yerine getirilemedi. Bugün beş köylü tutuklanmış durumdadır. Tapu dairesinin, tarlaların köylülerin tapulu arazileri olduğunu söylemesine rağmen, yürütülen işlem talancı Ocak ailesi lehine yapılmıştır. Çünkü faşizm Amerika'nın yurdumuzdaki çıkarlarına hizmet ettiği gibi, büyük toprak ağalarının ve şiş göbekli parababalarının da kanlı diktatör-

lüğüdür. Ve görüldüğü gibi, halkımızı açlığa, sefalete, baskı ve zulme mahkûm etmektedir.

Seçimler yapılmış olmasına rağmen halkı ezen bu faşist diktatörlük hala hüküm sürmektedir. Çünkü çıkarılan faşist kanunlar hala yürürlüktedir. Ve 12 Marttan bu yana halkımız üzerine işkence, baskı ve zulüm uygulayan mekanizma olduğu gibi durmaktadır.

Faşizmin hala ayakta olduğunun diğer bazı örneklerinden bir tanesi de şudur: CHP Urfa milletvekili Celal PAYDAŞ yaptığı bir basın toplantısında güneydoğu Anadolu bölgesinde hayatın çekilmez hale getirildiğini belirtmiştir. Yersiz aramalarla seyyar jandarmalar kullanılarak halkın tedirgin edildiğini, baskı uygulandığını, köylülerin tarlalarına gidemez hale getirildiğini, geceleri ışık yakamaz durumda bırakıldığını ve gece saat 7'den sonra dışarıya çıkamaz olduğunu anlatmıştır. Diğer taraftan Mardin'in Nusaybin ilçesinin bir köyünde bir subay tarafından köylülere ateş açıldığını, iki köylünün öldüğünü ve 14 köylünün yaralandığını da gazeteler yazdı. Bağımsız Mardin milletvekili İbrahim AKSOY da bu konuda Naim TALU'ya bir soru önergesi verdi. Bunlardan da anlaşılacağı gibi, işçiler, köylüler ve bütün halkımız üzerinde aynı baskı ve tehdit devam ediyor. Ama bilindiği gibi hiçbir zulüm düzeni payidar olmamıştır. Halkımız da bu kanlı faşizmi er veya geç mutlaka yıkacaktır.

31 Ocak 1974

FAŞİST DİKTATÖRLÜK
KÜRT MİLLETİNE EN AĞIR BASKI VE ZULMÜ
UYGULADI VE UYGULAMAKTADIR

«Bu vahşet bu ahlaksızlık yalnız
Bey köyünde mi görüldü?
Elbette ki hayır! 1971'de
Siirt'in Şirvan ilçesine bağlı
Reşap, Geli, Kevırjor ve birçok
köye komando baskınları yapıldı.»
«Faşizm bölücüdür. Kürt ve Türk
halklarının birliğini ve
kardeşliğini yıkmaya çalışıyor.»

Raif Türk'ün Sorgusu:

TÜRK VE KÜRT GERİCİLERİNİN AMAÇLARI BİRDİR HALKLARIN ORTAK DEVRİMCİ MÜCADELESİNİ BASTIRMAK!

Doğu PERİNÇEK arkadaşımızın 20 Mart 1973 - 8 Mayıs 1973 tarihlerinde verdiği dilekçelere ve 8 Mayıs 1973 günü Gün Zileli'nin de yaptığı sözlü açıklamaya katıldığım için suç işlediğim öne sürülüyor. Bu dilekçelerde yurdumuzun, halkımızın ve halkımızın kurtuluşu için mücadele edenlerin içinde bulundukları durum anlatılıyordu. Ben de doğruluğuna inandığım bu dilekçelere aynen katıldım. Çünkü bu dilekçelerde gerçekler anlatılıyordu, gerçekleri söylemek ise suç olamaz.

Arkadaşlarımız burada faşist zulümden birçok örnek vererek, gerçek durumu dile getirdiler. Ben de bir parçası olmakla onur duyduğum ezilen Kürt milliyetine yapılan sayısız zulümden birkaç örnekle yetineceğim.

Bütün halkımızı vahşi bir zulüm ve sömürü altında tutanlar ve onların yardakçıları 1961 Anayasasının getirdiği sınırlı demokratik hakları gaspetmek ve halkın mücadelesini önlemek için 12 Mart 1971'de kanun tanımazlıklarını

açıkça ilan ettiler. Daha önce gerici AP iktidarı; fabrikalarda işçileri, köylerde köylüleri ve caddelerde gençleri kurşunluyor, doğuda ırkçı-militarist yüzünü her gün biraz daha sergiliyordu. Halkın mücadelesi onun ipliğini pazara çıkardı, hakim sınıflar AP koruyuculuğuyla rahat edemediler. Oysa AP, hakim sınıfları memnun etmek için elinden gelen zulmü ardına koymuyordu. O günlerde Silvan'dan yazılmış bir mektup Kürt halkına yapılan zulmü şöyle anlatıyor:

«8. 4. 1970 tarihinde şafakla birlikte Silvan ilçe merkezi Jandarma 2. Bölge Komutanlığına bağlı 6 helikopter, 200 motorlu araç ve donatılmış 2000 jandarma ve komando (tarafından), topçu keşif uçaklarının da desteğiyle kuşatılmıştır. Kuşatma harekatıyla beraber ilçe merkezine giren birlikler tarafından hiçbir arama yetkisi olmadan aynı gün saat 7.00'e kadar 12 saat süre ile yüzlerce ev didik didik edilmek suretiyle aranmaya tâbi tutulmuş ve yataktan kaldırılmış erkekler özel kamplara alınarak korkunç işkencelere maruz bırakılmışlardır... İşgalci düşman kuvvetleri gibi davranmaktadırlar.»

Bu mektubun yazıldığı günlerde, jandarma ve komando birlikleri Bismil, Silopi, Batman, Karayazı, Suruç, Lice, Besni, Yüksekova, Diyadin ve birçok köyümüzde ve ilçemizde at oynatıyorlardı. Baskınlar oluyor ve işkence yapılıyordu. Jandarma yüzbaşısı Ayhan DENİZ'in Nusaybin'in Çuva köyü yakınlarında rastladığı Abdülkadir ACAR'ı keyfî olarak komaya sokana kadar dövdüğü ve köylülerin kaymakamlık binası önünde toplanıp «katili istiyoruz» dediği günler o günlerdi. Bir futbol kavgası bahane edilerek Siirt halkının kurşunlandığı, iki yurtdaşımızın öldürüldüğü, komando kuvvetlerinin şehirde terör estirdiği günler o günlerdi. Bu teröre karşı çıkan bir banka memuresi komandolar tarafından dağa kaldırılıp ırzına geçilmiş ve boğularak Botan çayına atılmıştı. Kulp yakınlarında jandarmaların sırtında çayı geçtikten sonra, bir köylüyü kurşunlayarak öldürdükleri günler o günlerdi, adım adım faşizm tezgahlanıyordu.

Sıkıyönetimle birlikte yüzlerce Kürt köylüsü, Kürt devrimcisi tutuklandı. MİT'te amansız işkenceler gördü. Süregelen komando baskınları artık dayanılmaz ölçülere ulaştı. Yer yer köylüler köylerini terk ederek dağlara çık-

tılar. Sason'da meydana gelen olaylar buna örnektir. Bu ilçe, park yerinde Kürtçe plak çalındığı için günlerce işgal edildi ve terör estirildi.

Hakim sınıflar hep aynı gerekçelerle yola çıkıyorlar: **Silah ve kaçak.** Bu gerekçeler onlarca seneden beri değişmedi. Ne Kürt halkının silahları tükendi ne zulüm bitti. İşte Erzurum'un Tekman ilçesinin Bey köyünden bir köylünün 11. 7. 1970'de yazdığı mektup:

> «Komando birlikleri, akşama bir saat kala köyün etrafını sararak, bütün köylüyü zor kullanarak evlerinden çıkardılar. Daha sonra köyün erkek ve kadınlarını ayırarak, bir tarafa erkekleri, bir tarafa kadınları dizdiler. Bunun üzerine Tekman Jandarma Komutanı 'silahlarınızı getirin' dedi. Silahları getirmemiz için hakarette bulunmaya başladılar. Kadınların önünde erkekleri soyundurdular, teşhir ettiler. Kadınların üzerini aradılar ve sarkıntılık ettiler. Mehmet AKBABA'yı soyundurup 'eğer silahları getirmezseniz sizleri kadınlarınız önünde soyundurup, edep yerlerinize ip bağlayıp, kadınların ellerine vererek dolaştıracağız'... dediler. Jandarma karakolu kuracaklarını söyleyip, 'namusunuzu payimal edeceğiz' dediler.»

Bu vahşet, bu ahlâksızlık yalnız Bey köyünde mi görüldü? Elbette ki hayır. 1971'de Siirt'in Şirvan ilçesine bağlı Reşap, Geli, Kevırjor ve birçok köye komando baskınları yapıldı. Özbek köyünde Kulp Jandarma komutanı, yaşlı, çocuk ve kadın demeden halka zulmetti. Kendisi atlı olduğu halde köylüleri önüne katıp deretepe demeden hayvan sürüsü gibi koşturdu. 60-70 yaşındaki ihtiyarlar ayaklarından tutularak yüzlerce metre elleri üzerinde yürütüldüler. Bu işkenceler günlerce devam etti. Gafur ZENGİN, Mirhan ZENGİN, Mehmet ÇELİK ve Ömer TAYYAR gibi ihtiyarlar bu işkencelere uğrayanların bazılarıdır. Jandarma komutanı, köylüleri okul binasına doldurarak birbirlerine dayak atmaya ve küfür etmeye de zorladı. İhtiyar erkek ve kadınlar birbirinin sırtına bindirildi.

Ergani, Silvan, Bismil, Baykan, Tatvan, Eruh, Siverek, Çermik, Çüngüş ve daha birçok yerde sürekli baskınlar yapıldı. Olmadığı halde silah istendi ve işkence edildi. Bu zorbalığa karşı çıkan Çüngüş Savcısı Diyarbakır Sıkıyöne-

tim Komutanlığınca gözaltına alındı. Köylülerden silah istenirken, Türk faşistlerinin işbirlikçisi ağaların ve beylerin silah depolarına dokunulmadı. Tersine takviye bile edildi. Çünkü Mahmut KEPOLU, Mehmet BUCAK, Şeyh HALİT GÜRPINAR, Ferman AĞA, Şehmuz ASLAN, Zülküf AĞA gibi zalimler silahlarını toprak ve hürriyet mücadelesi veren köylülere karşı kullanıyorlar. Türk ve Kürt gericilerinin amaçları birdir: Türk ve Kürt halklarının ortak devrimci mücadelesini bastırmak, geciktirmek ve halkın mücadele hedeflerini saptırmak. Bunun için daima iki yol uygularlar: zulüm ve yalan. Sıkıyönetim bildirilerinde yakalandığı defalarca ilan edilen silahların ne şekilde elde edildiğini biz çok iyi biliriz. 1971-1972'lerde bütün doğuda olduğu gibi Kulp'un birçok köyünde ve Ergani'nin köylerinde köylülere hayvanlarını sattırıp, kendilerine teslim edilmek üzere silah satın aldıranlar komandolardı. O komandolar ki, Kulp'un Şavuşan köyünde genç bir gelini dağa kaldırıp günlerce ırzına geçtiler.

Bahri EVLİYAOĞLU adında okuma yazması olmayan bir yurttaş Silvan caddelerindeki bir afişe dikkatle baktığı iddiasıyla aylarca tutuklu kaldı. Tahliye edilmiş öğretmenini ziyarete gittiği için bir lise öğrencisi polisler tarafından Ergani'de kahvenin ortasında ağır şekilde dövüldü ve parmakları kırıldı. Halkın tepkisi karşısında gözaltına alınan polisler iki gün sonra kaçırılarak kurtarıldılar. Siverek'te Ramazan adlı yurttaşı öldüren katil polisler de aynı şekilde kaçırıldılar.

Bu mahkeme huzurunda anlattığımız bütün bu olayları bilen her yurtsever kişinin bu uygulamalara «faşist» adı vereceğine yürekten inanıyorum. Onlar istedikleri kadar insan haklarından dem vursunlar ve istedikleri kadar «demokrasinin kurtarıcısıyız» desinler. İstedikleri kadar hukukun, vatan ve millet menfaatlerinin sahte savunucuları kesilsinler. Aslında onlar halka düşman, kanun tanımaz bir avuç kişidirler. Onlara faşist sıfatını layık buluyorum.

Polisinde işkence, MİT'inde «Kürtleri imha» tehditlerini durmadan dinlediğim, hapishanesinde küfür ve dayak gördüğüm, mahkemesinde hergün yeni bir usulsüzlükle ve tehditle karşı karşıya bulunduğum rejimin uygulamacılarına ne demem isteniyor acaba? Zalimlere saygı duymam mı isteniyor? Yurdunu ve halkını seven hiçbir kişi bu iktidar-

lara saygı duyamaz. Ben de saygı duymuyorum. Ve onları lânetliyorum.

Faşizm bölücüdür. Kürt ve Türk halklarının devrimci birliğini ve kardeşliğini yıkmaya çalışıyor. Oysa iki halkın mücadele kardeşliği zorlu sınavlardan geçmiştir. Bunun son örneği, emperyalist istilacılara karşı iki kardeş halkın birlikte yürüttüğü Ulusal Kurtuluş Savaşımızdır. Bugün Kürt milliyetinin her türlü milli hakkı, faşizm tarafından gaspedilmiştir. Kürt milliyeti yüzyıllardan beri milli boyunduruk altındadır. Milli haklarından yoksundur. Milli bağımsızlığını kazanmak için nice şanlı mücadeleler vermiştir. Nice yiğit evlatlarını feda etmiştir. Hürriyet için kanını dökmüştür. Hürriyetin değerini çok iyi bilmektedir. Onun için bugün yurdumuzun üzerine çöken faşist belayı Türk halkıyla birlikte, omuz omuza mücadeleyle defedecektir. Ve faşizmi tarihin mezarlığına gömecektir. Buna inancım bütün halkımızın şanlı geçmişinden geliyor.

31 Ocak 1974

Halil Akbay'ın Sorgusu:

FAŞİSTLER KÜRT DÜŞMANLIĞINI HER TARAFTA KÖRÜKLEDİLER

TİİKP davasında 20. 3. 1973 ve 8. 5. 1973 tarihli celselerde Türkiye'deki gerçek durumu anlatan Doğu Perinçek'in dilekçelerine ve Gün Zileli'nin sözlerine katıldığım için hükümete ve mahkeme heyetine hakaret ettiğim ileri sürülüyor.

Türkiye'de son üç yılda genel olarak halkımız, özel olarak Kürt ulusu üzerinde artan baskılara birkaç somut örnek verirsek sözlerimizin hakaret değil, gerçek durumu yansıttığı görülecektir.

Sıkıyönetimin ilanından sonra Kürt yoksul köylüleri MİT işkencehanelerine dolduruldu. Şimdi adını hatırlayamadığım Siirtli bir köylü, sırtına vurulan kum torbaları yüzünden Diyarbakır tutukevine geldikten bir kaç gün sonra ciğer kanamasından öldü. Ergani'nin Selman köyünden Sami Kaplan adlı bir köylüye saatlerce işkence edildi. Komünist olmuşlar diye sıkıyönetim Selman köyüne asker gönderdi. Bütün köylüler sorguya çekildi tehdit edildi. Ergani'nin Akçakale mezrasında komandolar köylülere saat-

lerce talim yaptırdılar. Zorla «silah getireceğiz» diye imza aldılar. Ergani'de lise binası önünde futbol sahasına karargâh kuran komandolar namluları lise binasına çevirip Yusuf Yıldırım adlı bir öğretmenin Ergani'yi bir kaç saat içersinde terketmesini istediler. Terketmediği taktirde liseyi tarıyacaklarını söylediler. Cuma Yiğit, Hayrettin Alp ve daha bir çok öğretmen ve öğrenci komandolar arasında şehir içinde elleri kelepçeli gezdirildi. Komandolar cemselerle Ergani köylerine baskın yaptılar. Ceylanpınar'da grev yapan işçiler hapse atıldı. Sıkıyönetim işçi mücadelesini zorla bastırdı. Viranşehir'de duvarlara «Yaşasın Deniz Gezmiş» yazdı gerekçesiyle 11-12 yaşlarında bir çocuğu bile Diyarbakır'da gözaltına alıp hücreye atmaktan sıkıyönetim çekinmedi. Gülünç duruma düştüğünü anlayınca çocuğu bırakmak zorunda kaldılar.

Sıkıyönetimden önce Diyarbakır'ın Harbecin köyünde köylü mücadelesi yüzünden kendi köyüne bile gelemiyen Sinan ağa sıkıyönetime dayanarak köye gelebildi. Köylüden intikam almaya koyuldu. Batman, Silvan ve Kozlu'da komandolar şehir içinde gezip halkı korkutmak istediler. Diyarbakır ve Siverek'teki tutuklamalardan sonra Hilvan, Viranşehir ve Siverek'te çeşitli yerlere komando baskınları yapıldı. Kürt halkına gözdağı vermek için Batman'da Yavuz-71, Tunceli'de Alpdoğan tatbikatları düzenlendi.

Kürt halkına zulüm yapan Diyarbakır'daki faşist paşalar bu zulmü ilericilik diye halka yutturmaya çalıştılar. Diyarbakır'da çarşıda Kürt kadınlarının yüzünden hıram ve çarşafları asa ile açmak bu zalimlerin ilericiliğidir. Siverek'te Uludağ Pastanesinin karşısındaki berberlere gidip oturun. Göreceksiniz ki polisler her dakika Kürt köylülerinin giydiği (Kürtçe) «çefi» veya «çefi-ağal»ları başlardan söker ve köylüleri tartaklarlar. Karşı koyanlar ise emniyete götürülüp dövülür. Benim anam görüşmeye gelecek olsa Kürtçe konuşturmayacakları gibi, kıyafet devrimine muhalefetten her an tutuklanabilir. Bunlar yalnız Kürt halkının giydiklerinden dolayı uğradığı zulümdür.

Kürt ulusuna karşı yürütülen bu ırkçı şoven baskılarda Türk hakim sınıfları her zaman Kürt hakim sınıflarıyla işbirliği yaptılar. Halkımıza yapılan zulme karşı mücadele edenlerin yakalanması üzerine Siverek'teki «İrfan» gazetesi toprak ağalarının baskısıyla «halkımızı birbirine

kırdırmak istiyorlar» diye yazdı. Komando subayları büyük Kürt ağaları tarafından ağırlandı. Onlar Kürt halkını sömürmek için şoven baskıların arttığı faşist dönemde bile işbirliği yapacaklarını gösterdiler. Faşist partilerin üyeleri, toprak ağaları bütün demokrat yurtseverleri Barzanici, Kürtçü diye gizlice ihbar etmeye başladılar.

Faşist diktatörlükle birlikte 1967-1969'da Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini savunan mitinglerde konuşan herkes için soruşturmalar açıldı. Ağır cezalar verildi. Binden fazla Kürt tutuklandı. 12 Mart'tan önce Nevruz bayramında Silvan'da dağlarda yakılan ateşten dolayı askeri savcılar, Kürtler isyan ediyor diye iddianamelere gerekçe yaptılar. Atatürk döneminde Kürt isyanlarına katılan Halil adlı 70 yaşlarında bir köylüye MİT'te Atatürk döneminde affedilmiş suçlarından dolayı işkence edildi. Türkçe bilmeyen köylü bu suçların Atatürk döneminde affedildiğini söyleyince MİT mensupları Barzani'ye Türkiye'den yardım götüren hayali bir çete kurdular. Olmayan çetenin bu tek mensubu Diyarbakır'da 1. Nolu As. Mahkemede silahlı çete kurmaktan sekiz yıl ceza giydi.

Askeri savcılar Kürtlerin olmadığını ispatlamak için yüzlerce sayfa iddianame hazırladılar. Askeri savcı Kürtçenin 33 kelime olduğunu söyleyecek kadar alçaldı. (bakınız D.D.K.O. iddianamesi) Silvan'da Kürtçe plak çalma yasağı koydular. Bir insanın en tabii hakkı olan kendi ana diliyle konuşmayı bile yasaklamaya kalkıştılar. Urfa'da kendi evine Kürtçe yazı yazan biri tutuklandı. Kendi ana dillerini konuşmayı engellemek için yapılan baskılar Diyarbakır tutukevinde de devam etti. Bizzat Diyarbakır 7. Kolordu kurmay başkanı Süleyman paşa tutukevine gelip «burası Türkiye'dir. Türkçe'den başka hiç bir dil konuşulmaz» dedi ve Kürtçe konuşmaların engellenmesini istedi. Askerler hiç Türkçe bilmeyen Kürt köylü kadınlarını ikide bir dipçikle dürtükleyip Kürtçe konuşmalarını engellemek istediler. O dönemdeki bütün tutuklular buna şahittir. Okullarda Türkçe eğitim gören Kürt çocuklarını asimile etmede faşistler bunu yeterli görmediler. Doğudaki öğretmen okullarında daha önce hemen hemen yalnız Kürt çocukları okumaktaydı. Şimdi ise 11-12 yaşlarındaki Kürt çocukları diğer bölgelerdeki okullara gönderilmekte. Türk çocukları da doğuya gönderilmektedir. Böylece ilkokullar-

da ve özellikle yatılı bölge okullarında başlatılan asimilasyon, düşmanlık da eklenerek gittikçe arttırılmaya çalışıldı. Bakanlık yetkilileri ve müdürler batıya gelen Kürt çocukları için, bunlar vahşidir Kürttür, komünisttir deyip düşmanlığı körüklediler. İlkokullarda ve köylerde Atatürk büstleri yaptırıp üzerine «Türk, Öğün, Çalış, Güven», «Türkiye bir bütündür bölünemez», «bir Türk dünyaya bedeldir» sözlerini yazdılar. (Mahkeme salonundaki «Türk, Öğün, Çalış, Güven» ile tam bir benzerlik)

Faşistler Kürt düşmanlığını her tarafta körüklediler. Bunun en açık örneği Diyarbakır merkeze bağlı olan Kadıköy ve Şarabi köylerinde oturan alevi Türklerin Kürt halkına karşı kışkırtılmasıdır. Hergün bir Şeyh Sait isyanıyla kandırılmak istenen bura köyleri halkı ayrıca alevi oldukları için de sünnî olan Kürtlere karşı kışkırtılmaktadırlar. MİT bu köylerden Kürt düşmanlığıyla beslenmiş ajanlar yetiştirmeye çalışmaktadır.

Bütün bu örnekler 12 Mart'la birlikte yurdumuzda askeri faşist diktatörlüğün kurulduğunu göstermektedir. Arkadaşlarımın dilekçeleri bu gerçek durumu yansıttığı için katıldım. Savcıların gayretleri bu gerçekleri ortadan kaldıramaz. Arzederim.

16 Ekim 1973

Yusuf Vargün'ün Sorgusu:

ROME XAYİNE, PIŞTAXE ROME GREMEDİN: TÜRK HAKİM SINIFLARİNA VE ONLARIN ORDUSUNA GÜVENMEYİN, ONLAR İHANETİN KAYNAĞIDIR

Faşist askeri diktatörlük halkımız üzerine uyguladığı sömürü ve zulmün bir parçası olarak mensubu bulunduğum Kürt milliyetine karşı da öteden beri ırkçı ve militarist politikayı körükledi ve zulüm uyguladı. Milli hakları gaspedilen Kürt halkı mücadeleden yılmadı ve milli hakları doğrultusunda faşist askeri diktatörlüklere karşı ayaklandı, yiğit mücadeleler verdi. Şanlı Dersim isyanında faşist askeri diktatörlük binlerce Kürt köylüsünü katletti. Katliamı yöneten general Alpdoğan halkımızca nefretle anılmaktadır. Ağrı ve Zilan isyanlarında; Kağızman, Iğdır, Tuzluca ve Digor'un yüzlerce köyü «Kürt milliyetinin bağımsızlığı» ve «toprak» için mücadeleye atıldı. Bu mücadelede Zilan aşiretinin aktif desteğini aldı ve yiğitçe savaştı. Devrimci önderlikten yoksun olan Ağrı-Zilan isyanı da Dersim gibi başarıya ulaşamadı. Binlerce Kürt köylüsü Gelyé Zilla (Zilan Deresi)'da katledildi. Kürt halkı şu

gerçeği kendi pratiğinden ve mücadelelerinden çıkarmış ve tekrar tekrar söylemektedir: «Rome Xayine», «Pıştaxe Romé Grémedın» (Türk hakim sınıflarına ve onların ordusuna güvenmeyin. Onlar ihanetin kaynağıdır) Ağrı-Zilan isyanlarında yoksul ve orta halli Türk köylülerinin Kürt halkının mücadelesine sempati duydukları da bir gerçektir. Türk ve Kürt halkının kardeşliği bu mücadelelerde canlı bir şekilde ispatlanmıştır. Onların ortak düşmanı Türk ve Kürt hakim sınıfları ve ordusudur.

Türk hakim sınıfları her dönemde Kürt feodal ağalarıyla ittifak yapmış, Kürt halkını hunharca katletmiştir. 1943'te orgeneral Muğlalı 33 Kürt'ü Özalp'te kurşuna dizdi. Bununla faşist Muğlalı, Kürt halkının her mücadelesini bu şekilde bastıracağını ifade etmek istiyordu.

Doğu'da köylülerin toprak mücadelesi de her geçen gün yükselmektedir. Digor'un Kesko, Kavaklı, Bacallı, Nahçıvan, Başköy, Söğütlü ve Pagran köylerinin yaylaları kan emici toprak ağası Yasin tarafından, seneler süren mahkeme davalarından sonra gaspedildi. Yaylalarını mahkeme yoluyla kaybeden dokuz köy halkı yaylaları işgal etmeye başladılar. Bu işgal her sene ilkbaharda olmak üzere on sene devam etti. Her işgal sırasında jandarma ve askeri birlikler köylüleri yaylalardan söküp atmak istediler. Bu yaylalardan başka yaşayacak yerleri olmayan köylüler, her seferinde silahlı çatışma başta olmak üzere canı ve dişiyle mücadele ettiler. Jandarma dipçiği önünde onlarca çocuk, kadın ve erkek kaybettiler. Köylülerin toprak mücadelesi ölülerine rağmen bilendi ve onların Yasin gibi ağalara karşı kini daha da kabardı. Yılgınlığa düşmediler. Onlar çok iyi biliyorlardı ki Jandarma ve mahkemelerin gücü Yasin'in gücünden ayrı bir güç değildi. Toprağı ancak kendi mücadeleleriyle kazanacaklarını da mücadeleleri içinde öğrendiler. On senelik bu mücadeleden sonra ne Yasin ne de jandarma ve mahkemeler köylüleri yaylalardan atmayı başaramadılar. Köylüler kanlarıyla suladıkları bu yaylalara sonunda sahip olmayı başardılar. Ancak, bu topraklar Yasin'in topraklarının yarısı bile değildi. Yasin Kars'ın en büyük mandıracılarından biridir. Yaylasına her sene konan onbeş yirmi köyden yok pahasına süt alır ve büyük kârlar sağlar.

12 Mart faşist muhtırasıyla birlikte Kürt milliyeti üze-

rindeki ırkçı baskılar sömürü ve zulüm düzeniyle daha da katmerleşti. Digor'un Arpaçay'ın, ve Iğdır'ın köyleri geceleri ışık yakamazlar. Faşist kafalar «gece ışık yakan köylülerin Ruslara işaret verdiklerini» iddia ediyorlar. Aslında bunun amacı Kürt halkı üzerindeki baskıyı daha da arttırmak ve sindirmektir. Faşist baskı ve işkenceyi Alaca, Oyuklu, Alem ve Köseler köylüleri çok iyi bilmektedirler.

13. 1. 1974 tarihinde Urfa milletvekili Celal Paydaş yaptığı basın toplantısında güneydoğu'daki gece karartmalarından ve jandarma zulmünden bahsetmektedir.

14 Mart 1974

Mehmet Canpolat'ın Sorgusu:

FAŞİZMİN KÜRT HALKI ÜZERİNDEKİ ZULMÜNÜ KÜRT OLDUĞUM İÇİN İYİ BİLİRİM VE BİZZAT YAŞAMIŞIMDIR

...

Faşist diktatörlüğün Kürt halkı üzerindeki zulmünü doğulu ve Kürt olduğum için iyi bilirim ve bizzat yaşamışımdır. Faşist 12 Mart darbesiyle beraber Kürt köylerinde komandoların silah ve eşkiya arama bahanesiyle köylülere ne biçim zulüm ettiğini, köy meydanlarında kadınlara nasıl dayak atıldığını, erkeklerin çırılçıplak soyulup dağa çıkarıldıklarını, boyunlarına ip geçirilip yollarda sürüklendiklerini, karşı koymak isteyenleri döve döve öldürdüklerini bizzat köylülerden dinledim. Bilhassa Diyarbakır, Siirt ve Mardin'in köylüleri bu zulmün sayısız örneklerini yaşamışlardır. Faşist iktidarın memurları bu zulümle «vahşi Kürtleri adam edeceklerini» söylüyorlar. Köylüler, bu uygulamaları diktatörlüğün bizzat ağalarla işbirliği ederek yaptığını kendi gözleriyle görmüşlerdir.

Diyarbakır'da tutuklu olduğum sırada şahit olduğum bazı somut örnekleri belirtmek istiyorum. Erim hüküme-

tinin en büyük zulüm uygulamalarından biri olan balyoz harekatıyla sıkıyönetim tutukevine iki gün içinde Malatya, Tunceli, Erzincan, Van, Bingöl, Siirt, Siverek, Elazığ ve Diyarbakır'dan 200 kişi toplatılmıştır. Tutukevinde yer kalmadığı için bazılarının da Diyarbakır polis karakollarının nezaretlerinde tutulduğunu sonradan öğrendik. Bu durum Nazi toplama kamplarına ne kadar da benziyor.

Tutukevine 100'den fazla Kürt köylüsü getirilmiştir. Bunlar komando ve MİT zindanlarında en ağır işkencelere uğratılmıştır. Bu işkence izlerini bizzat gördüm. Siirt'ten getirilen köylüler, gözaltında bulundurulduklari Siirt komando tugayında tuvalete çıkarılmadıklarını, kutularla ihtiyaçlarını görmeye mecbur bırakıldıklarını, daha sonradan kutulardaki sidiklerini içmeye zorlandıklarını ve kendilerine her gün dayak atıldığını anlatmışlardır. Bunlardan biri Diyarbakır tutukevinde ölmüştür. Buna ben ve diğer tutuklular da şahit olmuştur. Bununla ilgili hiç bir açıklama dahi yapılmamıştır. Yine 1971 yazında cezaevinin gözaltı kısmına Mardin'in Kızıltepe ilçesinden çoğu lise öğrencisi olan sekiz on kişi kadarlık bir grup getirildi. Bunlar Mardin'de komandolar tarafından ve Diyarbakır MİT'inde ağır işkencelere maruz bırakılmışlardır. Cezaevine getirildiklerinde ayak tabanlarının parçalandığını kan tükürdüklerini gözlerimle gördüm. Bunlar cezaevinde bile bir kaç sefer daha MİT'e çekilip tekrar dövülmüşlerdir. Bunlardan Halef adındaki bir berberin kaburga kemiklerini kırmışlardır. Ve gözaltında bulunduğu müddet zarfında yataktan kalkamamıştır. Bu kişi dahil, diğerlerinin çoğunun tutuklanmadan serbest bırakılmaları da bunlara isnat edilen «dağa çıkıp gerilla eğitimi yapmak» iddiasının ne kadar gülünç olduğunu göstermektedir.

Silvan'da, Kürt devrimcileri olan Muhterem Biçimli, Mahmut Okutucu, Sait Elçi, Abdülkerim Ceylan ve Ömer Çetin'in nerede olduklarını söylemeleri için köylüler dayaktan geçirilmiştir. Mehmut Okutucu ve Muhterem Biçimli'yi bulamadıkları için yerlerine kardeşleri olan Sıraç Okutucu ve Mehmet Biçimli'yi altı-yedi ay kadar rehin tutmuşlardır. Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığı bir bildiri yayınlayıp bu beş kişinin Irak'a kaçtıklarını ve orada Barzani tarafından kurşuna dizildiklerini yayınladıktan bir iki gün sonra cezaevindeki Silvanlılar askeri savcılığa

çağrılıp bunların yerini söylemeye zorlanmışlardır. Buradaki çelişki açık değil midir? Yine Silvan ilçesinden Bahri Evliyaoğlu ilçede asılan ve komando zulmünü protesto eden afişlere bakıp kafasını salladığı için (Bak D.D.K.O. iddianamesi) bir sene kadar tutuklu bırakılmıştır.

Açıkladığım bu birkaç somut örnek bile ülkemizde faşist askeri diktatörlük olduğunu göstermektedir. Mahkemeler bunu kabul etmeyebilirler. Ama bunu bizzat faşist askeri diktatörlüğün zulmüne uğrayan halka sormak gerekir.

16 Ekim 1973

Hasan Ertin'in Sorgusu:

FAŞİST DİKTATÖRLÜK KÜRT HALKINA AĞIR BASKI VE ZULÜM UYGULADI VE UYGULAMAKTADIR

Ben bir Kürt olarak, jandarma ve komando zulmünün baskısı altında büyüdüm. Kürt halkına yapılan baskıların ve zulmün içinde ben de bulundum. Son yıllarda eli kanlı faşist askeri diktatörlük Kürt halkına ağır baskı ve zulüm uyguladı ve uygulamaktadır.

Askeri faşist diktatörlük köylerde toprak ağalarına karşı mücadeleye geçen yoksul Kürt köylülerine karşı, komandoları zalim toprak ağalarının emrine verdi. Çınar kazasının Haniki köylüleri ağanın topraklarını işgal ettiler. Ağanın köydeki elçisini öldürdüler. Bunun üzerine komandolar toprak ağasının yardımına gönderildi. Birçok köylüye ağır işkenceler yapıldı. Birçok köylü tutuklandı.

Siverek'te halka zulmeden ve birçok yoksul köylünün katilleri olan toprak ağası Şeyh Halit Gürpınar ve Mehmet Bucak serbest gezmektedirler. Bu zalim toprak ağalarının topraklarını işgal eden köylülerin üstüne jandarma ve komando gönderildi. Şeyh Halit Gürpınar ve Mehmet

Bucak sayısız köylüyü öldürmede jandarma ve komandolarla işbirliği etmişlerdir. Komandolar bastıkları köylerde halka yapılan işkencelerden sonra köyü terketmezlerse öldürüleceklerini ve zindanlara atacaklarını söylediler. Birçok köy boşaltıldı. Köylüler askeri faşist diktatörlük tarafından yerlerinden ve topraklarından edildiler.

Milliyet gazetesinde çıkan bir röportajda Güneydoğulu toprak ağaları şöyle diyor: «Sıkıyönetimden önce köylüler topraklarımızı işgal ediyorlardı. Hiç birimiz köylere, kendi topraklarımıza giremiyorduk. Çok şükür sıkıyönetim geldi de topraklarımıza girebilir olduk. Sıkıyönetim sayesinde topraklarımızı serbestçe ekip biçiyoruz.» Toprak ağalarının ağzından çıkan bu sözler de askeri faşist diktatörlüğün toprak ağalarının hizmetinde olduğunu açıkça göstermektedir. Bütün bunlara rağmen yoksul köylüler zalim toprak ağalarına ve askeri faşist diktatörlüğün komandolarına karşı yılmadan mücadele ettiler ve edeceklerdir.

Son yıllarda sayısız yere, eşkiya ve silah arama bahanesiyle komando baskınları yapıldı. Köylerde köylülere işkence yapıldı. Kadınlar çırılçıplak soyuldu. Siirt'te bir köylü ,subay kılığına sokularak gazetelerde eşkiya diye tanıtıldı ve ağır işkenceler yapıldı. Malatya'nın Kilise, Kürecik, Tümüklü, Keller, ve Ören köyleri jandarma ve komando tarafından basıldı. Köylüler dayaktan geçirildi ve bu köylerden sıkıyönetimce tutuklananlar oldu. Elbistan'da devrimci avına çıkan komandolar, kendilerine koyun kesmeyen köylüleri köy meydanında dövdüler. Bütün bunların yanında birçok köylü de komando toplama kamplarına ve sıkıyönetim cezaevlerine doldurularak ağır işkencelere ve cezalara maruz bırakıldılar.

Ceylanpınarı'nda sömürü ve zulme karşı greve giden işçiler, işten atılan arkadaşlarının yeniden işe alınmasını istediler. Askeri faşist diktatörlük greve giden işçiler hakkında dava açtı. Bu arada yeniden işten atılmalar oldu. Askeri faşist diktatörlük Ceylanpınarı'nda olduğu gibi sıkıyönetim komutanlıklarının emriyle bütün Türkiye'de de grevleri engellemek istemiş, fakat işçilerin yiğit mücadelesini durduramamıştır.

Askeri faşist diktatörlüğün Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemeleri, Devrimci Doğu Kültür Ocaklarını kapattı ve mensuplarını ağır cezalara çarptırdı. Kürt ulusunun var

olduğunu savunan birçok Kürt aydınına, gencine ağır cezalar verdi. Hatta kim «Kürdüm» dediyse ağır işkencelere ve askeri faşist diktatörlüğün Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde ağır cezalara çarptırıldılar. Diyarbakır Silvan, Batman, Ergani, Kızıltepe ve Birecik'ten birçok devrimci genç tutuklandı, ağır işkencelere ve cezalara çarptırıldılar.

Askeri faşist diktatörlüğün zulmüne uğrayan sayısız Kürt köylüsü Kürdistan Demokrat Partisi'ne üye oldukları ve Barzani'ye yardım ettikleri gerekçesiyle günlerce işkence altına alındılar ve ağır cezalara çarptırıldılar. Siirt MİT işkencehanelerinde bir köylü KDP'ne üye olduğu gerekçesiyle işkenceye tabi tutuldu. Diyarbakır'a getirilinceye kadar ağır işkencelerden dolayı yolda öldü. Mardin'de radyosunu tamire götüren bir köylüye telsizle Barzani'yle konuşuyor diye yakalayıp işkence ettiler. Kürtlerin yaşadığı yerlerde olduğu gibi Mardin'de de Kürtçe plak bulunduranlar ve Kürtçe radyo dinleyenler cezalandırıldılar. Batman'da bir hıristiyan Kürt köylüsü yakalanarak önceden hakkında Nurculuk davası açıldı. Sonradan hıristiyan olduğu öğrenilince Kürtçülükten 1,5 yıla mahkum edildi.

Askeri faşist diktatörlüğün Diyarbakır sıkıyönetim savcıları Taylan Erimer, Sabahattin Ar ve Yaşar Değerli Kürt dilinin dokuz kelimeden ibaret olduğunu ve Kürt ulusunun olmadığını ispatlamaya çalışarak uşaklığını ettikleri hakim sınıfların ırkçı yüzlerini bir daha ortaya serdiler.

Bütün bunların yanında keyfi olarak birçok kişi polis ve komandolar tarafından sokak ortalarında kurşunlandı. Bunun açık örneği son aylarda Siverek'te, Diyarbakır'da ve Reytüşşebap'da sebepsiz yere kurşunlanıp öldürülenlerdir.

Askeri faşist diktatörlük Türk ve Kürt halklarını birbirine karşı kışkırtarak iki halk arasında düşmanlık yaratmak ve iki halkın devrimci birliğini bölmeye çalışmaktadır. Birçok yerde Kürt-Türk kavgaları tertiplenmiştir. Fakat eli kanlı faşist askeri diktatörlük bu politikasında da başarılı olamayacaktır.

6 Kasım 1973

Bayram Yurtçiçek'in Sorgusu:

HALKIMIZ EMNİYET KUVVETLERİNDEN, KENDİ EMNİYETSİZLİĞİNİ VE HAKİM SINIFLARIN ADALETİNDEN ADALETSİZLİĞİ ANLAMAKTADIR

Büyük burjuvazi ve toprak ağaları halkımıza zulüm ve işkence dolu bir hayat yaşatıyorlar. Toprak isteyen köylülere kurşun, hayat pahalılığına karşı ücretlerini yükseltmek için greve giden işçilere baskı, toptan işten çıkarmalar ve onların davasını savunan komünist ihtilalcilere ve yurtseverlere kurşun, zulüm ve uzun hapislik yıllarıyla karşılık veriyorlar. Açlık ve sefalet, işsizlik, iltimas ve vurgunculuk ülkemizin üzerinde kara bir bulut gibi dolaşıyor.

12 Mart faşist askeri darbesinden sonra genel olarak bütün Türkiye halkı üzerinde, özel olarak da Kürt milliyeti üzerinde faşist baskılar arttı, hayatı dayanılmaz hale soktu. Yüzlerce Kürt köyüne komando baskınları yapıldı. Silah arama bahanesiyle yapılan komando baskınlarında köylülere akıl almaz işkenceler yapıldı. Sason'da iki köy halkı komando baskını yapılacak korkusuyla dağlara çekilip köylerini boşalttılar. Komandolar çevreden çekilinceye kadar da dağdan inmediler. Silvan'da Azizoğlu

ailesi, faşist zorbalık yüzünden yurt dışına kaçan ve ailesinden birçok kişinin rehine olarak sıkıyönetim tutukevinde tutuklu bulunan Kürt devrimcisi Mahmut Okutucu ve akrabalarının elindeki toprakları zorla aldı. Köylüler topraklarını vermek istemeyince çatışma çıktı. Sıkıyönetim bir kere daha ağaların ve beylerin emrinde bir baskı aracı olduğunu göstererek geri kalan Okutucu ailesi erkeklerini de tutukladı. Azizoğlu ailesi jandarma ve komandoların himayesinde topraklara el koydu. Okutucu ailesi, bu haksızlığı protesto etmek ve haklarını aramak için cumhurbaşkanına, başbakana ve Büyük Millet Meclisi'ne telgraflar çekerek olayı anlattılar. Hiç birinden cevap dahi alamadılar. Bu olay, ağaların, beylerin ve büyük parababalarının adamları olan faşist askeri klikten, toprak ve özgürlük beklenemeyeceğini bir kere daha gösterdi. Faşist klik bir yandan toprak reformu yapacağım diyerek halkı aldatırken, bir yandan da toprak ağalarının yoksul ve orta halli köylülerin topraklarına el koymalarına seyirci kaldı ve hatta destekledi.

Diyarbakır'daki Şafak operasyonunda bir sürü köylü MİT'e çekilerek işkence edildi. Köylülerden, kendileriyle ilişki kuran komünistleri söylemeleri istendi. Bu köylülerden Selman köyünden Sami Kaplan'ın 5 saat süreyle falakada dövüldüğüne bizzat şahit oldum. Sami Kaplan adlı köylüyü döven hava inzibat başçavuş Erdoğan Metin idi. Bu falakacı başçavuş bana daha birçok köylüyü falakadan geçirdiğini zevkle anlatmıştır. Bu köylü daha sonra serbest bırakıldı. Savcı tarafından tanık olarak gösterilen Sami Kaplan, tanık olarak dinlenilmek istenince bulunamadı. Çünkü geçen defa da ifadesini almak için çağırmışlar 5 saat falakada dayak atmışlardı. Bu defa da aynı şeyi yaparlar diye gelmedi. Bu neyi gösteriyor? Bu olay halkımızın emniyet kuvvetlerine ve hakim sınıfların adaletine güvenmediğini gösteriyor. Halkımız emniyet kuvvetlerinden kendi emniyetsizliğini ve hakim sınıfların adaletinden, adaletsizliği anlamaktadır.

Öğretmenlik yaptığım Diyarbakır Sarıcek köyünü komandolar bastı. Köylülerin bir kısmını silah getirmeleri istenerek falakaya yatırdılar. Dayısının oğlunun dövülmesine dayanamayan bir köylü ağlamaya başladı. Bunun gören zalim, halk düşmanı komando subayı ağlayan köylü-

yü «ulan neden gülüyorsun» diyerek falakaya yatırdı. Benim tutuklanmam üzerine öğretmenlik yaptığım köye MİT mensupları defalarca giderek ifade almak bahanesiyle köyde terör havası estirdiler. Ergani'nin Akçakale ve çevre köylerini komandolar bastılar ve köylülere ağır işkenceler yaptılar.

Silvan'da büyük toprak sahibi Kepolu Mahmut Ağa'nın silahlı adamları, silah taşımaktan yakalanıp nezarete atıldılar. Bu azgın halk düşmanı ağa, silahlı adamlarını karakoldan görevli memurlara hakaret ederek aldı. Kaymakamı da makamında döverek bir daha böyle olayların olmamasını, yani silahlı adamlarının bir daha tutuklanmamasını istedi. Silah arama bahanesiyle yapılan komando baskınları, bütün çevrece ve komandolarca da silahlı adam beslediği bilinen ve her türlü otomatik silahlara sahip bulunan bu ağanın köyüne yapılmadı. Bu örnek de gösteriyor ki, komando baskınları silah aramak için değil, halkı ezmek ve baskı altında tutmak içindir. Bu azgın halk düşmanı 14 Ekim milletvekili seçimlerinde faşist Adalet Partisi'nden Diyarbakır milletvekili adayı idi. Yeterli oy alamayınca para ve silah zoruyla sandıkları tekrar saydırtıp kendine yeterli oyu sağladı ve milletvekili oldu. Köylüler bu zorbalığına evini kurşun yağmuruna tutarak karşılık verdiler ve onun zorbalıklarına boyun eğmeyeceklerini gösterdiler.

31 Ocak 1974

FAŞİST TERÖR
GENÇLİĞİMİZİ YILDIRAMAZ

«Faşist askeri diktatörlük,
bütün halkımıza uyguladığı,
baskıları, faşizme ve
emperyalizme karşı dövüşen
gençliğimize de uyguladı.
Üniversiteleri birer faşist yuvası,
faşist iktidarların bir oyuncağı
haline getirmek istiyorlar.»

Bülent Kumral'ın Sorgusu:

GENÇLERİN, HALKIMIZIN MESELELERİYLE İLGİLENMESİNİ ENGELLEMEK İSTİYORLAR

Faşist askeri diktatörlük, bütün halkımıza uyguladığı baskıları, faşizme ve emperyalizme karşı döğüşen gençliğimize de uyguladı. Üniversiteleri birer faşist yuvası, faşist iktidarların bir oyuncağı haline getirmek istiyorlar. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde 12 Mart'tan bu yana 50 kadar öğretim görevlisinin işine çeşitli oyunlarla son verildi. Bir takım not oyunları, tertipler ve baskılarla yüzlerce öğrenciyi okuldan uzaklaştırdılar. Bütün yönetici kadroyu tasfiye edip, yerlerine kafatasçı faşistleri yerleştirdiler. 12 Mart'tan önce görevden almak zorunda kaldıkları bütün faşist yöneticileri eski görevlerine iade ettiler.

Hiç bir öğrenci derneğinin faaliyetine izin verilmezken üniversite ile ilişkisi dahi olmayan faşist komando sürülerinin her cumartesi yurtlar kantininde toplanıp üniversite görevlilerinin de yardımıyla öğrencilere göz dağı vermelerine müsaade edilmektedir. Yurtlarda, kafeteryada bu faşist sürülerini yurtsever gençliğimizin üzerine saldırtıp,

kavga çıkarıyorlar. Yurtsever gençliği terör ile yıldırmak istiyorlar. 12 Mart'tan sonra bir tepeye kurdukları jandarma karakoluyla yurtsever gençliği sindireceklerini sanıyorlar. Gerçekte faşistler, gençliğin gücünden korkuyorlar. Korktukları içindir ki, her gece yurtlara devriye çıkarıyorlar. Saat 20'den sonra ise öğrencilerin birbirleriyle görüşmesini yasaklıyorlar. Karakol Komutanı Aydın Başçavuş kavga çıkaran faşistlerle çay içip, ikramda bulunurken, yurtsever gençliğimizi «Hepinizin burada dosyası var. Daha henüz hepinizi tepelemedik, size üniversitede hayat hakkı tanımayacağız» diye tehdit ediyor. Üniversite Disiplin Kurulu saldırıya uğrayan yurtsever öğrencilerin okuldan atılmalarını sağlayacak şekilde cezalar dağıtıyor. Öğrenci yurtlarını birer faşist yuvası haline getirmek istiyorlar. Bu yüzden 1972 Nisanında 52 yurtsever öğrenci kanunsuz olarak doğrudan doğruya Sıkıyönetim Komutanlığının emriyle yurtlardan uzaklaştırılmıştır. Bu kararı uygulamak istemeyen rektör görevinden alınmış, yerine bu kararı uygulamak üzere İspanya ve Brezilya'da faşistlerden ders gören İsmet Ordemir rektör tayin edilmiştir.

Gençlerin, halkımızın ve yurdumuzun meseleleriyle ilgilenmesini engellemek istiyorlar. Bunun için yurtlara dinleyici cihaz yerleştirdiklerini yayıyorlar. Üç yurtsever kardeşimizin idamlarını protesto eden bildirileri okudukları için 40 genci karakola götürüp tehdit ettiler. Ama yurtsever gençlik tüfeklerin gölgesinde faşizm damgalı diploma istemiyor. Gün geçtikçe faşizme karşı hıncı büyüyor.

Faşistler gençliğimizi halkın safından ayırmak için sadece baskı uygulamakla kalmıyor, emperyalizmin yoz kültürünü okula sokuyor, uyuşturucu madde kullanmayı teşvik ediyorlar. Onlar, her türlü ahlaksızlığı bir hayat felsefesi gibi piyasaya sürerek ve onun ticaretini yaparken, yurduna bağlı ve halkla ayni kaderi paylaşan devrimci bir gençlik yerine, seks ve esrarla uyuşturulmuş, gününü gün etme peşinde koşan, bencil, mücadeleyi değil teslimiyeti savunan bir gençlik yaratmak istiyorlar. Bu yüzdendir ki, 12 Marttan önce yurt sorunlarının tartışıldığı yerleri birer diskotek, zevk ve eğlence yeri haline getirdiler. Öğrencilerin hiçbir sosyal faaliyetine izin verilmezken, emperyalist kültür ve müzik özel olarak teşvik edilmektedir. Emperyalizmin yoz kültürünün ürünü olan oyun ve

konserler için Devlet Opera ve Balesi'nde özel olarak ücretsiz yer temin edilmekte, okul otobüsleri tahsis edilmektedir. Halkının yanında yer alan bilinçli ODTÜ öğrencileri bu çabaların boşuna olduğunu biliyor ve bunu da gösteriyor.

52 devrimci öğrenciyi yurtlardan attılar; buna karşılık yurtlarda esrar içen, uyuşturucu madde kullanan gençlere göz yumulmakta hatta teşvik edilmektedir.

Sık sık öğrenci yurtlarını arama bahanesiyle basarak gençliği terör ile yıldırmak istiyorlar. Devrimci düşüncenin ve halkımızın ilerici geçmişinin ürünü olan kitaplar toplu olarak yok ediliyor. Fakat buna karşılık emperyalist kültürün ürünü olan seks ve gangster kitaplarına dokunulmayıp, bunlardan «çok hoş şeyler» olarak söz edip teşvik ediyorlar. Gene bu anlayışın bir sonucu olarak gençlik içinde «hippilik», «savaş yapma, aşk yap» gibi çürümüş burjuva felsefesini, halkın dertlerine sırt çevirmeyi, sorumsuzluk ve bireyciliği yaymaya çalışıyorlar; bu yoz felsefelerle onlara teslimiyeti öğütlüyorlar.

Faşist yöneticiler bütün bunların yanında ODTÜ gençliğini şanlı mücadele geçmişinden kopartmak için faşizme ve emperyalizme karşı bilinçli mücadelesine kara çalmaya kalkışıyorlar. Gençliğimizin şanlı müçadele geçmişine «seks bunalımlarının sonucu» diyerek, leke sürmeye çalışıyorlar. Bu çürümüş zihniyet, kafeterya yemeklerine şap koydurtarak gençliğin devrimci heyecanını ve mücadele azmini köreltebileceğini sanıyor.

Ama böyle yapmakla sadece gülünç oluyor ve fena halde yanılıyorlar. Bunu kısa zamanda anlayacaklardır. Bu konuda rektör İsmet Ordemir ve avanesini İspanya ve Brezilya'daki ustalarından aldıkları dersler de kurtaramayacaktır. Bugün bütün dünya gençliği gibi, gençliğimiz de Marksizm-Leninizme daha çok sarılıyor. Bu ise bize, halkımızın gençliğine güvenebileceğini gösteriyor.

28 Şubat 1973

Oktay Deprem'in Sorgusu:

ÜNİVERSİTELER, FAŞİST KOMANDOLARIN CİRİT ATTIĞI YERLER HALİNE GETİRİLDİ

Ben de 12 Mart'tan sonra faşist askeri diktatörlüğün halkımızın kurtuluşu için mücadele eden gençliğe uyguladığı baskıları yakından gördüm ve yaşadım.

Bugün üniversiteler Ülkü Ocaklı faşist komandoların, sivil polislerin cirit attığı yerler haline getirilmiş, ilerici ve yurtsever öğretim üyeleri tasfiye edilmiş, fakülte sekreterliklerine MİT görevlileri getirilmiştir.

12 Mart'ın hemen ertesinde diğer öğrenci yurtlarında olduğu gibi benim de kalmakta olduğum Yıldırım Beyazıt öğrenci yurdunda devrimci ve yurtsever öğrenciler zorla yurtlardan uzaklaştırılarak Ülkü Ocaklı faşist komandolarla doldurulmuştur.

Tüm fakültelere getirilen baskı tedbirlerine paralel olarak öğrencisi bulunduğum A. Ü. Veteriner Fakültesinde de devrimci öğrenciler zindanlara atılmış, devrimci öğrencileri fakülteden uzaklaştırma planının ilk halkası olarak birçok öğrencinin bursu kesilmek istenmiştir. Buna engel

olmak isteyen dekan, daha sonra değiştirildi. İlerici öğretim üyeleri sindirildi. Fakülte yönetimi iktidarın hizmetkarlarına teslim edildi.

1972 Ocak ayında Veteriner Fakültesi bahçesinde bir grup devrimci öğrenci faşist komandolarca komaya sokulduklarında, bu olay hakkında hiçbir soruşturma açılmadı ve olay fakülte yöneticilerince örtbas edildi. Bu, fakültelerdeki faşist baskıların küçük bir örneğidir. Tanık olduğum ve yaşadığım bu örnekler çok daha geniş çapta sürdürülen faşist terörün sadece küçük bir parçasıdır. Nitekim daha birkaç ay önce CHP genel başkanı, Ziraat ve Veteriner fakültelerinde mevcut diktatörlüğün desteğindeki faşist komandoların sürdürdükleri baskıları açıkladı ve tedbir alınmasını istemek zorunda kaldı. Ayrıca buradaki baskıların diğer örneklerini Barış ve Halkçı gazeteleri yakında yazdı.

Öğrencilerin her türlü toplantıları ve sosyal faaliyetleri yasaklandı. İlerici öğrenci dernekleri ve gençlik teşkilatları kapatıldı. Öğrenci temsilciliklerine faşist komandolar tayin yoluyla getirildi.

12 Mart'tan önce ve sonra kurşunlanan yurtsever öğrencilerin ve devrimcilerin katillerinin ellerini kollarını sallayarak ortalıkta dolaştıkları bugün, üniversiteler yurtseverlerin ve devrimcilerin giremediği kurumlar haline getirilmeye çalışılmış ve faşizmin kontrolüne terkedilmiştir.

Bu baskı ve zulüm, yalnız yurtsever gençliğimize değil ,esas olarak ülke çapında işçilere, köylülere ve tüm halkımıza uygulanmış ve uygulanmaktadır. Bütün bu faşist uygulamalara karşı mücadele eden işçiler, köylüler ve yurtsever devrimciler Emniyet ve MİT işkencehanelerinde ağır işkence ve eziyetlere maruz kaldılar. Zindanlara atıldılar, kurşunlandılar, idam edildiler.

Ben de 23 Aralık 1972 günü, başlarında Emniyet 1. Şube mensuplarından Ümit Erdal'ın bulunduğu bir ekip tarafından götürüldüğüm Ankara Emniyet Müdürlüğü 6. Katında 29 Aralık 1972 tarihine kadar işkence gördüm, çeşitli tehdit ve hakaretlere maruz kaldım. Bana yapılanların çok daha ağırlarının diğer arkadaşlara yapıldığına tanık oldum.

Daha sonra götürüldüğüm 1 Nolu Cezaevinde de birçok

defa dövüldüm. Çeşitli baskı ve tehditlere uğradım ve bir çoğuna tanık oldum.

Eğer bir ülkede, üniversiteler bir polis yuvası haline getirilirse, bütün demokratik kanunlar değiştirilirse, halkımızın kurtuluşu için mücadele eden devrimciler işkence görüp zindanlara atılırsa, kurşunlanırsa, zindanlara atılan devrimcilere burada da aynı şekilde baskı devam eder ve savunma hakları ellerinden alınırsa, tabii ki, bu ülkede faşist diktatörlük vardır. Bunu faşizmin yalancılığı, sahtekarlığı, zulmü, katilliği örtbas edemez.

İşte, bütün bu faşist uygulamalar, bizim savunma hakkımızı yokeden uygulamalar hakkında, tedbir alınmasını istediğimiz mahkemece hiçbir şey yapılmadığı gibi, susturulduk, mahkemeden atıldık. Bu 3 No'lu Mahkemeyi reddeden ve gerçekleri yansıtan dilekçe ve beyana aynen katıldım. Şimdi de tekrar ediyorum. Arzederim.

7 Şubat 1974

Korkut Erkan'ın Sorgusu:

FAKÜLTEDE POLİS VE İNZİBAT KARAKOLU KURULDU

Ben de 12 Mart'tan itibaren faşist askeri diktatörlüğün uyguladığı baskı ve zulümleri bizzat gördüm ve yaşadım. Bunlardan birkaçını burada açıklamak istiyorum.

12 Mart'tan sonra A. Ü. Fen Fakültesinde yurtsever gençliğe karşı uyguladıkları baskı ve tertipleri, faşist fakülte yöneticileri ve faşist Ülkü Ocaklı komando sürüleriyle birlikte yürüttüler. Sıkıyönetim komutanlığı gençliğin kitle örgütü olan A. Ü. Fen Fakültesi Devrimci Gençlik Derneği ve A. Ü. F. F. Öğrenci örgütünü kapatarak gençlik kitlesini örgütsüz bıraktı. Dekanlık hiçbir gerekçe göstermeden beş bölüm derneğini keyfi olarak kapattı. Beş yüze yakın öğrenci kanunsuz olarak yönetmelik uygulaması bahane edilerek okuldan atıldı. Bu şekilde yurtsever öğrenci kitleleri susturulmaya çalışılırken, devrimci gençlik mücadelesinin şehitlerinden İlker Mansuroğlu ve Nail Karaçam'ın katilleri ve diğer faşist komando sürüleri bu uygulamaların dışında bırakılarak mükafatlandırıldılar.

Kitle halinde atılmaya karşı çıkarak sınavlara girmek istemeyen gençler, süngü ve cop tehdidi altında sınavlara girmeye zorlandı. Fakültede polis ve inzibat karakolu kuruldu. Gençliğin mücadelesi karşısında dekanlık aldığı kararı uygulayamadı. Öğrenci temsilciliği seçimlerini devrimci gençlerin kazanmasını önlemek için adaylarına gerekçesiz disiplin cezaları verildi. Aldığı bu baskı tedbirlerinin yetmediğini gören Dekanlık, öğrenci temsilciliği seçimlerini sıkıyönetimden karar çıkartarak süresiz olarak erteledi. Faşist Dekanlığın ihbarlarıyla 14 yurtsever öğretim üyesi (Balyoz Hareketi) sırasında gerekçe gösterilmeden günlerce sıkıyönetim komutanlığınca göz altında tutuldular. Bu, dünya kamuoyunda da faşist uygulamaların bir parçası olarak yer aldı. Gene birçok asistan gerekçe gösterilmeksizin düzmece kararlarla fakülteden atıldılar. 1972 Şubat ayında jeoloji 3. sınıf öğrencisi Yaşar ve Fizik Yüksek Mühendisliği öğrencilerinden **Namık Kemal Kara** adlı öğrenciler faşist Ülkü Ocaklılar tarafından okul bahçesinde bıçaklandılar. Bunun üzerine Dekanlık, yapılan müracaata, «Onlar mutlaka yerinde hareket yaparlar, hak etmişsinizdir» cevabını verdi. Nisan ayı içerisinde 300'e yakın öğrenci için yeniden okuldan atma listeleri hazırlandı, uygulamaya sokuldu. Dekanlık, fakülte sekreterliğine ve personeline MİT mensuplarını ve sivil polisleri yerleştirdi. Bu fakülte sekreteri daha sonra öğretim üyelerini, asistanları tahkir ve tehdit ederek öğrencileri dövmeye kalkıştı. Faşist Dekan Sevinç Karol, yenilenen dekanlık seçimlerini kaybedeceğini anlayınca kanunsuz olarak seçim tarihini gizlice öne aldı. Bir kısım öğretim üyelerinin seçimlere katılmasını önlemek için onları sıkıyönetimle işbirliği altında göz altına aldırdı. Akademik kariyerlerini yükseltmeyeceğini söyleyerek birçoklarını tehdit etti. Bununla da yetinmeyen Dekanlık, Ülkü Ocaklıları seçim salonuna saldırtarak seçimlere katılan öğretim üyelerini tehdit ettirdi. Gene 1973 yılında Corc Uray adlı bir öğrenci faşist komando sürüleri tarafından fakültede öldüresiye dövülerek bıçaklandı. Bu olay basında da yer aldı. Gene 12 Mart'tan sonra sayısız yurtsever genç, MİT ve Emniyetin işkencehanelerine gönderildi. Burada gençler günlerce baskı ve tehdit altında tutuldu.

7 Şubat 1974

ORDU VE ASKERİ FAŞİST DİKTATÖRLÜK

«Fabrika ve işçi semtlerinde devriye dolaştırılan askerlere vatan bekçiliği adı altında patron çıkarlarının bekçiliği yaptırılmaktadır.»

Alaattin Sevimli'nin Sorgusu:

TÜRKİYE ORDUSU FAŞİST GENERALLER ÇETESİNİN HAKİMİYETİ ALTINDADIR

Savcılar TİİKP davasında verdiğimiz dilekçelerle ve sözlerle gerçekleri dile getirmemizi suç saymışlar. Bu yüzden benim de 6 defa «devletin manevi şahsiyetini ve müesseselerini tahkir ve tezyif», 2 defa da «mahkemenin şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz» fiilini işlediğim iddia edilerek cezalandırılmam isteniyor

İddianamede, 13. Şubat. 1973 tarihli dilekçemde yer alan «faşist askeri diktatörlüğün dayandığı en büyük güç olan ordu içinde de.. bir avuç parababasının, zalim toprakağalarının kan emici tefecilerin çıkarına Türkiye halklarının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini ezme aracı olmayı kabullenmedim.» sözleri suç unsuru olarak ele alınmış. Kurulu düzeni yıkmaya çalışmakla suçlandığımız bir siyasi davada, niçin halkın safında yer aldığımızı, neye karşı mücadele ettiğimizi anlatmak bizim en tabii hakkımızdır ve savunma hakkımızın temelini meydana getirir.

12 Mart'tan bu yana sevgili yurdumuz Türkiye üzerinde faşist bir askeri diktatörlük hüküm sürmektedir. Halkı-

mız üzerinde ağır baskı ve zulüm uygulayan eli kanlı faşist diktatörlük sınır, ölçü tanımayan bir kanunsuzluk ve zorbalık rejimidir. Türkiye ordusu ise bugün faşist generaller çetesinin hakimiyeti altındadır. Üst kademeleri işgal eden bir avuç faşist general emperyalistlere, en gerici ve en işbirlikçi parababalarına, toprak ağalarına hizmet ediyor. Hakim sınıflar bu yolla azgın sömürü ve talan düzenini ayakta tutabilmek, daha da ağırlaştırarak sürdürmek için orduyu bir araç olarak kullanmaktadır. Savcıların hakaret saydığı bu gerçekleri halkımızla birlikte ve içinden geldiğimiz orduda da gördük, yaşadık.

Bugün «iç güvenliği sağlamak, milli birlik ve beraberliği korumak, huzur ve istikrarı getirmek, anarşinin kökünü kazımak, yıkıcı ve bozguncu faaliyetlere karşı mücadele, cumhuriyetin ve devletin varlığına kasteden iç düşmanları yok etmek» gibi yaftalar altında ordu işçilerin, köylülerin, yurtsever gençliğin, aydınların ve Kürt halkının karşısına çıkarılmaktadır. Anarşistler, iç düşmanlar, yıkıcı ve bozguncular, kökü dışarda ajanlar olarak görülen onlardır, bütün halkımızdır. Halkımızın mücadelesi bastırılırken huzura kavuşacak olan bir avuç zalim ve sömürücü ise «millet» olarak gösteriliyor. Emperyalistlerle birlik olup halkımızın alın terini, emeğini sömüren, ülkemizi emperyalizme peşkeş çeken işbirlikçiler milletimiz olamaz. Biz yurt savunması görevinden milyonlarla halka hizmet etmeği anlıyoruz, yoksa sömürücülerin yağma ve talan düzenine bekçilik etmeği değil.

Gerici iktidarlar işçilerimizin mücadelesini bastırmak için polisin yetersiz kaldığı her yerde orduya başvuruyorlar. Kozlu'da haklarını almak için yürüyüşe geçen işçilerin karşısına ordu sürülmüştü. 15-16 Haziran direnişinde, Çukurova dokuma işçilerinin mücadelesinde de böyle oldu. Sayısız fabrikada işçilerin haklarını almak için, giriştiği grev, yürüyüş, işgal, boykot gibi hareketlerin bastırılmasında hep ordu kullanıldı. İşçilerimiz azgın patron sömürüsüne, patronların hizmetindeki Amerikancı iktidarlara, sarı sendikacılık çemberine karşı haklı bir mücadele veriyor. Onları kanla ve ateşle bastıran ordu böylece patronlardan başka kimin güvenliğini sağlıyor? Ateş emrini vererek bir çok işçi kardeşimizin şehit olmasına, yaralanmasına yol açan, işçilerin fabrikalara zorla sokulup çalıştırılmasını

temin eden generaller patronlardan başka kimseye huzur ve istikrar getirmiyor. Haklarını almak, mücadele etmek isteyen işçileri patronlar «sıkıyönetime haber veririm» diye tehdit ediyorlar. Binlerce mücadeleci işçiyi sıkıyönetimin desteği sayesinde işten çıkartıyorlar. Sayısız işçi ve sendikacı tutuklayan, işkence eden sıkıyönetimin paşaları grevleri erteliyor, yasaklıyor, işçi sınıfımızı patronların dayanılmaz sömürü ve baskısı karşısında savunmasız bırakıyorlar. Greve giden fırın işçilerini sıkıyönetim komutanı halkın ekmeği ile oynamakla suçlamıştı. Halkın ekmeğiyle oynayanlar kendilerinden başkası olmamıştır. Sıkıyönetim işçilerimizi ve bütün emekçi halkımızı yoksulluğa, işsizliğe, pahalılığa, açlığa mahkum ederken sadece bir avuç vurguncuya, sömürücüye hizmet etmektedir. Bütün halkımız bu gerçeği çok iyi gördü ve öğrendi. Fabrika ve işçi semtlerinde devriye dolaştırılan askerlere vatan bekçiliği adı altında patron çıkarlarının bekçiliği yaptırılmaktadır. Demokratik haklar uğruna mücadele eden işçilerimiz, üzerine sevkedilen askerlere yıkıcılar, kökü dışarda ajanlar olarak tanıtılmaktadır. Oysa, ancak emperyalistlerle beraber onların emeğini sömüren parababaları ve bunlara hizmet eden paşalar kökü dışarda olabilir. Milyonlarca işçimiz değil.

Anadolunun her yerinde köylülerimiz zalim toprakağalarının, kan emici tefecilerin insafsız sömürü ve zulmüne karşı harekete geçiyor. Onları da bastırmak için ordu ve jandarma kullanılıyor. Ağaların gaspettiği toprakları süren, işgal eden yoksul köylüler asker gücüyle çıkarılıyorlar. Köylüler jandarma ve komando zulmünden, işkenceden geçiriliyor, hapse atılıyor. Kayabaşı, Turanlar, Karahamzalı, Atalan, Göllüce, Harbecin ve Elmalı da böyle olmadı mı? Milli çıkarları koruduğu söylenen ordu, buralarda ağalardan başka kimin çıkarını koruyor? Turanlar'da, Beylikköprü'de ve daha nice köyde kurulan jandarma karakolları kime güvenlik sağlıyor? Halkımızın en büyük çoğunluğunu meydana getiren köylülerimiz milli varlığımıza mı kastediyorlar, hayır onlar sadece toprak ağalarının ve tefecilerin varlığına kastediyorlar, toprak ve hürriyet istiyorlar. Eğer, ordunun milli varlığı korumak gerekçesiyle koruduğu bir avuç ağa ve tefeci milli varlık sayılıyorsa, şüphesiz

biz böyle «milli»liği reddediyoruz. Ve gayri milli saydıkları yirmibeş milyon köylümüzün yanında yer alıyoruz.

Emperyalizme ve faşizme karşı çıkan yurtsever gençlerimiz, demokrat aydınlarımız ne istiyorlar? Bağımsız ve demokratik bir Türkiye. Emperyalizmin kapı dışarı edilmesini, bütün halkımıza gerçek bir demokrasi sağlanmasını isteyen yurtsever kardeşlerimizin kökü dışarda olabilir mi? Onların kökü halkımızın bağrındadır. Asıl kökü dışarda olanlar, yurdumuzu emperyalizme teslim eden, vurgunlarını yabancı bankalara istifleyen Avrupalarda yiyen işbirlikçiler, sömürücülerdir. Ankara'da, İstanbul'da, Kızıldere'de, Nurhak dağında emperyalizme karşı çıkan gençleri bastırmakta, katletmekte ordu birliklerini kullanan paşalar emperyalizme hizmet ediyor, yoksa yurtsever kardeşlerimiz değil.

Ordu, Kürt halkı üzerinde uygulanan milli baskı ve zulüm politikasına da araç olmaktadır. Kürt köyleri ordu birliklerince silah arama bahanesiyle basılıyor. Köylüler erkek, kadın, çocuk, yaşlı demeden dayaktan, falakadan geçiriliyor. Bu şekilde bir çok Kürt köylüsü sakat bırakılmış, öldürülmüştür. Bunları yapanlar ceza yerine mükafat görmektedir. Önce muhafazaya alınanlar soruşturma amacıyla değil, halkın tepkisiyle başlarına birşey gelmemesi için birliklerde tutuluyor, sonra batıya tayinle mükafatlandırılıyorlar. Ordunun bugün Kürtlerin yaşadığı yerlerde varlığı «işgal ordusu» niteliğine bürünmüştür. Subay lojmanları bile etrafı çitle çevrilmiş, askerlere gece gündüz nöbet tutturulan, halktan ayrılmış bir durumdadır. Bir Kur. Alb. bize şöyle diyordu: «Arkadaşlar, birliklerin çoğunu doğuda bulunduruyoruz. Ama gerçeği söylemek gerekirse, bir Rus taarruzuna bir aydan fazla dayanamayız. Ağır bir yük olmasına rağmen bu birliklerimizi tutmamızın sebebi, aynı zamanda bu bölgede çıkabilecek bir iç isyanı bastırmak içindir.» Kendi halkına karşı nöbet tutturulan bir ordu bu şekilde milli birlik ve beraberliği sağlayabilir mi ,bölücülüğü ortadan kaldırabilir mi? Gerçek bölücüler Kürt halkını eritmek, yok etmek için ırkçı ve faşist zulüm uygulayan gericilerdir. «Halkları böl ve tahakküm et» politikasına başvuran emperyalistler ve işbirlikçileridir. Ancak halkların kardeşçe ve gönüllü rızasına dayanan devrimci ve gerçek birlik sürekli olabilir. Zora

ve inkara dayanan bugünkü birlik sahte bir birliktir. Ordu gücüyle de olsa yaşatılmasına imkan yoktur.

Ordu sadece kanunların kendisine verdiği görevi yapıyor, demek halkımıza karşı kullanılmayı mazur gösteremez. Bugün halkımız ve onun öncüsü komünistler, yurtseverler emperyalizmin boyunduruğuna, işbirlikçi kapitalizme, toprakağalığına ve tefeciliğe karşı haklı bir mücadele yürütüyor. Halkımızın kurtuluş mücadelesi bütün kanunların üstünde bir haklılık ve meşruluk taşır. Türkiye halklarının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini ezme aracı olmayı kabullenmedim derken ezilen ve sömürülen halkımızın safında yer almayı en başta gelen bir yurtseverlik görevi saydığımı ifade etmek istemiştim.

Savcılar ordu içinde uygulanan disiplinin, erleri ve astları ezmeye dayanan gerici ve faşist bir disiplin olduğunu söylememizi de suç sayıyor. Bu gerçeği bilmeyen var mıdır? Çoğunluğu işçi, köylü olan askerler kardeşlerinin karşısına şüphesiz gönüllü olarak çıkmıyorlar. Askerlere baskı yapılmakta, dayak atılmaktadır. Bunu, biz söylediğimiz zaman dava açıp mahkumiyetimizi isteyen savcı da inkar edemez. Askerler bir görevi yerine getirirken bunu isteyerek ve gerekliliğini kavrayarak değil, en ağır hakaret ve küfürler işiteceği, yumruk ve coptan falakaya kadar her türlü dayağa maruz kalabileceğini düşünerek yapıyorlar. Orduda günlük hizmetlerin ve disiplinin sağlanması için üstlere, her türlü keyfi muameleye imkan veren geniş bir ceza ve takdir yetkisi tanınmıştır. Subaylardan erbaşlara kadar bütün rütbeli şahıslardan sürekli olarak ellerindeki yetkiyi kullanmaları istenir, teşvik edilir. Bu yetki ceza verme, dayak atma, küfür ve hakaret, izin hakkı gibi en tabii hakların kaldırılması yetkisidir. Baskı ve dayağa maruz kalan erler daha ağır muamelelerle karşılaşmaktan çekiniyor, kanunda şeklen varolan şikayet yoluna gidemiyorlar. Bir çok birlikte bu durum askerleri haklı olarak ayaklanmalara itmektedir. Askerlerle subaylar arasındaki eşitsizlik bir uçurum halindedir. (1) Astsubaylar da aşağılanmakta, horlanmaktadır. Subaylar, içlerinden çıkan generaller ve yüksek rütbeli subaylar tarafından baskı altına alınmakta, askerleri astlarını ezmeye, kanunsuz emirleri uygulamaya zorlanmaktadır. Bu şekilde zora, baskıya, keyfiliğe, ceza ve dayağa dayanan disiplin elbette ge-

rici ve faşist bir disiplindir. Ben böyle bir disiplini uygulamadım, dediğim için yargılanıyorum. Anlaşılıyor ki, faşizmin cezasına uğramamak için faşist zulüm ve baskı uygulamak gerekiyor. Ancak hiç bir emir bizleri, halkı ve onun bir parçası olan askerleri ezmeye, hor görmeye itemez. Ordu içinde bulunduğum sürece askerlerin, astların zalimlere karşı nasıl bir nefret ve kin beslediklerini gördüm. Böyle bir disiplinle ordu hiç bir savaşı sonuna kadar yürütemez, yapacağı söylenen yurt savunması görevini yapamaz.

Bütün bunlar sonucu TİİKP programında yer alan şu noktaya olan inancım daha da sağlamlaşmıştır: Halkımız her türlü zulüm ve sömürüden kurtuluşuyla birlikte bu ordunun da mutlaka kökten değiştirilmesi gerekmektedir. Hakim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş ordu kaldırılmalı, işçi ve köylülerin genel silahlandırılmasına dayanan halk ordusu kuvvetlendirilerek yurdumuzun savunması ve milli bağımsızlığımız gerçek teminatına kavuşturulmalıdır. Ordudaki her türlü eşitsizlik, rütbe ve ünvanlar kaldırılarak komutanların seçiminde askerler söz sahibi olmalı, askerlere toplanma ve dernek kurma hürriyeti tanınmalıdır. Askerler üzerindeki dayak ve baskılar kesinlikle yasaklanmalıdır. Ancak bu şekilde gönüllü ve gerçekten sağlam disipline sahip bir ordu kurulabilir.

Yine sorgumda demiştim ki «Hakim sınıflar açık ve gizli resmi teşkilatlarla yetinmemektedir. Bunların bir kombinezonu ve beyni olarak, CIA kurslarında, NATO savunma kolejinde eğitilmiş aşker ve sivil faşistlerin yönetiminde halka karşı vurucu güç olarak jandarma komando taburlarını kullanan gayri resmi gizli teşkilatlar, kendi deyişleriyle Kontr-Gerilla örgütleri de kurmuşlardır.»

Şimdi suç sayılan bu sözlerimiz de gerçeklerin ifadesidir. Kontr-Gerilla ya da özel kuvvetler Amerikan emperyalizminin ezilen halkların devrimci mücadelesine karşı meydana getirdiği zulüm ve terör kuvvetleridir. Asya'dan Latin Amerika'ya bütün yarı-sömürge ülkelerde olduğu gibi bizde de ayni şekilde kurulmuştur. ST 31-23 Özel Kuvvetler harekatı talimnamesi özel kuvvetler komutanlığının doğrudan doğruya Genel Kurmay Başkanlığına bağlı olduğunu belirtiyor. Le Monde gazetesi, kurucusunun Kor. Gn. Fikret Göknar olduğunu yazıyor. Generallere yakınlığıyla tanınan Yankı dergisi de bu konuda şunları söylüyor: «Bi-

lebildiğimiz kadarıyla Kontr-Gerilla denilen örgüt, günümüzün artık klasik olmaktan çıkan savaş usulleri içinde yurdun iç ve dış düşmanlara karşı savunulması için kurulmuş bir örgüttür.» Ve klasik olmaktan çıkan bu düşman karşısında kanun dışı usullere baş vurulmasının mübah olacağını ekleyerek kontr-gerillanın yaptığı zulüm ve işkenceyi açıkça savunuyor. Resmi ağızlar bugüne dek bu örgütle ilgili hiç bir açıklama ve yalanlama yapmamıştır. (2)

Kontr-Gerilla, MİT, siyasi polis, inzibat kuvvetleriyle sıkı işbirliği içindedir. (3) Emrine verilen birlikler özel olarak gerilla ve ayaklanmaları bastırma eğitimi görmüş komando taburlarıdır. İşkence merkezlerinin komando birlikleriyle iç içe oluşu, komando subaylarının işkence yapması, bütün halk mücadelelerini bastırmaya komando taburlarının gönderilmesi, otuz yeni jandarma komando taburunun kurulacağının açıklanması hep faşist diktatörlüğün komando birliklerine verdiği zulüm görevinin kanıtlarıdır. İstihbarat kurslarından geçen, işkence ve zulümde temayuz eden komando subayları MİT'e de alınmakta, MİT-Kontr-Gerilla şebekesi faşist eğitimden geçen subaylara dayandırılmaktadır. (4). Yöneticiler ise, bütün dünyada olduğu gibi CİA kursları, NATO savunma koleji vb. Amerikan emperyalizminin merkezlerinde yetiştirilmiş faşistlerdir. Yalnız iddianame bu konuda açık değil; bizim Kontr-Gerilla vardır dememiz mi, yoksa yönetimine asker ve sivil faşistler getiriliyor dememiz mi suç sayılıyor? Savcılar bu noktayı belirtmelidirler.

Faşist generaller çetesi orduyu halka karşı kullanmak için yoğun bir hazırlık ve faaliyet gösteriyorlar. Ordunun harekat ve eğitim rehberi olan talimnameler «Gayri Nizami Harb, Gayri Muntazam Kuvvetlere Karşı Harekat, Ayaklanmaları Bastırma Harekatı, Özel Harb, Özel Kuvvetler, İstikrar Harekatı» gibi başlıklar altında iç düşman sayılan halkımızın mücadelesinin nasıl bastırılacağını göstermektedir. Bu talimnameler Amerikan emperyalistlerinin Hindiçini'de, Latin Amerika'da edindiği tecrübelere göre yazılmıştır. Yine bunların uygulanması için ABD'den, Çan Kay-şek'den Kontr-Gerilla uzmanları getirilmiştir. (5) Kelin merhemi olsa kendi başına çalardı! Emperyalistlerin bütün çabası ve tecrübesi halkların kahramanca mücade-

lesi karşısında nasıl beş para etmediyse halkımızı ezen zalimlerinki de bütün yardımlara rağmen aynı akibete uğrayacaktır.

Bugün bütün orduda baskın savunma planlarında değişiklik yapılmış, köylerde ve şehirlerde halkı ezme ve terör planları bunlara eklenmiştir. Mesela İstanbul'da bir ayaklanmaları bastırma harekatında birliklerin işgal edeceği yerler cadde cadde, sokak sokak tesbit edilmiştir. Fırtına I ve II tatbikatlarının, hazırlanan planların bir provası olduğu birifinglerde subaylara anlatılmıştır. (6) Yine Doğu Anadolu'da yapılan bir çok tatbikat, hazırlanan imha planları, komando birliklerinin köylerde giriştiği tarama hareketleri şunu açıkça gösteriyor: Faşist diktatörlük Kürt halkının ve yoksul köylülerin mücadelesini boğmak için onları kitle halinde imha etmeyi tasarlamaktadır.

Faşist paşalar orduyu bu amaçlarına daha uygun hale getirmek için ırkçı ve militarist ruhu devamlı körüklüyorlar. Askerleri, assubayları, subayları ideolojik baskı altında tutuyor, yurtseverleri gerekçe bile göstermeden faşist sicil yönetmeliği sayesinde ordudan çıkarıyorlar. Yursever yedek subay adayları kanunsuz olarak okuldan atılmakta çavuş çıkarılmaktadır. Bugün o hale gelinmiştir ki, ordu içinde kitap okumaya suç gözüyle bakılmaktadır. Mustafa Kemal'in istiklali tam ilkesinden söz etmek «sakıncalı personel» damgasını yemeniz için yeterlidir. Faşizm, ordu içinde yoğun bir anti-komünist propaganda yürütüyor. (7) Kaynağı CIA, MİT ve ticaret odaları olan yayınlar en küçük birliklere kadar dağıtılıyor. Bütün kıtaları dolaşan MİT ve Askeri İstihbarat heyetleri sürekli konferanslar veriyor. Ayrı ayrı subaylar, assubaylar, askerler, askeri öğrenciler arasında en alt kademeye dek uzanan geniş bir istihbarat ve ispiyon şebekesi meydana getirilmiştir. Faşistler korku ve ispiyon yoluyla orduya hakim olmaya çalışmaktadır. Bütün bunlara rağmen Türkiye ordusunda bir çok yurtsever vardır ve emperyalizme karşı verilmiş şerefli bir kurtuluş savaşının izleri hala yaşamaktadır, yaşayacaktır. Yüzlerce yurtsever subay, assubay faşist askeri diktatörlüğün maşası olmayı reddetmiş, emperyalizme karşı çıkarak halkın safında yer aldığı için tasfiye edilmiş, zindanlara atılmıştır. Bizleri, siyasete karışmakla suçlayan faşist generallerin siyasetin dışında bir günü geçmemekte-

dir. Şu farkla ki, bizim siyasetimiz halkın safında yer almaktır, onlarınki ise kapalı kapılar ardında parababalarıyla birlikte dolaplar çevirmek, halka zulmetme ve ezme siyasetidir. Yüksek komuta kademelerinin, terfilerin çeşitli menfaat çetelerine bağlı paşalar arasında nasıl pay edileceğini kararlaştırma siyasetidir.

TİİKP davasında «Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi parababalarının toprak ağaları ve tefecilerin gerici ve zalim diktatörlüğüne karşı halkımızın ihtilalci mücadelesinin safında yer aldığımı» belirtmiştim. Savcı bunu da hakaret sayıyor. Evet halkımız gerici ve zalim bir diktatörlük altında ezilmektedir. Her türlü yasal mücadele yolu şiddetle kapatılmıştır. İhtilal yolu bugün halk için kaçınılmaz, meşru ve tek kurtuluş yolu olmaktadır. Onun safında yer almak, halka hizmet etmek en büyük şereftir. Hiç bir ceza bizi bu yoldan alıkoyamaz. Yine sorgumda «Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini benimsediğim için faşizmin zulüm ve işkencesine uğradım» demiş, işkence yerini ve yapanları belirtirken «MİT işkencehaneleri» ve «MİT işkence uzmanları»ndan söz etmiştim. Bu sözlerimiz de suç sayılmaktadır. Hem en ağır şekilde işkence yapılacak, hem de ifadelerimizin işkenceyle alındığını belirttiğimiz zaman yapanlar hakkında kovuşturmak şöyle dursun, bunu söylediğimiz için de cezalandırılmamız istenecek. Dava ile doğrudan doğruya ilgili ve hakkımızdaki suçlamaları cevaptan başka bir şey olmayan sözlerimiz faşizmin zulüm ve baskısını teşhir ettiği, gerçekleri anlattığı için yine suç sayılacak. O zaman adına adil ve hukuki yargılama dedikleri bu merasimi, formaliteleri kaldırsınlar daha iyi!

Faşizm gerçekleri dile getirmemizi halkın davasını savunmamızı hakaret davaları açarak, baskı yaparak önleyemez. Hakaret sayılan gerçekleri aynen tekrar ediyorum, bu konuda arkadaşlarımın daha önce söylediklerine ve söyleyeceklerine aynen katılıyorum.

9 Ekim 1973

SÖZLÜ AÇIKLAMALAR:

1. Bu ayırımı cezaevlerinde bizim üzerimizde de uygulamaya çalışıyorlar. İstanbul'da As. Cezaevinde subay siyasi tutukluların koğuşundaki temizlik vs. hizmetleri er tu-

tuklulara yaptırılmaktadır. Bizim kaldığımız Ankara 5 Nolu cezaevinde de koğuşlar subay-assubay-er olarak ayrılmaktadır. Böylece subaylarla askerler arasındaki uçurum siyasi tutuklular arasında da muhafaza edilmek isteniyor.

2. 7 Eylül 1973 tarihli gazetelerde yer alan bir seçim konuşmasında CHP başkanı Bülent Ecevit şöyle diyor: «...Soruşturmaların hukukiliğine ve insaniliğine de gölge düşüren, bu resmi görüntülü fakat gayri resmi örgütün niteliği ve amacı üzerindeki örtü kaldırılmamıştır.» Aynı konuşmasında Ecevit örgüt yöneticilerinin resmi görev ve güçlerinden karanlık işler çevirmek üzere yararlanmalarından söz ediyor ve uzaklaştırılmasını istiyor. Tabii, bizim suç sayılan sözlerimize benzeyen anlatımlar kullanan Ecevit hakkında bu sözlerimizin ihbar sayılmamasını da talep ediyorum.

3. Sıkıyönetimle yürütülen faşist zulüm ve baskı mekanizması şöyle işlemektedir. Sıkıyönetim bölgesindeki MİT bölge başkanlığı, Kontr-Gerilla teşkilatı ve onunla iç içe olan komando taburları, siyasi polis merkez komutanlığı ve inzibat kuvvetlerinin faaliyeti sıkıyönetim karargâhında yer alan istihbarat daire başkanlığınca koordine edilmekte ve yönlendirilmektedir. Nitekim İstanbul Erenköy'deki Kontr-Gerilla merkezinde bir çok yurtseverin sorgularında bulunan Tüm. Gn. Memduh Ünlütürk İst. Sıkıyönetim K.lığı İsth. D. Bşk.dır. Ankara'da bu yönde aktif olan komutan ise Tüm. Gn. Tevfik Türüng'dür.

4. Ordu içinde ırkçı ve faşist tutumuyla kendini belli eden subaylar, jandarma, komando subayları istihbarat okulunda 6 aylık, 1 yıllık kurslarda halka karşı eğitilmektedir. Yurtseverlerin izlenmesi, işkence edilmesi hatta öldürülmesi gibi görevlerde denenen bu tür subaylar Kontr-Gerilla ve MİT şebekesinin esas unsurlarıdır.

Ayrıca Orta Doğu'da İran, İsrail, Suudî Arabistan gibi ülkelerle faşist eğitim ve uygulamada işbirliği yapılmaktadır. Bir anımı nakledeyim: Topçu okulunda bulunduğum sırada subaylar arasında gayri resmi olarak bir görevden söz ediliyordu. Suudi Arabistan'a Türkiye'den subay gönderilecek. Görev Dofar'da, Kuzey Yemen'deki devrimci mücadeleyi ezmek, Güney Yemen Halk Cumhuriyetine saldırmak için teşkil edilen gerici ücretli askerleri eğitmektir. İyi de para veriyorlar. Bir aylık maaş aşağı yukarı Türkiye'deki iki yıllık maaşa eşittir.

5. Bu uzmanlar işkence merkezlerindeki sorgularda bulunmuşlardır. İstanbul'da Kontr-Gerillaya götürülen yurtseverlerden gözleri bağlı sorguya çekilirken odada bulunan bazı kişilerle İngilizce olarak sorgulama hakkında konuşulduğunu duyanlar olmuştur.

6. Fırtına I ve II tatbikatları gelecekte işçi sınıfımızın girişeceği kitle mücadelelerini bastırma planlarının bir provasıdır. Bu tatbikatlarda birliklerden üç çeşit tim teşkil edilmiştir. Birinci timler doğrudan sıkıyönetim karargahınca görevlendirilmiştir. MİT, Siyasi Polis ve Kontr-Gerilla elemanlarından meydana gelmektedir. Bakılacak şüpheli adresler esas olarak önceden tesbit edilmiştir. Böyle yerleri birinci grup timler aramaktadır. İkinci grup timler ise vurucu güç olarak çatışma durumları için hazırlanmıştır. Üçüncü grubu ise bölgeden getirilen asker sayısı yüzbine yakın birlikler teşkil ediyor. Bunlar esas olarak planlarda kendilerine ayrılan mahalleri işgal etmekte, aramada önemli rol oynamaktadırlar. Fırtına II de, üçüncü grup birlikler «hatır sorma timleri» olarak görevlendirilmiş, kapı kapı dolaşarak halka operasyonu sempatik göstermeye, amacın sözde bir avuç anarşisti yaklamak olduğuna halkı ikna etmeye çalışılmıştır. Bir avuç anarşist için yüzbin asker seferber edilmez. Nitekim gerçek amaç brifinglerde subaylara açıkça söylenmiştir.

7. Bu anti-komünist propaganda genellikle en pespaye bir biçimde yürütülmektedir. Mesela harb okulunda «komünizm nedir?» konusunda bir konferansta konuşmacı şöyle anlatıyor bunu: «Komünizm en çok orduya düşmandır. Stalin Rusya'da iç savaşta beyaz ordu subaylarını teslim olurlarsa affedeceğini söylüyor! Sonra onları kamplarda toplayarak 35 bin subayı gaddarca imha ediyor. Kadınlarını, kızlarını Kızıl Ordunun genel evlerine gönderip orospu yapıyor. Türkiye'ye komünizm gelirse sizlere de böyle yapacaktır.» İşte orduda yürütülen anti-komünizm propagandası bu kadar zavallı, pespaye fikirlere dayandırılmaktadır.

İşbora Alp Kamoy'un Sorgusu:

DÜŞMAN DİYE KENDİ KÖYLÜLERİMİZİN ÜZERİNE GİDİYOR, YURT SAVUNMASI DİYE ZALİM BİR TOPRAK AĞASININ MENFAATLARINI SAVUNUYORDUK. İŞTE FAŞİZM BUDUR!

Askeri savcılar, TİİKP davasında Doğu Perinçek'in mahkemeye verdiği 20. 3. 1973 ve 8. 5. 1973 tarihli dilekçelere ve Gün Zileli'nin zapta geçen sözlerine katıldığım için cezalandırılmamı istiyorlar. MİT ifadelerimizin alınışı sırasında yapılan işkenceleri, cezaevlerindeki savunma hakkımızı yok eden kanunsuz baskı ve uygulamaları anlatmak sanık olarak en tabii hakkımızdır. Mahkeme heyetinin kanunsuzluk ve baskıları örtbas etmeye çalışan tutumunun adil ve tarafsız bir yargılamayla bağdaşamayacağını belirtmemiz suç olamaz. Bunlar dava ile, savunmamız ile yakından ilgilidir.

İddianame, adı geçen dilekçe ve sözlerde Türkiye'deki siyasi rejimin adının konulmasını suç saymış. Oysa bu gerçektir. Gerçekleri söylemek suç olamaz. Bugün sevgili yurdumuz Türkiye üzerinde, faşist askeri diktatörlük hüküm sürmekte ve halkımıza ağır baskı ve zulüm uygulamaktadır. Bunu bir örnekle kısaca açıklamak isterim.

1971 yılı ekiminde Tatvan'da görevliydim. Sonbahar tatbikatlarına çıkmıştık. Bir emir geldi. Ahlat ilçesinde yoksul ve topraksız köylüler bir toprak ağasının sömürü ve zulmüne karşı harekete geçmişler, ağanın işlettiği toprakları işgal etmişlerdi. Köylüler toprak ve hürriyet istiyordu. Derhal bir tank bölüğü ve uçaksavar taburundan teşkil edilen bir piyade bölüğü görevlendirildi. Köylülerin mücadelesini bastırmak için harekete geçirildi. Bana da bu birlikte görev verilmişti. Tanklarla, makinalı tüfeklerle köylülerin üzerine gidiyorduk. Daha önce hep düşmanlara karşı yurt savunması görevine hazırlandığımız söyleniyordu. Ama şimdi düşman diye kendi köylülerimizin üzerine gidiyor, yurt savunması diye zalim bir toprak ağasının menfaatlerini savunuyorduk. Direnen köylüleri kan ve ateşle bastıracaktık. İşte faşizm budur. Toprak ve hürriyet isteyen, bunun için mücadele eden köylülerin zorbalıkla ezilmesidir. Köylülerin üzerine ordu ve jandarma salan, işçilerin grevlerini ve haklı direnişlerini zorla bastıran, yurtseverleri zindanlara atan, kurşunlatan, tüm demokratik hakları, özgürlükleri yok eden bir düzenin adı elbette faşizmdir.

İddianame «sıkıyönetim mahkemelerinin faşist askeri diktatörlüğün kontrol ve baskısı altında olduğu» ve «bağımsız olmadıkları» konusundaki görüşlerimizi suç sayıyor. Oysa bu da gerçektir. Bugün Türkiye ordusuna Amerikan emperyalizminin, en gerici ve en işbirlikçi parababalarının, toprak ağalarının hizmetindeki faşist generaller çetesi hakim olmuştur. Faşist askeri diktatörlüğün aleti olmayı ve halka karşı kullanılmayı reddeden, Amerikan emperyalizmine bağımlı olmaya karşı çıkan yurtseverler, onlar tarafından tasfiye edilmekte, bütün subay, assubay ve askerler baskı altına alınmaktadır. Tasfiyeleri sağlamak için subay ve assubay sicil yönetmelikleri faşist yasalar haline getirilmiştir. Bu yönetmelikle istediğiniz anda bir kimseyi ordudan çıkartabilirsiniz. Sadece 4 kelimelik bir cümleden ibaret bir rapor yazıp altına mührü basmak yeter: «Orduda kalması caiz değildir.» Bu yargıya gerekçe göstermeye ihtiyaç yoktur, yönetmeliğe göre. Bu faşist uygulama sadece yurtseverlere yöneltilmiştir. Kitap mı okuyor, Mustafa Kemal'den çok mu bahsediyor, anayasa mı diyor, daha önce sakıncalı personel damgasını yemiş olanlarla dostluk mu ediyor vs. Bütün bunlar ordudan çıkarılmaya yetmektedir.

Uygulamanın nereelere vardığını, nasıl bir cadı kazanı kaynatıldığını anlatmak için bir örnek vereyim: Tatvandan götürülüp İstanbul sıkıyönetim komutanlığınca tutuklanan bölük komutanı bir subay arkadaş birliğine mektup yazıyor. Mektupta birliğinde kalan eşyalarının, özlük işlerinin vs. halledilmesini rica etmektedir. Mektubu kendi bölük başçavuşuna şahsen yazmıştır. Sıkıyönetimin tutukladığı bir şahıstan mektup aldı diyerek başçavuş derhal emekliye ayrılmıştır.

Buna benzer örnekler çoktur. Çalışkan, dürüst bir subay veya assubay olduğu için bir çok yurtsever birliklerince çıkartılmak istenmiştir. Faruk Gürler KKK'nı olduğu sırada bunların da ne olursa olsun temizlenmelerini isteyen üst üste emirler göndermiştir. 3. Ordu komutanı Erzurum'da şöyle diyor: «Arkadaşlar bu komünistlerin, solcuların görünüşüne inanmayın. Onlar gerçekten çok çalışkan, namuslu, dürüst ve örnek kişilerdir. Ama sizleri kandırmak için böyle gözükürler. Aslında çok tehlikeli insanlardır. Onların böyle oluşuna aldırmamak, aramızdan ayıklamak gerekir.» Yüzlerce yurtsever böylece ordudan tasfiye edilmiş, zindanlara atılmıştır.

Askeri hakim ve savcılar da bütün kıta subayları gibi ayni faşist yönetmeliğe tabidir. 357 sayılı kanunun 1611'le değişik 22. maddesi C bendi 5. fıkrasına göre sıkıyönetim komutanları idari sicil üstü olarak istedikleri anda mahkemeler hakimlerini emekliye ayırabilirler. Faşizmin emirlerine karşı çıkma durumunda yarın bile sivil elbise giyebilirler.

Bu olmayacak bir şey değildir. Bu durumda nasıl hakim teminatı sizler için söz konusu olabilir. Ayrıca sıkıyönetim komutanları bir mahkemeyi istedikleri anda lağvedebiliyorlar. Bütün bunlar söylediklerimin gerçek olduğunu göstermektedir.

8 Ekim 1973

Oktay Cengizbay'ın Sorgusu:

AMERİKAN EMPERYALİSTLERİ TÜRKİYE ORDUSUNU ORTADOĞUDAKİ JANDARMA KUVVETLERİ HALİNE GETİRMİŞTİR

Savcılar verdiğimiz dilekçelerde gerçekleri dile getiren bir çok sözlerimizi suç kabul ettikleri gibi, benim de Kara Kuvvetleri Devrimci Subaylar örgütü davasındaki sorgumda geçen «Emperyalizmin askeri örgütü NATO'nun emrine verilmiş bir ordunun emperyalizmin işbirlikçisi patronların ve toprak beylerinin silahlı gücü olduğu açıktır.» sözlerimi de suç kabul etmiştir. Bu sözler Türkiye ordusuyla ilgili gerçeklerin ifadesidir. Selimiye askeri orta okuluna girdiğim 11 yaşımdan bugüne kadar içinde yaşadığım bu acı gerçeği belirtmeyi bir yurtseverlik görevi olarak görmekteyim.

Biz, bağımsızlığına düşkün, tarih boyunca hürriyet uğruna nice mücadeleler vermiş bir halkın evlatlarıyız. Biz, emperyalizme karşı kahramanca savaşarak milli kurtuluş zaferini kanıyla ve canıyla kazanmış bir halkın evlatlarıyız. Özgürlük ve bağımsızlığımızı korumak, bunun için bağımsız ve milli bir orduya sahip olmamız bizim için hayati bir önem taşır, hiç bir neden, hiç bir ceza bu konuya titizlik-

le eğilmemize, gerçekleri acı da olsa açıklamamıza engel olmaz.

Bugün orduya baktığımızda neyi görüyoruz? Tarihinde emperyalizme karşı verilmiş bir milli kurtuluş savaşının şerefini taşıyan Türkiye ordusu Amerikan emperyalizminin saldırgan askeri örgütü NATO generalleri emrine verilmiştir. Ordunun teçhizat ve silahları yardım adı altında Amerikan savaş sanayisine bağımlı kılınmış, ordunun istihbarat ve ikmali de Amerikan emperyalistlerine terk edilmiştir. Yapılan ikili anlaşmalarla yurdumuzda üsler edinen, asker bulunduran Amerikan emperyalistleri, Türkiye ordusunu Orta Doğudaki jandarma kuvvetleri haline getirmiştir.

Yurdumuz, Amerikan emperyalizminin boyunduruğunda yarı-sömürge bir ülkedir. Emperyalizme karşı bağımsızlığını elde etmek için mücadele vermek, kurtuluş savaşımızdan 50 yıl sonra bugün yine halkımızın önünde temel bir görev olarak durmaktadır. Emperyalizme bu derece bağımlı bir ordu bu görevi başarabilir mi? Gerçek yurt savunmasını sağlıyabilir mi? Hayır, Amerikan emperyalistlerinden en ufak bir gizlisi olmayan, onlar ikmal yapmadıkça da ilk günden itibaren uçakları kalkmayan, gemileri seyretmeyen, araçları, tankları yürümeyen, telsizleri çalışmayan, silahlarına cephane bulamayan, her hangi bir malzemenin bozulan ufak bir parçasını bile ancak emperyalistler gönderirse değiştirebilen, hangi hedeflere yöneleceğini sadece emperyalistlerin sağladığı istihbaratla bulabilen bir ordu emperyalizme karşı duramaz, buna imkan yoktur. Emperyalizme karşı çıkmak şöyle dursun, stratejisi, savaş planları, birliklerin teşkili ve konumu, kadro ve kuruluşu, teçhizat, silah vb. her yönden tümüyle ABD'nin bölgedeki çıkarlarına uygun hale getirilmiş, NATO'nun ucuz asker deposu durumundaki Türkiye ordusu öyleyse kimin koruyucusu olmaktadır? İçerde Amerikan emperyalistlerinin işbirlikçisi parababalarının ve toprak ağalarının gerici iktidarlarını; dışarda da ABD emperyalistlerinin Orta Doğudaki çıkarlarını kollamaktadır.

Türkiye ordusu Amerikan emperyalizminin askeri örgütü NATO'nun generalleri emrine verilmiştir. NATO, Amerikan emperyalizminin dünya halkları üzerinde tahakküm ve yayılma amaçlarına hizmet eden saldırgan bir

örgüttür. Türkiye ordusunun NATO'nun emrinde olması demek, çıkacak bir savaşta emperyalistlerin emelleri uğruna Anadolu halkının kırdırılması ve yurdumuzun bir harabeye çevrilmesi demektir. Tıpkı birinci dünya harbinde halkımızın Alman emperyalistlerinin çıkarları uğruna cephelerde kırdırıldığı gibi. Mustafa Kemal de bir çok defalar ordunun Alman generalleri emrine verilmesine karşı çıkıyor ve şöyle diyor: «Ben ordunun kayıtsız şartsız bütün sırlarıyla Alman askeri heyetine verilmesine, teslim edilmesine çok müteessirdim.» ve devam ederek «bu halde memleket baştan aşağı bizim elimizden çıkarak bir Alman müstemlekesi haline gelmiş olacaktır.» Bugün biz ordunun NATO generalleri emrine verilmesine karşı çıktığımız için suçlanıyoruz. Savcılar bir çok defalar yaptıkları gibi Mustafa Kemali de sanık sandalyesine oturtmuyorlar mı? O zamanın Von Sanders, Van Golz paşalarının yerini bugün NATO generalleri almıyor mu? Askerlik şubeleri ve jandarma birlikleri dışında bütün muharip güçler doğrudan Brükseldeki NATO karargahına bağlıdır ve NATO generallerinden emir almaktadır. Son zamanlarda ülkemizdeki NATO tatbikatları bir hayli artmıştır. Bunlar ülkemizi harabeye çevirecek bir emperyalist savaşın provalarıdır.

Ordunun teçhizat ve silahları yardım adı altında Amerikan savaş endüstrisine bağımlı kılınmıştır. Örnekler vermek için çok uzaklara gitmeye lüzum yok. Bu tümenin içinde biraz dolaşın bu gerçeği anlarsınız. Piyade kazması, palaska, bot (ki son zamanlara kadar bunlar da Amerikadan gelirdi), giyim eşyası dışında US damgası taşımayan hiç bir şey göremezsiniz. Hatta doğudaki birliklerde özel melbusat hala Amerikadan gelir. Askeri okullarda US damgalı fanilalar, çoraplar da giydik. Silah, araç, gereç hep Amerikadan gelir. Öyle ki Türkiye ordusu Amerikan savaş endüstrisinin eski silahlarını, teçhizatını tükettiği hurda deposudur. Amerikan ordusunda miadını doldurmuş malzeme büyük tantanalarla Türkiyeye yardım diye veriliyor. Gemisinden uçağına kadar böyledir. Mesela orduda ite kaka çalışan M-47 tankları Amerikada jilet olarak bile kullanılmamaktadır. Donatım Amerikaya o derece bağlanmıştır ki, Amerikan savaş tekellerinin tüketimlerini sağlamak için evvelce orduda bulunan ve Türkiyede yapılma silahlar bile kaldırılıyor yerine ABD yapısı veriliyor. Kırıkkale piyade

tüfekleri bugün ordudan kaldırılmış, yeni modeller yapılması önlenmiş, yerine M-1, G-1 piyade tüfekleri verilmiştir. Keza Kırıkkale tabancalar da aynı akibete uğramakta yerine Amerikan yapısı Colt tabancalar verilmektedir. Ülkemizde olduğu gibi orduda da emperyalizme bağımlılığı azaltacak ne kadar girişim varsa Amerikan emperyalistleri ve işbirlikçileri tarafından önlenmektedir. Karadenizli Hasan usta Tomson makineli tabancadan daha süratli atış yapan, daha hafif bir makineli tabanca yapıyor ve ilk modeli 1968'lerde sergileniyor. Sonra bu model dahi kasıtlı olarak kaldırılıyor, orduya tomsonlar girmeye devam ediyor. Bunlar bağımsızlık savaşında mermisini kırık dökük tornalarda yapan hatta bir tüfeği iki kişi kullanan bir ülkenin ordusu için utanç verici şeylerdir.

Şimdi de «Kendi uçağını, kendi gemini kendin yap» kampanyaları yapılıyor. Yöneticiler tarafından uçak sanayii kurulacağı ilan ediliyor. Bu, artık direkt uçak göndermek yerine uçak parçalarını gönderip o ülkede montajını yaptırmayı daha kârlı bulan emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin aldatmacasıdır. Ufak çaplı silahları bile yaptırmayıp kendisi gönderen Amerikanın uçak sanayii kurduracağını sanmak halkımızı ve yurtseverleri kandırmaktır. Kurulacak sanayi, belirttiğimiz gibi Amerikaya bağımlılığı perçinleyecek uçak montaj sanayiidir.

Yine son zamanlarda halkımızın yoksulluğu pahasına 40 kadar Fantom uçağının satın alınacağı övünülerek ilan edildi. Ordusu NATO generalleri emrine verilmiş, ordusu ABD emperyalizminin Doğu kanadı jandarmalığı ile görevlendirilmiş yarı-sömürge ülkemizde uçak değil nükleer silah bile satın alınsa da bu, emperyalizmin ve işbirlikçisi parababalarının toprak ağalarının faşist diktatörlüğünü güçlendirmekten öteye bir şey getirmez.

Türkiye ordusunun ikmal ve istihbaratı Amerikan emperyalizmine terk edilmiştir. ABD emperyalizmi yardım adı altında verdiği malzemelerin yedek parçalarını fahiş fiyatlarla satarak hem verdiği malzemenin parasını almakta, hem de orduyu tamamen kendi savaş endüstrisine bağlı tutmaktadır. Yardım diye verilen M-1 piyade tüfeklerinin, yardımcı motor dinamolarının yedek parçalarının satın alınmaya mecbur kalınması yüzünden normal fiyatları üzerinde bir fiyata malolmuştur. Uçağından istihkam iş ma-

kinelerine, gemisinden tankına kadar böyledir. Hurda durumda Türkiye ordusuna verilen teçhizatın üretimini Amerikan savaş tekelleri çoktan bıraktığından, yedek parçalarını da üretmediği için bunlar orduda çürümeye terkedilmiştir. GMC'ler, M-38 jipleri gibi.

Ordunun haber alma sistemi NATO haber alma sistemine göre düzenlenmiştir. Bütün haber toplama faaliyetleri NATO'nun vereceği haberlere bağlıdır. Orange, scarlet, drowysdog gibi alarmlar NATO'dan verilir. Ordunun Amerikan emperyalistlerine açık olan sırları halkımıza karşı gizlidir. Örneğin Çok Gizli gizlilik dereceli bazı haritalar Amerikada yapılır, hatta üzerlerindeki yer isimleri bile İngilizce olan paftalara rasladığımız olmuştur. Genel Kurmayın sır saydığı bazı evrakların İzmirde bir bakkala kesekağıdı yapılsın diye verildiğini gazeteler bile yazmıştı.

Türkiye ordusundaki eğitim ve öğretim Amerikan emperyalizmini ve NATO'yu savunacak ve koruyacak yönde yapılmaktadır. Üst rütbeli subaylar komuta kursları adı altında NATO kolejlerine gönderilmekte ve NATO'nun hizmetkârları haline getirilmeğe çalışılmaktadır. Kıtalarda, okullarda NATO ve Amerikan propagandası yapılırken, bağımsızlığımıza ait her şey sistemli olarak yok edilmektedir. Komuta mevkiini teşkil edecek subay adaylarının milli bilinçle Mustafa Kemal'in istiklali tam ilkesine sahip çıkmaları önlenmektedir. Harbiyede okutulan İngilizce kitaplarında Amerikan üslerindeki, kıtalarındaki hayatı, Amerikan ordusunun faziletini anlatan konulara raslamak mümkündür. Yurdumuza giren CIA ajanlarının askeri liselerde dil dersleri adı altında açıkça Amerikan propagandası yaptıklarını da gördük. Harp tarihi derslerinde istiklal harbinde yapılan muharebeler anlatılırken gayesi, neden yapıldıkları kasıtlı olarak anlatılmaz. Amerikadan çevrilmiş olan talimnamelerde Amerikanın milli kurtuluş savaşlarına karşı uyguladığı taktikleri bulabilirsiniz. Örneğin ST-17-1 talimnamesinde «istikrar harekatı» denilen bir bölüm vardır ki bu halk kurtuluş savaşına karşı uygulanan taktikleri anlatır. Yani Kürt ve Türk halklarının Amerikan emperyalistlerine, işbirlikçi parababalarına, toprak ağalarına karşı mücadeleleri geliştiğinde uygulanacak taktik «istikrar harekatıdır.» Doğuda yapılan tatbikatlar bunun provası değil midir? Ordunun kuruluşu, teşkili Amerikan ku-

ruluşuna benzetilmiş, NATO'nun isteğine göre bazen üçlü, bazen beşli kuruluşa geçilmiştir. Birlikler, Amerikan askeri heyetleri tarafından sık sık denetlenmektedir. Tümen topçu alayları kuruluşunda bulunan nükleer kabiliyetli 8 inçlik bataryaların test ve denetlemeleri Amerikalılar tarafından yapılmaktadır. Ayrıca Kolordu topçu grup komutanlıklarının kuruluşunda bulunan Honest John roket taburlarının bulunduğu yerlerde, bu silahlara ait nükleer başlıkları kendi kontrollarında bulunduran ve bu taburları her yönden denetleyen bir Amerikan müfrezesi vardır. NATO generallerinin emriyle bu silahlarda nükleer başlık kullanılabilir ve ülkemiz karşılığında nükleer bir harabeye çevrilebilir. Hava kuvvetlerinde Amerikan subaylarının denetimleri daha da yoğundur. Gayeleri açıktır; orduyu kendi kontrollarında tutabilmek ve kendileri için savaşa sokabilmektir.

Teçhizat ve silahları, eğitimi, emir komutası bu derece bağlı bir ordunun ABD emperyalistlerinin isteğinden bağımsız hareket etmesi imkansızdır. Nitekim Johnson'un gönderdiği mektupta **Amerikanın izni olmadan** silahlarının kullanılamayacağı belirtiliyordu. Amerika istemezse benzin verilmeyeceğini, uçakların kalkamayacağını, her türlü ikmalin Amerika tarafından azaltılacağını olaylar bize gösterdi. Bu derece emperyalizme bağımlı bir ordunun ülkemizin bağımsızlığını koruyamayacağı açıktır. Çünkü Amerikan emperyalizmi şanlı bir milli kurtuluş savaşı vermiş **Türkiye ordusunu Orta doğudaki jandarma kuvveti haline getirmiştir.** Nitekim Amerikanın işbirlikçisi İsrail siyonistleri Filistin halkına karşı yıldırma kampanyasına giriştiklerinde Filistin halkını destekleyen Suriyeyi işgal planları, tatbikatları yapılmıştır. Türkiyedeki Amerikan üsleri bunu kolaylaştırmaktadır. 1958'de Lübnanı işgal için İncirlik üssüne ABD askeri yığıldığını dünya biliyor. Arap İsrail savaşı sırasında Arap halklarını küçük düşürücü propaganda yaparak, Türkiye ordusunun Arap devletlerine müdahalesinin psikolojik şartlarını oluşturmaya çalışanlar, Amerikan subayı CIA ajanlarıdır. Güneydeki birliklerde baskın savunma planları Suriye, Irak gibi arap devletleriyle çıkacak bir NATO savaşına göre yapılır. Orta doğu'da Amerikan emperyalistleri ve Sovyet sosyal emperyalistleri arasında çıkacak silahlı bir çatışmada Türkiye harb dışı kala-

mayacak, Türkiye ordusu Amerikan emperyalistleri tarafından savaşa alet olacaktır ve ülkemiz nükleer bir harabeye çevrilecektir. Birinci dünya harbinde halkımızın Alman emperyalistleri uğruna cephelerde kırdırılması gibi. Trakya'da, Güneyde yapılan ortak NATO tatbikatları bunun provasıdır.

Bütün bunlardan dolayı NATO'nun emrine verilmiş bir ordunun ülkemizin çıkarlarını savunamıyacağı açıktır. Yurdumuzun çıkarlarını koruyacak bir ordu ABD emperyalizminin ve NATO'nun aleti olamaz. Böyle olmasaydı Mustafa Kemalin istiklali tam ilkesine sahip çıkan bağımsız Türkiyeden yana subaylar ordu içinde tasfiye edilir miydi? 1971 Ağustosunda KKK.lığının yayınladığı bir emirle yasa dışı görüşleri benimseyen subaylar derhal emekliye sevkedileceklerdir. Nitekim o günden bu yana bir çok subay ve assubay «disiplinsizlik, ilmi yetersizlik» gibi sudan gerekçelerle emekliye sevkedilmiş, sürülmüş, tayin edilmiştir. Bu yasa dışı görüşler arasında anti-emperyalist olmak da vardır. Bu emrin ilanından sonra Kara Harb Akademisinden 17 yurtsever subay bağımsız bir Türkiyeden yana ve NATO'ya karşı oldukları için akademiden çıkartılmış ve emekli edilmişlerdir. Ne tesadüf ki arkalarından Harb Akademisine Amerikan subayları alınmıştır.

Türkiye ordusunun emperyalizmin işbirlikçisi parababaları ve toprak ağalarının çıkarlarını kolladığını olaylar bize göstermiştir. Bir parababası şöyle diyor: «12 Marttan sonra ordunun sayesinde iş hayatına huzur geldi.» Huzur dediği şey işçi sınıfımızın amansızca sömürülmesi, her türlü demokratik taleplerinin yok edilmeye çalışılmasıdır. Sendikacıları sıkıyönetime çekip gözdağı veren, grevleri önlemeye çalışan ordunun yüksek komuta kademelerindeki sıkıyönetim komutanları değil midir? Halkımızın çıkarlarını koruyacak bir ordu halktan kopmaz, işçilere köylülere karşı kullanılmaz, onunla omuz omuza yürür. Bütün bunlara rağmen ordu içinde yüzlerce yurtsever subay, assubay vardır. 15-16 haziranda işçi sınıfımızın şanlı mücadelesini bastırmakla görevlendirilen bir subay şöyle diyor: «Yürüyüşlerine engel olduğumuz için işçiler bizlere kızıyor hatta düşman gözüyle bakıyorlardı, eğer bunlar bizim halkımızsa niye karşılarında duruyoruz?» Bu hissiyatı taşıyan yüzlerce subay, assubay vardır. Yarın öbürgün de bütün bu un-

surların halkımızla birleşeceğine inancım sonsuzdur. Böyle olmasaydı bizler burada olmazdık, sıkıyönetim hapishanelerinde yüzlerce subay, assubay bulunmazdı.

Savcılar faşist askeri diktatörlük sözlerine katılmamdan dolayı da cezalandırılmamı istiyorlar. Biz bu gerçeği ordu içinde de yaşadık ve gördük. Biz sadece 12 Marttan bu yana uygulanan rejimin adını koyduk. Savcıların hakaret kabul ettiği bu sözler, ülkemizin üzerine bir kara bulut gibi çöken acı bir gerçeğin ifadesidir. Diğer arkadaşların bu konuda söylediklerine aynen katılıyorum.

9 Ekim 1973

Hulki Akbaş'ın Sorgusu:

ORDU İÇİNDE ASSUBAYLAR AŞAĞILANMAKTA, HORLANMAKTADIR

12 Mart faşist darbesiyle birlikte, orduya hakim olan faşist generaller, ordu üzerinde de baskılarını yoğunlaştırdı. Amerikan emperyalizmine bağımlı olmaya, NATO generallerinin emrinde olmaya, ikili anlaşmalarla ülkemizi işgal eden Amerikan üslerine ve askerlerine karşı çıkan, gerici bir disiplin uygulamayan, halka karşı kullanılmayı kabullenmeyen yurtseverler baş hedef alındı. Yüzlerce yurtsever sürüldü. Faşist sicil yönetmeliği ile emekli edilerek ordudan çıkarıldı. Önemli bir kısmı da işkencelerden geçerek, zindanlara atılarak, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanıyor. Ben de ordu içinden gelen bir assubay olarak bütün bunları yaşadım.

Ordu içinde assubaylar aşağılanmakta, horlanmaktadır. Hep ağır ve zahmetli işlere koşulan, önemli bir kesimini ihtisas görevlerinde çalışan teknisyenlerin meydana getirdiği assubaylar, ordunun subaylar kadar vazgeçilmez elemanlarıdır. Buna rağmen kast şeklinde subaylardan ayırmaya,

her yerde assubaylara ikinci sınıf vatandaş muamelesi yapmaya özel bir dikkat gösterilmektedir. Tayin, izin kullanma, görevlendirme gibi özlük işlerinden tutun da, lojman tahsisi, ordu evi ve eğlenme yerlerinden yararlanmaya kadar, aklınıza gelebilecek her konuda bu ayırım yapılmaktadır. Bir assubay, subayların orduevinin, tuvaletine girdiği için hakaretlere uğrayabilmektedir. Bu ayırım o kadar gülünç derecelere vardırılmıştır ki, kadınlar ve çocuklar arasında bile görülmektedir.

25 yıl görev yapmış yaşlı bir assubayın, servis aracında çocuğu yaşındaki takım, bölük komutanına hemen kalkıp yer vermek zorunda kalması, iki saatlik kıtadan ayrılma izni için bile karşısında ezilip büzülmesi, düşündürücü ve acıdır. Askerler gibi ayni şekilde ufak bir hatası yüzünden ağır hakaretlere maruz kalmak, ceza görmek assubaylar için olağan hallerdir. Kendileri de askerlere baskı uygulamaya, kanunsuz emirleri yerine getirmeye zorlanmaktadır. Bütün bunlar, assubayları haklı olarak tepkilere itiyor. Çoğu sivil hayatta bir iş bulup ayrıldıkları için, bu gün orduda geniş ölçüde teknisyen assubay sıkıntısı çekilmektedir. Mecburi hizmet süresi arttırılarak bunun önüne geçmeye çalışılıyor. Yeni personel kanunu, sicil yönetmeliği ve diğer mevzuat assubaylara yapılan haksızlıkları aynen muhafaza ediyor ve baskıları arttırıyor. Bir sosyal yardım kurumu olarak kurulduğu söylenen OYAK ise, bu yöndeki taleplere cevap vermekten uzaktır. OYAK, emperyalizmle işbirliği eden dev bir tekel haline getirilmiştir. Subay, assubay tasarrufları ülkemizi soyan montaj sanayicilerinin, vurguncuların emrine veriliyor. Ama, bir mesken kredisi için en büyük güçlükleri çıkarıyor. Yönetim kurulunda yer verilen bir assubay üyenin varlığı göstermeliktir. OYAK'a gerçekte işbirlikçi parababaları ile içli dışlı birkaç general hükmediyor.

12 Mart muhtırasından önce halkımızın mücadelesinin yükselmesiyle birlikte assubaylar da seslerini yükseltmişlerdi. Birçok şehirde assubay eşleri ve yakınları durumlarını protesto için yürüyüş ve gösteriler düzenlediler. İzmir'de yapılan gösteride kadınların üzerine toplum polisi saldırtıldı. Kadınlar ve çocuklar dövüldü. Eskişehirde yapılan gösteri üzerine, Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin BATUR, haklı taleplere cevap olarak şunu söylüyordu: «Burası

Mao'nun ordusu değil» ardından bütün orduda 12 Mart darbesiyle birlikte assubaylar arasında da geniş bir tasviyeye girişildi. Eşleri gösteri yaptığı için yüzlerce assubay sürüldü, emekli edildi. Assubaylar üzerinde denetimi arttırmak amacıyla içlerinde ispiyon şebekesi kuruldu. Yine bütün orduda olduğu gibi yurtsever fikirler baskı altında tutulurken, gerici, ırkçı ve faşist propaganda assubaylar üzerinde de yoğunlaştırıldı. Nurculuk, Süleymancılık gibi, assubaylar arasında yaygın olan gerici akımlar özel bir müsamaha görmektedir. NATO'ya uşaklık eden kumanda heyeti assubayları da ideolojik baskı altına alıyor. Emperyalizme bağımlı olmaktan, ordunun halka karşı kullanıldığından, assubayların horlanmasından söz etmek; bütün yıldırımları üzerine çekmeye yetmektedir. Hatta bırakın yurtsever fikirleri savunmayı, birliklerde kitap okuyan bir assubaya bile şüphe ile bakılmakta, hakkında gizlice soruşturma yapılmaktadır. İçinden geldiğim Donanmada assubay ve genç subayların üzerleri, odaları birçok defalar aranmış, türlü soruşturmalar açılmış, tasfiyeler yapılmıştır.

İşte ben faşist diktatörlük derken, bütün halkımıza uygulanan azgın zulüm ve terör düzeniyle birlikte, içinde yaşadığım bu olayları kastetmiştim. Bunlar gerçektir. Faşizme karşı çıkmak ve gerçekleri dile getirmek suç olamaz. Hakaret sayılan gerçekleri aynen tekrar ediyorum. Arzederim.

13 Kasım 1973

Bülent Boyer'in Sorgusu:

SUBAYLARA YAPILAN TELKİN: KITALARDA RAHAT ETMEK İSTİYORSANIZ ERLER RÜYALARINDA BİLE SİZİ ELİ SOPALI GÖRMELİ

Savcılar gerçekleri dile getiren dilekçe ve sözlerimizi hakaret sayarak uzun yıllar hapsimizi istiyorlar. Savunmamızı temelden ilgilendiren bir konuda gerçekleri belirtmemiz suç olamaz. Bu, dilekçelerde de belirttiğimiz «savunma hakkımızı kısıtlama çabalarının» yeni bir örneğidir.

Savcılar büyük bir gayretkeşlikle savundukları şeyin, ismini koyamamaktadırlar. Söylediklerimizi «hakaret» kabul ederek meseleyi örtbas etmeye çalışıyorlar. İfadelerimizin alınması sırasında «ellerinden bir şeyin gelmediğini, verilen emirleri yerine getirdiklerini», bunun yanında bu günkü rejimin ne olduğu konusunda açık bir şey söyliyemeyip «ne yapalım, parlamento bu kararları alıyor» demek zorunda kalmışlardır.

Evet, bugün sevgili yurdumuz Türkiyede faşist askeri bir diktatörlük vardır. Ve halkımıza zulmetmektedir. Amerikan emperyalizmi, şiş göbekli para babaları, zalim toprak ağaları kan emici tefecilerle içli dışlı bir avuç faşist generalin emir ve komutasındaki Türkiye ordusu bu zulmün aracı olarak kullanılmaktadır.

15-16 Haziran direnişinde işçilerimizin demokratik hakları için mücadelesinin bastırılmasında asker kullanılmadı mı? Üç işçi kardeşimiz şehit edilmedi mi? İşçiler fabrikalara asker gücüyle sokulup zorla çalıştırılmadılar mı? Grevler zorla kaldırılmadı mı? Buldozerlerle yıkılan fabrika duvarlarından asker ve polis saldırtılıp işçilere zorla işbaşı yaptırılmadı mı?

Gerçekleri inkar etmeye imkan yoktur. Bütün bu olayları yaşadık. Ateş emrini vererek işçilerin üzerine bizleri sürdüler. Yine bu olaylar sırasında bir çok yurtsever subay, assubay ve erin ateş açmayı reddedişlerini gördük. 15-16 Haziranda yakaladıkları işçilere gözlerimizin önünde işkence etmeye kalkmışlar, karşı çıkmamız üzerine de işçiler çeşitli işkence yuvalarına götürülüp oralarda işkenceye tabi tutulmuşlardır.

Halkımızı, özellikle işçi sınıfımızı yıldırmak ve gözdağı vermek için kitle terörü uyguladılar. «Fırtına» adı verilen tatbikatların tamamen bu amaçla yapıldığı, birifingler ve emirlerde belirtilmiştir. Bu tatbikatları yöneten Sıkıyönetim komutanı Faik Türün, «asıl hedefin» mücadelenin «cephe gerisini teşkil eden» işçi sınıfı olduğunu açıkça söylememiş miydi? Bu «fırtına» denilen, halkımızın haklı olarak «fiyasko» olarak adlandırdığı tatbikatlarda 15-16 haziranda olduğu gibi bataryamla görevlendirildim.Bir çok evi basmaya zorlandım. Halkımızın yoksulluğunu ve nasıl bir zulüm altında olduğunu daha iyi gördüm. Tatbikatlarda özellikle, faşist diktatörlüğün can düşmanı işçi sınıfımızın yaşadığı semtler hedef alındı. Buralar asker ve komando birlikleri tarafından işgal edilerek terör havası estirildi. Esas olarak basılacak adresler belli olmasına rağmen bütün halkın aramaya tabi tutulması, baskı ve terör yaratmak içindi. Daha önceden tesbit edilmiş önder işçilerin ve yurtseverlerin evleri didik didik arandı, yıldırılmak için dövülüp hakarete uğratıldılar, göz altına alındılar. Yine de faşistler o kadar korkuyorlardı ki, yaprak kımıldasa ateş ediyorlardı. Bakırköy Bahçelievlerde evinin kapısı önünde sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği ve dur ihtarlarına uymadığı gerekçesiyle bir işçinin kurşunlanıp öldürüldüğüne tanık oldum. İşçinin hiç bir olayla ilgisinin olmadığı anlaşılınca, mesele örtbas edildi.

Faşizmin nasıl kitap düşmanı olduğunu herkes bilir.

Aynen Hitler Almanyasında olduğu gibi, bu tatbikatlarda onbinlerce kitap birliklere toplattırılarak 66. tümen ve Selimiyede 1. ordu karargâhına götürülüp yakıldı. Bu kitapları yakma yerlerine taşımak için seferber olmuştuk. Ve böylece «tehlikeli fikirlere, yıkıcı bozguncu akımlara» karşı önemli bir yurt savunması görevinin yerine getirildiği söyleniyordu!

Bütün bunların Hitler ve Mussolini faşistlerinin yaptığından ne farkı var? Savcılar gerçekleri gizlemeye çalışıyorlar. Biz halkımıza uygulanan ağır baskı ve zulüm düzeninin ismini koyduk. Bizim söylememiz yeterli görülmüyorsa, bugünkü rejimin adı 15-16 haziranda, fırtına tatbikatlarında işkenceye çekilen işçilere, öldürülen işçilerin ailelerine sorulsun.

İşçilerin ekmek, köylülerin toprak ve hürriyet için mücadelesine ve bütün halkımıza karşı, çoğunluğunu işçi ve köylü olan askerlerin meydana getirdiği orduyu kullanabilmek için, faşizm, ordu içinde de erler üzerinde baskı ve dayağa dayanan gerici bir disiplin uygulamaktadır.

Evet, **erler üzerinde baskı yapılmakta, dayak atılmaktadır.** Dövülmedikleri, sövülmedikleri gün yoktur. Bunlar olağan hale gelmiş, hele 12 Marttan sonra bu zulüm iyice azgınlaşmıştır. Falakaya çekmeler, kulak patlatmalar, sakat bırakmalar ve her türlü ağır cezalar normal karşılanmaktadır. Bunların örnekleri saymakla bitmez. Hatta sıkıyönetimin kazandırdığı tecrübelerden sonra elektrik işkencesi de kıtalarda görülmeye başlamıştır. Bütün rütbeli şahıslara disiplini sağlamak için erleri döğmesi, ağır cezalara başvurması telkin edilmektedir. Kıtalarda dayak atmayan bir subaya «disiplinli» bir subay gözüyle bakılmaz. Bir çok yurtsever subay da erleri dövmediği için, üstleri tarafından fazla yumuşak davrandıkları gerekçesiyle yerilmişlerdir. Harbokulundan mezun olurken subaylara yapılan şu telkin bunları doğrulamıyor mu? «Şayet kıtalarda rahat etmek istiyorsanız erler rüyalarında bile sizi eli sopalı görmelidir.»

Bunların yanında erler birbirine de kırdırılmakta, aralarından çavuş, onbaşı seçilenler giderek diğerlerini ezme aracı olarak kullanılmaktadır. Eğitim merkezlerinde çavuş sopası yemiyen er yok gibidir.

Nihayet sıkıyönetim cezaevlerindeki faşist baskılara

hukuki bir kılıf geçirmek için tutukluların asker kişi sayıldığı öne sürülmüştür. Kanun asker sayılmayı sadece yargılama açısından ele almasına rağmen, bizler üzerinde daha iyi baskı yapabilmek için kullanılmak istenmiştir. Mesela 5 numaralı cezaevine, cezaevleri müdürü yolladığı bir emirle bizler emekli dahi olmamışken «artık subay değil er statüsündesiniz, davranışlarınızı ona göre ayarlayın» demiştir. Şüphesiz, biz er olmaktan hiç bir zaman çekinmeyiz. Yalnız faşist baskılar için sivil, subay olmamız yetmemektedir. Daha ağır zulümlere uğratmak için er olmamız gerekmektedir. Bu da orduda erlere nasıl zulmedildiğinin, faşistlerin erlere zulmetmeyi kanuni bir hak saydıklarının açık bir delili değil midir? Cezaevi müdürü tarafından dövülmek istendiğimde «subay değil er olduğunu bil, ellerini kelepçeler gebertene kadar seni döverim» demesi ne anlama gelir?

ANGARYA orduda had safhadadır. «Erleri boş bırakmayacaksın, yoksa düşünürler» korkusu bütün orduda hakimdir. Dinlenme saatlerinde ve tatil günlerinde de, erlere ya ot yoldurulmakta, ya da başka bir angaryaya koşulmaktadırlar. Hatta hiç bir iş bulamayınca, herkese boyu kadar çukur kazdırılıp sonra kapattırıldığını da gördük.

Kanunlarda yasak olmasına rağmen, erler subayların şahsi işlerinde kullanılabilmektedir. Evin odun-kömürünün kırdırılması, taşıtması, alışveriş, evlerin badana ve boyası, taşınması v.s. işlere erler koşulmaktadır. Meslek sahibi erlerden askerlik yapmayan, tümüyle subayların şahsi işlerini yapmakla görevlendirilenler çoktur. Mesela iyi bir marangoz olan askere, sırayla subay evlerinin mobilyaları yeniletilmektedir.

Erler, subaylar için sadece bir terfi aracı olarak görülmektedir. Erlerin kanuni istihkakları verilmemekte, denetlemeler için depolara yığılmaktadır. Denetleme günü dağıtılan yeni elbiselerin hemen sonra toplandığını, normal zamanlarda bir çok erin yırtık elbiseler, tabanı parçalanmış ayakkabılar ve eski teçhizatla dolaştığını her kıtada görebilirsiniz.

Askerlerin hor görülmesinin de derecesini izah etmek güçtür. Subayların aralarında erlerden «balta, kıro» gibi sıfatlarla söz etmeleri onları bir sürü olarak gördüklerini göstermiyor mu? «Kahraman, şanlı mehmetçik» övgüleri

sadece nutuklarda kalmaktadır. Halkımız, bağımsızlığına düşkün yiğit bir halktır. Hürriyet uğruna, zulme ve sömürüye karşı defalarca ayaklanarak bunu göstermiştir. Ama, faşistlerin sandığı gibi hiç bir zaman sürü olmamıştır. Halkımız ne kadar fedakâr ve kahraman olduğunu, özgürlüğüne ne kadar tutkun olduğunu bir kere daha ispatlayacaktır.

Hakim sınıflar devamlı olarak «imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitleyiz» aldatmacasını yaymaya çalışıyorlar. Bunun koruyucusu olarak da orduyu gösteriyorlar. Ama bir ara yaptıkları gibi Ankara Gençlik parkına «KÖPEK VE ER GİREMEZ» diye levha asmaktan utanmıyorlar. Yine halen, Ankarada Kızılay, İstanbulda Beyoğlu gibi büyük şehirlerde belli semtler, burjuvazinin bulunduğu yerler; her çeşit araçta 1. mevkiler askerlere yasak olan yerlerdir. Bunlar, hakim sınıfların çıkarlarına muhafız olarak kullanmaya çalıştıkları askerlere hangi gözle baktıklarını göstermiyor mu? Bir garnizonda araziyi sürmek için erlerin sabana koşulduğunu da gördük. Yine bir garnizonda yemeğin kurtlu olmasının bildirilmesi üzerine gelen generalle doktorun bir kaşık dahi almadan vardıkları sonuç şudur: «KURTLU AMA ERLER YİYEBİLİR» ve yemek erlere yedirilmiştir. Bu örnekler her kıtadan yüzlerce verilebilir. Saydıklarımız, hakim sınıfların gizlemek için gösterdiği çabalara rağmen orduda askerlerin nasıl aşağılandıklarına, hor görüldüklerine sadece bir kaç örnektir.

Askerler ordu içinde ayni zamanda **yoğun bir ideolojik baskı altındadır.** Daha askere geldikleri ilk günden itibaren ırkçı ve gerici propagandaya maruz bırakılmaktadırlar. Giderek işçi ve köylü oldukları unutturulmaya çalışılmaktadır. Üzerleri devamlı olarak aranmakta, bir kitabın bulunmasına tahammül edilmemektedir. Tabii seks kitapları ve gerici yayınlar hariç. Birliklerin büyük kısmında Yeni Ortam, Yeni Gün, Cumhuriyet gibi gazetelerin girmesi yasakken Tercüman, Saklambaç gibileri tavsiye edilmektedir. Halkımızın demokratik özlemlerini dile getiren sıkıyönetimin kapattığı İşçi-Köylü gazetesininse okunması kesinlikle yasaklanmıştı. Gizli emirlerle askerler üzerinde sık sık üst araması yapılıyordu. Gece derslerinde sosyal konuların işlenmesi de tam bir gerici propaganda şeklinde yürütülmektedir. Devrimci ve yurtsever fikirler, kıpırtısı görülse şid-

detle ezilirken, nurculuk, süleymancılık gibi gerici akımlar yaygın bir haldedir. Bunlara göz yumulmakta, teşvik edilmektedir.

Kürt ve Alevi erler milliyet ve inançları yüzünden baskı altında tutulmakta hor görülmektedirler. Kürt askerlerin ana dillerini konuşmalarına tahammül edilmemekte, devamlı olarak Türk oldukları telkin edilmektedir. Kürt olmaları bazan dövülmeleri için yeterli olabilmektedir. Erzincan eğitim merkezinde yemekhaneye 1000'e yakın acemi er toplanmış, içeri giren elleri coplu 8-10 tane çavuş «Kürt olanlar ayağa kalksın» dedikten sonra ortaya çıkan Kürt erlere saldırarak dövmüşlerdir. Dayak atarken söyledikleri şudur: «Ulan sen Kürt değil Türksün. Bir daha Kürt sözünü duymayayım.» Ordudaki ırkçı ve gerici propagandanın amaçlarından birisi de Kürtlerin eritilmesi, milli bilinçlerinin yokedilmesidir.

Nasıl burjuvazi her şeye kâr açısından bakıyorsa, **ordu içinde erler de ticaret metaı olarak görülmektedir.** Bu durum eğitim merkezlerinde aşırı ölçülere vardırılmıştır. Bir birlikte suların uzun süre kesilmesinden istifadeyle, şehirden getirilen suyun şişelenip erlere parayla satıldığı da olmuştur. Bu konuda sık sık gelen emirlerin de gösterdiği gibi, erlerin parasının yenmesi, üzerlerinde fazla para bulundurmaları yasaklanarak, toplanan paralar işletilip kârların işletenler arasında bölünmesi gibi olaylar da sık sık cereyan etmektedir. Bölüklerin çay ocakları ve kantinleri, yolsuzlukları önlemek gerekçesiyle kapatılıp tek elde toplanmıştır. Hiç uğraşmadan elde edilen tatlı kârlar, erlerin en tabii ihtiyaçları ihmal edilirken ordu evlerinin, general odalarının lüksleştirilmesi gibi yerlerde kullanılmaktadır.

Nasıl, halkımız yoksulluk, işsizlik ve açlığa mahkûm edilmişken para babaları, ağalar, beyler, paşalar refah içinde yüzüyorsa; onların çocukları da askerlikte kayırılmakta, tayin, dağıtım, izin kullanma, görev alma gibi konularda imtiyazlı muameleye tabi tutulmaktadır. Büyük şehirlerdeki karargâhların, ordu evlerinin nasıl imtiyazlı tayin yerleri olduğunu bilmeyen yoktur. Daha geçenlerde gazetelerde «General Musa Öğünün, Ferit Melenin yakınlarının, Brüksele, NATO karargâhına nasıl tayin edildiklerini» okumadık mı? Genel Kurmay Başkanlığı «hiç bir er dağıtımda ayrıcalıklı muameleye tabi olmayacak» diye emirler yayınlamakta.

Fakat hemen arkasından eğitim merkezlerine imtiyazlı erlerin listeleri gelmekte, isim isim gidecekleri birlikler bildirilmektedir. Yine bir çok birliklerde, askerlerin kanuni hakları olan izinleri parayla satılmakta, bunlar ortaya çıktığında yapanlar sadece tayin edilip olay kapatılmaktadır.

Bütün bu baskılara karşı **askerlerin hiç bir demokratik hakları yoktur.** Kanunlar üstlere o kadar geniş haklar tanımıştır ki, bu yetkilerin daha ağır baskılar için kullanılacağından çekinen askerler, uygulamada şikâyet hakkını kullanamamaktadır. Askerlerin toplanma, gösteri, dernek kurma, v.b. hiç bir hakları olmadığı gibi, buna girişenler için Askeri Ceza Kanununda en ağır cezalar yer almaktadır.

Bu durumda askerlerin teskere gününü bir kurtuluş günü saymalarına nasıl şaşılabilir? Yine baskılar karşısında çaresiz kalan erler haklı olarak isyan etmektedirler. Son yıllarda bir çok garnizonda baskı, dayak ve angaryaya karşı isyanlar olmuştur. Sadece benim bildiklerim: Kartal Maltepe'de bir bölüğün, cephaneliği basıp mermileri de alarak Kaplankaya sırtlarına çıkması; ayni şekilde Bitliste ve Vanda jandarma birliklerinin isyanı, Gaziantepte tutuklu erlerin ayaklanmalarıdır.

Yukarıda anlattığımız, orduda askerler üzerinde yürütülen baskılar, bütün halkımıza karşı uygulanan zulüm ve baskıların bir parçasıdır. 12 Martla gelen faşist askeri diktatörlük nasıl halkımız üzerindeki baskıları şiddetlendirmişse, ayni şekilde ordu içindeki baskıları da arttırmıştır. İşte faşist askeri diktatörlük vardır derken bunları anlatmak istedim.

Bütün bu baskılara ordu içinde bulunduğumuz sürece karşı çıktığımız ve uygulamadığımız gibi, bugün de sevgili yurdumuz Türkiye üzerinde eli kanlı faşist askeri diktatörlüğün hüküm sürdüğü gerçeğini belirtmeyi bir yurtseverlik görevi sayıyoruz. Faşizmin hiç bir tehdidi, cezası bizi bu gerçeği açıklamaktan alıkoyamaz.

İddianamede yer alan, katıldığım dilekçeleri ve hakaret sayılan gerçekleri aynen tekrar ediyorum.

Günnur Ünverdi'nin Sorgusu:

Ben Türkiye'de faşizmin tezgahlandığı bir dönemde, hakim sınıfların muhafızlığını meslek edinen orduya subay yetiştiren Kara Harp okulunda iki seneye yakın bir süre okudum. Burada, bir yandan öğrenciler disiplin cezasına çarptırılma ve «sicile işleme» tehditleriyle ağır baskılar altında tutulurken; bir yandan da ideolojik bakımdan baskı altında tutulmaya çalışılır. Bu baskılar, 12 Mart 1971'den sonra daha da arttı. Öğrencilerin okul kitaplığındaki, çoğu askeri konulara ait kitaplardan başka kitap okumaları ve okula gazete, dergi, kitap ve benzeri şeyler sokmaları yasaklandı. Üniversitelerden getirtilen öğretim üyeleri, en gerici olanlar arasından seçildiler. Öğrencilerin hafta sonu tatilinde üniversitelere, yurtlara gitmeleri ve üniversitede okuyan arkadaşlarını ziyaret etmeleri yasaklandı. Bu tatillerde öğrenciler, devamlı olarak göz hapsinde tutuluyor. en ufak bir hareketi görevli memurlar tarafında okula rapor ediliyordu. Neticede, bu şüpheli görülen öğrenci, aylar süren hapis cezalarına çarptırılıyordu. Derken bu cezalar da yeterli görülmeyerek devrimci ve yurtsever öğrenciler okuldan atılmaya başlandı. Böylece diğer öğrencilere gözdağı verilmek ve sindirilmek istendi. Bir devreden 20'ye yakın öğrenci sudan nedenlerle okuldan çıkarıldı. Okul idaresi hiç bir sebep göstermeden beni de okuldan attı.

Kuleli Askeri Lisesinden Harp okuluna gelen öğrencilerden 30 kadarı, daha öğrenime başlamadan, sözde «subay olacak yetenekte görülmedikleri» için okuldan çıkarıldılar. Bu öğrencilerde gerçekte olmayan «yetenek», hakim sınıflara uşaklık etme yeteneğiydi. Ama onlarda buna karşılık, halkın ezilmesine karşı çıkmak, halkla bütünleşmek, halktan biri olmak azim ve çabası vardı. Hava ve Deniz Harp okulunda okuyan ilerici öğrencilerin başına da aynı şey geldi. Hava harp okulunda bir dönemdeki öğrencilerin hemen hepsi okuldan atıldılar.

FAŞİZM, sadece Hitler Almanya'sında, Mussolini İtalya'sında hüküm sürmemiştir. Bugün de pekçok yarı-sömürge ülkelerde, emperyalizmin ve onun yerli uşaklarının terörcü diktatörlükleri vardır. Bu düzenin ismi FAŞİZM'dir. Yıllar süren hapis cezaları vermekle bu gerçek gizlenemez.

İşsizlikten, pahalılıktan canına tak diyenler her geçen gün daha iyi anlıyorlar FAŞİZM'in ne olduğunu. Ücretine üç beş kuruş zam isteyen, bunun için grev yapan TOFAŞ'ın işçileri, patronun lokavtıyla karşılaştıklarında daha iyi anlıyorlar faşizmin kimlerin düzeni olduğunu. Grevleri «milli güvenlik açısından sakıncalı» görülerek Bakanlar Kurulunca devamlı ertelenen petrol işçilerine, faşizmi, bundan iyi hangi olay anlatabilirdi?

22 Kasım 1973

İŞKENCE HALKIN MÜCADELESİNİ DURDURAMAZ

«İşkence ve zulüm yeryüzündeki en aşağılık suçlardan biridir.»
«Aslında işkence, bir avuçluk faşist çetenin aczini ve gitikçe batağa gömüldüğünü gösteriyor, başka bir şeyi değil.»

Ferit İlsever'in Sorgusu:

İŞKENCE YAPAN ZALİMLER, BUNA EMİR VERENLER VE İŞKENCELERE GÖZ YUMANLAR YARIN MUTLAKA HALKIN ADALETİ ÖNÜNDE HESAP VERECEKLERDİR

Mahkemede, bize MİT işkencehanelerinde en vahşice işkenceler yapıldığını belirttiğimiz ve cezaevlerinde her türlü dayak, baskı ve hakarete maruz kaldığımızı açıkladığımız için bu dava açıldı. Bize yapılan işkence ve baskıları anlatmakla, dava ile ilgisi olmayan sözler söylediğimiz, savunma hududunu aştığımız, «devletin manevi şahsiyetine» ve «müesseselerine» hakaret ettiğimiz, bunları aşağıladığımız iddia ediliyor. Ve bunu hakaret kastıyle yaptığımız söyleniyor.

Sıkıyönetim komutanlığının ve savcıların telaşının nedenini çok iyi anlıyoruz. Bunu ilerde açıklayacağım.

Biz mahkemede TİİKP davasının MİT işkencehanelerinde ve sanıklara günlerce yapılan işkenceler sonunda hazırlandığını, hakimlerin, savcıların da bundan haberdar olduklarını söyledik. Bu sözler gerçeği ifade etmektedir ve davanın nasıl hazırlandığını gösterdiği için de dava ile çok

yakından ilgilidir. Sanıkların hemen hepsinin ifadesi işkence ve baskıyla alındı ve savcılar bu ifadelere dayanarak iddianamelerini hazırladılar. Hepimiz için ağır hapis cezaları istediler. Bizim, savunma hakkımızın bir parçası olarak, bu ifadelerin alınış tarzı üzerinde durmamızdan, gördüğümüz işkenceleri anlatmamızdan daha tabii ne olabilir? Savcıların hakaret kastıyla söylediğimizi iddia ettikleri sözleri biz bu amaçla, gerçekleri açıklamak ve kendimizi savunmak amacıyla sarfettik.

TİİKP Davasının nasıl inşa edildiğini bilmek, sözlerimizin davayla, savunma hakkımızla ne kadar ilgili olduğunu anlamaya yeter.

TİİKP Davası Genel Kurmay Başkanlığına bağlı Kontr-Gerilla teşkilatının MİT ve Siyasi Polis'le işbirliği halinde ve özel işkence yuvalarında yapılan sorgularla hazırlandı. Bütün devrimcilere olduğu gibi, bizlere de buralarda en vahşi işkenceler yapıldı. Bu davanın 230 tutuklu sanığından en az 150'si çeşitli işkencelere maruz kaldılar. Diğerleri ise, polisin maddi ve manevi baskısı altında tutuldular. Dövüldüler, tehdit ve hakarete uğradılar. Aradan bir, bir buçuk sene gibi uzun bir zaman geçtiği halde, vücudunda hala işkence izlerini taşıyan arkadaşlarımız var. Savunmamızda işkence gören ve bunun izlerini taşıyan arkadaşlarımızı açıklayacağız.

1972 yılı içinde, çeşitli şehirlerde MİT mensuplarınca yakalanarak, Emniyet Müdürlüklerinde ve götürüldüğümüz işkence yuvalarında göz altına alındık. Küfür, tehdit ve dayakla götürüldüğümüz bu yerlerde diafon veya teypten yapılan işkence yayını altında, manyetolu telefon, telerink cihazı gibi aletlerden, veya şehir cereyanından elde edilen elektrik şoku, falaka, copla döğme, kadınlara cinsel organlarından, erkeklere makattan cop veya elektrikli cop sokma, tutukluyu asarak coplama, tırnaklarını yakma, kum torbasıyla dövme, ağızdan pompa ile hava verme, vücudun çeşitli yerlerinde sigara söndürme gibi işkencelere maruz kaldık. Bu işkenceleri uzun uzun anlatmayacağım. Ancak bütün dünyanın nefretine yol açan bu zulüm çarkından burada bulunan sanıkların büyük bir kısmının geçtiğini bilmenizi isterim. Tutuklulara özel cihazlarla işkence yapıldığını yalnız biz söylemiyoruz. Emniyette yüksek kademelerde görevler yapmış olup, halen tutuklu olan Muzaffer

Yılmaz, İstanbul Emniyet Müdürlüğünde işkence için özel ekip ve aletlerin bulunduğunu açıkladı. Hatta işkenceler o kadar açığa çıktı ki, Ferit Melen ve Faik Türün bile bu olayların bir kısmını kabul etmek zorunda kaldılar. Ferit Melen 31. 1. 1973 günü Senato'da şöyle dedi: «Bazı yerlerde ufak tefek şeyler olur. Dünyanın her yerinde polis bir şeyler yapar.» Faik Türün ise, işkence iddialarının tabanlara vurulan bir kaç sopa darbesinden ibaret olduğunu söyleyerek gerçeğin bir kısmını itiraf etmek zorunda kaldı.

Yurtseverlere, devrimcilere, komünistlere en ağır zulüm uygulayan bu işkenceciler kimlerdir? Götürüldüğümüz işkence mahzenlerinde gözlerimiz açılır açılmaz duyduğumuz ilk söz şu oldu: «Burası Genel Kurmay'a bağlı bir Kontr-Gerilla üssüdür. Burada kanun, adalet, anayasa, babayasa yoktur. Ya istediğimiz gibi ifade verirsin, ya da senin canının bizim için bir önemi yoktur, öldürüp bir kenara atarız. Veya kaçarken vuruldu deriz». Bizzat işkenceciler tarafından belirtildiği gibi Genel Kurmay'a doğrudan doğruya bağlı olan, Kont-Gerilla denen bu işkence şebekesi, 12 Mart faşist darbesinden sonra, ilerici, komünist teşkilatları takip ve yoketmek amacıyla kuruldu. Bu şebeke, MİT içindeki Amerikan emperyalizmine en sadık, faşist generaller çetesinin en güvendiği, sadist ruhlu halk düşmanlarından meydana getirildi. Bunlar faşist generaller çetesi tarafından bol paralarla beslendiler. Napoli'de NATO Savunma Koleji'nde Amerikalı uzmanlar ve Türkiye'ye azılı Amerikan uşağı Çan Kay-şek'in gönderdiği, köylü savaşını bastırmak için yetiştirilmiş Kontr-Gerilla uzmanları tarafından eğitildiler. Aynen, ezilen halkların devrimci mücadelesini bastırmak amacıyla Amerikalı general Westmoreland'ın Kontr-Gerilla harp okulunda yetiştirdiği goriller gibi. Le Monde gazetesi bu kontr-gerilla teşkilatının İstanbul'da 3. Kolordu Komutanı Korgeneral Fikret Göknar tarafından kurulduğunu yazdı.

Türkiye'de halkımızın ihtilalci mücadelesini bastırmak için kontr-gerilla teşkilatları kuran faşist diktatörlük, aynı zamanda yurt dışındaki Türkiye'li ihtilalcileri takip ve yoketmek için de katiller yetiştiriyor. CIA, Alman, İsrail ve gerici Arap Hükümetlerinin gizli polisi ile işbirliği yapıyor. Yoldaşlarımızı katletmek için kahpe tuzaklar kuruyor. Son olarak üç ay kadar önce, Lübnan gericilerinin Filistin fe-

dailerine saldırısını fırsat bilen MİT ve CİA böyle bir tuzakla, aralarında Bora Gözen ve Ali Galip yoldaşlarımızın da bulunduğu ihtilalcileri katletti. Bu gözü dönmüş caniler, başta Ömer Özerturgut olmak üzere yurt dışındaki yoldaşlarımızı öldüreceklerini her fırsatta söylüyorlar. Yine MİT, bu gerici gizli teşkilatlarla işbirliğinin yanısıra İran'lı ve Arap devrimci kardeşlerimizi de takip ediyor. İran'lı yurtseverleri Şah'ın işkence ve cinayet şebekesi SAVAK'a teslim ederek kurşuna dizdirtiyor.

Biz işkenceci kasapları ve bazı elebaşılarını tanıyoruz. Onların isimleri halkımızın hafızasına unutulmayacak bir şekilde yazıldı. İşkence şebekesi ne kadar gizlerse gizlesin yerlerini ve kimliklerini saklayamaz. Mahkemenizin işkence konusundaki ihbarlarımız üzerine soruşturma açılması için gerekli teşebbüslerde bulunacağı dileğiyle TİİKP davası sanıklarına işkence yapılan yerleri ve bazı işkencecilerin isimlerini açıklamak istiyorum.

Ankara, İstanbul, İzmir ve Diyarbakır'da şu MİT ve polis merkezlerinde işkence yapılıyor.

Ankara:

1. Keçikıran tepedeki Askeri Radyoevi (Burada özellikle asker ve subaylara işkence yapılıyor.)
2. Ankara Emniyet Müdürlüğü altıncı kat
3. MİT, Ankara Bölge Teşkilatı Başkanlığı. Güvercinlik Komando Alayı
4. Bahçelievler Dördüncü Cadde No: 20'deki MİT Sorgulama Merkezi
5. Mamak 28. Tümen'deki MİT işkencehanesi

İstanbul:

1. MİT İstanbul Bölge Başkanlığı Sorgu Yeri: Erenköy, Etemefendi Cad. Hünkâr Sok. No: 8'deki villa (Çevreye akıl hastanesi olarak tanıtılıyor.)
2. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Birinci Şubesinin Sirkeci'de Sansaryan Hanındaki eski yeri
3. İstanbul Emniyet Müdürlüğünün Gayrettepedeki yeni binasının ikinci katı
4. Harbiye Merkez Komutanlığındaki yeni yapı.

İzmir:

1. Kemer Karakolu arkasında Atlı Polis Ahırları
2. İzmir Emniyet Müdürlüğü Birinci Şube'de İstihbarat Dairesi

3. Hilâl'de Sıkı Yönetim Gözaltı Merkezinde tutukluların bulunduğu bodrumların üstündeki odalar.

Diyarbakır:

1. Eski Tutukevindeki Merkez İnzibat Şubesi
2. Diyarbakır Narkotik Bürosu
3. Eski Tutukevi civarında İkinci Tabur
4. Vilayet Konağında Emniyet Birinci Şube
5. TRT yakınındaki MİT Merkezi.

TİİKP Davası sanıkları halktan gizlenerek götürüldükleri bu yerlerde günlerce işkenceye uğradılar. Buralarda işkence sırasında tesbit edebildiğimiz bazı işkenceciler şunlardır:

Ankara'da: Ankara Merkez Komutanı Tevfik Türüng, Merkez Komutanlığı İstihbarat Subayı Tank Albay Yaşar Savaş, Merkez Komutanlığı Harekât Subayı Albay Orhan Sümer, Piyade Üsteğmen Yusuf Emre Çağla. Birinci Şube Başkomiserlerinden MİT mensubu Ümit Erdal.

İstanbul'da: Emniyet Birinci Şube Müdürü Şükrü Balcı, İstanbul Birinci Şube Komiserlerinden Fahrettin Benli, Birinci Şube Komiserlerinden Kemal Eyüpoğlu, yine Birinci Şube'den Polis Memuru Mehmet Şirin, işkencelere nezaret eden İstanbul eski Emniyet Müdürü Nihat Aslantürk, Tümgeneral Memduh Ünlütürk.

İzmir'de: Birinci Şube Müdürü İlhan Naymanlar, Birinci Şube Komiseri İbrahim Şenözlüler, Polis Memurları Erkan Dinçtürk, Hilmi Can, Yaşar, Yümnü, Mehmet. İşkencelerden haberdar olanlar; Adli Müşavir Deniz Hakim Yarbay Remzi Özkömür, Sıkı Yönetim Harekât Şubesi Başkanı Deniz Güverte Albayı Haluk Zenger.

Tunceli'de: Emniyet Müdürü Salih Suphi Saldır.

Askeri Savcılar işkencenin sözünü bile ettirmezken, faşist diktatörlüğün gözü o kadar dönmüştür ki, MİT işkencecileri yurtseverlere ve komünistlere yaptıkları işkence ve zulümle yetinmiyorlar. Bazı arkadaşlarımızın aileleri bile gözaltına alındı, baskı ve hakarete uğradılar.

Faşist diktatörlük sadece biz devrimcilere ve ailelerimize değil, bütün halkımıza düşmanlık güdüyor. Onlar bize uyguladıkları işkence ve zorbalıkları hergün halkımıza uyguluyorlar. Diyarbakır ve Söke'de partimize yardımından ve ilgisinden şüphelendikleri köylülere ve öğrencilere işkence ettiler. Buralarda köyleri jandarma ve komandolar-

la işgal ettiler, köylüler üzerinde kitle terörü uyguladılar. İstanbul'da yine aynı sebeple yüzlerce işçiyi gözaltına aldılar, işkence ettiler, işten attırıp açlığa mahkum ettiler. Fabrika, okul ve semtlere komando birlikleriyle saldırdılar. İşçi sınıfımıza, gençliğe kitle halinde zulüm ettiler. Üç yurtsever gencin idamını protesto için İhtilalci Gençlik Birliği'nin İstanbul üniversitelerinde gerçekleştirdiği boykot sırasında üniversite ve yurtlardan gelişigüzel toplanan yüzlerce genç falakadan geçirildi. Doğu'da Kürt köylülerine yapılan zulüm ve işkenceleri arkadaşlar anlattılar. Bütün bunlar, halkımızın hergün karşılaştığı yüzlerce zorbalıktan sadece birkaç örnek.

İddianame, işkence gördüğümüzü söylemekle «devletin manevi şahsiyetine» ve «müesseselerine» hakaret ettiğimizi, bunları aşağıladığımızı yazıyor. Savcılar, «devletin ve müesseselerinin manevi şahsiyet ve itibarının aşağılandığından» sözederlerken, MİT işkenceleri altında can veren Hıdır Altınay ve Vedat Gevrek'i, daha dün işkenceden sakat kaldığını bütün gazetelerin yazdığı Mehmet SERİM ve daha nicelerini, intihara teşebbüs eden yurtseverleri, faşizmin kurbanı olan İbrahim KAYPAKKAYA'yı, Doğu'da hergün işkenceden geçirilen Kürt köylülerini, faşist zulüm altında ezilen yoksul halkımızı hiç düşünmediler mi? Evet, burjuvazi ve toprak ağalarının zulüm devleti hergün biraz daha aşağılanıyor. Ama bu aşağılanma bize işkence uyguladığını söylediğimizden dolayı değil, onun işkenceci, zalim bir devlet olmasından, faşist diktatörlük olmasındandır. Çünkü işkence ve zulüm yeryüzündeki en aşağılık suçlardan biridir.

Savcılar, «MİT'te yapılan kanlı işkenceleri» açıklamamızı, «tevcih edildiği kuruluşlara karşı mevcut bulunan ve beslenen itibar, hürmet ve emniyet hissini aşağılayıcı ve yok edici vasıfta» bulmaktadırlar. Yani peşinen, halkımızın, zulüm yapan devlet kuruluşlarına itibar, hürmet ve emniyet hisleriyle dolu olduğunu iddia ediyorlar. Gerçekte halkımızın hissettiği bunun tam tersidir. Bugün karakollarda, ikinci şubede halkımıza, MİT ve Siyasi Polis'te yurtseverlere ve komünistlere yapılan zulüm ve işkenceleri herkes biliyor. Son günlerde Konya'da, Adana'da karakollardaki işkencelerle öldürülenleri hatırlayınız. Halkımızın birçok yerde işkence ve zulüm yuvası karakolları basıp,

yıkıp yakması onlara karşı beslediği itibar ve hürmet hislerinden mi doğuyor? Hayır, halkımızın zulme karşı yüzyıllardır duyduğu nefretten. Nasıl anlatıyor halkımız karakolları türküsünde;

Karakoldan çıktım yan basa basa,
Ciğerim koptu, kan kusa kusa.

TİİKP davasında 10 Ocak 1973 tarihli mahkemeyi red dilekçemizde şöyle demiştik: «İşkence ve baskıların hakimlerle ilgili olmadığı iddia edilemez. Çünkü kendileri bu yollarla inşa edildiklerini bildikleri ve bu şartlar altında görülen bir davaya bakmaktadırlar», «red talebinde bulunduğumuz hakimlerin sözü geçen işkence ve baskılardan habersiz bulundukları da ileri sürülemez». Yine 8 Mayıs 1973 tarihli red dilekçemizde ise şunu belirttik: «mahkemeniz bu tutumuyla faşist diktatörlüğün işkenceleri örtbas etme çabalarına yardımcı olmaktadır».

Savcılar bu sözlerimizle de «mahkemenin huzuren şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz ve hakaret» ettiğimizi iddia ediyorlar.

Gördüğünüz gibi biz mahkemeyi red dilekçelerimizde öncelikle heyetin işkencelerden haberdar olduğunu belirtmişiz. Savcılar bunu mahkemeye karşı hakaret olarak telakki ediyorlar. Mahkeme heyetinin ve savcıların sağır sultanın bile duyduğu işkencelerden habersiz görünmelerini hayretle karşıladık. Bir an için MİT işkencehanelerinden sakat veya yarı sakat olarak tutuklanmak için huzurlarına getirilen işkence görmüş sanıkları unuttuklarını kabul edelim. Onlar gazete de mi okumuyorlar? CHP Genel Sekreter Yardımcısı Ferda Güley'in 24. 6. 1973'de Bolu'da söylediği ve gazetelerde yer alan şu sözlerini okumadılar mı? «Anayasanın tatbikata bakarak değiştirilmesi gereken bir maddesi vardır: İşkenceyi yasaklayan maddesi. Ben bu konuda dolambaçlı bir dil kullanmadan daha açık konuşacağım. 12 Mart 1971 gerileme rejiminde, suçları ne olursa olsun kadın, erkek, genç, ihtiyar sayısı kolay söylenemeyecek vatandaşlara Anayasa'nın hukuk devleti olduğumuzu beyan etmesine ve işkenceyi âmir hüküm olarak yasaklamasına rağmen en kaba ve insafsız ölçü ve usuller içinde işkence yapıldığı meydandaki vakalar muvacehesinde artık iddia değil bir gerçektir». Hakimler Dünya Kiliseler Birliğinin, Uluslararası Af Örgütünün ve Uluslararası Hukuk-

çular Komisyonunun Türkiye'deki işkenceler hakkında hazırladıkları raporlardan, Avrupa Konseyi'nde, İngiliz Parlamentosunda yapılan suçlamalardan da mı habersizdirler? Bunlar sadece bir kaç örnek. Gün geçmiyor ki, gazetelerde bu konuda herhangi bir haber yayınlanmasın.

Biz bütün bunlardan ve sekiz aylık TİİKP davası duruşmalarından hakimlerin ve savcıların işkencelerden haberdar olduklarını ve bunları örtbas etmeye çalıştıklarını biliyoruz. Sorgular sırasında mahkemeye verilen dilekçelerde 150 arkadaşımız burada belirttiğim isim ve adresleri vererek, şahit göstererek işkence gördüklerini söylediler. İşkence izlerinin tesbitini ve bu konuda soruşturma açılmasını istediler. Mahkeme heyeti bu isteklerimizi dikkate almadı ve hiçbir teşebbüste bulunmadı. Bütün bunlar, mahkemenin işkenceleri bildiğini ve bu konuda herhangi bir işlem yapmayarak faşist diktatörlüğün işkenceleri örtbas etme çabalarına alet olduğunu göstermektedir. Kaldı ki, hakimler ve savcılar işkenceleri meşru da görmektedirler. 8 Şubat 1973 tarihli celsede Sami Pirençek'in: «Savcı Cahit Atay, işkence doğruyu söyletir dedi. Bu yanlıştır. Doğruyu söyletmez.» şeklindeki sözlerine duruşma yargıcı Binbaşı Tahsin Özer şu cevabı verdi: «O sizin zati kanaatiniz.» Demek ki Tahsin Özer, arkadaşımızla aynı kanaatte değil. Demek o, savcı Cahit Atay'la beraber işkencenin doğruyu söyletebileceği fikrinde. Yani işkence, tutukluya doğruyu söyletmek için hoş görülmesi gereken meşru bir vasıtadır. Aynı Tahsin Özer, işkence olayları içinde öyle pişmiş, halkın acılarına, ızdıraplarına karşı vicdanında öyle bir duvar örmüştür ki, bir arkadaşın kendisine yapılan işkenceleri anlatmasını yarıda keserek «işkence konusundaki dilekçelerinizi deşarj olmanız bakımından aldık» diyebilmektedir. Biz açlık, sefalet ve zulüm altında inleyen yoksul bir halkın evlatlarıyız. Bu bakımdan bize yapılan işkenceleri anlatarak deşarj olmaya ihtiyacımız yok. Bunu Tahsin Özer de herhalde çok iyi anlamıştır. İstanbul Sıkı Yönetim Komutanlığında görevli hakim Akdemir Akmut, bir duruşmada işkencenin doğruyu söyletmek için mi, yoksa hiç bir zaman işlemedikleri suçları sanıklara itiraf ettirmek için mi yapıldığını tesbit etmenin imkansız olduğunu söylemişti. Ne yazık ki, bizim hakimimiz bu kadar açık sözlü değil!

TİİKP davasının sanıklarından bir kısmı sorgularında savcılar tarafından tekrar MİT'e gönderilmekle tehdit edildiler. Arkadaşlarımız cezaevlerinden alınıp tekrar MİT'e, işkenceye götürüldüklerinde, savcıların hazırladıkları soru kağıtlarını önlerinde buldular. Aynı savcılar iddianamelerinde MİT işkencelerini örtbas edebilmek için birçok arkadaşımızın gözaltına alınma tarihlerini iki günle onbeş gün arasında geç yazdılar. Sorgularımız sırasında bu durumu da mahkemeye bildirdik. Ayrıca 9 Mart 1973 tarihli celsede 23 arkadaşımız gözaltına alınma tarihini düzelttiler.

TİİKP davasının nasıl hazırlandığını gösteren örneklerden biri de Diyarbakır Askeri Savcısı Sabahattin Ar ve İstanbul Askeri Savcılarından Nevzat Çizmeci'nin tutumlarıdır. Bunlar ifadelerimizi MİT işkencecilerinin ve polislerin yanında, tekrar MİT'e yollamak tehditi altında aldılar.

İşte böyle! Halkımız ekmeğe ve suya ne kadar muhtaçsa, faşizm de işkenceye o kadar muhtaç. Sıkıyönetim mahkemeleri ve savcıları da faşist diktatörlüğün zulmünü gizlemekle görevlidirler. İstanbul ve Ankara Sıkıyönetim mahkemelerinin, Ankara, İstanbul ve Diyarbakır savcılarının yukarda belirttiğim tutumları da bunu göstermiyor mu? Hepsi de faşist diktatörlüğün işkence ve zulmünden haberdardır, bunları meşru görmektedirler ve örtbas etmeye çalışmaktadırlar. İşte biz bu şartlar altında, haklı isteklerimiz karşısında duvar olan 3 No'lu mahkeme heyetini yukarda belirttiğimiz gerekçelerle üç defa reddettik. Bu suç değildir, mahkemeye hakaret değildir. İşkenceleri örtbas etmeye çalışan bir mahkemenin tarafsız olamayacağını ve adil bir yargılama yapamayacağını belirtmek ve onu reddetmek bizim hakkımızdır. Biz mahkemenizin adil bir yargılama yapabilmek için savcıların hakaret saydıkları işkence ile ilgili sözlerimizin gerçek olup olmadığını araştırmasını, bu konuda soruşturma açılması için teşebbüse geçmesini dileriz.

Savcılar gördüğümüz işkencelerle ilgili bütün sözlerimizi suç saymışlar. «Kontr-Gerilla» demişiz, suç olmuş! «Bize işkence yapıldı» demişiz, suç olmuş! «MİT ve polis işkenceleri», «MİT işkencehaneleri», «MİT işkencecileri», «MİT işkencehanelerinde bizlere uygulanan zulüm» demişiz, suç olmuş! Sıkıyönetim Komutanlığının ve savcıların

yavuz hırsızlara yakışan bu telaşlarının, işgüzarlıklarının sebebi nedir? Yoksa yaraları olduğu için mi gocunmaktadırlar? İşkenceciler, elini kolunu sallaya sallaya dolaşırken, «MİT işkencecileri» dediğimiz için herbirimize altı sene hapis cezası vermekle, gözümüzü korkutacaklarını, işkenceleri örtbas edeceklerini mi zannediyorlar? «İşkence» demiyecektik te ne diyecektik? Bu davayla ilgili tahkikatı yürütene «savcı», adam asana «cellat» derler, işkence yapana da «işkenceci». Kendileri daha kibar bir isim biliyorlarsa söylesinler, bundan sonra onu kullanalım. MİT işkencecileri kontr-gerilla üslerini bize «ameliyathane», «eğitim odası», «talim yeri» olarak tanıtıyorlardı. Savcılar sözlerimizde suç bulduklarına göre, acaba, «kontr-gerilla», «MİT işkencehaneleri» yerine bu tabirleri mi kullanacağımızı bekliyorlardı? Biz isterdik ki, işkence sözünden bu kadar alınan savcılar, bize yapılan işkenceler hakkında da harekete geçsinler. Ama bunu yapamıyorlar. Çünkü onlar da bu kapkaranlık, meşum zulüm şebekesinin baskı ve kontrolu altında bulunuyorlar. Aslında işkence, bir avuçluk faşist çetenin aczini ve gittikçe batağa gömüldüğünü gösteriyor, başka bir şeyi değil.

Hakim sınıflar tarih boyunca halkın mücadelesini bastırmak için zulüm ve işkence uyguladılar. Kurtuluş savaşı yıllarında Bekirağa bölüğünde yüzlerce Kuvay-ı Milliyeci'ye ve işçi sınıfı ihtilalcilerine de işkence yapıldı. Daha 1920'lerden beri TKP'li yoldaşlara bizim de işkence gördüğümüz İstanbul'daki Sansaryan hanında ve Harbiye'de en ağır zulüm uygulandı. Bütün bu zulüm ve işkenceler halkımızın mücadelesini ve teşkilatlanmasını durduramadı. Bugün emperyalistler, Vietnam, Breziyla, Endonezya, İran, Yunanistan gibi sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde yurtseverlere ve ihtilalcilere işkence yapıyorlar. Ama bu işkenceler halkların mücadelesini durduramıyor. Vietnam ve Kamboçya halkı kesin zafere ulaşmak üzeredir. Brezilya ve Endonezya'da halkın silahlı mücadelesi hızla gelişiyor.

Biz, bugün burada bizlere yapılan işkencelerden söz ettiğimiz için yargılanıyoruz. Şuna inanıyoruz ki, yarın mutlaka işkence yapan zalimler, buna emir verenler, işkencelere göz yuman ve örtbas edenler halkın adaleti önünde hesap vereceklerdir. MİT işkencecileri sık sık soruyorlardı: «Siz iktidara gelseniz aynı işkenceleri bize yapmaya

cak mısınız sanki?» Faşistler zulüm ve işkencenin olmadığı bir dünyayı akıllarına bile getiremiyorlar. Biz emekçi halkımızın devrimci iktidarının her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldıracağına inanıyoruz. Bu yolda mücadele verdiğimiz için de şeref duyuyoruz. İşkenceci zalimler halka karşı en ağır suçlardan birini işlediler. Ama müsterih olsunlar, halkın adaleti onlara dahi işkence edilmesine izin vermeyecektir.

4 Ekim 1973

Raif Çakır'ın Sorgusu:

HALKIMIZIN ASLA UNUTAMAYACAĞI BİR İŞKENCECİBAŞI: TEVFİK TÜRÜNG

Tümgeneral Tevfik Türüng'ün faaliyetlerine bakarak faşist generaller çetesi ve faşist rejim hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Son günlerde Tevfik Türüng'ün mesai arkadaşlarından biri olan Albay O. S.'nin açıklamaları gazetelerde yer aldı. Bu açıklamaların bulunduğu gazetelerden bazılarını ilişikte mahkemenize sunuyorum.

Tümgeneral Tevfik Türüng Ankara'da yüzlerce tutukluya yapılan işkencelerin başında bulunmuştur. Yapılan bütün eziyet, zulüm ve işkencelerden doğrudan doğruya sorumludur. Kendisi tutukluların hücrelerine girerek onları copla bizzat dövmüştür. Bu davanın sanığı Nuri Çolakoğlu bunlardan biridir. Gene Alaattin Sevimli ve Oktay Cengizbay, Tevfik Türüng'ün yaptıklarını mahkemelerde açıklamışlardır. Tevfik Türüng 3 No'lu askeri tutukevinin idare odasında tutukluları bizzat coplamıştır. O, Kızıldere'de on devrimcinin öldürülmesinde komutan olarak bulunmuştur. Fatsa'da yüzlerce halka ve devrimciye bizzat işkence etmiş ve ettirmiştir. Bu işkencelerin derecesi hakkın-

da bir fikir vermek için avukat Şener Şadi'nin gazetelerde çıkan ifadesini ilişikte sunuyorum. Bu general yakalanan devrimcileri inzibatların karşısına dikip ağır küfür ve hakaretlere maruz bırakmıştır. O, bir devrimcinin yakalandığını duyar duymaz Orduevi'ndeki balolardan fırlayıp elinde cop hücrelere dalmıştır. Tevfik Türüng halkımızın asla unutmayacağı bir işkenceci başıdır.

Albay O. S.'nin açıklamaları ise şunlardır:

Tevfik Türüng karaborsacı bir yağ tüccarının polisçe el konan kaçak yağ yüklü kamyonunu bizzat gidip polisten kurtarmıştır. Tutulan zabıtları yok etmiştir. Karaborsacı, «paşa benim arkadaşımdır» demiştir.

General, Gümrük ve Tekel bakanlığından el konmuş kaçak malları alıp Ordu kantininde kendi hesabına sattırmıştır.

General, bölge komutanlığında yüz bin lira harcayarak özel bir daire yaptırmıştır. Parayı devlete ödetmiştir.

General, erleri çalıştırarak kendine «şahane» bir kotra yaptırmıştır. Bu kotranın resmi ilişiktedir.

Tevfik Türüng, yolsuzluklarına yardımcı olmayan subay ve assubayları sürdürmüş ve cezalandırmıştır.

Albay O. S. Tevfik Türüng'ün birçok firmayla işbirliği halinde olduğunu belirtiyor.

Tümgeneral Tevfik Türüng AP taraftarı general çetesinin mensubudur. Eski cumhurbaşkanı Cevdet Sunay ve eski genel kurmay başkanı Memduh Tağmaç'la işbirliği halinde çalışmıştır. Albay O. S.'nin belirttiğine göre Türüng, Sunay ve Tağmaç'la sık sık görüşmüş ve onlara doğrudan rapor vermiştir. Tevfik Türüng, yönettiği zulüm ve işkencenin karşılığı olarak devletten büyük paralar almıştır. Bizzat Sunay'dan iki yüz bin, Tağmaç'tan ise yüz elli bin lira aldığı gazetelerde yazıldı. Bu tesbit edilebilen miktardır. Bu paralar cumhurbaşkanlığı ve genel kurmak örtülü ödeneklerinden ödenmiştir. Halkımızın alın teri ve göz nuru gasbedilip işkencecilere zulümlerinin karşılığı olarak dağıtılıyor.

Türüng, Sunay ve Tağmaç'tan paraları, yanında çalışan işkencecilere dağıtmak üzere almıştır. Ama dağıtmayıp zimmetine geçirmiştir. Albay O. S. ganimetin paylaşılmasında çıkan bu anlaşmazlık yüzünden olup bitenleri açıklamaktadır. Gazete haberinde O. S. gibi mükafattan mah-

rum kalan beş-on subay ve assubayın adları da açıklanıyor.

Biz de O. S. adında bir albay tanıyoruz. Ankara'da tutuklanıp işkence gören bütün sanıkların karşısına çıkan, işkence yapan hakaret eden bu şahıs albay **Orhan Sümer'**. dir. Kendisi Merkez komutanlığı harekat subayıdır.

Gazeteler Tevfik Türüng'ün Sunay ve Tağmaç'tan paraları adamlarına «üstün hizmet» mükafatı dağıtmak üzere aldığını yazıyor. Hangi üstün hizmet? En gaddar işkenceler mi üstün hizmet? Elleri bağlı genç kadınlara hayasız işkenceler yapmak mı üstün hizmet? Halka kurşun yağdırmak mı üstün hizmet? Faşizm, işkencecilere «üstün hizmet» mükafatı veriyor.

Tevfik Türüng adamlarından «kokteyl vereceğim» diye de para toplayıp zimmetine geçirmiştir. Ne kokteyli? Zalimler neyi kutlamak için kokteyl yapıyorlar? Neyin şerefine kadeh kaldıracaklar? Döktükleri kanın, aldıkları ahın şerefine mi? İşkence ve zulmü işkence paralarıyla kutluyorlar. İşte faşizmin iğrenç sefalet tablosu budur!

Düşünelim ki Tevfik Türüng faşist generaller çetesinin ikinci sınıf bir üyesidir. Ya birinci sınıf olanların vurgunları. Ya Türüng'lere mükafat dağıtanların yaptıkları, ya gazete sayfaların geçmeyenler, «örtülü» kalanlar!

Tümgeneral Tevfik Türüng, Albay O. S.'nin dilekçesi üzerine Merkez komutanlığından Genel Kurmay Piyade Dairesi başkanlığına tayin edilmiştir. Faşist rejimde Tevfik Türüng'ün yaptıkları suç sayılmıyor. Rejimin tabiatı budur.

Tevfik Türüng, 12 Mart faşist darbesini yapanların bir temsilcisidir. Faşistler, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerinin hizmetindedirler. Amerikan emperyalistleriyle, işbrlikçi para babalarıyla ortaktırlar. Halkımızın sömürülmesinden pay almaktadırlar. İşbirlikçi büyük burjuva sınıfına mensupturlar. Onların «üstün hizmet» dedikleri, cinayet ve işkencedir. Onların vatanı cepleridir. Onların «memleket menfaati» dedikleri şahsi kazançlarıdır.

Faşizm, emperyalistlerin ve işbirlikçi parababalarının soygun ve vurgun rejimidir. Faşist generaller çetesi bu rejimin başıdır. Tevfik Türüng ve onun gibiler bu rejimin mensuplarıdır.

Faşizm, işkence ve zulüm, baskı ve terör rejimidir. Bunun sorumluları Tevfik Türüng ve onun gibilerdir.

Faşizm, rüşvet, irtikap, dolandırıcılık, karaborsa, ahlaksızlık ve iki yüzlülük rejimidir.

İşte bu yüzden Tevfik Türüng ve onun suç ortaklarına faşist generaller çetesi dedim. İşte bu yüzen bu rejime faşizm dedim. Bu sözlerdeki kasdım bu rejimdir. Bu rejimin başlarıdır.

Şimdi halkımız, faşist zulüm ve işkencenin sorumlularını meydana çıkmaya çağırıyor. Caddeleri dolduran kitleler, «Kahrolsun zalimler», «Kahrolsun faşistler» diye haykırıyor. Avukat Doğan Tanyer, «Namusluysanız halkın içine çıkın» diye yazıyor. (Doğan Tanyer'in yazısı ilişiktedir). Ama onlar karanlık köşelerinden başlarını çıkaramıyorlar. Yaptıklarını savunamıyorlar.

Biz her yaptığımızı savunuyoruz. Canımızı halka adadığımızı söylüyoruz. Bütün halkımızın bu mahkemelerde bulunmasını istiyoruz. Bizi ve bizi itham edenleri tanımasını istiyoruz. Zalimler halkın karşısına çıkamıyorlar. Onlar ancak, elleri bağlı yurtseverlere karanlık köşelerde işkence ederler. Onlar gün ışığından çok korkuyorlar.

Biz bu rejime faşizm dediğimiz için yargılanıyoruz. Bu rejimin ve zulmün uygulayıcılarının isimlerini söylediğimiz için suç işlediğimiz öne sürülüyor. Bu rejim, bu rejimin uygulayıcıları anlattığımız işleri yapmakla bizzat kendilerine hakaret etmişlerdir. Sözlerimiz hakaret değil, gerçeklerin ifadesidir. Arzederim.

EKLER
1) 31 Ekim 1973 tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan «Ankara Eski Merkez Komutanı hakkında Bazı İddianalar Öne Sürüldü» yazısının kupürü.
2) 15 Kasım 1973 tarihli Barış gazetesinde çıkan «Tümgeneral Tevfik Türüng Hakkında Bir Önerge Verildi» başlıklı haberin kupürü.
3) 13 Kasım 1973 tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan «Türüng'ün Erlere Yaptırdığı Kotra Yalova'ya Getirildi» başlıklı yazının ve kotranın resminin kupürü
4) 18 Kasım 1973 tarihli Halkçı gazetesinde çıkan «General Tevfik Türüng Bizzat Bana İş-

kence Tatbik Etmiştir» başlıklı yazının kupürü.

5) Halkçı gazetesinin 19 Kasım 1973 tarihli sayısında çıkan «İşkenceciler Meydana Çıkın» başlıklı ve Avukat Doğan Tanyer imzalı yazı.

Cemra Eker'in Sorgusu:

HALKIMIZ ZULÜM VE İŞKENCEDEN NEFRET EDİYOR

6 Şubat 1973 tarihinde, 3 Nolu Mahkeme önünde okuduğum dilekçeden ve diğer bir celsede katıldığım dilekçe ve beyanlardan dolayı yargılanıyorum. Hakkımdaki isnatlar gerçek dışı ve kasıtlıdır.

İddianamede, yukarıda belirttiğim dilekçeden bir cümle alınarak, «hükümetin manevi şahsiyetine» hakaret ettiğim iddia edilmektedir. Cümle şöyledir: «Bunları duymaktan utanacak olanlar, Meclis kürsülerinden yüzleri kızarmadan yalanlayanlar ve devrimcileri ahlaksızlıkla suçlayanlar olmalıdır.» Bu cümle bir gerçeği ifade etmektedir. İşkence yapıldığını bilenler ve sorumlu olanlar, yalan ve iftiraya başvurarak bu gerçeği inkar ettiler. Ülkemizde ve bütün dünyada işkenceleri duymayan, bilmeyen kalmadı. Emekli Orgeneral Faik Türün'ün Yankı dergisine ve Hürriyet gazetesine verdiği demeç, Ferit Melen'in işkence iddialarına karşılık «Bugün dünyanın her yerinden polis bir şeyleri yapar» şeklindeki açıklaması bu gerçeği açıkça inkar edemediklerini gösteriyor. Ayrıca Uluslararası Af Ör-

gütü de, Türkiye'yi, işkence yapılan ülkeler listesinde 4. sırada saydı.

Bu gerçeği bir tek savcılar bilmiyor olmalılar ki, işkence yapıldığını açıkladığımız için «devletin ve müesseselerinin manevi şahsiyet ve itibarını» aşağıladığımızı iddia ediyorlar. Madem savcılar devletin ve müesseselerinin itibarına bu kadar düşkünler, neden yeryüzünün en aşağılık suçunu işleyen işkencecilere dava açmıyorlar? Onlar gerçekleri açıklayanları suçlu gösteriyorlar. Davalar açarak, esas suçlunun ve suçun örtbas edilmesine, meşru gösterilmesine çabalıyorlar. Kendi faşist diktatörlüklerinin zulmünü açıklayanları, gerçekleri söyleyenleri cezalandırarak ayakta kalabileceklerini sanıyorlar.

Bize yapılan zulmü anlatmamızı suç sayan ve hakkımızda iddianameler düzen zihniyet ile, Nazi toplama kampı komutanı Theodor Eichman'ın zihniyeti aynıdır. Eichman, toplama kampları talimatnamesinin 11. maddesinde şöyle diyor:

> «Aşağıdaki suçlular, tahrikçi sayılarak asılacaktır. Politika yapanlar, kışkırtıcı sözler söyleyenler ve toplantı yapanlar, muhalefet propagandası yapmak amacıyla zulüm hikayeleri anlatanlar, toplama kampları hakkında yanlış ya da doğru bilgi toplayanlar, bu gibi bilgileri alanlar, kamp dışına kaçırıp yabancılara verenler vb.»

Bu faşist uygulamalar, Nazi Almanyasının yıkılıp gitmesine engel olamadı. Bu zihniyete sahip olan faşistler, bizde de yıkılacaktır. Çünkü halkımız, zulüm ve işkenceden nefret ediyor.

9 Nisan 1974

SIKIYÖNETİM MAHKEMELERİ: CELLAT MAHKEMELERİ

«En tepesinde faşist generaller çetesinin bulunduğu zulüm ve işkence mekanizması, hükümetleriyle, sıkıyönetimleriyle, MİT'i polisi, askeri savcıları, mahpushane ve mahkemeleriyle bir bütündür. Mahkemelerin bağımsız olduğunu iddia etmek, faşistlerin yalan, sahtekârlık, şantaj ve iki yüzlülüğe dayanan politikalarına alet olmaktır.»

Daşar Karadağ'ın Sorgusu:

SIKIYÖNETİM MAHKEMELERİNE, YAPILAN ZULME HUKUKİ BİR KILIF GEÇİRME GÖREVİ VERİLMİŞTİR

Şimdi de sıkıyönetim mahkemelerinin bağımsız ve tarafsız olmadığını söylediğimiz için yargılanıyoruz. Bu gerçeği baştan beri ifade ettik ve ifade etmeye devam edeceğiz. Halkın vicdanında yalancılık ve ihanetten mahkum olmaktansa sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanmayı üstün tutarız.

Sıkıyönetim mahkemelerinin bağımsız ve tarafsız olduğuna inanacak tek bir işçi, köylü, aydın, genç gösterilemez. Siz bu mahkemelerde işçileri insafsızca ezen ve sömüren bir patronun yargılandığını gördünüz mü? Siz, bu mahkemelerde yoksul köylüleri binbir zulüm altında inleten, köle gibi çalıştıran bir toprak ağasının, kan emici bir tefecinin yargılandığını gördünüz mü? Siz, bu mahkemelerde onlarca devrimcinin katillerinin yargılandığını gördünüz mü? Siz, bu mahkemelerde işçileri dipçikle çalıştıran, toprak ağalarıyla elele köylülere kan kusturan, köy basan, ocak söndüren zalimlerin yargılandıklarını gördü-

nüz mü? Siz, bu mahkemelerde elektrik veren, falaka çeken, tırnak söken işkencecilerin yargılandığını gördünüz mü? Siz, bu mahkemelerde işkencecilere emir verenlerin, güpegündüz cezaevinden sanıkları işkencecilere teslim edenlerin, sanıkların yüzünde sigara söndüren zındancıların yargılandığını gördünüz mü? Siz, bu mahkemelerde esrar çetelerine ortak olan, beyaz kadın ticareti yapan, zimmetine milyonlar geçiren politikacıların yargılandığını gördünüz mü? Siz, bu mahkemelerde halkın kurtuluşu için mücadele edenlerden başka kimsenin yargılandığını gördünüz mü? Görmedinizse, sıkıyönetim mahkemelerinin tarafsız oldukları söylenemez.

En tepesinde faşist generaller çetesinin bulunduğu zulüm ve işkence mekanizması, hükümetleriyle, sıkıyönetimleriyle, MİT'i, polisi, askeri savcıları, mahpushane ve mahkemeleriyle bir bütündür. Mahkemelerin bu mekanizmadan bağımsız olduğunu iddia etmek, faşistlerin yalan, sahtekarlık, şantaj ve ikiyüzlülüğe ayanan politikalarına alet olmaktır. Kendi vicdanlarıyla başbaşa kaldıkları zaman inkar edemeyecekleri gerçekleri söyledik diye dava açanlar **neyi değiştirmek istiyorlar? Halkımız** sadık evlatlarıyla can düşmanlarını her zaman ayırdetmiştir. Zalimler her zaman zulümle anılmışlardır. Baba İshak, Baba İlyas, Börklüce Mustafa, Şeyh Bedreddin, Pir Sultan gibi zulme karşı savaşanları ve Mustafa Suphi ve Şefik Hüsnü gibi yiğit önderlerini ise halkımız hiçbir zaman unutmamıştır. Halkın hükmü sıkıyönetim mahkemelerininkine benzemez.

Sıkıyönetim Mahkemelerinin bağımsız ve tarafsız davranmalarını baştan beri biz istedik. Heyetlere ve savcılara bu mahkemelerde görev kabul ederek bağımsız davranamayacaklarını her fırsatta ispat ettik. Askeri Faşist Diktatörlüğün emri altında adalet dağıtılamıyacağını gösterdik. Aslında bizim red taleplerimiz dahi mahkeme heyetlerinin gerçekleri kabul etmeleri için bir fırsattı. Onlar bu red taleplerinden herhangi birine uyarak gerçekten bağımsız ve tarafsız hukukçular olduklarını gösterebilirlerdi. En haklı talepler karşısında vurdumduymazlıktan başka bir tepki göstermeyenler bugün «tarafsız ve bağımsız olun» dediğimiz için ihbarlar yapıyorlar, davalar açıyorlar. Sıkıyönetim mahkemeleri tarafsız olmaları istendiği zaman dahi dava

açacak kadar bağımlıdırlar. Tabii şimdi görülmekte olan bu dava da bağlı oldukları mercilerin emriyle açılmıştır.

Cezaevlerinde sayısız baskı, dayak ve zulme maruz kalan sanıklar mı sıkıyönetim mahkemelerinin bağımsızlıklarına halel getirdi? Yoksa can güvenlikleri kendi teminatlarına bağlanmış sanıkların bu hususiaki taleplerini dinlemek istemeyen hakimler mi bağımsızlığa layık olmadıklarını gösterdiler? Mahkemeler, duruşmalardaki tutumlarından dolayı sanıklara cezaevi idaresi tarafından cezalar verildiği, tahkikatlar açıldığı zaman bunu yetkilerine müdahale saymadılar. Sıkıyönetim komutanlığı her türlü kanun ve usulleri ayaklar altına alıp fotokopi çekilmesini yasakladığı zaman sustular. Hatta bu durumu tasvip ettiklerini davranışlarıyla gösterdiler. Mahkemeye verilmek üzere hazırladığımız dilekçelere cezaevi idaresi tarafından el konulduğunu bildirmek için söz isteyen sanıkları susturdular. Mahkemeye verdiğimiz yazılı metinleri ve avukatlarımızın daha önceden çektikleri fotokopilere cezaevi idaresi tarafından el kondu. Sıkıyönetim komutanlığına gönderilen bu belgelerin birçoğu «sakıncalıdır» gerekçesiyle yerlerine ulaştırılmayıp alıkonuldu. Biz bunları savunma hakkına açık müdahaleler olarak bildirdiğimiz zaman sıkıyönetim mahkemeleri karışamayacaklarını bildirdiler, hiçbir tedbir almadılar. Reisicumhurlar, başbakanlar, siyaset adamları, sıkıyönetim komutanlıkları her ağızlarını açtıklarında görmekte oldukları davalar hakkında, tesir edici. emredici beyanatlar verirken duymazdan geldiler. Bütün bunlar olurken sesini çıkarmayan sıkıyönetim mahkemelerinin aklına bağımsızlıkları şimdi mi geliyor? TİİKP davasında yüzlerce sanık her an yeniden işkenceye maruz kalmak veya cezaevinde zulüm görmek tehdidi altında sorgu vermekten kaçındı. Mahkeme zımnen «biz garanti veremeyiz, uygun fiade verin, baskı görmeyin» demeye getirdi. Bütün bu baskı ve zorbalık faşistlerin işine gelecek sorgu vermemiz ve savunmalar yapmamız içindi. Şimdi görülmekte olan bu davanın açılma sebebi de budur. Biz bağımsızlık iddiasındaki mahkemelerin bu kanunsuz çabalara ortak olmamalarını isterdik. Bu davanın iddianamesini hazırlayan savcılardan Yarbay Cahit Atay bir arkadaşımıza «Dilekçelerinize hakaret yazmayın, cezaevi idarecileri de almasınlar» demiştir. Cezaevi idaresine sanıkların dilekçe-

leri üzerinde sansür hakkı tanıyan savcılar mı şimdi tarafsızlık savunucusu ve kanun uygulayıcısı kesildiler? Yüzlerce sanık işkence gördüğünü belirtirken savcılar yerlerinden kıpırdamadılar. Şimdi ise bizim gerçekleri dile getirmemizi suç sayıyorlar.

Sanık beyan ve taleplerini zapta geçirmeyen, sanıkların selamlaşmasını bile önlemek için aralarına inzibat diken, aklına esince sanıklara bağırıp çağıran, salondan atmakla tehdit eden, her celse birkaç kanunu, birkaç usulü çiğnemekten kaçınmayan mahkemelerin keyfi, özel mahkemeler oldukları tartışma götürmez bir gerçektir. Dinleyici sayısı on kişiyle sınırlandırılmış ve izlenmesi binbir merasime tabi mahkemelerin aleni olduğu ileri sürülemez. Bütün bunlar, sıkıyönetim mahkemelerinn çok önceden verilmiş hükümlere meşruiyet kazandırmak için kurulmuş olduklarını ortaya koymaktadır. Bu davaların açılmış olması dahi faşistlerin adaleti hakkında halkımıza doğru bir fikir verecektir.

Askeri Yargıtay Başkanı Rafet Tüzün: «Hakimler de son değişiklik ile idari ve mesleki koyu bir hiyerarşi içine sokulduklarından bütün askeri mahkeme hakimleri mahkemelerin nezdinde kurulduğu komutanın emrindedir» diyor. Bir generale karşı bir albayın, bir binbaşının ağzını dahi açamadığını defalarca gördük. Görünen ve görünmeyen birçok bağla faşist çeteye bağlı bulunan sıkıyönetim mahkemelerinin nezdinde kuruldukları komutana karşı durumlarını çok müşahade ettik. TİİKP davası görüldüğü günlerde Tümen komutanı general sık sık bu salona geliyor ve mahkemeyi izliyordu. Bir tatbikatı yönetircesine sanıkların salona yerleştirilmesine nezaret ediyor, aralarında konuşan sanıklara bağırıp çağırıyor, tutumunun kanunlara aykırı olduğu hatırlatılınca «sen sus» diye ihtarlarda bulunuyordu. (TİİKP davası, 7. celse, 9 Mart 1973) Dava başladıktan sonra da en arkalarda durarak heyete her an varlığını hissettiriyordu. Hatta varlığını daha kuvvetli hissettirmek isteyince salon içinde askerleri rap rap yürüterek duruşmayı bir merasim alanına çevirmekten kaçınmıyordu. (TİİKP davası, 6. celse 8 Mart 1973) Biz bunların mahkemeye yönelmiş açık bir müdahale olduğunu belirttiğimiz zaman duruşma hakimi binbaşı Tahsin Özer: «aramızda kalsın, zapta geçirmeyelim» demişti. Bağımlılık denince bi-

risi yargıçları iple kendine bağlayacak değil ya. Bağımlılık somut olarak işte böyle görünüyor. Herhalde Tümen Komutanı salona mahkeme «bağımsız davranıyor mu davranmıyor mu» diye araştırma yapmaya gelmiyordu. Doğrusu bütün bunlardan sonra bizim hakkımızda bu davayı açmak insafa, hakka, hukuka sığmaz.

Biz sanıklar tümen komutanını bugüne kadar üç yerde gördük. Bu general askeri cezaevini sık sık teftiş ederdi. Kapıların demirine kadar herşeyle ilgilenir, görevlilere emirler verirdi. İkinci olarak kendisini arkadaşlarım Gün Zileli ve Hasan Yalçın MİT işkencehanesinde gördüler. General, Hasan Yalçın'ın yaralı olarak bulunduğu hücreye kadar gelmiş ve arkadaşımızın mühendis olduğunu öğrenince işkenceye devam edilmesini kastederek «isterse padişah olsun» demiştir'. Üçüncü olarak da Tümen Komutanı Abdullah Kuloğlu'nu, TİİKP davasını bu salonun arkalarından izlerken gördük. Cezaevinin, MİT'in ve mahkemelerin birliğini bundan daha somut olarak gösteren bir örnek olabilir mi?

Tarafsız olmadıklarını söylediğimiz için yargılandığımız mahkemelerin hakimleri adeta hiçbir kötülüğün ayak basmadığı bir başka dünyadan zembille kürsüye inmiş gibi davranıyorlar. Hiçbir şeyden haberleri yokmuş gibi bir tutum takınarak en haklı talepleri dikkate almıyorlar. Bu hakimler baskı ve zulümden gerçekten habersiz midirler? Öyleyse mahkeme salonundan sözleri kesilerek dışarı atılırken sanıkları sille tokat döven kim? dövdüren kim? TÖS davasında arkadaşımız Gün Zileli dışarı atıldı ve dövüldü. Olay, 2 numaralı mahkemenin bir başka heyeti önünde cereyan etmişti. Kendilerinden durumu zapta geçirmesi istenince «Biz böyle birşey görmedik» dediler. 1 No'lu mahkeme tarafınan dışarı atıldıktan sonra Mustafa Kemal Çamkıran'a cezaevinde mahkemedeki tutumundan dolayı iki gün falaka atıldı. Bütün bu zulüm, tarafsız adaletin tecellisi için mi yapılıyor? Bütün bunlardan sonra hakkımızdaki bu davalar halk düşmanlarının tarafsız faşizmine karşı halkın davasını savunmayalım diye mi açılıyor?

Savcılar sorgular sırasında kendilerine kanunsuzlukları anlatan sanıklara bunları takip edebilmek için emir almaları gerektiğini söylemişlerdir. Hatta istifa etmelerinin bile yasak olduğunu belirtmişlerdi. Gerçi faşistlerin emir-

lerini harfiyen yerine getirmedikleri için azledilen hakimler vardır ve halka hizmet her şart altında mümkündür. Fakat şu son açtıkları davalarda gösterdikleri aşırı gayret savcıların bu sözlerinde samimi olmadıklarını da göstermiştir. Onların bu istifa edememe meselesini vicdanlarından kaçmak için bir paravana olarak öne sürdükleri ortaya çıkmıştır. Öte yandan kendi memurlarına istifa etmeyi bile yasaklayan bir rejime faşizmden başka ne ad verilebilir? Sıkıyönetim komutanlıklarının «açılsın» demedikleri davalara bakamayan mahkemelerin bağımsızlıklarına kim inanır? Açılan davalar, istenen cezalar bu gerçeği değiştirebilir mi? Gerçekler cezalarla değiştirilebilseydi faşistler ilelebet payidar olurlardı. Tarih böyle olmadığını gösteriyor? Hitler yıkılmadı mı? Mussolini yıkılmadı mı? Rus çarları, Çan Kay-şek gericileri yıkılmadı mı? Halklara zulmeden sayısız han, sultan, çar imparator yıkılmadı mı?

Sıkıyönetim mahkemelerine halkımıza karşı yapılan zulme hukuki bir kılıf geçirme görevi verilmiştir. Askeri yargıtay başkanı Rafet Tüzün: «Anayasanın kabul eylediği 'kuvvetler ayrılığı' ilkesinden vazgeçip yargı fonksiyonunun, yargı kuvvetinin dışında kalan icra ve idare içinde de görüleceğini söylemek gerekir.» diyor. Gerçekten faşizmle birlikte hakikatte olmasa bile ayrıymış gibi gösterilmeye çalışılan yasama, yürütme ve yargı kuvvetleri tamamen faşist generaller çetesinin elinde toplanmıştır. Esasen faşizm budur: bütün iktidarın bir çete elinde kayıtsız şartsız toplanması. İşte bağımsız olduğu iddia edilen mahkemeler bu faşist çetenin doğrudan doğruya emrindedir. Öte yandan MİT, sıkıyönetim mahkemeleri ve askeri savcılık arasında «kuvvetler ayrılığı» şöyle dursun sıkı bir işbirliği vardır. MİT ve polis sanıklara işkence ile ifadeler imzalatmakta, savcılar sorularını MİT işkencecileri vasıtasıyla sordurmaktadırlar. Savcıların vazifesi ise bu kanla lekelenmiş ifadelere dayanarak iddianameler hazırlamaktır. Cezaevlerinde sanıklara halkın davasına yüz çevirmesi için, zulüm, baskı ve telkinler yapılmaktadır. Mahkemelerde nasıl davranacakları hakkında talimatlar verilmeye çalışılmaktadır. Bu baskı ve telkinlerin üzerlerinde başarılı olduğu sanıklar için cezaevlerinde özel koğuşlar vardır. Bütün bunlar mahkemelerle işbirliği halinde sıkıyönetim tarafından planlanmaktadır. İşte sıkıyönetim mahkemeleri de bu mekaniz-

manın en uç noktası olarak sanıklara cezalar biçmektedir. Bugüne kadar bu mahkemeler üç yurtsever genci astırmış, yüzlerce devrimci yurtsevere binlerce sene tutan ağır cezalar vermiştir. Sıkıyönetim mahkemelerinin faşist çetenin emirlerinden bir santim çıkmalarına hem hukuki hem de pratik bakımdan imkan yoktur. Bir milim çıkmaya çalışanların tepesinde azledilmek tehdidi sallanıp durmaktadır. Nitekim İstanbul sıkıyönetim komutanlığı 1. mahkemesini bu sebeple lağvetmiştir.

Bizim mahkemelerde söylediğimiz sözlerden hiçbiri hakaret anlamı taşımamaktadır. Gerçeklerin ifadesi olan bu sözler hakaret kastıyla söylenmemiştir. Biz küfür ve hakaretten medet ummayız. Bizim siyasetimiz gerçeklere dayanır. Sözlerimiz gerçekleri dile getirir. Çünkü amacımız halka hizmettir ve gerçekler halkımızdan yanadır. Küfür ve hakaret muhatabını değil ona başvuranı zayıf düşürür. Halbuki bizm sözlerimiz faşistlerin maskesini düşürüyor. Bizim «tahkir ve tezyif» kastında olmadığımız şuradan da bellidir ki bunca sanık tamamen siyasi mahiyette olan birkaç sözden başka birşey söylememişlerdir. Oysa hakaret kastında olan insanların kocaman Türkçe'de çok ağır hakaret ve küfür sözleri bulabilecekleri ortadadır. Nitekim, biz sanıklara hakaret etmeye kalkışan cezaevi idarecileri, mahkeme başkanları, MİT işkencecileri en hafifi «eşşoğlueşşekler», «ağzına sıçarım», «orospu çocuğu», «hassiktir», olan yığınla hakaret sözünü bulmakta güçlük çekmiyorlar. Tabiatıyla bu sözler muhataplarını değil, sahiplerini küçültmüştür.

Açılmış bulunan bu davalar, Anayasa ve yasalar tarafından tanınmış savunma hak ve dokunulmazlığını açık ve ağır bir şekilde ihlal etmektedir. Sıkıyönetim savcıları savunma hakkını ortadan kaldırmak için 486. maddenin 2. fıkrasına dayanıyorlar. Faruk Erem gibi hukuk otoriteleri bu fıkranın Anayasa ve 486. maddenin 1. fıkrası tarafından tanınmış olan savunma hak ve dokunulmazlığını ortadan kaldıran anti-demokratik bir hüküm olduğunda birleşmektedirler. Sıkıyönetim savcılarının ise bu fıkrayı her sözü cezalandırmak için kullanmak istedikleri ortadadır. Savunmanın esası mevcut delilleri değerlendirerek hakimleri ikna etmektir. Dolayısıyla şu veya bu şekilde söylenen her söz savunma ile ilgilidir. Savunma hududunu ceza tehdidi altındaki sanıktan daha iyi tesbit edecek hiçbir merci ola-

maz. Sıkıyönetim savcılarının ve mahkemelerinin bunun aksini iddia etmelerini hiçbir hukuk anlayışı ile bağdaştırmaya imkan yoktur. Sınırları savcılar ve mahkemeler tarafından tayin edilmiş bir savunma hakkından sözedilemez. O zaman sorguyu da savunmayı da savcılar kendileri versinler, kendileri dinlesinler. Fiilen yaratılmak istenen durum budur. Özellikle siyasi bir davada savunma hakkı sanık için binbir tehlike ile dolu bir tuzak haline getirilmektedir. Kullanılması halinde sahibini ağır cezalara maruz bırakan hak nasıl bir haktır? Bu durumun hakla hukukla en ufak bir ilişkisi yoktur. Bize «savunma yapmaktan vazgeçin» mi denmek isteniyor? Hayır, biz bütün haklarımızı sonuna kadar halkımızın menfaati doğrultusunda kullanacağız. Şunu veya bunu yapmada dikkate aldığımız şey ceza tehditleri değil, halkımızın menfaatleridir. TİİKP davası siyasi bir davadır. Burada söylediğimiz siyasi sözler savunma hududunu neden aşmış olsun? Her davada iki taraf vardır. TİİKP davasında taraflardan biri bir avuç parababasının ve toprak ağasının faşist diktatörlüğüdür. Öteki ise milyonlarca halkımız ve onun önderi olan partimizdir. Biz, neden bu diktatörlüğü yıkmaya çalıştığımızı belirtmeden, nasıl savunma yapabiliriz? Mahkemedeki sözlerimiz keyfi olarak seçilmiş sözler değildir. Savunma ihtiyacının bizi seçmeye mecbur ettiği sözlerdir. Bizim dava sonunda hakimleri bu diktatörlüğün yıkılması gerektiği konusunda ikna edip beraat etmeyeceğimizi kim söyleyebilir? Hakimleri halka hizmet yolunun faşistlere karşı durmak, onların emirlerine rağmen adil kararlar vermek olduğuna neden inandırmayalım? Yazdıklarımız ve söylediklerimiz dikkatle incelenirse baştan beri buna gayret ettiğimiz görülecektir. Aksi takdirde hakimlerin her türlü ikna olmak kabiliyetinden mahrum bırakıldığı, faşist generaller çetesi tarafından çoktan verilmiş cezaları ilan edecekleri söylenmiş olmaz mı? Eğer iddia buysa sıkıyönetim mahkemelerinin taraflı ve bağımlı oldukları bir kere daha ortaya çıkmıyor mu?

Bugün sıkıyönetim mahkemelerinin önünde iki türlü savunma yapılıyor. Bunlardan birincisi halkın davasına ihanet edenlerin Abdulhamitleri, Süleyman Demirelleri överek yaptığı savunmalardır. İkincisi ise, halkın davasına sadık olanların savunmalarıdır. Bu iki tür savunmada da

siyasi sözler söyleniyor. Hainlerin halk düşmanı sözleri hiç te savunma hududunu aşmış sayılmıyor. Aksine, «devam, devam» teşvikleri içinde saatlerce ve bizzat zapta geçirtmeleri sağlanıyor. Sıra halkın davasını savunanlara gelince söz kesmeler, salondan atmalar arasında söylediklerimiz yeni davalara konu yapılıyor. Hainlere siyasi söz söylemek serbest, bize yasak. Bu, bütün ülkede uygulanan «halk düşmanlarının siyaseti serbest, halkın kurtuluşunu savunan siyaset yasak» şeklindeki faşist uygulamanın bir parçasıdır. Hayır! Biz faşistlerin istedikleri gibi savunma yapmayacağız. Biz halkın davasına yüz çevirenler gibi savunma yapmayacağız. Halkın davasını savunmaktan bir saniye bile geri durmayacağız. Bizim için değerli olan halkımızın vereceği hükümdür.

Savcılar bu davayı açmak suretiyle kanunların bize tanıdığı mahkemeyi reddetme hakkını da ihlal etmişlerdir. Savcılar ve mahkemeler red gerekçesini 353 sayılı kanunun 37. maddesinde belirtilmiş sebeplerle sınırlamak istiyorlar. Bu yanlış bir anlayıştır. 353 sayılı kanunun 37. maddesi: «Hakimin görevini yapmaktan yasaklı olduğu hallerde reddi istenebileceği gibi, tarafsızlığını şüpheye düşürecek diğer sebeplerden dolayı da reddi istenebilir.» demektedir. Görüldüğü gibi kanun red sebeplerini şu veya bu şekilde sınırlandırmamıştır. Biz de bu sınırlandırılmamış hakkımızı kullanarak mahkemeyi reddettik ve gerekçelerini bildirdik. Üstelik bizim gerekçelerimiz, bunlar dışındaki herhangi bir gerekçeden çok daha tutarlıdır. Çünkü tarihin tanıdığı en uzlaşmaz husumet sınıf husumetidir. Bizden faşist generaller çetesinin emrindeki mahkemelere güvenmemizi kimse isteyemez.

Bazı mahkemeler sanıkların işkenceler hakkında söylediklerini ihbar sayarken buradaki savcılar işkenceden bahsettiğimiz için de bizi mahkemeye vermişlerdir. Savcılar işkence konusunda tahkikat yapmak için emre ihtiyaçları olduğunu belirtiyorlar. Şu son davaları açarken gösterdikleri emre itaat, emri verenleri dahi memnun etmeyecek bir seviyeye yükselmiştir. Onlara emir verenlerin işkence sözünü hakaret sayarak açılmış bu davalardan memnun kaldıklarını sanmıyoruz. Çünkü bu davalar faşist generaller çetesini halkımızın daha iyi tanımasına ve ona karşı nefretinin artmasına yol açacaktır.

Mahkemelerde söylediğimiz için hakkımızda dava açılan bütün sözleri tekrarlıyorum. Bunlar hakkında arkadaşlarımın söylediklerine aynen katılıyorum.

13 Eylül 1973

Hasan Yalçın'ın 2. Hakimiyet Davasındaki Sorgusu:

3 NOLU MAHKEME TARİHE FAŞİST BİR MAHKEME OLARAK GEÇMEYİ HEVESLE BENİMSEMİŞTİR

Daha önce 1973/88 esas numaralı iddianame dolayısıyla ifade vermiştim. Orada Cezaevlerinde yapılan baskı ve zulmü anlatmış, Sıkıyönetim Mahkemelerinin bu zulmün bir parçası olduğunu ortaya koymuştum. Şimdi, 1973/102 Esas Numaralı iddianameye cevap vereceğim.

A) Ben, 5 Haziran 1973 tarihli celsede «Kahrolsun Faşistler» diye bağırdım. Bunu söylemekle hem bütün yurdumuzda uygulanan Faşist Diktatörlüğün zulmünü, hem de bunun bir parçası olarak 3 Nolu Askeri Mahkemenin yaptığı kanunsuzlukları ve Faşist uygulamaları protesto ettim.

O günkü celsede 3 Nolu Mahkeme, Cezaevinde yapılan zorbalıklara karşı tedbir alınmasını talep eden arkadaşımız Doğu Perinçek'i konuşturmayarak dışarı atmak istedi. Bu 3 Nolu Mahkemenin kanunsuz tutumlarının ilki değildi. Bu Mahkeme TİİKP Davası balşıyalıberi her zaman kanunsuzluğu kanunsuzlukla, yolsuzluğu yolsuzlukla örtbas etmeye çalıştı. Zulmün bir aleti ve ortağı olduğunu her zaman açığa vurdu. Bu sebeble Mahkemeyi protesto ettim.

Biz sanıklar tutuklanalıberi savunma hakkımızı, can güvenliğimizi hiçe sayan sayısız baskılara maruz kaldık. 353 Sayılı Kanun tutukluların can güvenliğini Mahkemelerin teminatı altına koymuştur. Anayasa ve Yasalar, savunma hakkını ve dokunulmazlığını tanımaktadır. TİİKP Davası başlıyalıberi biz, sayısız defa can güvenliğimizin ve savunma hakkımızın sağlanmasını mahkemeden istedik. Esasen can güvenliği olmayan sanığın savunma hakkından söz edilemez. Halbuki 3 Nolu Mahkeme, işkenceler hakkında söylediklerimizi dinlemedi, cezaevlerindeki en ağır baskı, dayak ve hakaret olaylarını anlatmak istediğimizde söz vermedi. Sözümüzü kesti. Hiçbir tedbir almadı. Hiçbir teşebbüste bulunmadı.

Bizzat görmekte olduğu davayla ilgili olarak söz istiyen sanıkları konuşturmamak için elinden geleni yaptı. Bizlere hakaret etti. Her an düşmanca bir tutum takındı. Sözlerimizi, taleplerimizi zapta geçirmedi. Zabıtları keyfine göre tuttu.

3 Nolu Mahkeme, Sıkıyönetim tarafından delillerin fotokopilerinin çıkartılması yasaklanınca bu kanunsuzluğa dört elle sarıldı. Bizim deliller hakkında bilgi edinmemizi önlemeye çalıştı.

Kendisine vereceğimiz dilekçeler kanunlara aykırı olarak cezaevi idaresi tarafından sansür edilince ses çıkarmadı. Hatta bu dilekçeler yeni bir delilmiş gibi cezaevi idaresi tarafından kendisine yollanınca, dosyasına koymaktan çekinmedi.

En sonunda 353 Sayılı Kanunla 12 Mart Faşist Darbesinden sonra yapılan değişikliklerden yararlanarak ve keyfi bir şekilde bizi 2 kere duruşmadan attı ve savunma hak ve imkanlarımızı tamamen ortadan kaldırdı. Şimdi 200 Tutuklu sanığı bulunan TİİKP Davası 40-50 kişiyle devam ediyor. Yani hakkımızda delliler okunurken bunlara karşı ne diyeceğimizi sormadan ve savunmamızı almadan hüküm vermekten kaçınmıyor. Ancak Faşist bir Mahkeme hukukun en temel kurallarını hiçe sayan böyle bir pervasızlık gösterebilir.

3 Nolu Mahkemenin savunma haklarımızı yok eden davranışlarının sayısız örnekleri vardır. Bunları daha önce de bildirdik. Ve bildirmeye devam edeceğiz.

Profesör Faruk Erem, «müdafaya yer vermeyene mah-

keme, müdafasız karar verene hakim denmez... Savunma hakkının korunmasında başlıca sorumlu hakimdir» diyor. 12 Mart Faşist darbesinden sonra faşistler, özel mahkemelerini kurdular. Bunlar Sıkıyönetim Mahkemeleridir. Faşist terörün bir aleti, faşistlerin çok önceden aldığı kararların basit birer ilan edicisi, hiçbir hukuk kaidesine dayanmayan, sanıklara savunma hakkı tanımayan bu mahkemelere elbette mahkeme denemez. İşte 3 Numaralı Mahkeme bunlardan biridir ve en kanunsuzlarından biridir. Faşistler bununla yetinmediler. Sanıkların esasen kısıtlanmış olan savunma haklarını tamamen ortadan kaldırmak için kanun değişiklikleri yaptılar. Sıkıyönetim Kanunlarında ve 353 Sayılı Kanunda yapılan değişiklikler bunlardandır. 3 Nolu Mahkeme bizi iki kere dışarı atıp duruşmalardan uzak tutarken, bu faşist kanunlara dayanıyordu. Savunma hakkını korumak sorumluluğunu ise hiç üzerine almıyor. O, tarihe savunma hakkı olmayan insanlara yıllar tutan cezalar kesmekten çekinmeyen faşist bir mahkeme olarak geçmeyi hevesle benimsemiştir. O, bu, Dünya'da eşi görülmemiş yargılamanın Mahkemesi olmaktan kaçınmıyor. Müdafasız karar verene ise hakim denemiyeceğini Faruk Erem söylüyor.

Faruk Erem, «savunmada mahkemenin murakabesi asla kabul edilemez. Savunma kadar kendi kendini murakabeye muhtaç ve buna elverişli hiçbir konu düşünülemez.» Gene o, sorgunun münhasıran ispat vasıtası değil, aynı zamanda savunma vasıtası olduğunu belirtiyor. Ben iki senedir Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılanıyorum. Bu Mahkemelerin savunma ve sorguya en küçük bir saygı gösterdiklerine şahit olmadım. Bütün Sıkıyönetim Mahkemelerinde sorgu ve savunmalara, murakabe değil, açık ve ka? ba, müdahaleler yapıldığını gördüm. Sorgu ve savunmalarımdan dolayı salondan atıldım. Sözüm kesildi, tekrar mahkemelere verilerek cezalara çarptırıldım. Şu anda görmekte olduğumuz dava da bu tipten bir davadır. Bizatihi bu davanın açılmış olması Sıkıyönetim Mahkemelerinin hukuk anlayışının ve savunma hakkı karşısındaki saygısız tutumunun bir örneğidir. Esas davalardaki sözlerimizden dolayı biz sanıklara oralardan verilecek cezalardan çok daha fazlası verilmek isteniyor. Bunun hukukla falan açıklamak imkansızdır. Bu ancak Faşist Diktatörlüklerde gö-

rülebilir. 3 Nolu Mahkemeye gelince O bu konuda maskesini tamamen çıkardı. Savunma hakkımızı kısıtlamak için her türlü yola başvurduktan sonra murakabeyi, müdahaleyi bir tarafa bıraktı. Faşistlerin yeni kanunlarına dayanarak savunma hakkını tamamen ortadan kaldırdı. O, boş sandalyalara karşı mahkeme yapacak kadar faşistlerin kendisine verdiği rolü benimsemiş durumdadır.

Francis Bacon şöyle diyor: «duruşma sırasında zamanı gelince öğrenebileceği bir şeyi önceden öğrenmeye çalışmak, kendi anlayış kudretini göstermek, müdafayı ve şahitlerin ifadesini birden kesivermek, bazı suallerle şahitlerin sözlerini ağızlarında bırakmak gibi hareketler bir hakime yakışmaz.» Sizin de bildiğiniz gibi Sıkıyönetim Mahkemelerinde bu tip kaba müdahalelere çok sık rastlanmaktadır. Burada hakimlere yakışmadığı söylenen hareketler Sıkıyönetim Hakimlerinin yargılama tarzıdır. En normal davranışlarıdır. 3 Nolu Mahkemeye gelince, O bu konuda da her türlü sınırı bir tarafa bırakmıştır. Bu Mahkemede yargılandığımız süre içinde bizzat biz sanıkların veya vekillerimizin sözünün kesilmediği, bize bağırılmadığı hemen hiçbir celse olmamıştır.

3 No.lu Mahkeme artık bir mahkeme olmak vasfını tamamen yitirmiştir. O, yargıladığı kişilere, devrimcilere düşman olduğunu faşistlerin elinde bir zulüm aleti olduğunu açıkça ilan etmiştir. Bu Mahkeme, MİT, Cezaevi İdaresi ve Savcılık ile ortaklaşa, sanıklar arasında ispiyonlar, hainler, dönekler, üçparalık şahsi çıkarı için arkadaşlarını satan ahlaksızlar çıkarmak için çırpınmıştır ve çırpınmaktadır. Bu Mahkeme, insanları ahlaksızlaştırmak gibi bir fonksiyonu üzerine almıştır. Üzerinde yetkili olduğu birkaç zavallıyı tahliye ederek mükafatlandırmak suretiyle ahlaksızlığı teşvik etmektedir. 3 No.lu Mahkeme, TİİKP Davasında artık taraf durumundadır. TİİKP, Devrim için, milyonlarca halk için çalışıyor. O ise, her celse halka karşı faşistlerin yanında olduğunu gösteriyor, bunu sözleriyle ilan ediyor.

Bütün bu sebeplerle biz, 3 No.lu Mahkemeyi iki defa reddettik. Fakat O gayri meşru, gayri hukuki görevine devamda kararlılık gösterdi. İşte ben bu Mahkemeyi ve onun ipini elinde tutanları bu sebeplerle protesto ettim. «Kahrolsun Faşistler» diye bağırdım.

B) 21 Haziran 1973 tarihli celsede cezaevlerindeki baskı hakaret ve terörün vicdansızlık, hayasızlık ve saldırganlık haline geldiğini belirtmem de suç sayılıyor. İddianameden de anlaşılacağı gibi, bu benim ve arkadaşlarımın Cezaevleriyle ilgili ilk talebimiz değildir. Daha önce sayısız defa 3 Numaralı Mahkemenin kulaklarını tıkadığı ve ısrarla örtbas etmek yolunu tuttuğu taleplerimiz olmuştur.

Ben bu sözleri o günlerde 3 No.lu Cezaveinde kadın arkadaşlarımıza yapılan hayasız ve vahşi saldırıyı belirtmek, gittikçe azıtan faşist zulmüne Mahkemenin dikkatini çekmek için söyledim. O günlerde 3 No.lu Askeri Cezaevinin Müdürü Binbaşı Ayhan Kutluer ve adamları, kadın arkadaşlarımıza tekrar saldırmışlar, dövmüşler ve yerlerde sürüklemişlerdir. Ayhan Kutluer'i biz de tanıyoruz. 3 Nolu Cezaevine gitmeden 1 No.lu Askeri Cezaevinde Müdürdü. Geçen sorgumda 1 Nolu Askeri Cezaevindeki zulmü ve bunun sorumlusu Burhan Poturna'yı anlatmıştım. Ayhan Kutluer Burhan Poturna'nın kafadarı ve meslektaşıdır. İkisinin de mesleği zulüm ve işkencedir.

14-15 Aralık 1972 tarihlerinde Ayhan Kutluer ve çetesi kadın arkadaşlarımızı birkaç manga askerle birlikte iki defa dayaktan geçirmiş, yaralamış ve en ağır hakaretlere uğratmıştır. Penina Bencuya ve Gülay Büyüközden, assubaylar tarafından kendi odalarına sürüklenilerek götürülmüş, ağızları bağlanarak dövülmüşlerdir. Aynı günlerde bu iki arkadaşımız ve başka birkaç sanık bir kimsenin 5 saatten fazla kalamıyacağı doktor raporuyla sabit olan rutubetli yerlere atılarak sıhhatleri bozulmuştur. Zincire vurularak dövülmüşlerdir.

Eli kolu bağlı kadınlara ve çocuklara işkence etmek, dayak atmak hakaret etmek dünya'nın heryerinde faşistlerin başvurdukları bir hayasızlıktır. Dersim'de gebe kadınların karnını süngü ile parçalıyanlar ve parçalatanlar, insanlıktan nasibini almamış faşistlerdi. Vietnam'da, Kamboçy'da, Laos'ta, Şili'de, Filistin'de, Afrika'da, dünyanın birçok yerinde bu tür canavarlıkları hep faşist cellatlar yapmışlardır ve yapıyorlar. Fakat bütün bu faşist zorbaların sonu pek fena oldu. Bizim faşist işkencecilerin sonu da pek fena olacak.

Arkasında birkaç manga coplu asker, tamamen savun-

masız yirmi-yirmibeş kadına meydan dayağı çektiren subay ve assubaylar: işte faşistlerin kahramanlığı budur.

Eli kolu bağlı kadın tutuklulara en hayasız ve ağıza alınmayacak sözlerle küfretmek: işte, faşistlerin ahlakı budur. Faşizm her türlü ahlaki değeri yok ediyor. Arkadaşlarımıza bu hakaretleri reva gören faşistlerin ahlakı çöküşe giden emperyalizmin kokuşmuş ahlakıdır. Bize gelince, bizim yoldaşlarımız şereflidir. Onlara dil uzatmak, sadece dil uzatanların şerefsizliğini gösterir. Bizim arkadaşlarımız halkın kurtuluşu için çalışmışlardır. Onlar üçbuçuk faşistin zorbalığına boyun eğmemişlerdir. Faşistleri çileden çıkartan da budur. Elleri bağlı bir kadına dört kişi copla saldırırken gösterilen hayasızlık başka türlü açıklanamaz.

Bu olaylardan sonra arkadaşlarımız mahkemeye verilerek cezalandırılmışlardır. Bu davalarda suçlular, saldırganlar hem şikayetçi, hem savcı, hem tanık, hem de hakim olarak yer almışlardır. Yalancı şahitlik yapan saldırganlar, vicdanları üzerine yemin etmekten kaçınmamışlardır. İşte faşistlerin vicdanı budur. İşte faşistlerin adaleti budur.

2 Ekim 1973

Oral Çalışlar'ın Sorgusu:

BİR SIKIYÖNETİM HAKİMİ: 'BİZ ELEKTRİK AMPULU GİBİYİZ, DÜĞMEMİZİ ÇEVİRİRLERSE YANARIZ' DİYOR

«Mahkemeniz halkımız üzerinde ağır baskılar uygulayan sıkıyönetimin emriyle kurulmuştur. Hakim sınıfların halkımız üzerindeki baskılarının en ağır bir uygulaması olan Sıkıyönetimin ve onun emrindeki mahkemenizin tarafsız olamayacağı açıktır. Bu nedenle bütün Sıkıyönetim Mahkemeleri gibi mahkemeniz de kuruluşu, yapısı, işleyişi nedeniyle tarafsız değildir ve olamaz.»

dediğim için suç işlediğimi iddia ediyor. Bu sözlerim tamamen doğrudur. Sıkıyönetim, halkımızın gelişen mücadelesini bastırmak amacıyla ilan edilmiştir. İlan edildiği andan itibaren halkımıza azgınca saldırmıştır. Sıkıyönetim Mahkemeleri de bu saldırının bir parçası olarak kurulmuşlardır. Yaptıkları, halkımıza ait ne varsa cezalandırmak olmuştur. Yurtseverler hakkında yakalama fermanları, görüldüğü yerlerde vurulması emirleri çıkarılmış, muhbirlik teşvik edilmiştir. En ağır cezalar bu mahkemelerce azgın-

ca uygulanmıştır. Bu uygulamalara ortak olmak istemeyen Mahkemeler lağvedilmiştir. Mahkemelerin bütün tasarrufları komutanlıklarca kontrol altına alınmıştır. Onların gösterdikleri ve gönderdikleri davalara bakabiliyorlar. Yargılandığımız bir mahkemede duruşma hakimi, «biz elektrik ampulü gibiyiz, düğmemizi çevirirlerse yanarız» diyerek, Sıkıyönetim mahkemelerinin nasıl işlediklerini açıklamıştır.

Askeri savcılar «Bize Sıkıyönetim Komutanlığınca bu dosyalar gönderildi, biz de bunları takip edeceğiz. Elimizden başka bir şey gelmez, istifa dahi edemeyiz.» diyerek içinde bulundukları şartları ifade etmektedirler. Yine bir mahkeme, kanuni hakkımız olan dosyadaki belgelerin fotokopilerinin bizlere verilmesi kararını aldı. Fakat sıkıyönetim komutanlığı bu kararı tanımadı ve bizler fotokopileri alamadık. Mahkemenin aldığı karar da bir formaliteden öteye geçemedi. Buna benzer birçok örnek sıkıyönetim mahkemelerinin bağımsız olmadığını aksine sıkıyönetim komutanlığının emrinde olduğunu göstermektedir.

Bunları bizler devamlı olarak belirttik. Mahkemelerin bu şartlar altında bağımsızlıklarını koruyamayacaklarını söyledik. Mahkemelerin bağımsız olmalarını savunduk. Tarafsız olmalarını istedik. Bunları belirtmek suç olamaz. Mahkemelerin bağımsızlıklarını ortadan kaldıranlar suçludurlar.

Askeri savcı, 3 nolu mahkeme için söylediğim:

> «... özel olarak heyetinizin bugüne kadarki uygulamaları da tarafsız olmadığını gösterecek sayısız örneklerle doludur. Mahkemeniz halkın davasını savunanlara verdiği gaddar cezalarla ün yapmıştır... Sizin hukuka uygun bir karar vereceğinize inanmıyorum.»

sözlerimi de suç saymaktadır. Üç numaralı Askeri Mahkemede çeşitli defalar yargılandım ve halen de yargılanmaktayım. Bu mahkeme her türlü kanunsuzluğu yapmakla ve ağır cezalar vermekle ün yapmıştır. Bu mahkeme Mümtaz Soysal'ı bir ders kitabından dolayı altı sene sekiz aya, Ankara Birlik Sahnesi oyuncularını sanat faaliyetlerinden dolayı sekizer seneye mahkûm etmiştir. TİP yöneticilerini onlarca yıllık cezalara çarptırmıştır. Üç numaralı mahkeme duruşma hakimi Tahsin Özer TİP davası dolayısıyla aldığım sekiz senelik ceza ile ilgili olarak «seninle ilgili ola-

rak verdiğimiz cezanın yargıtaydan döneceğini sanıyordum, fakat yargıtay tasdik etti.» diyerek nasıl yargılama yaptığını ve karara vardığını ifade etmiştir. Bu mahkeme daha bir çok kişiyi ağır cezalara çarptırmıştır.

Bu mahkeme halen yargılanmakta olduğumuz TİİKP davasında da her türlü kanunsuzluğu yapmaktadır. Cezaevindeki baskılara müdahale etmesini ve normal şartlarda yargılanmamızın sağlanmasını talep ettiğimizde «biz cezaevi idaresine karışamayız» diye kararlar aldı.

160 arkadaşımız bugün duruşmalara yine bu mahkemenin kararıyla getirilmemektedir.

İddianameye göre hakkında en ağır cezalar istenen Halis Özkan, sırf devrimcilere küfür ettiği, dava ile hiç ilgisi olmayan iftiralar savurduğu için bu mahkeme tarafından tahliye edilmiştir. Bu mahkeme Halis Özkan'ı, Turan Yılmaz'ı, Hasan Ayten'i yaptıkları alçaklıklar karşılığında tahliye etmiştir. Böylece bütün sanıklara tahliye için, ihanet, cezaevlerinde ispiyonculuk ve devrimcilere küfür etme yolunu gösteriyor. Üç numaralı mahkeme TİİKP davası sanıklarına düşmanlık noktasında Halis Özkan gibi MİT ajanlarıyla işbirliği etmektedir. Ben dilekçemde mahkemenin bu karakterini bildiğim için hukuka uygun karar veremeyeceğini söylemiştim. Olaylar dediklerimizi daha da doğruladı.

Bu iddianame, faşist diktatörlükten söz etmeyi önlemeye çalışıyor. Zalimlerin yüzyıllardır zulme boyun eğmeyen halkımıza yaptıklarını devam ettirmeye çalışıyor. Fakat haksız ve zalim olan herşey gibi faşist diktatörlük de mutlaka yıkılacaktır. Halkımız, ihtilalci proletarya partisi önderliğnde kurtuluşa ulaşacaktır.

Hiçbir zulüm ve saldırı, dünya halklarının zafere doğru ilerleyen selini durduramıyor. Şili'de yurtsever Allende'yi deviren faşistlere karşı Şili halkı silahla karşı koyuyor. Türkiye halkları da faşist diktatörlüğe karşı silaha sarılarak mücadele edecek ve faşist zalimleri ihtilalin ateşiyle yakacaktır!

SIKIYÖNETİM CEZAEVLERİNDE FAŞİST ZULÜM

«Baskı ve zulüm halkın davasına sadık devrimcilerin daha da kenetlenmesine, davaya daha da sıkı sarılmasına yol açıyor.»

Hasan Yalçın'ın 1. Hakaret Davasındaki Sorgusu:

DEVRİM, FAŞİZMİN BÜTÜN ZORBALIĞINA RAĞMEN BİNBİR YERDE BİRDEN ÇİÇEK AÇACAKTIR

Askeri savcı red dilekçelerimizde geçen «Mahkemeniz, sorumluluğunuz altında olan bu konuda aczini ifade etmiş ve adil bir yargılamanın ilk şartı olarak sanıkların güvenliğini sağlayamamıştır.» «Mahkemeniz bu konuda talepte bulunan sanıkları susturmak ve sorumluluğu altında olan güvenliğimizi sağlamamak suretiyle bütün bu kanunsuzlukları yapan İdarenin bir parçası olduğunu göstermiştir.» «Mahkemeniz savunma imkanlarımızı yokeden bu kanunsuz uygulamalarının sorumluluğunu idari makamlara yüklemekte artık samimi olamaz, ve heyetiniz bu tutumuyla adil bir yargılama yapmak niyetinde olmadığını açıkça göstermektedir.» şeklindeki sözlerimizi iddianamelerine geçirmişler. Bunların mahkemelerin şeref, haysiyet ve vakarına tecavüz ve hakaret olduğunu ileri sürüyorlar. Ancak iddianame ,bu sözlerin bu işi nasıl yaptığını, hangi kelimenin suça delil teşkil ettiğini açıklamıyor. İddianame açık olmalıdır. Sanık neden suçlandığını bilmelidir. Aldıkları emri bir an önce yerine getirmek telaşıyla ihmal ettikleri bu hu-

susları, esas hakkındaki mütalaalarında olsun açıklamalarını talep ediyorum.

Anlayamadığım noktalar şunlardır: Mahkemelerin işkence ve zulüm makinasının bir parçası olduklarını söylememizi mi suç sayıyorlar? Yoksa Mahkemenin zulme ve işkenceye mani olmayarak yetkilerini kullanmadıklarını belirtmemiz mi suç sayılıyor? Zorbalığın, zulmün, işkencenin bir devlet sırrı olarak halktan saklanmaya çalışıldığı şartlarda, bunları ortaya koymamız mı savcıları harekete geçiriyor? Nitekim bütün söylediklerimiz gerçektir. Sıkıyönetim Mahkemelerinin Sıkıyönetim Komutanlığı vasıtasıyla faşist generaller çetesine bağlı olduğunu, zulüm mekanizmasının bir parçası olduğunu gösteren sayısız olgu vardır. Cezaevlerinde uygulanan sayısız baskı ve zulüm karşısında -sanıkların can güvenliği teminatları altında olduğu halde- bu mahkemeler tamamen ilgisiz kalmışlardır. Yetkilerini kullanmamışlardır. Bu yoldaki taleplerimiz zapta dahi geçirilmemiş, red taleplerimiz ağır para cezalarıyla karşılanmıştır. Yani mahkemeler aynı zamanda hakikatin ortaya çıkmasını da önlemeye çalışmışlardır.

Biz sanıklar iki senedir cezaevlerinde sayısız baskı ve zulme maruz kaldık. Tutuklular cezaevine ilk getirildiklerinde ağır dayak ve hakarete uğratılmışlardır. Cezaevindeki baskı ve zulme bir başlangıç olan bu göz dağı dayağına maruz kalmayan tek sanık yoktur. Talim adı altında sanıklar koğuşlarda sıra dayağına çekilmişlerdir. Diyarbakır ve İzmir'den buraya sevkedilen TİİKP davası sanıkları günlerce bu ağır dayak ve hakaretlere uğratılmışlardır. 1972 baharından itibaren cezaevi idaresi, şimdi bizim kaldığımız arka hücreleri «terbiye yeri» diye adlandırarak sanıklara dayak atmada kullanmıştır. Burada birçok sanık inzibatlara attırılan toplu dayaklarla yaralanmışlardır. İdare cezaevinde dayak ve hakareti, günlük ve tabii bir muamele haline getirmiştir. Olay çıkmadığı, herhangi bir sanığın dövülmediği nadir günler cezaevi idarecileri adeta rahat edememişlerdir. Bu dayak ve hakarete her zaman bir başlangıç bulunmuştur. Bu bahanelerin yaratılması için inzibatlara özel kışkırtma görevleri verilmiş ve bu işte temayüz edenler mükafatlandırılmıştır. Bu bahaneler, genellikle sanığın sağa ya da sola bakmış olması cinsinden sudan şeylerdir. İdarenin adamı olan bir sanığa düzenlettirilen

bir provakasyon bahane edilerek arkadaşımız Doğu Perinçek gözü patlatılıncaya kadar ve karaciğerinden kan gelinceye kadar dövülmüştür. Gene Mustafa Pekgüleç, Bülent Kumral, Behçet Herdem, Niyazi Işık, Mehmet Dikmen, Halil Akbay, Raif Türk, Selahattin Fırat, Haluk Mıhalioğlu, Ünal Ecer, Mehmet Bedri Gültekin, Semih Okcan, Ahmet Erdoğan, Atilla Keskin, Hasan Bayık, Daşar Karadağ, Nuri Türkeeş, Ferit İlsever, ipe sapa gelmez bahanelerle dayaktan geçirilen sanıklardan sadece bir kaçıdır.

(Savunmamızda bütün olayları tek tek ve teferruatıyla açıklayacağız.) Bu dayak ve zorbalık zaman zaman hayasız bir işkence haline getirilmiştir. Cezaevi iç emniyet amiri Üsteğmen Burhan Poturna sanık Bülent Kumral'ın alnında sigara söndürmüştür. Raif Türk'e bir inzibatın bacağındaki kan yalattırılmaya çalışılmış, daha sonra da bu inzibatın tenasül organını öpmesi için dayak atılmıştır. Bu aşağılık zulmün temsilci, tertipçi ve başsorumluları cezaevleri müdürü Albay Kemal Saldıraner ve Burhan Poturna'dır. Cezaevinin arka tarafında bulunan iki tecrit hücresi sanıkları zulme ve hakarete uğratmak için kullanılmaktadır. Birçok sanık burada dövülmüş, tehdit edilmiş ve hakaret görmüştür. İdarecilere kanunların hücre yasağı vermeyi mahkemelerin yetkisine bıraktığını hatırlattığımızda onlar bunun «koğuş değiştirme» olduğunu ileri sürmüşlerdir. Esasen cezaevi idarecileri mahkeme ve kanun tanımadıklarını sık sık sözle de ifade etmişlerdir. Burhan Poturna dövdürüp hakaret ettiği sanıklara: «gidin mahkemeye anlatın. Ben mahkeme falan dinlemiyorum» demekten kaçınmamıştır.

Cezaevi idaresi çeşitli bahaneler yaratarak koğuşlara toplu saldırılar da düzenlemiştir. Onlarca inzibat saldırtarak birçok sanığı yaralatmışlardır. Bu saldırılarda sakat kalanlar olmuştur. Ön hücre, ikinci koğuş, 3. koğuş, 5. koğuş, devrimci arkadaşlarımızın kaldığı sıralarda Dış B koğuşu, çeşitli zamanlarda toplu saldırıya uğratılan koğuşlardır. Cezaevi yöneticileri sanıklara dayak attırmak, hakaret etmek için hiç bir fırsatı kaçırmamışlardır. Mesela birçok sanık hastaneye götürülüp getirilirken cezaevi arabalarında dövülmüştür.

Bütün bu baskı ve dayak olaylarından dolayı kanuni yollara başvuran sanıkların karşısına gene idare çıkmaktadır. Verilen dilekçeler geri yollanmakta, ısrar edilirse

yırtılıp atılmaktadır. Burhan Poturna ve çetesi tarafından ağır şekilde dövülen arkadaşımız Doğu Perinçek'in dilekçesi bu şekilde yok edilmiştir. Doğu Perinçek muayene için doktora çıkarılmış, patlamış dudağını, morarmış yüzünü gören doktor «Hayır, ben böyle bir şey görmüyorum. Sen belki de dudağını dişlemişsindir» demiştir. Ne yazık ki faşizme hizmet edenler için namus üzerine edilmiş yeminlerin, faşizmin emirleri karşısında bir değeri olmuyor. Bu tutum, zulümleri anlattığımız zaman «Hayır, bunlar bizi ilgilendirmiyor» diye zapta dahi geçirmeyen mahkemelerin tutumunu hatırlatmıyor mu?

Burada açıkladığımız örnekler 1 No.'lu as. cezaevinde uygulanan baskı ve zulümlerden seçilmiştir. Diğer cezaevlerinde de aynı uygulamanın yürütüldüğüne şüphe yoktur. Nitekim 3 No.'lu as. cezaevinde sanıklara her yemekten önce «kahrolsun komünistler» diye bağırmaları için baskı yapılmaktadır. As. savcı Cahit Atay bir arkadaşımıza «Ne olacak, komünizm yasak değil mi» demiştir. Halkın düşmanları her zaman böyle açık sözlü olamıyorlar. Ancak sanıkları bu şekilde bağırtmaya çalışmanın sebebi savcının dediği gibi değil. O zaman neden Anayasa'nın yasakladığı işkence için aynı şeyi yapamıyorlar? Sanıkların «kahrolsun işkence, kahrolsun işkenceciler» diye bağırmalarını istemiyorlar? Faşistler halkımızın can düşmanı oldukları için böyle yapıyorlar. Çünkü komünizm halkımızın kurtuluş davasıdır. Öte yandan komünizmin zaferini kanunlarla, yasalarla önlemeye imkan yoktur. Çünkü hayatın kanunları, hakim sınıfların kanunlarından çok daha güçlüdürler. Tarih bunun misalleriyle doludur. Er geç hayat galebe çalacaktır.

Bütün bu baskı ve zulmün yürütücüleri, alet olarak kullanmaya çalıştıkları askerlere «sen sanıklara baskı yapmazsan, kışkırtmada bulunmazsan ispiyon getirmezsen biz sana dayak atarız, ezeriz» mantığına dayanan bir zorbalık uyguluyorlar. «Dövmezsen dövüleceksin, normal asker dayağının üstüne bir de bu yüzden dayak yiyeceksin». Askerleri, sanıklara düşman etmek için kullanılan yollardan biri de budur. Baskının yanında mükafatlandırma sistemi uygulanıyor. İdare her ispiyon için parça başına bir ücret ödemektedir. Faşizm, kendine hizmet edenlerde insaniyet namına ne varsa yok eder, törpüler. Onun karakteri bu-

dur. İşkencecilerde insani bir şey kaldığını söylemek ne kadar zor! Cezaevi idaresi de bu yolu tutmuştur. Parayla ispiyon getirme, aynı karavanayı paylaştığı asker arkadaşını dahi ihbar etme gibi ahlaksızlıklara teşvik edilen askerler faşizmin suç ortağı haline getirilmektedirler. Öyle ki, cezaevi idaresi, bu suç ortaklığına dahil etmek için sivil ahçıyı dahi sanıkları dövmede kullanmıştır. Bütün bunlarla beraber askerlere, devrimci düşmanlığı aşılamak için sistemli propaganda ve eğitim yapılmaktadır. Bu eğitimlerde bütün yurtta yürütülen anti-komünizmin yalan ve iftiradan ibaret malzemesi kullanılıyor. Bu eğitimlerin bir amacı da aslında işçi ve köylü olan askerlerin, halkın kurtuluşunu savunanların devrimci vasıflarından etkilenmelerini önlemektir. Fakat şüphesiz, yalan ve iftira hiç bir zaman ayakta duramaz. Gerçekler dikenli tellerle ve zulümle zaptedilemez. Halk kitlelerinin ve aslında işçi köylü olan askerlerin bizim safımıza katılmasını, kim ve hangi yalan önleyebilir? Faşizm çaresizdir. Çünkü o, ordusunu da yalan ve iftira ile kandırmaya çalıştığı halk çocuklarından kurmak zorundadır. Halkımız kurtuluşu için yalan ve zorbalığı yıkacaktır. Birkaç örneğini verdiğimiz bu dayak olaylarının yanında, cezaevlerinde sanıklara sayısız küfür ve hakaretler yapılmaktadır. Gene, gerek Albay Kemal Saldıraner gerek Burhan Poturna sanıklara küfür ve hakaret etmek için hiç bir fırsatı kaçırmamışlardır.

Bu zulüm, baskı ve zorbalıktan beklenen nedir? Şüphesiz faşist diktatörlük zindancılarını seçerken en halk düşmanı, en zalim olanları tercih etmektedir. Nitekim Üsteğmen Burhan Poturna bu özellikleriyle temayüz etmiştir. O, zulüm görevine, buna ehliyetli olduğunu göstererek gelmiş, bu sayede göze girip yükselerek iş başında kalmıştır. Üsteğmen Burhan Poturna zulüm, dayak, kışkırtma işlerinde kullanmak üzere her zaman inzibatlardan kendine bağlı çete oluşturmuştur. Diğer askerler içinde de imtiyazlı durumda bulunan çete mensupları idareye bile danışmadan sanıklara saldırabilmiş, hakaret edebilmişlerdir. Çetenin başarısı, şefi tarafından bu tip zulümlerin yoğunluğu ile ölçülmüştür. Albay Kemal Saldıraner ise, 2. koğuşun önünde şunları söylemiştir: «Ben nasyonal sosyalistim. Hitler otuz milyon insanı öldürmekle iyi etti. Böylece otuz milyonun otuz milyon ekmeğini bulmaktan kurtuldu.» Ge-

ne o, sık sık halkın davasını savunanlara düşmanlığını ortaya koydu. Elinde yetki olsa bütün tutukluları yok edeceğini defalarca sanıklara söylemiştir. Yani sanıklara yapılan bu baskı ve zulmün temelinde halk düşmanı bir sadizm yatmaktadır. Bize yapılanların cezaevindeki nizam ve disiplinin sağlanmasıyla hiç bir ilgisi yoktur. Tabii zulmün temelinde esas olarak komünistleri, halkın davasına sadık kalanları yıldırmak, sindirmek ve yollarından saptırmak gibi yukarıdan tayin edilmiş bilinçli bir politika yatmaktadır.

Cezaevi idarecileri dayak, işkence ve hakaretle cezaevinde her an gergin, sinir bozucu bir havayı ayakta tutmaya, terör yaratmaya çalışmışlardır. Böylece zayıf unsurların devrim saflarını terketmesi planlanmaktadır. Mahkemelerde sağlam tutum takınanları, savcılarla elele sindireceklerini sanmaktadırlar. Cezaevi idarecileri bu politikayı «burası hastanedir» sözleriyle özetliyorlar. Faşizmin memurlarına komünizm hakkında öğrettiği tek şey şudur: Tehlikeli ve bulaşıcı bir hastalık! Çarlık polisinden bu yana faşistlerin kafasında bir milim ilerleme yok. Onlar da böyle söylüyorlardı. Ama Lenin'in dediği gibi, «salgın hastalık bünyeye nüfuz etmiştir.» Bir yeri tıkasanız başka bir yerinden patlak verecektir. Devrim, faşizmin bütün zorbalığına rağmen binbir yerde birden çiçek açacaktır. Faşistler ve bütün gericiler cezaevine bu fonksiyonu veriyorlar ve devrimcilerin pişman olup tövbe etmelerini bekliyorlar. Bunun için baskı ve terör uyguluyorlar. Onlar bir yandan da hainlere uzatacakları pişmanlık belgesini hazırlıyorlar. Fakat bunun pek az müşterisi olacak. Baskı ve zulüm halkın davasına sadık devrimcilerin daha da kenetlenmesine, davaya daha da sıkı sarılmasına yol açıyor.

Cezaevlerinde zulüm ve dayağın yanında bir başka politika daha uygulanıyor. Bu Dış-B politikasıdır. Bütün dünyada faşistlerin yürüttüğü havuç ve değnek politikası cezaevinde de yürütülmektedir. Dış-B yi biliyor musunuz? Bu davayı açan savcılar biliyorlar mı? Dış-B, 1 no. lu askeri cezaevinde, tutukluları halkın davasından koparmak için özel ve imtiyazlı muamele uygulanan bir koğuştur. Cezaevinin en rahat yeridir. Diğer taraflarda uygulanan dayak ve baskı burada nasihat, telkin, «iyi muameleye» dönüşür. Savcıların da tavsiyesiyle buraya alınan sanıklara cezaevi

idaresi yaklaşır ve tahliye vaatlerinin de yer aldığı telkinlerde bulunur. TİİKP davasında çıkıp diğer sanıklar için «bu adam» vs. gibi terbiyesiz lafların yer aldığı tek tip dilekçeler okuyanlar işte bu telkinlerin etkili olduğu kişilerdir. Şimdi Dış-B'ye çeşitli davalardan A.P. ye intisap etmiş ve MİT'in emrine girmiş unsurların yanına devrimci arkadaşlar da yollanıyor. Bu arkadaşların halkın davasına ihanet etmeleri için gerekli ortam yaratılıyor. Telkinler yapılıyor. Dış-B'den ayrılmak isterseniz Sıkıyönetim Komutanlığından izin çıkması gerekir. Dış-B politikasının ne kadar yüksek mercilerce idare edildiği meydandadır. Kimseyi delilsiz töhmet altında bırakmak istemeyiz. Dış-B'den savcıların haberi yok mudur? Bu iddianameyi hazırlayan savcıların bundan haberi vardır. Nitekim savcı yarbay Cahit Atay bir sanığa, Selahattin Sevimli'ye «dilekçe ver, Dış-B ye git, albay anlayışlı adamdır.» demiştir.

Şimdi en başta kaydettiğimiz sözler nasıl suç sayılabilir? Bu kadar zulüm ve baskıya maruz sanıkların can güvenliği istemeye hakları yok mudur? Bu kadar kanunsuzluk ortasında, savcıların can güvenliği talep eden sanıkları suçlamak için kanuna sarılmaları anlaşılır gibi değil.

Bizler üzerindeki zulme faşist Melen zamanında bir de hukuki kılıf bulunmaya çalışıldı. Bu iş için asker kişi tanımını içeren 353 sayılı Kanunun 10. maddesini kullandılar. Bu tanım son değişiklikten önce de vardı. Kimse şüphe edemez ki, buradaki tanım sadece askeri mahkemelerde yargılama bakımındandır. Faşist Melen ve Sıkıyönetim yetkilileri son kanun değişikliği sırasında gazetelere beyanat vererek 10. maddeye amaçlarına uygun bir yorum getirdiler. Buna göre, cezaevindeki tutuklular asker sayılacak ve iç hizmet talimatnamesine tabi olacaklardır. Aslında bu maddede bu yönde değişiklik yapılmamıştır. Yapılan yorum hiç bir hukuki mesnede dayanmıyor. Nitekim çeşitli zamanlarda sanıkların sorusu üzerine Sıkıyönetim hakimleri bile böyle bir değişiklik olmadığını söylemişlerdir. Esasen böyle bir değişiklik olsaydı tutukluların durumuyla ilgili 76. maddeyi ve cezaevi talimatnamesini de değiştirmek veya iptal etmek gerekirdi. Böyle bir şey de yapılmamıştır. Bu açık kanun sahtekarlığı halen yürürlüktedir. Bütün halkımız askere çağrılıyor. Şüphesiz biz asker sayılmaktan çekinmeyiz. Ancak açıkça görülüyor ki, insanlara

zulmetmek için sivil olması yetmemektedir. Daha ağır baskılar yapabilmek için onları asker saymak ihtiyacı duyulmaktadır. Bu bizim Partimizin programında «Orduda aslında işçi ve köylü olan askerler üzerinde baskı ve dayağa dayanan gerici bir disiplin uygulanmaktadır» şeklinde ifade ettiğimiz hakikatin faşistler tarafından bir itirafı değil midir? Bu, faşistlerin askerlere zulmetmeyi kanuni bir hak olarak gördüklerini ortaya koymuyor mu? Bu, baştan beri anlattığımız zulmün her gün erata uygulandığını göstermiyor mu?

Sıkıyönetim mahkemelerinde açılan davaların tezgahlanmasında MİT işkenceleri ile yetinilmemiştir. Savcılar gerekli gördükleri zaman cezaevlerindeki baskı, dayak ve işkenceden de yararlanmışlardır. MİT'te işkence ile imzalatılan ifadeleri reddeden Dev-Genç sanıklarından Ali Başpınar ve Sedak Kesim'e cezaevinde Üsteğmen Burhan Poturna ve başçavuş Erol Kipdemir tarafından işkence yapılmıştır. Bu görevliler sanıkların ifadelerini cezaevinde banda almışlar ve işkencelerinde bu ifadeyi savcılıkta tekrar etmeleri için baskı yapmışlardır. Savcı ise sanıklara «Ben size demedim mi aslanım, bunları nasıl olsa kabul ettirecektim» demiştir. Aynı işlem THKO sanıklarından Safa Asım Yıldız'a uygulanmıştır. Bu sanığın baskıları anlatan ifadesi THKO dosyasında mevcuttur. Mahkemede cezaevindeki zulmü anlattığımız için hakkımızda dava açan askeri savcılık müessesesi işte budur. Hukuki bakımdan yargılama bir bütündür. İlk sorgudan hükme kadar olan safahat birbirine bağlıdır. Böyle olduğu halde MİT'te alınan, cezaevi işkenceleri ile tasdik ettirilen ifadelere dayanarak hüküm veren mahkemeler, nasıl mahkemelerdir? Bunca işkence ve zulüm altındaki sanıkların savunma haklarından nasıl sözedilebilir? Böyle şartlar altında tuttuğu sanıklara savunma hakkı tanıdığı yalanını yayan bir rejime faşizmden başka ne ad verilebilir?

Cezaevi idaresi sanıklardan çeşitli konularda ifade alabilmek için de işkenceye başvurmuştur. Bir inzibatın yalana dayanan ihbarı ile tecrit hücrelerine atılan Daşar Karadağ ve Mehmet Özdemir günlerce ağır dayaktan geçirildiler. İstenen ifadeyi vermek için kalorifer dairesinde copla her tarafları morartıldı, çamurlarda süründüler. Daşar Karadağ TİİKP davasında zulmü açıkladı. Ancak mahke-

me dönüşü bu açıklamanın da hesabı soruldu. Mahkeme hiç bir tedbir almadı. Şimdi cezaevinin mahkemelere ait yetkiyi kullanmadığını kim ileri sürebilir? 5 no. lu cezaevinden 1 no. luya gelirken üzerinde bir kısım tutukluların savunması bulunan Mehmet Canpolat'a bunu kimden aldığını söylemesi için dayak atıldı. Cezaevi işkence, baskı, dayak konularında MİT'in bir parçası, onun bir şubesi olarak çalışmıştır. MİT'te işkenceleri yöneten albay ve yarbay müteaddit defalar cezaevine gelip albay Saldıraner'le fikir teatisinde bulunmuşlardır. MİT ve cezaevi mahkemelerle ahenk içinde çalışmışlardır. Mahkemelere ifade temin etmişler, sanıkların duruşmalardaki tutumlarını etkilemek için her türlü baskıya başvurmuşlardır. Cezaevleri ziyaret edilebilen MİT nezarethaneleri olarak iş görmüştür. Nitekim MİT mensupları sık sık cezaevinden sanıkları alıp götürmüşler ve işkence etmişlerdir. Öyle zamanlar olmuştur ki, biz sanıkların çok iyi tanıdığımız MİT arabalarının cezaevi kapısına dayanıp içimizden birini alıp gitmediği gün olmamıştır. Sanıklar tutuklandıktan aylarca ve yıllarca sonra tekrar MİT'e çekilmişler ve sorgu vermeye zorlanmışlardır. Bu şekilde tekrar sorguya çekilenlerden bazıları şunlardır: Doğu Perinçek, Gün Zileli, Ali Karşılayan, Osman Gürhan Ertür, Latif Güvercin, Atıl Ant ,Hasan Yalçın, Ali Lütfü Tınç, Gönül Zileli, Nuri Çolakoğlu, Ömer Kömürcüoğlu, Semih Koray, Kamil Erdem, Hasan Basri Temizalp, Hasan Fehmi Nemli, Feyyaz Erinç, Tuncer Sümer, Safa Asım Yıldız, Tuncay Çelen, İsmet Tufan Yazıcı, Abdullah Tuncay, Murat Yücel, Mehmet Turan Şeker, Vahap Erdoğdu,

Başlayalı dokuz ay olmuş Dev-Genç davası için ek ifade alınmıştır. Mahkeme kanunsuzluğu apaçık ortada olan bu ifadeyi dosyasına koymuştur. Binbaşı İhsan Karakuş, teğmen Ertuğrul Aybudak, Kadir Gürbüz Kaynar, Hurşit Yılmaz ise tamamen pervasız muameleye maruz bırakılmışlardır. Bu sanıklar sabahleyin koğuşlarından alınarak akşama kadar işkenceye uğratıldıktan sonra aynı gün cezaevine getirilmişlerdir. Bu iş günlerce devam etmiştir. MİT ifadelerine dayanarak hüküm veren mahkemelerin bu yapılanlardan habersiz olmalarına imkan yoktur. Birçok sanık bu hususu en açık delilleriyle kendilerine bildirmişlerdir. Ancak onlar anlatılanı

dinlemek bile istememişlerdir. İşkence mekanizmasının ve cezaevlerinin durumunu tasvip ettiklerini göstermişlerdir. Savcılara gelince MİT işkencecileri yeniden MİT'e götürülen sanıklara bu yeni soruların savcılar tarafından yollandığını, savcıların ilk ifadede eksiklikler gördüğünü, belirtmekten çekinmemişlerdir. Bunca sanık işkenceden bahsettiği halde ellerinle tuttukları kanla lekelenmiş ifadelerin nerede alındığını onlar hiç merak etmemişler midir? Fakat işkenceyle alınan ifadeleri reddeden sanıkları tekrar MİT'e yollamakla tehdit etme ihtiyacını duyunca hiç de işkenceden habersiz görünmüyorlar. Yarbay Cahit Atay bu tehditlerden yararlanmaya çok çalışmıştır. Mesele şahıslar meselesi değildir. Bütün Sıkıyönetim savcıları az veya çok işkenceyle doğrudan ilgilidir. Mesela Diyarbakır Sıkıyönetim savcısı Sabahattin Ar yanında işkenceciler olduğu halde ifade almıştır. Mesela Sıkıyönetim savcılarından bir diğeri bizzat işkencelerde hazır bulunmuştur. Bu kadar kanunsuz kanun adamı olur mu? Bu kadar kanunsuzluk karşısında kılları kıpırdamayanlar bizzat bizim hiç bir suç niteliği olmayan sözlerimizi suç gibi göstermek için kılı kırk yarıyorlar.

Biz TİİKP davasında sekiz aydır defalarca bu zulmü ve baskıları dile getirdik. Mahkemelerden yetkilerini kullanmasını istedik. Her seferinde taleplerimiz «bunlar idari tedbirlerdir» gerekçesiyle geri çevrildi. Mahkeme cezaevlerinde maruz kaldığımız insanlık dışı muameleyi bir tedbir olarak gösterirken, birinci olarak bütün yapılanları bildiğini ortaya koyuyor; ikinci olarak bunları meşru kabul ettiğini söylemiş oluyor. Hangi kanun böyle tedbirlere cevaz veriyor? Hangi kanunlar mahkemelere bu olanlar karşısında kayıtsız kalma hakkını tanıyor? Bu tutum, mahkemelerin adil bir yargılama yapmaya niyetli olduklarını mı gösteriyor? Kendi yetkilerini kullanmaktan aciz olmadıklarını mı gösteriyor? Eğer mahkemelerin zulme karşı tedbir almaktan aciz olmadıkları iddia ediliyorsa bu onların zulme ortak olduklarının kabulünden başka bir anlama gelmez. Mesele bu kadar açıkken kanunlara uymayanların haklı sözlerimizde suç aramaları hem suçlu hem güçlü olmaktan başka bir şey değildir. Adil yargılama yapmak isteyen mahkemeler sanıkların can güvenliği ve savunma haklarını korumak zorundadırlar. Doğrudan doğruya şu

veya bu şekilde savunma yapmak meselesi üzerinde toplanan sayısız dayak ve hakaretler hakkında savunma hakkının serbestçe kullanılması mümkün değildir. İddia sahibinin baskı ve tehdidi altında serbestçe savunma yapılamaz. Savunma yapılamayan mahkemeler müdeiumuminin suçlamasını karar olarak ilan etmeyi baştan kabul etmiştir. Suçlayıcının sınırsız hak ve zulüm yetkisi karşısında her türlü savunma hakkı gaspedilmiş, can güvenliği ortadan kaldırılmış bir sanık hakkında adil hüküm verilemez. Bu şartlar altında yargılama görevi kabul eden mahkemeler adil davranamaz.

Mahkemeler gerçekten bu zulüm ve baskı karşısında yetkisiz midirler? Yargıladıkları sanıkların savunma hakkını ve can güvenliğini sağlamakla sorumlu değil midirler? Kanun bunu teminata bağlamıştır. Nitekim İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı bir mahkeme halkın davasını terkeden bir sanığın arkadaşlarından korktuğunu belirtmesi üzerinde «can güvenliğinin mahkemenin teminatı altında olduğunu» bildirmiştir. Bu mahkeme TİİKP davasına bakmakta olan mahkemenin sekiz aydır söylememek için bin dereden su getirdiği bir hakikati bir döneğin talebi üzerine söylemekten kaçınmamıştır. Döneklere bir ayrıcalık tanımayan kanunun 76. maddesi tutuklu hakkında cezaevinde uygulanacak hücre vs. gibi disiplin tedbirlerinin ancak askeri mahkemenin kararı ile veya ivedi hallerde onayıyla alınacağını öngörüyor. Kanunun iradesi açıktır. Tutuklular hakkında uygulanabilecek hücreye atma, demire vurma gibi kanuni tedbirlerin alınması dahi kanun tarafından mahkemeye verilmiştir. Yani cezaevindeki güvenliğimiz mahkemenin teminatına bağlanmaktadır. Hatta kanun o kadar açıktır ki eskiden tutukluların güvenliği adli müşavirliğe emanet edildiği halde bir madde değişikliği ile askeri mahkemelere bırakılmıştır. Bu kanunda sadece «demire vurulma»dan söz edilmesi sanıklara işkence yapmanın, dayak atmanın, hakaret etmenin serbest ve kanuni olduğunu mu gösteriyor? Yani kanun bunca baskı ve zulüm içinden sadece bir ceza olarak getirdiği demire vurmayı mı mahkemelerin yetkisi altına koyuyor? Elbette hayır. Anayasa'nın «işkence yasaktır» hükmü de dikkate alınırsa kanunun, sanıkların MİT'e götürülmesini, dayağa çekilmesini, küfür ve hakarete uğratılmasını aklından bile

geçirmediği meydandadır. Aksine kanunun yoruma ihtiyaç göstermeyen ifadesi çok özel bir durum olan demire vurma dışında, sanığın cezaevinde kendi imkanlarıyla rahatını temin edebileceğini ortaya koymaktadır. Sıkıyönetim mahkemeleri mevcut tutumlarıyla kanunun bu açık hükümlerini ihlal ediyorlar. Sıkıyönetim mahkemeleri kanunun kendilerine verdiği bu yetki ve sorumluluğu bağlı oldukları faşist generaller çetesine bırakıyorlar. Faşist çete adına da bu yetkiyi gene onun emriyle cezaevi idarecileri ve MİT işkencecileri kullanıyor.

Biz arkadaşımıza yapılan zulmü dile getirdiğimizde hakimler «sen onun vekaletini mi aldın?» diye soruyorlar. Şimdi biz onlara soralım: «Mahkemeler MİT işkencecilerine ve cezaevi idarecilerine vekaletname mi vermişlerdir?» Durumu bu iken can güvenliği isteyen sanıklar hakkında dava açması tamaman kanunsuzdur. Faşizm kendi kanunlarını da ayaklar altında almaktan çekinmeyen, kanunsuz kitapsız bir rejimdir. Faşistler halka zulmederlerken hiç bir kanunla sınırlandırılmamış bir zorbalığa dayanmak isterler. Bu sebeple kanunlarını isteklerine göre yorumlamayı bir saçmalık derecesine vardırırlar.

Nitekim faşist Erim, koğuşlara konması gereken sanıkların hücrelere atıldığı söylenince «Hayır, onlar hücre değil, iki kişilik koğuşlardır» demişti. Öyle koğuşlar ki eni boyu iki metre. Ben ve benimle aynı grupta oturan 19 arkadaş Erim'in bu iki kişilik koğuşlarına kilitleniyorlar. İşte bu, faşist bir demagojidir. Biliyorsunuz 353 sayılı Kanuna göre ancak dava açılıncaya kanar savcı sanıkla avukatının görüşmesi sırasında bir görevliyi hazır bulundurabilir. Oysa açılalı yıllar olmuş davaların sanıkları avukatlarıyla kalabalık bir dinleyici topluluğu önünde görüştürülüyor. Bu konudaki itirazlarımıza karşı yetkililer «Kanun bulundurulmaz diye bir şey demiyor» cevabını vermişlerrir. Bu faşist bir demagojidir. Mahkemelerden can güvenliğimizi sağlamasını talep ediyoruz, yetkili olmadıklarını, sadece demire vurmaya karışabileceklerini ileri sürüyorlar. Bu da faşist bir demagojidir. Tutuklandıktan sonra sanıkları MİT'e götürmek kanunsuzdur diyoruz. Kanun «MİT'e götürülmez diye bir şey söylemiyor» demeye getiriliniyor. MİT ifadeleri geçerli sayılıyor. Bu da faşist demagojidir. Kanun asker kişi tanımını sadece yargılama ba-

kımından getirmiştir. Yoksa cezaevinde uygulanacak talimatlar bakımından değil diyoruz. «Asker kişi denmiş ya ne bakımdan olursa olsun» deniyor. Bu da faşist demagojidir. Tecrit hücresine atmak mahkeme kararı gerektirir diyoruz. «Hayır, biz hücreye atmıyor koğuş değiştiriyoruz» deniyor. Bu da faşist demagojidir. Bunlar faşizmin kanun tanımazlığına, akıl almaz tutumlarına sadece bir kaç örnektir.

Öte yandan biz sanıklar için bütün bunlara karşı, her türlü kanuni başvurma yolları da tıkanmaya çalışılıyor. Zulmü örtbas etmek için her yola başvuruluyor. Gerçekten zulüm hiç kimseye değer kazandıramaz. Halkımız zalimleri affetmez. Onlar zulmü örtbas ederek haklarındaki delilleri ortadan kaldırmaya çalışıyorlar. Örtbas etmenin cezaevindeki en klasik yolu zulme uğratılan, dövülüp yaralanan sanık hakkında şikayet yapmak, dava açmaktır. Arkadaşımız Doğu Perinçek çeşitli dayak olayları hakkında başvurunca cezaya çarptırıldı. Görüş cezası verildi. Kız arkadaşlarımıza bu yüzden bir dava açıldı. Saldırganlar suçlarını örtbas edebilmek için sıkıyönetim mahkemelerine yalancı şahitlik yapıyorlar. Vicdanları ve namusları üzerine yemin ederek göz kırpmadan yalan söylüyorlar.

Cezaevlerinde bu baskı ve zulmün yanında savunma şartlarını tamamen ortadan kaldıran sayısız kanunsuzluk hüküm sürüyor. Bunların pek çok örneğini mahkemelere bildirdik, tedbir istedik. Ancak mahkeme bunları dinlemedi. Tedbir için en küçük bir harekette bulunmadı. Kanunun açık hükmüne rağmen avukat görüşmelerinde görevliler hazır bulunuyor. Bunlar sanıklara görüşme sırasında cezaevinde olup bitenlerden bahsetmemesi için tehditler savuruyorlar. Görüşmede geçen laflardan dolayı ihbarlar yapılıyor. Bu sebeple avukat Niyazi Ağırnaslı hakkında açılan davada mahkeme hüküm verdi. Fakat Yargıtay delilin kanunsuz olduğunu, avukat görüşmelerinin dinlenemiyeceğini gerekçe göstererek hükmü bozdu.

Kanunsuz uygulamalardan vazgeçilmesini isteyen dilekçelerimiz yerlerine ulaştırılmamıştır. İlgili merciler bunlara cevap vermemişlerdir. Cezaevi idaresi bu dilekçelerden çoğunu çöp sepetine atmıştır. İdarecilerin «bu dilekçeyi yollama» diye sözlü beyanları olmuştur. Bu durum karşısında bizim dilekçelerimizin yerlerine ulaştırılması

için birer nüshalarını da mahkemelere verdiğimiz olmuştur. Bu davaya bakan duruşma hakimi TÖS davası sırasında cezaevindeki zulmü anlatan dilekçenin bir suretini ilgili yerlere ulaştırılmak üzere kendisine verdiğimi hatırlayacaktır. Kanunlar belirli bir süre içinde dilekçeleri cevaplandırma yükümü getirdiği halde ilgili merciler dilekçelerimizi verilmemiş addetmiş, örtbas etmişlerdir. Mahkemelere vermek için hazırladığımız dilekçelerde zulmü anlattığımız için cezaevi idaresi tarafından el konmuştur. Savunmamızla ilgili dilekçelerimiz idarenin kontrolundan geçirilmektedir. Yani savunma hakkımız idarenin sansürü altındadır. Çeşitli zamanlarda verdiğimiz ve dava dosyalarında bulunan dilekçelerimizin birer suretini avukatlarımıza ulaştırmamız önleniyor. Sıkıyönetim Komutanlığı bunların üzerine «SAKINCALIDIR» damgası vurmaktan kaçınmıyor.

Avukatımıza ulaştırmak üzere idareye teslim ettiğimiz dilekçelerin cezaevi tarafından mahkemeye yollandığı ve yeni bir delilmiş gibi dosyaya konduğu olmuştur. Mahkeme, delil dosyasında bulunan bu kanunsuzluk karşısında hiç bir tedbir almamıştır. Bu durumda avukatlarımız bizi sıkıyönetimin vermiyeceği ilhamla mı savunacaklar? Bu uygulama halen devam etmektedir. Avukatların getirdiği dosyada bulunan belgelerin suretleri cezaevi idaresi tarafından içeri sokulmamaktadır. Sıkıyönetim Komutanlığının koyduğu kanunsuz fotokopi çekme yasağı kafi görülmüyor. Ayrıca cezaevinin kanunsuz tutumuyla bu yasak takviye ediliyor.

Kanunların ve yönetmeliklerin tanıdığı haberleşme hakkımız pervasızca çiğnenmektedir. İdareye verdiğimiz mektupların ancak % 50 kadarı yerini bulabilmiş, geri kalanlar ise bize hiç bir bilgi verilmeden, sorulunca «yollandı» demek suretiyle ortadan kaldırılmıştır. Sanıklara cezaevinde tam bir tecrit uygulanmış, farklı koğuşlarda kalanların selamlaşması dahi baskı ve dayakla önlenmeye çalışılmıştır. Kanunlar sanıkların birbirine yardımını serbest bırakmıştır.

TİİKP davası başlayalı 8 ay olmuştur. Neredeyse savunma safhasına gelinecek, hala sanıkların konuşmaları önlenmeye çalışılıyor. Mahkeme cezaevindeki bu kanunsuz duruma son vereceğine bizzat kendisi bu cezaevi metodu-

nu salonda uygulamaya çalışmıştır. Sanıkların arasına askerden duvar çekiliyor, duruşma sırasında bile her grubun arasında asker bulunduruluyor.

Cezaevi idaresi çeşitli zamanlarda savunmalarımız için hazırladığımız özel notlara el koymuş, bunları iade etmemiştir. Bu notlar cezaevi idaresinin kontrolundan geçmiş kitaplardan çıkarılmıştır. Mesela İslam Ansiklopedisinden ve Jön Türklerle ilgili bir kitaptan çıkarılmış notlara dahi el konulmuştur. TİİKP iddianamesinden alınmış notlar da el konulanlar arasındadır. Bu tip onlarca misal vardır. Bu sadece savunma hakkının ihlali değil, faşizmin kültür ve bilgi düşmanlığının da bir ifadesidir. Bütün bu kanunsuz uygulamalar, baskılar ve tehditler altında savunma hakkını serbestçe kullanmaya imkan yoktur. Sıkıyönetim mahkemeleri kendi yetkileri çiğnenerek yaratılan bu durumu bildikleri halde tedbir almıyorlar. Bu onların adil bir yargılama yapmaya niyetleri olmadığını açıkça gösteriyor.

Neresinden bakılırsa bakılsın Sıkıyönetim mahkemelerinin faşist generaller çetesine bağlı, kanunsuz-kitapsız, özel ve olağanüstü mahkemeler oldukları meydandadır. Açıkladığımız gerçekler karşısında hakkımızda açılan bu davaların hukuki hiç bir mesnedi yoktur. Bu davalar minareye kılıf olarak açılmıştır. Bu davalar sıkıyönetim mahkemelerinde adil yargılama yapıldığı, sanıkların savunma hakkının tanındığı şeklindeki demagojinin bir parçasıdır...

6 Eylül 1973

Şule Zaloğlu'nun Sorgusu:

KADIN TUTUKEVİNDE ZULÜM!

Sorgularımız işkence veya işkence tehdidi altında yapıldı. Cezaevlerinde kanunsuz uygulamalarla karşılaştık. Hakkımızı aradığımızda dayak yedik, silahla tehdit edildik, «ceza» adı altında insanlık dışı muamele gördük. Susuz, havalandırmasız bırakıldık. Pencerelerimiz çivilendi. Gazete yasaklandı. Radyolarımız toplandı. Koğuşlardan arkadaşlarımız yerlerde sürüklenerek kaçırılıp, cezaevi müdürünün odasında dayak atıldı.

Cezaevindeki birçok tutuklu MİT tarafından yeniden istendi. Cezaevi sorumluları tutukluları, savcılıktan çağrıldığı gerekçesiyle MİT'e teslim eti. Tutuklular MİT'te yeniden işkenceyle sorguya çekildiler.

13 Haziran 1972'de Cevriye Tuna savcılıktan çağrıldığı söylenerek götürüldü. Akşam geri getirildiğinde yürüyemeyecek haldeydi. Kontr-gerillada işkence görmüştü. Bu durumu protesto ederek yoklamada ayağa kalkmadık. Albay Kemal Saldıraner elinde copla küfür ederek üzerimize saldırdı. Coplayarak ayakta durmaya zorladı.

25 Kasım 1972'de Gönül Zileli'ye sözlü olarak savcılığa gideceği söylendi. Daha sonra Kemal Saldıraner'in de bizzat imzalayıp tasdik ettiği gibi işkencecilere teslim edildi, 4 gün Kontr-gerillada kaldı.

Sevim Canel, Ufuk Alper, Gülay Özdeş ve Müzeyyen

Dağyeli de çeşitli zamanlarda cezaevinden alınarak işkence heyetine teslim edilen arkadaşlarımızdandır.

14 Aralık 1972'de Fatma Gürdilek savcılıktan çağrıldığı zaman cangüvenliğinden endişe ettiğimizi, bu nedenle savcılığa gittiğine dair yazılı belge getirilmesini istedik. Bu haklı talebimiz karşısında cezaevi görevlilerinin saldırısına uğradık. Başta Binbaşı Ayhan Kutluer olmak üzere astsubaylar Mustafa Çelik, Mehmet Doğan, Sefa Gezgin ve Ethem Erinç ile üç manga asker koğuşa girdiler. Fatma Gürdilek'i zorla götürmek istediler. Bununla yetinmeyip bütün tutukluları sıra dayağından geçirdiler. 1 No.lu koğuştan gelen dayak seslerini duyarak pencerelere çıkan 2 No.lu koğuştaki arkadaşlarımıza Ayhan Kutluer ve astsubaylar taş attılar. Ateş açmakla tehdit ettiler.

Dayak ve baskılar 14 Aralık'ı takip eden günlerde de devam etti. Bu dayakları protesto etmek için açlık grevine başladık. Yoklamaya kalkılmadı bahanesiyle koğuşun bir ucundan diğer ucuna sürüklendik. Cop, tekme ve yumrukla dövüldük.

15 Aralık'da mahkemeye götürülen 6 THKO sanığı arkadaşımızın yüzlerinde dayak izleri vardı. Durumu mahkeme heyetine anlatıp tedbir alınmasını istediler. 1 No.lu Mahkeme Heyeti, mahkemenin cezaevine karışamayacağı gerekçesiyle bu talebi reddetti. Mahkemeden dönen arkadaşlarımız cezaevindeki baskı ve dayakları anlatıkları için cezaevi idaresi tarafından cezalandırıldılar. Eski bir hamamda 48 saat tutuldular. Türkan Sabuncu burada zincire vurularak dövüldü. Daha sonra açılan Mukavemet Davası yazılı delilleri arasında 6 THKO'lu arkadaşın mahkemedeki tavırları dolayısıyla tecrit edildiklerini açıklayan bir belge mevcuttur.

15 Aralık'da mahkemeye giden Penina Bencuya, cezaevindeki olayları anlattı ve mahkemeden dayak izlerinin tesbiti için adli tıbba sevkini istedi. Ancak Mahkeme Heyeti aynı gerekçe ile bu talebi de reddetti. Penina Bencuya da mahkemedeki açıklamasından dolayı koğuşa getirilmedi. Tecrit hücresine atılıp dövüldü.

Mahkemeler yargıladıkları sanıkların cangüvenliğini sağlamak için cezaevlerine müdahale yetkilerinin olmadığını ileri sürüyorlar. Buna karşılık cezaevi idaresinin kanunsuz bir şekilde ve alenen sanıkları mahkemedeki dav-

ranışlarından dolayı cezalandırması acaba nasıl açıklanabilir? Cezaevi görevlileri hangi yetkiye dayanarak, TİİKP davasındaki davranışlarından dolayı Semra Eker, Büşrü Ersanlı, Nergis Savran ve Fatmagül Baltalı hakkında soruşturma açabildi?

Gülay Büyüközden yoklamadan sonra dövülerek ve ağzı bağlanarak koğuştan kaçırıldı. Tecrit hücresine atıldı. Astsubaylar tarafından cop, tekme ve yumrukla dövüldü.

1 ve 2. koğuşlardan seçilen beş arkadaş koğuşlardan alınarak hamama kapatıldı. «Pişman» oluncaya kadar burada kalmakla tehdit edildi.

Bu insanlık dışı uygulamalar karşısında cangüvenliğimizin sağlanması, olayların tesbiti için çeşitli makamlara başvurduk.

Darp izlerinin tesbiti için adli tıbba verdiğimiz dilekçeler idare tarafından yokedildi.

Fatmagül Baltalı TİİKP davasında 3 No.lu Mahkemeye verdiği dilekçede yapılan baskıları anlattı. Heyet, bunu da hiç dikkate almadığı gibi, «Sen onların avukatı mısın?» gibi bir cevap verdi.

Avukatlarımız, cezaevindeki olayları anlatan bir dilekçeyi Sıkıyönetim Komutanlığına verdiler. Bu dilekçeye 30 Aralık 1972 günü yayınlanan sıkıyönetim bildirisiyle cevap verildi. Bütün bu gerçeklerin üstü kapatılmak istendi. Üç manga askeri coplarla üzerimize saldırtan, elinde «vur emri» olduğundan sözeden, tehdit ve hakaretler savuran cezaevi görevlilerinin «en az dilekçeyi veren avukatlarımız kadar vicdanlı ve insan haklarına riayetkar» oldukları söylendi. Cangüvenliğimizin sağlanması için yapılan müracaat «bundan evvel duruşmalarda başvurulan oyalama ve zaman kazanma taktiğine eklenen bir yenisi» olarak nitelendi. Gözetim altındakilerin ve tutukluların «cezaevinden alınarak lüzumlu yerlere götürülüp getirildikleri» belirtildi.

Bütün bunların gerçekleri ne kadar yansıttığını, «lüzumlu yerin» neresi olduğunu biz kendi yaşadıklarımızla çok iyi biliyoruz.

Bu bildirinin yayınlanmasından bir hafta önce Ayten Canatan binbaşının odasına çağrıldı. Oradan zorla sürüklenerek götürüldü. İki gün Kontr-gerillada kaldı ve işkence gördü!

Faşizm kanun tanımaz. Yaptığı kanunsuzlukları örtbas etmek için de yine zorbalığa ve yalana başvurur.

Nitekim gerçeklerin su yüzüne çıkmasından ve öğrenilmesinden büyük bir telaşa düşüldü. Sıkıyönetim Komutanlığının 4. 2. 1973 tarihli emriyle «emniyette ve tutukevlerinde işkence yapıldığı konusuyla ilgili her türlü basın ve yayın yasaklandı.»

Hakkımızda «görevli memura hakaret ve mukavemet etmekten» dava açıldı. Sanık değil davacı olmamız gereken bu davada bize bu kanunsuzlukları bizzat uygulayanlar tanık olarak dinlendi. Önceden savcılarla işbirliği halinde hazırlanan yalan ifadeler verdiler. İzlerini hala taşıdığımız yaraları, kafamızı kendimizin ranzalara vurarak özellikle yaptığımızı iddia edecek kadar ileri gittiler.

Cezaevi görevlileri baskı ve yıldırma kampanyasında üzerlerine düşen vazifeyi büyük bir gayretle yerine getirmeye devam ettiler.

14-15 Haziran'da savcılıktan çağrılan tutuklular yazılı belge talebinde bulunduk. Bu talebimize yine dayak ve hakaretle cevap verildi. Yerlerde sürüklenerek, tekmelenerek zorla savcılığa götürüldük. Savcılara, arkadaşlarımıza cezaevinde hala dayak atıldığını söyledik. Tedbir almalarını istedik. Onlar ise ellerinde hiçbir yetkinin olmadığını, emir almadan harekete geçemeyeceklerini belirttiler.

Bu keyfi ve kanunsuz davranışları protesto için açlık grevine gittik. Grev sırasında avukatlarımızla görüşmelerimiz engellenmeye çalışıldı. Merih Kutlar avukatıyla görüşmeye götürülürken olayları anlattığı takdirde hücreye kapatılmakla tehdit edildi. Binbaşı, dört astsubay, polis memuresi ve erlerin hazır bulunduğu şartlarda avukat ve Merih Kutlar görüşmeyi reddettiler. Emine Sağır ve Leyla Çörekçi avukat görüşmesinde olayları anlattıkları için tartaklandılar. Emine Sağır kafası demir kapıya vurularak dövüldü.

Bu zulüm ve baskılara sözde hukuki bir gerekçe bulundu. 353 sayılı kanunun 10. maddesine 1596 sayılı kanunla getirilen değişikliğe dayanarak keyfi bir yorum yapıldı. Buna göre cezaevindeki tutuklular asker kişi sayılacak ve Türk Silahlı Kuvetler İç Hizmet Kanununa tabi olacaklardı.

Halbuki kanun, bizi sadece 353 sayılı Yargılama Usulü

Kanununun uygulaması bakımından asker kişi sayıyor. Kimlerin İç Hizmetler Kanununa tabi olacağını açık olarak ayrıca saymıştır. Ancak baskılara ve kanunsuzluklara dayanak arayanlar kendi kanunlarını da çiğnenmekte elbette sakınca görmezler.

Asker kişi olduğumuz ileri sürülerek baskıları arttırmak için fırsat arandı. Günün 24 saati yaşadığımız koğuşa görevli polislerin her girişinde hazırola geçmemiz istendi. Yoklamalarda bakışlarımız beğenilmedi. Zorla hazırol, rahata geçme talimi yaptırıldı. Hazırola geçtiğimizde el orta parmağımız pantolonumuzun dikiş çizgisinin üzerinde değil diye, başımızı sağa değil, tesadüfen sola çevirdiğimiz için üzerimize yüründü, hakarete uğradık. Havalandırma sırasında dikkat komutu verilince tutukluların yüzleri komutana dönük olarak hazırol durumuna geçmeleri ve rahat komutuna kadar bu durumda beklemeleri, aksi halde talim yaptıracakları söylendi.

Asker kişi beyanat veremez gerekçesiyle kanunsuz ve keyfi olarak dilekçelerimiz yollanmadı. Mektuplarımız yokedildi. Bazı kitap ve gazeteler verilmedi. Savunma metinlerimize el konuldu.

Katıldığım dilekçelerde savunma hakkımın kısıtlandığını ileri sürmüştüm. Hiçbir tedbir alınmadığı gibi savcılar bunu suç saymışlar. Acaba kanunun açık hükmüne rağmen cezaevi görevlilerinin avukat görüşmelerini dinlemeleri suç değil mi? Bu konuda çeşitli müracaatlarımız hep cevapsız bırakıldı. Bunun yerine avukatımıza verdiğimiz, ifademizden çıkardığımız taslak, delil diye mahkeme dosyasına gitti. Avukatlarımızın görüşmede söyledikleri sözler suç sayılarak haklarında dava açıldı. Avukat görüşmelerinde açıkça «öyle konuşamazsın, onu konuşmaya, sormaya hakkın yok!» diyerek araya girildi, sanık müdafii tartaklandı.

Yukarda açıkladığım bütün bu kanunsuzluklar bana ve 3 No.lu Tutukevindeki kadın arkadaşlarıma uygulandı. Fakat biliyoruz ki bunlar bütün cezaevinde yapılan baskı ve zulmün sadece bir parçasıdır. Savcılar şu sorunun cevabını verebilirler mi? Somut olaylarla açıkladığımız, Anayasa'nın ve diğer kanun hükümlerinin açıkça ihlaline neden göz yumuyorlar? Hatta bu kanunsuzlukları dile getirdiğimiz, cangüvenliğimizin ve savunma hakkımızın sağlanmasını

talep etmemizi neden suç sayıyorlar? Bu şartlar altında yargılama görevi kabul eden mahkemelerin adil davranamayacakları gerçek değil midir? Öyleyse bunu söylemek neden suç sayılıyor?

İşkenceciler cezaevine kadar gelmekte, tutukluları sorguya çekmekte, «burada doğruyu söylemezsen gideceğin yeri biliyorsun» diye tehdit etmekte sakınca görmediler. Ellerinde savcıların hazırladığı «Eksik kalan noktaları tamamlamak», «ifadeler arasındaki tutarsızlıkları gidermek» için soru listeleri olan bu işkence uzmanları bizzat cezaevi müdürü Kemal Saldıraner tarafından saygıyla karşılandı. Kemal Saldıraner soruları cevaplamayı reddeden Büşra Ersanlı'nın üzerine «bu köpeklerle böyle konuşulmaz» diyerek yürüdü. Daha sonra da bu davranışından dolayı arkadaşımıza «idari» ceza verildi.

Faşist mekanizmanın parçaları olan MİT, Kontr-gerilla, savcılık, cezaevi ve mahkemeler işkence ve baskı yapmada elbirliği ediyorlar. Tutuklulara yapılan bu baskı ve terör faşist askeri diktatörlüğün işçilere, köylülere bütün halkımıza uyguladıkları zulüm ve yıldırma politikasının bir parçasıdır. Cezaevi, yukardan uzanan zincirin bir halkasıdır. Burada uygulanan politikanın faşist rejimin en üst yetkililerince planlandığı şüphe götürmez bir gerçektir. Amaçları ise çok açıktır: Komünistleri ve yurtseverleri devrim davasından koparmak, birliklerini bozmaya çalışmak. Nitekim devrimcilere alçakça hakaret edenler, hayali yalanlarla verdiğimiz şerefli mücadeleyi balçıkla sıvamaya çalışanlar «cangüvenliği olmadığı» gerekçesiyle tahliye edildiler. Böyle davranan mahkemeye adil demek, bu baskı rejimine faşizm dememek, gerçekleri söylememek suçtur.

Bizi susturmak için sarfedilen bütün gayretler boşunadır. Biz, zulme daima başkaldırmış ve zalimlerin önünde boyun eğmeyen bir halkın bağrından çıktık. Onun için güçlüyüz. Halkın yüzyıllardır gösterdiği kahramanlık ve fedakarlığa dayanarak zafere ulaşacağız. Daima halkın safında gerçeklerin yanında olacağız.

Sözlerimizin hiçbiri iddia edildiği gibi hakaret kastıyla söylenmemiştir. Gerçeklerin ifadesidir. Bütün suç isnadlarını reddederim.

3. BÖLÜM

İSYAN DAVASI

Saldırganlar Davacı
Saldırıya Uğrayanlar Sanık

Askerî cezaevlerinde baskı ve zulüm, tutukluların birliği karşısında 1973'ün son aylarına doğru fiilen uygulanamaz hale geldi. Bu durum, terör ve kanunsuzluk politikasının iflası demekti. Cezaevinin terörü, tutukluların her seferinde daha güçlü mukavemeti ile karşılaşıyordu. Bunun yanısıra, halkımızın anti-faşist mücadelesi güç kazanıyor, cezaevlerindeki terör tepki ile karşılaşıyordu. Bu şartlar altında idare, iflas eden zorba otoritesini yeniden kurmak ve arka hücrelerde kalan TİİKP sanıklarını cezalandırmak, yıldırmak amacıyla 17 Kasım 1973 tarihinde bir saldırı tertipledi. Tutuklular, bu saldırı karşısında kendilerini korudular ve ezilmediler. Saldırıya uğrayan tutukluların hemen hepsinin vücutlarında meydana gelen darp ve bere izleri, üç-dört gün sonra yapılan doktor muayenesi ile tesbit edildi. Ancak askerî savcıların yaptığı soruşturma sonunda açılan davada saldırganlar şahit, saldırıya uğrayan tutuklular ise sanık durumuna getirildi.

Dava, Saldırı Tertipçilerinin İfadelerine Dayanıyor

İddianame, saldırıyı tertip eden cezaevi idarecilerinin ve saldırıya katılan inzibatların verdikleri düzmece ifadelere dayanarak hazırlandı. İddianameye temel teşkil eden belgelerden biri, cezaevi idaresinin 17 Kasım 1973 günü olaylardan sonra tuttuğu tutanaktı. Tutanak şöyleydi:

> «17 Kasım 1973 saat 9.15 civarında arka koğuşta bulunan Daşar Karadağ, ifadeyi müteakip koğuşuna gönderilirken, iç nizamiyeden girerken küfre başlamış ve koğuşa gidince de bütün tutuklular ayaklanıp bağırarak, küfrederek koridor nöbetçisine saldırdıkları, bir kısmının da koğuştaki masa ve sandalyeleri silah haline getirmek üzere parçaladıkları, nöbetçi er Bayram Yiğit'in bağırması üzerine koğuşa girildiğinde görüldü. Yere düşürülen inzibat eri baygın halde dışarı çıkarıldı. Tutuklulara sükunete gelmele-

ri, odunları bırakmaları ikaz edilmesine rağmen (faşist köpekler yeter artık. Düzenden çektiklerimizin intikamını alacağız) diye bağırarak ve küfrederek er, subay ve assubaylara saldırdıkları görüldü. Emniyet mangası sükûneti ve disiplini temin için tutukluları odalarına koymaya çalışıyordu. Bu esnada, erlerden Mehmet Ulaş, Yahya Özgün, Bayram Yiğit, İhsan Köse, Ramazan Çiftçi, Mehmet Yetişen, Fikret Kaya, Ahmet Binicinin yaralandıkları sonradan tesbit edildi. Sükûnet, cezaevleri Müdürü Alb. Ali Pilgir'in de müdahalesiyle de sağlandı.
Malzemelerin nöbetçi er elbiselerinin parçalandığı, iki miğferin kullanılmaz hale geldiği, Başçavuş Osman Ünal'ın ve başgardiyan İsmail Arı'nın el ve ayaklarından yaralandığı, tutuklulardan yaralanan olmadığı, yaralanan assubay, erbaş ve erlerin tedavisi yapılmak üzere cezaevi doktoruna sevkedildiği, arka koğuştan Remzi Ertürk, Mustafa Akdeniz, Hasan Bakır ve Cevdet Taşpınar haricindeki bütün tutukluların saldırıya katıldıklarına tutanak.»
Top. Kd. Bnb.: Ayhan Kutluer, Top. Kd. Üstğm.: Burhan Poturna, P. Kd. Bçvş.: Osman Ünal, Başgardiyan: İsmail Arı.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askerî Savcılığının hazırladığı 16 Ocak 1974 tarih, 1974/3023 Mu, 1974/4 karar ve 1974/23 esas nolu iddianameye göre sanıkların cezaevi idaresine karşı ayaklandıkları şöyle idia ediliyordu:

«Sanıklar: Doğu Perinçek, Gün Zileli, Erkan Yücel, İsmet Tufan Yazıcı, Atıl Ant, Mustafa Kaçaroğlu, Selahattin Fırat, Nejat Bayramoğlu, Nuri Çolakoğlu, Ali Lütfi Tınç, Şamil İlter, Nuri Türkeeş, Caner Öztaş, Ferit İlsever, Aydoğan Büyüközden, Hüsnü Ovacık, Cevdet Taşpınar, Halil Berktay, Adil Arslan, Faysal Karaçalı, Abdurrahman Taşçı, Daşar Karadağ, Hasan Yalçın.
Tat. iş. k. mad: TCK'nun 304. maddesi ve 353 Sayılı Kanunun 16. maddesi.
Hazine zararı: 578 lira.
Yukarda kimlikleri ve kendilerine isnad olunan su-

çun mahiyeti yazılı sanıklar hakkında mahallen yapılan hazırlık soruşturması sırasında:
16. 11. 1973 tarihinde Mamak Askerî Ceza ve Tutukevinin arka koğuşunda bulunan tutukluların hamam sırası olduğu için hamama gitmek üzere hazırlanmalarının bildirildiği sırada on dakika kadar bir gecikmenin meydana gelmesi üzerine tutuklu Daşar Karadağ'ın görevli onbaşı Mehmet Yetişen'e küfür ettiği ve olayın iç emniyet amirine ihbar ettirildiği, ifadesi tesbit edilmek üzere 17. 11. 1973 sabah yoklamasından sonra Daşar Karadağ'ın Bnb. Ayhan Kutluer'in yanına çağırıldığı ve ifadesi alındıktan sonra koğuşa giderken nöbetçilerle münakaşa ettiği, koridordan arkadaşlarının yanına gittiği sırada bağırdığı ve arka koğuştaki tutuklu arkadaşlarının içerden dışardaki hiçbir olayı görmedikleri halde «faşistler, namussuzlar» diye patırtı ve gürültü yaptıkları ve Daşar Karadağ'ın koğuşa bırakılması sırasında nöbetçilere hücum ettikleri ve koğuş nöbetçisi er Bayram Yiğit'in hücum sırasında bayıldığı bunu gören diğer arkadaşlarının nöbetçiyi kurtarmak için tutukluların bulunduğu koğuşa girdikleri ve bu sırada sanıkların masa, tabure, elbise askılığı ve kitaplıkların ayaklarını parçalayarak sopa gibi kullandıkları, sükûneti temin etmek için içeriye giren, koğuşa girmek isteyen görevlileri içeriye sokmamak maksadıyla hücum edip bağırdıkları, küfür ettikleri, toplu olarak idarenin nizamını bozdukları ve ayaklandıkları anlaşılmıştır.
Sanıkları sükûnete davet için içeriye gelen görevli personelden Bnb. Ayhan Kutluer, Başçavuş Osman Ünal, Gardiyan İsmail Arı, Ramazan Çiftçi, Mehmet Yetişen, Yahya Özgül, İhsan Köse, Mehmet Ulaş, Fikret Kaya, Bayram Yiğit ve Ahmet Binici'nin üzerlerine yürüyüp, çeşitli yerlerinden yaralanmalarına sebep oldukları, bütün cezaevinin sükûnetini ve nizamını bu direnmeleri nedeniyle ihlal ederek cezaevi idaresine karşı toplu halde ayaklandıkları ve bu olay sırasında üç adet oniki kişilik büyük muşamba masa, altı adet ağaç sıra, onbir adet kışla imali küçük ağaç masa, ve iki adet ağaç kitaplığın hasara uğ-

radığı, 578 lira hazine zararının meydana geldiği, sanıkların bilahare cezaevi müdürünün otoriter tutumu ile sükûnet buldukları dosya münderecatından ve sanıkların tevilli ikrarından anlaşılmış olduğundan yukarıda kimlikleri yazılı sanıkların cezaevi idaresine karşı ayaklandıkları kanaatına varıldığından fiil ve hareketlerine uyan TCK'nun 304/1. maddesi gereğince cezalandirılmalarını ve bu ayaklanma sırasında meydana gelen 578 lira hazine zararının 23 sanıktan müteselsilen ve mütesaviyen ödettirilmesine As. YUK'nun 16'ncı maddesi gereğince karar verilmesini ve duruşmalarının KK As. Mahkemesinde yapılmasını taleb ve iddia ederim.»

Duruşmalar 20 Mart günü 28. Tümende başladı. Genel Kurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlıığ Askerî Mahkemesinde heyet şöyle teşkil edilmişti:

Başkan: Muh. Alb. Doğan Özacar

Duruşma Hakimi: Hak. Kd. Yzb. Vural Özenirler

Üye: Hak. Astm. Tamer Korkmaz

Daha sonraki celselerde heyette bazı değişiklikler oldu ve Hakim. Alb. Yaşar Turhan, Tnk, Alb. Durmuş Özkaya ve Pyd. Alb. Naci Soydemir de heyette yer aldılar.

22 Mart 1974 tarihli *Yeni Halkçı Gazetesi* yargılamanın başladığını ve ilk duruşmayı şöyle bildirdi:

«Görevli Personele Saldırdıkları İddia Edilen
23 TİİKP Sanığı İçin
'isyan davası' açıldı»

«...Yeni açılan davanın ilk duruşması Askerî Tutukevinin görüş günü olan 20 Mart 1974 Çarşamba günü yapılmıştır. Sanık yakınları yeni bir dava açıldığını ve Genel Kurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komu. tanlığı Askerî Mahkemesinde bakıldığını görüşmeye gittiklerinde öğrenmişlerdir. Konuştuğumuz avukatlar ise, davadan haberli olmadıklarını söylemişlerdir. Duruşmada sorguya çağırılan Doğu Perinçek de duruşmayı o sabah öğrendiklerini ve avukatlarına haber veremediklerini söyleyerek mehil talep etmiş, ancak mahkeme kurulu mehilin yeni avukat tutulması halinde olabileceğini söyleyerek sorguyu tamamla-

mıştır. Bundan sonra sorguya gelen Gün Zileli yeni avukat tutmak için mehil istediğini belirtmiş, diğer yirmibir sanık da bu talebe katıldıklarını belirtmişler, böylece mahkeme kurulu mehil talebini kabul etmiştir.»

Askerî Mahkeme Sorguları Engelliyor

8 Nisan 1974 tarihli ikinci celse sanık Gün Zileli'den itibaren sorgulara devam edildi. Gün Zileli yazılı olarak hazırladığı sorgu metnini okumaya başladı. Tutanaklardan:

«Sanığa sorgu safhasında maddi olayın kendisi yönünden varlığı veya yokluğu, neden ibaret bulunduğu hususlarından başka diğer hususların savunma safhasında anlatılması belirtilip olaylarla ilgili başka bir diyeceğinin olup olmadığı soruldu. Sanık, 'olduğunu ve olayla ilgili bulunduğunu' beyan ile hazırladığı sorguyu okumaya devam etti. Yazıda okuduğu hususların savunmaya taalluk ettiği belirtilerek savunma safhasında dikkate alınmak üzere yazılı kağıdı istendi. Yazılı kağıdın sonuna kadar okumadan veremeyeceğini beyan etti.

Sanığın dizi 105 ve 106. sırada bulunan askerî savcı tarafından alınmış, hazırlık ifadesi, keza dosya dizi 14 sıradaki Burhan Poturna tarafından alınmış 17 Kasım 1973 tarihli ifade tutanağı ayrı ayrı okundu, mahiyetleri anlaşıldı. Esasla ilgili aykırılık görülmedi.

Sanık Gün Zileli'nin sorgusuna karşı ne diyeceği sorulan askerî savcı bir diyeceğinin olmadığını söyledi.

Sanık vekili Erdal Merdol'dan soruldu: Erdal Merdol 'müvekkilim iddialar karşısında birbirinden ayrılmaz şekilde sorgu ve savunmasını yapmak istemiştir. Ancak olayla ilgili olmadığı gerekçesiyle yazılı olarak hazırladığı savunması müvekkilime okutturulmamış ve bunun yazılı olarak dosyaya konmak üzere verilmesi keyfiyeti müvekkilim tarafından yapılmamıştır. Bu itibarla müvekkilimin elindeki yazılı kağıdı okumasını heyetten talep ediyorum' dedi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Sanık Gün Zileli'nin sorgusu sırasında yazılı olarak okuduğu hususların savunmaya taalluk ettiği gerekçesiyle duruşma hakimi tarafından engellenmesi üzerine sorgunun akabinde sanık vekili avukat Erdal Merdol tarafından aynı hususların müvekkili tarafından okunmasının istenmesi talebi de konunun öz itibariyle savunma safhasında nazara alınacak hususlardan olması ve sorguya taalluk etmemesi sebebiyle sanık vekilinin müvekkili tarafından hazırlanmış hususların okunmasına dair talebinin reddine oy birliği ile karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 6-7)

Biz Savunmasız İnsanlara El Kaldırmayı Zul Addederiz Bu Faşistlerin Huyudur

Gün Zileli'nin sorguyla ilgili bulunmadığı gerekçesiyle okutulmayan dilekçesi şöyleydi:

«17 Kasım 1973 günü sabahı arka hücreler tutukluları olarak Binbaşı Ayhan Kutluer'in yönetimi altındaki cezaevi inzibat takımının saldırısına uğradık. Bu dava da bu olay sebebiyle açıldı. Aslında saldırıya ve hakarete uğrayan bizler olduğumuz halde, suçlular şahit, bizler ise sanık durumuna getirildik. Askerî Savcı da bu davanın soruşturmasını tamamen kanunsuz şartlar altında yürütmüştür. Savcının kendi makamı olduğu halde, soruşturmayı makamında yürütmemiş ve cezaevinin idare odalarında yürütmüştür. O odalar ki, cezaevindeki tutuklulara ağır baskı ve hakaretlerin yapıldığı, tutukluların dövüldüğü odalardır. O odalarda inzibat ve cezaevi personelinden meydana gelen şahitlerin tarafsız ifade vermeleri imkansızdır. Nitekim gerek bizim, gerek şahitlerin ifadesi bizlere saldıran Ayhan Kutluer'in ve sanıklara yaptığı zulümlerle tanınan Burhan Poturna'nın ikide bir girip çıktıkları bu odalarda alınmıştır. Birkaç şahit bize gelerek kendilerinden zorla ve baskıyla ifade alındığını, Ayhan Kutluer ve Burhan Poturna'nın tehditlerine maruz kaldıklarını söyle-

mişlerdir. Bu şahitler, baskıya maruz kalacakları için, şimdilik isimlerini açıklamayacağız.
Cezaevi idaresinin saldırısı olayı şu şekilde meydana geldi: Şimdi iddianamede tamamen tersine çevrilerek anlatılan bu olayı gerçek şekliyle anlatacağım.
17 Kasım günü, sayımdan sonra arkadaşımız Daşar Karadağ idareye çağırıldı. Götürülürken arkadaşımızın saldırıya uğradığını ve dövüldüğünü duyduk. Bir süre sonra sesler yeniden geldi. Bu seslerden arkadaşımızın yeniden dövüldüğünü anladık. Bütün koğuşlar da yapılan bu kanunsuz ve zorbaca davranışı bağırarak önlemeye çalıştılar. Cezaevindeki dayak ve zorbalık olaylarını tutuklular, bu şekilde bağırarak ve kendilerini savunarak önlemeye çalışmışlardır. Çünkü cezaevinde bizler için hiçbir kanun işlememektedir. Tamamen faşist zorbalık hüküm sürmektedir.
Arka koğuşta bulunan bizler de arkadaşımızın dövülmesini önlemek için bağırdık. Kapıları yumrukladık. Bu sırada Daşar içeri girdi. Kulağından kanlar akıyordu. Koğuşta bu zorbalığa karşı haklı bir infial oldu. Hepimiz yapılan bu haksızlığı muhtelif sözlerle bağırarak ifade ettik. Kahrolsun faşistler diye de bağırdık. Asla küfretmedik. Küfür eden bizzat Ayhan Kutluer'dir. Tam bu sırada cezaevi inzibat takımı, iç hizmetlerde çalışan erler, başlarında Ayhan Kutluer bulunduğu halde, koğuş kapısını açarak cop, tahta ve sopalarla üzerimize saldırdı. Biz de kendimizi savunduk. Çünkü bu saldırıyı başka türlü defetmek mümkün değildi. Kendimizi korumayacak olsaydık, çok daha ağır bir şekilde yaralanacaktık.
Bugüne kadar tutuklulara yönelen hiçbir dayak ve hakaret olayı hakkında bir soruşturma yürütülmemiş ve suçlular cezalandırılmamıştır. Hatta mükafat görmüşlerdir. Bu durum, tutuklulara saldırmanın olağan ve normal bir davranış olduğu kanaatini yaratmıştır. Bu sebeple cezaevi görevlileri ve inzibatlar, kanunsuz davranışlara girişmekten hiçbir zaman çekinmemişlerdir.
Şu noktayı da belirtmeliyim ki, olay sırasında koğuşta nöbetçi bulunan Bayram'a dokunulmamıştır. Biz,

tek başına, savunmasız insanlara el kaldırmayı zuladdederiz. Bugüne kadar da savunmasız insanlara saldırdığımızı, vurduğumuzu kimse görmemiştir. Bu, faşistlerin huyudur.

Onlar, çökmekte olan sınıfların temsilcileri oldukları için, daima insanları yıldırmak amacıyla hareket ederler. Ve bu yüzden müdafaasız insanlara, mazlumlara, kadınlara, çocuklara zulmederler, işkence ederler.

Olaylar başlarken, Bayram, bavulların önünde duruyordu. Arkadaşlar kendisine «sen canını üzme» dediler. Kendisi, orada bir sigara yaktı. Bu nöbetçi daha sonra savcıların önünde Doğu Perinçek arkadaşımızla yüzleştirildiğinde, baskı altında olduğu halde, açıkça kendisine vurulduğunu söyleyememiştir. Kendisi daha sonra yalan ifade vermeye zorlanmıştır.

17 Kasım olayının bir tertip olduğunu gösteren kuvvetli işaretler vardır:

1. Daşar Karadağ hiçbir sebep yokken, bahane yaratılarak dövülmüştür. Kaldı ki, hiçbir sebep, tutuklunun dövülmesi için gerekçe olamaz. Öğrendiğimize göre tutuklular kendi aralarında konuşurken, Daşar Karadağ'ın hapisane görevlilerinden küfürle söz ettiği ihbar edilmiştir. Koğuşta böyle bir küfür olayı olmamıştır. Bütün koğuş buna şahittir. Bugüne kadar tutuklulara her fırsatta en ağır hakaretleri yapan bazı görevliler, bir olay yaratarak arka hücrelere saldırmak için böyle bir bahane icat etmişler ve Daşar Karadağ'ı dövdürmüşlerdir. Bugün cezaevinde herkes bilmektedir ki, emir olmadıkça inzibatlar tutukluları dövmezler. Daşar Karadağ emirle dövülmüştür. Ama askerî savcı, bu dövülme olayını örtbas etmek için elinden geleni yapmıştır. Kendisi asla tarafsız değildir. İddianamede olayların ele alınışı bunu açıkça göstermektedir.

2. Saldırı evelden tertiplenmiştir. Daşar Karadağ daha koğuşa girmeden inzibat takımı koğuş kapısına yığılmıştır. Hatta cezaevinin çeşitli iç hizmetlerinde çalışan, berber, yazıcı vb. gibi erler dahi ellerinde çeşitli sopa ve aletler olduğu halde saldırıya katılmışlardır. Arka hücrelerin kapısına gelmek için, üç

adet kilitli kapıdan geçmek gerekmektedir. Bu kadar inzibat ve asker nasıl olup da bu kadar kısa zaman. da kapıda toplanabilmiştir? Ayrıca iç hizmetlerde çalışan erler ve Doktor Yüzbaşı Metin Denli hangi görevle saldırıya katılmışlardır?

3. Binbaşı Ayhan Kutluer, o gece nöbetçi subayı olduğu halde, istirahat için evine gitmemiş, inzibat takımının saldırısına bizzat kumanda etmiştir. Bilin. diği gibi, nöbetçi amirleri, nöbeti takip eden günün sabahı evlerine gitmektedirler. Ayhan Kutluer'in cezaevinde kalması dikkat çekicidir. Bu durum da bizlere yapılan saldırının önceden tertiplendiğini doğrulamaktadır.

Ayhan Kutluer'in, inzibatları çeşitli sözlerle bizlere karşı tahrik ettiğini ve saldırdığını herkes gördü. Bu tahriklerle Doğu Perinçek arkadaşa saldıran inzibatlar arkadaşın sırtında üç tane sopa kırmışlardır. Ayhan Kutluer'i, amiri olan Albay Ali Pilgir dahi zaptedememiştir.

4. Binbaşı Ayhan Kutluer bugüne kadar Jç No'lu Tu. tukevinde kız arkadaşlarımıza yaptığı ve mahkeme zabıtlarına geçmiş olan zulüm ve kanunsuzluklarıyla tanınmıştır. Bir No'lu Cezaevinde muhtelif tarihler. de tutuklulara yaptığı zorbalık ve hakaretler de herkes tarafından bilinmektedir. Kendisi bizlerin İç Hizmet Kanununa tâbi olduğumuzu iddia edecek kadar, kanunları keyfi bir şekilde uygulamıştır. Tutukluları «asker kişi» saymayı çeşitli kanunsuz uygulamaların gerekçesi haline getirmiştir.

Söyleyeceklerim bu kadar. Burada asıl yargılanması gerekenler bulunmuyor. Saldırıya uğrayanlar ve zor. balık karşısında kendilerini savunmak zorunda olanlar bulunuyor. Askerî Savcı büyük bir yanlışlık yapmıştır.»

Saldıran Cezaevi İdaresidir

Diğer sanıkların sorguları sözlü olarak yapıldı. Sanıkların hepsi de buna benzer şekilde ifade verdiler. Olayın aydınlanması bakımından bazı sanıkların ifadelerinden bölümleri tutanaklardan alarak aşağıda belirtiyoruz.

«Sanık Erkan Yücel sorgusunda: **16 Kasım 1973 günü Daşar Karadağ küfür etmemiştir. Cezaevi idaresi diğer koğuşlarındakinden ayrı olarak bizim koğuşta nöbetçi dolaştırmaktadır. Bu nöbetçiler, idareye karşı asılsız olarak ihbarda bulunmaktadırlar ve bu ihbarlar sonucunda koğuşta bulunan şahıslar dayak yemektedirler. ...Olay bir tertiptir. Olaydan sonra masa, sandalye ve askılar idareciler tarafından koğuştan dışarı çıkartılıp kırılmıştır. Yine olaydan sonra tecrithaneye götürüldüğümüzde dışarıda koğuşa saldıran erlerden birisi 'kahrolsun komünistler, zaferimiz kutlu olsun' diye bağırıyor, diğerleri de bunu tekrar ediyordu.»** (s. 7)

«Sanık Atıl Ant sorgusunda; **...Olaydan sonra tecrithaneye giden onbir kişiden biriydim. Buradayken eşyaların koğuştan sağlam olarak çıkarıldığına şahidim. Aynı şekilde koğuşta bulunanlar da bunu görmüşlerdir. Burhan Poturna koğuştan çıkarılan masalardan birinin kapıdan geçmemesi nedeniyle kırılmasını emretmiş ve masa bu nedenle kırılmıştır. Olay içersinde bir asker tarafından kafama bir tahta parçasıyla vurulmuştur. Asker bu tahtayı ne zaman eline geçirmiş ve gelip bana vurmuştur? Bu şahısların hazırlıklı olduklarını ve olayın tertipten ibaret olduğunu gösterir. Olaydan sonra bize saldırıda bulunan şahısları şikayet ettik. Ancak şikayet dilekçelerimiz işleme konmadı. Yine bu dilekçemizde Doktor Metin Denli'nin bize küfürlerini de belirterek hakkında işlem yapılmasını istedik. Bu da nazarı itibara alınmadı. Yine olaydan sonra yaralarımızın tesbiti ve tedavisi için müracaatta bulunduk. Ancak olaydan 3-4 gün sonra muayenelerimiz ypaıldı.»** (s. 9)

«Sanık Ali Lütfü Tınç sorgusunda: **...Üç seneden beri cezaevi idaresinden hep aynı şeyleri gördük. Bu tutumları karşısında tesanüd kurarak savunmamızı yapıyoruz ve tepkimiz 'kahrolsun faşistler, yaptıklarınız kanunsuzdur' şeklinde bağırmak oluyor. Küfür etmemiz yoktur. ...Saldırı üzerine meşru müdafaaya çekilip kendimizi korumaya başladık. Bu arbede sırasında benim de elime ve sırtıma cop geldi. ...İddianamede Bayram Yiğit'in dövülmesi üzerine inzibat-**

ların bu olaya müdahalesi ile olayın cereyan ettiği belirtilmektedir. Ancak Bayram Yiğit'in dövülmesi diye bir olay yoktur. Esasen iddianamede de Bayram Yiğit'in dövüldüğünden değil bayıltıldığından bahsedilmektedir. Hazırlık soruşturması sırasında gerek cezaevi tarafından ifademiz alınırken, gerekse askerî savcı tarafından ifademiz alınırken bizlere yöneltilen sorular Bayram Yiğit'in tarafımızdan neden dövüldüğü soruluyordu. Ancak bu husus iddianameye dahi dövme şeklinde yazılmamıştır. Bu da olayın bir tertip olduğunu gösterir.» (s. 11-12)

«Sanık Şamil İlter sorgusunda: ...Ellerindeki sopalarla hücum eden inzibatların darbeleriyle yaralandık .Binbaşı Ayhan Kutluer yanındaki gönüllü şahıslarla birlikte bir hücrede beni de dövdüler. Koğuş içersinde Bayram Yiğit'i dövmemiz diye bir şey yoktur. ...Bayram Yiğit askerdir, ve zulüm gören halkın çocuğudur. Bu sebeple onu dövmeyiz.» (s. 12)

«Sanık Nuri Türkeeş sorgusunda: ...Hazırlık ifadeleri alınırken bizler gerçekleri olduğu gibi anlattık. Fakat bunlardan hiçbiri dikkate alınmadı. Tamamen baskı altında ifade veren erlerin ve görevli kişilerin ifadelerine itibar olundu. Yine ifadelerin cezaevi idaresi içinde alınmış olması, baskının olduğunu ve olayın tertip olduğunu ortaya kor. Olayın tertipçisi durumunda Bnb. Ayhan Kutluer vardır. ...Bunun arkasındaki şahısları tesbit görevi mahkemeye aittir. Eski cezaevi müdürü Alb. Kemal Saldıraner zamanında da aynı şekilde saldırılar olmuştur. Ben bu cümleden olarak beş defa dövüldüm. Bizleri sindirmek için bu yola başvurmaktadırlar. ...Koğuşun kapısından içeri doğru Bnb. Ayhan Kutluer'in yönettiği inzibatlar hareket etti ve arkadaşları koğuşun arka kısımlarına doğru sıkıştırdılar. Ben, Faysal Karaçalı, Caner Öztaş ve Nejat Bayramoğlu 2. ve 3. hücrelerde kaldık. Arka kısma giden arkadaşlarımız masayı barikat yaptılar, saldırı devam ediyordu. Biraz sonra bizim bulunduğumuz yere de geldiler. Ancak bu sırada Alb. Ali Pilgir, yanında Yzb. Hilmi Öksüz olduğu halde koğuşa geldiler. Kendilerine durumu anlattık. Gördüm dedi. Aynı anda Bnb. Ayhan Kutlu.

er Doğu Perinçek arkadaşımıza saldırıyordu. Yanına Ali Pilgir gitti durmasını söyledi. Ben de fiili olarak engellemeye çalıştım. Fakat Bnb. Ayhan Kutluer komutanının sözünü duymadığı gibi benim engellememe de aldırmadı. ...» (s. 13)

«Sanık Faysal Karaçalı sorgusunda: **İddia doğru değildir. Askerî savcının tanzim ettiği iddianame tamamen cezaevi idaresi mensuplarının beyanlarına isnad ettirilmiştir. Ben ve diğer arkadaşlarım cezaevi idaresine karşı ayaklanmış değiliz. Cezaevi idaresinin faşist tutumundan dolayı yapılan baskı ve dayak olayları, basın ve efkarı umumiyeye intikal ettirildikten sonra şimdi bu davada olduğu gibi tertipler yapılmak suretiyle, iddianame tanzim edilip davalar açılıp, cezaevi idarecileri haklı durumda gösterilmeye çalışılmaktadır. 3 No'lu Tutukevinde bulunan tutuklu bayanların dövülmeleri nedeniyle de cezaevi idarecilerini haklı çıkarmak bakımından yine buna benzer davalar açılmıştır. ...1 No'lu Tutukevinde bulunan Mustafa Demirel de cezaevi mensupları tarafından dövülmüş ve bu kişi hakkında da keza yine tarzda dava açılmıştır.»** (s. 17)

«Sanık Abdurrahman Taşçı sorgusunda: **...Cezaevinde özel olarak hizmet gören 10-15 kişilik bir inzibat gurubu vardır. Bunlar tutuklulara baskı yaptıkları gibi kendi mensuplarına yani diğer inzibat ve görevlilere de baskı yapmaktadırlar. Bunlara müsamaha edilmektedir. ...Üst. Burhan Poturna ve Bnb. Ayhan'ın eskiden beri özel olarak kullanmakta oldukları inzibat gurubunu yönettikleri ve bunları bu maksat için eğittikleri bir gerçektir. Olay günü arkadaşımız Daşar Karadağ dört ve beşinci koğuş önünde dövülmüştür. İdare bu koğuşların önünde ve onların görebilecekleri tarzda Daşara Karadağ bizzat dövülmüştür. Bir tutuklunun dövülmesine karsı bu şekilde bağırılacağını ve bu şekilde bir direniş gösterileceğini bilmekte olmaları da olayın bir tertip olduğunun işaretidir. ...Yukarda belirttiğim bir grup inzibat özel olarak yetistirilmiştir. Ve bulundukları yer ve hizmet dolayısıyla da manevi bir baskı altındadırlar. Beyanları tamamen gerçeğe aykırıdır.»** (s. 17-18)

«Sanık Daşar Karadağ sorgusunda: ...16 Kasım 1973 günü arkadaşlarla birlikte hamama gidip koğuşa dönmüştüm. Ben er Mehmet Yetişen tarafından idareden çağırıldığım nedeniyle idarenin odalarının bulunduğu koridora girmekteyken koridorun iki tarafına sıralanmış miktarlarını kati olarak söyleyemeyeceğim inzibatlar tarafından ellerindeki coplarla vurmak suretiyle saldırıya uğradım. Bu sırada müdür Ali Pilgir odasından çıkarak ne oluyor diye sordu. Kendisine 'görüyorsunuz işte üzerime saldırdılar ve beni dövüyorlar' dedim. Bu saldırı sırasında 'vurmayın' diye bağırmıştım. Saldırı dört, beş ve altıncı koğuşlardan ve Dış-B koğuşundan görülmüştür ve bağırmam da duyulmuştur. Beni idareye götürdüler ve ifademi aldılar. Daha önce biz banyodayken gardiyana küfrettiğim, nöbetçi er tarafından Astsubay Osman'a söylendiği iddia edilmekteydi. Halbuki sonradan koğuş onbaşısı görevini yapan Mehmet Yetişen'e küfür ettiğim iddiasıyla ifadem alınmıştır. Bnb. Ayhan tarafından gardiyana küfrettiğim nedeniyle ifadem alınmış olmasına rağmen iddianamede er Mehmet Yetişen'e küfür ettiğim iddia edilmektedir. Ben bu ifademi müteakip koğuşa dönmekteyken koridorda bulunan odalara girmiş olan inzibatlar odalardan çıkarak tekrar üzerime saldırdılar. Ben yine vurmayın diye bağırdım. Bu saldırı ve bağırmak üzerine koğuşlarda bulunan arkadaşlar 'faşistler vurmayın' diye bağırmak üzere tepki gösteriyorlardı. Ben bu şekilde koğuşa geldim ve içeri girdim. Bu sırada Bnb. Ayhan yanında inzibatlar ve cezaevi iç hizmetlerinde kullanılan diğer erler gelerek, kapının pencere kısmından 'defolun pezevenkler' diye bağırdı. Ben ve arkadaşlarım bu şekilde küfredemeyeceklerini söyleyerek tepki gösterdik. Bunun üzerine koğuşun kapılarını açarak içeri girdiler. Ellerinde bulunan cop ve diğer sopalarla üzerimize saldırmak suretiyle bizi dövdüler. Bundan önce yukarda anlattığım şekilde ben koğuşa geldiğimde sağ kulağım kanamaktaydı. Arkadaşlarım gerek 'vurmayın' diye bağırma sesine ve gerekse kulağımın kanamasına istinaden ve dövülmüş olmam nedeniyle tepki göstermişlerdir. Bu anlattığım se-

bepler nedeniyle olay bir tertiptir ve bu dava, saldırıya uğramamıza rağmen bizi haksız çıkarmak nedeniyle hazırlanmıştır.» (s. 18)

«Sanık Cevdet Taşpınar sorgusunda: **İddianamede belirtilen hakkımdaki ısnatları kabul etmiyorum. Buna benzer birçok suçlamalar yapılmak suretiyle tutuklular hakkında çeşitli davalar açılmıştır. İdareye karşı ayaklanma isnadı gerçeğe uygun değildir.»** (s. 19)

Tutanakların aynı sayfasında daha sonra şunlar yazılı:

«Sanıklardan Doğu Perinçek: **sorgusu yapılan sanık Cevdet Taşpınar'dan en son okunan ifadesinden de anlaşılacağı üzerine başlangıçta tanık olarak ve yeminli ifadesi tesbit edildiği halde, bilahare sanık durumda ifadesinin alınmış olması nedeniyle kendisine idarece veya başka bir merci tarafından baskı yapılıp yapılmadığının, keza kendisi gibi daha önce ifadeleri tesbit edilmiş olan Mustafa Akdeniz ve Hasan Bakır'a da bir baskı yapılıp yapılmadığının, eğer yapılmış ise, kim tarafından yapıldığının sorulmasını talep ederim.»** (s. 19)

«Sanık Doğu Perinçek'in sorusunu cevaplandırmak üzere Cevdet Taşpınar'a söz verildi.

Cevaben: **Ben bizzat diğer sanığın belirttiği gibi, şu tarzda ifade vereceksin şeklinde bir baskıyla karşılaşmadım. Ancak kanaatime göre askerî savcılıkça ifadelerimizin cezaevi binası içersinde alınmasını bir baskı olarak görmekteyim. Ayrıca Mustafa Akdeniz'in ifadesinde belirttiği hususların tutanağa başka şekilde geçtiğine dair bana bir şeyler söylediğini hatırlıyorum dedi.»** (s. 19)

Yalancı Şahitler Açığa Çıkıyor

Sorguların tamamlanmasından sonra tanıkların dinlenmesine geçildi. Tutanaklardan:

«Tanık Ayhan Kutluer (Top. Kd. Bnb. As. Cezaevi İç Emniyet Amiri): ...Sanıkları tanır, ideolojik yönden

cezaevi idaresinde idareci olarak bulunması nedeniyle fikirlerinin karşısında bir şahıs olduğunu, yemine engel hali bulunmadığını belirtti.» (s. 22)
«Bu sırada söz alan sanık Doğu Perinçek 'tanık, sanıkların dostu değilim demişti. Bunun zapta geçirilmesini talep ederim' dedi.» (s. 22)
«Tanık İhsan Köse (Mamak Askerî Cezaevinde inzibat eri):
...Sanıkları görevi nedeniyle tanır 'dostum değildir, düşmanımdır bunlar' dedi.»
«Düşmanım tabirinin tavzihi istendi:
Tanık: Benim görüşüme göre dinimize, vatanımıza karşı hain kişilerdir, dedi.» (s. 31)

Sanıkların bu sözlere cevabı şöyle oldu *(Tutanaklardan):*

«Tanık beyanına karşı söz verilen sanık Doğu Perinçek: Biz tanığın belirttiği gibi vatan haini değiliz. Vatan hainleri, yurdumuzu Amerikan emperyalistlerine peşkeş çekenlerdir. Tanık bize düşman olduğunu açıkça belirtmiştir. İfadesi bu itibarla tarafsız ve doğru değildir, dedi. (s. 31)
Sanık Gün Zileli ve diğer sanıklar, tanık ifadesinin başlangıcında bizlerin vatan haini olduğunu belirtmiştir. Bu ithamını reddederiz. Bizler yurdumuzun bağımsızlığı ve halkımız için çalışırken buraya düştük, dediler. Tanığın başlangıçta düşman olarak bizi kabul etmesiyle tarafsız ifade veremeyeceğinin ve ifadesinin doğru olamayacağını belirttiler.» (s. 31)

Duruşma hakimi tanıklardan 17 Kasım'daki olayı anlatmalarını istediğinde hepsi de olayı hatırlamadıklarını söylediler ve savcıya verdikleri ifadelerinin okunmasını istediler. Tutanaklardan:

«Tanık Ayhan Kutluer: **Adı geçen olayın meydana gelmesinden dört beş ay gibi bir süre geçmiştir. Cezaevi içersinde bu nevi olaylar çok olmuştur. Olayı tamamiyle hatırlayamıyorum. Olayın akabinde askerî savcıya teferruatlı olarak ifade verdim.»** (s. 22)
«Tanık Burhan Poturna (**Top. Kdm. Üstğm. As. Ceza-**

evi Muhafız Bölük Komutanı): Cezaevi idaresi içer. sinde ayaklanma şeklinde çeşitli defalar olay mey. dana gelmiştir. İddia edilen olayla ilgili olarak da askerî savcıya ifade vermiştim. Ve teferruatlı olarak olayı doğru olarak doğru şekilde anlatım. Bu ifade. min okunmasını istiyorum.» (s. 24)

«Tanık Mehmet Yetişen **(Muh. Onb. Mamak 1 No'lu As. Cezaevinde görevli): Ben bu olayla ilgili olarak askerî savcıya ifade vermiştir. Aradan zaman geçti ve şimdi olayı hiç hatırlamıyorum.»** (s. 26)

«Tanık Metin Denli **(Tbb. Yzb. Cezaevi doktoru): Olayın akabinde askerî savcıya ifade vermiştim. Onun okunmasını isterim.»** (s. 28)

Duruşma hakimi, tanığın olayı hatırladığı kadar anlatmasını istedi. Tanığın cevabı:

«Hemen hemen olayı hatırlamıyorum. Bu itibarla savcılık ifademin **okunmasını istiyorum.»** (s. 28)

«Tanık Hamdi Ertunç (Mamak Askerî Cezaevinde in. zibat eri): Ben bu hususta askerî savcıya ifade ver. miştim. Mamak 1 No'lu Askerî Cezaevinde çeşitli olaylar olmuştur. Şimdi hatırlayamıyorum bu ifade. min okunmasını istiyorum.

Tanıktan olayı kısmen hatırlatmak suretiyle sorulduğunda, yine olayı hatırlamadığını beyan etti.» (s. 30)

«Tanık İhsan Köse (Mamak Askerî Cezaevinde inzi. bat eri): Ben bu hususta askerî savcıya ifade vermiş. tim ve cezaevinde bu gibi olaylar çok olmaktadır. Olayı hiç hatırlayamıyorum. Bu ifademin okunması. nı istiyorum.» (s. 31)

«Tanık İsmail Arı (Başgardiyan): Daha önce ifade vermiştim, okunmasını talep ederim.» (s. 33)

Bu arada sanıkların müdafii Avukat Kemal Yücel söz aldı:

«Tanığın beyanını kabul etmiyoruz. Esasen tanığın gerek ceza muhakemeleri usulü ve gerekse 353 Sayılı Askerî Yargılama Usulü Kanununun ilgili maddelerine göre, olayı hatırladığı kadarıyla anlatabilmesi gerekirken, baskı ve korku nedeniyle ve daha önceki

anlatıklarını aynen tekrar maksadına matuf olarak ifadelerinin okunmasının talebinde bulunmaktadır. Beyanları doğru değildir. Kabul etmiyoruz dedi.» (s. 33)

«Tanık İbrahim Çökükoğlu (Mamak Cezaevinde muhafız eri): Aradan bir hayli zaman geçti ve bu arada cezaevinde bazı olaylar olduğundan şimdi bu olayı teferruatıyla hatırlamıyorum. Dosyada mevcut ifadelerimin okunmasını talep ediyorum.» (s. 35)

Sanık Doğu Perinçek söz aldı:

«Şimdiye kadar bu sabah olmak üzere dinlenen sekiz tanığın hepsi mahkemenin sorusu üzerine olayları hiç hatırlamadıklarını, ifadelerinin okunmasını beyan etmişlerdir. Bu da gösteriyor ki, ifadeler hazırlanmıştır.» (s. 35)

Görüldüğü gibi, tanıkların çoğu olayı hatırlayamamanın sebebi olarak, cezaevinde böyle olayların sık sık cereyan etmesini sebep gösterdiler. Oysa, gardiyan İsmail Arı bu sözleri çürütecek şekilde ifade verdi Şöyle dedi:

«1972'den bu olayın oluşuna kadar, bu anlamda cezaevi idaresine karşı isyan olacak tarzda bir olay veya büyük sayılabilecek diğer bir olay cereyan etmedi.» (s. 34)

Gülünç Bir İfade

Tanıkların savcılık ifadeleri okundu. Hepsi de bu tertibi örtbas etmeye çalışan düzmece ifadelerdi. İçlerinde gülünç derecede saçma olanlar da vardı. Meselâ Üsteğmen Burhan Poturna'nın ifadesinde şu hususlar yer alıyordu:

«Nöbetçi subaylığına giderken Daşar Karadağ'ın koridor nizamiyesinden geçerken bağırdığını duydum. 'faşist iç emniyet amiri gitti, onun yerine bir faşist geldi'.»

«Hasan Yalçın, inzibat eri M. Ulaş'a kafa vurdu.»

«Zileli, Perinçek, İlter, Büyüközden, Yahya Özgür etrafına toplanıp dövdüler.»

«Türkeeş binbaşıyı arkasında kollarıyla yakaladı. Türkeeş, Çolakoğlu, Karaçalı, Aslan, Ovacık ve Taşçı Kutluer'e vurdular.»

«Tınç, Kaçaroğlu, Berktay, İlsever, Yücel, İsmail Arı ve Osman Ünal'ın etrafını çevirip vurdular.»

«Sanık Atıl Ant'a vuran, sanık İsmet Tufan Yazıcıydı. Atıl Ant bunun üzerine 'yoldaş bana vuruyorsun' diyordu.»

«Doğu Perinçek, Şamil İlter'e 'Daşar'ın kulağını ısır kan çıksın' diyordu.»

«Caner Öztaş Nuri Türkeeş'e 'sen binbaşının kollarını tuttun, hiç yaran yok. Bak ben ayağımı, bacaklarıma vurdum' diyordu.»

«Doğu Perinçek, Erkan Yücel'e 'sen tiyatrocusun iyi rol yaparsın' derken Erkan Yücel bağırıyordu.»

«14 ekim'den sonra, solcular cezaevlerinde işkence vardır yaygarasını çıkardılar. Bu olayları, Avrupa Konseyi'nde bahsedilmesi için çıkarıyorlar.»

«Doğu Perinçek, Faysal Karaçalı'ya, 'sen şişmansın, benim önüme geç, karnından bir yara al' diyordu.»

Sanıklar, saldırıyı tertip edenlerin, savcılıkta verdikleri düzmece ifadelerin yalan olduğunu söylediler ve reddettiler.

Tertipçilerin Çelişmeden Çelişmeye Düşüyor

Bu ifadelerin yalan ve tertip olduğu o kadar açıktır ki, ifadeler arasında yüzlerce çelişme bulunuyordu. Tutanaklara kadar geçmiş olan bazı önemli zıtlıkları aşağıda belirtiyoruz:

Üsteğmen Burhan Poturna saldırı olayı yapıldıktan sonra koğuşa girmiştir. Bunu savcılık ifadesinde kendisi de kabul ediyor: «Ben nizamiyeden içeri girmedim, hadiseye müdahale edemedim. Çünkü emniyetle görevliydim. İçerden dışarıya yaralı olarak çıkan erlerle meşgul oluyordum» diyor. Mahkemedeki sözleri de buna benzer şekilde: «Ben içeri girenlerden değilim. Dış emniyeti aldıktan sonra içeri girdim' (Tutanak s. 25)

Metin Denli de: «İfadelerimde Burhan Poturnayı gördüğümden bahsetmediğime göre, demek ki görmemişim dedi.» (Tutanak s. 28)
Assubay Osman Ünal da: «Benim ilk gitiğimde Üsteğmen Burhan Poturna koğuşta değildi. Ne zaman geldiğini, gelip gelmediğini bilmiyorum. ...Ancak Albayım geldikten sonra Poturna'nın koğuşun önünde olduğunu ben dışarı çıkarken gördüm, dedi.» (Tutanak s. 29)

Burhan Poturna'nın olay yatıştıktan sonra koğuşa girdiği açıkça ortada olduğu halde olay hakkında en etraflı ifade ona aittir. Koğuşta bulunan hemen bütün sanıkların isimlerini vererek 'isyana katıldığını' söylüyor. Yukarda da belirttiğimiz gibi hangi sanıkların, hangi görevlileri dövdüğü hatta sanıklar arasındaki konuşmaları bile en küçük ayrıntılarına kadar anlatabiliyor.

Burhan Poturna ifadelerinde Metin Denli'nin koğuşa yapılan saldırıya katılmadığını ileri sürerek onu korumaya çalışıyordu. Tutanaklardan:

«Ben hadiseye müdahale ederken Metin Denli yoktu. Geldiği anı ve şeklini görmedim. Ben içeri girerken Metin Denli'nin olup olmadığını ve gelip gelmediğini bilmiyorum. Fakat koğuşta yaralananları dışarı yolladığıma göre o anda Metin Denli içerde değildi. Bunu kesinlikle hatırlıyorum, dedi.» (s. 25)

Oysa Metin Denli sanıkları suçlayabilmek için koğuşa girdiğini kabul ediyor ve sanıkların ellerinde sopalar olduğunu iddia ediyor:

«Ben koğuşa girdiğimde ifademde de belirttiğim gibi, sanıkların ellerinde tahta ve sopalar vardı. (s. 28)

Poturna savcılık ifadesinde Onbaşı Mehmet Yetişen'in elbiselerinin yırtılmış, sol gözünün ve sağ yanağının şişmiş olduğunu söylüyor. Oysa M. Yetişen hakkında Doktor Metin Denli'nin verdiği ifade şöyle:

«Muayenesinde, sağ el bileğinde darptan mütevellit ekomozlüme, ekimoz ve üç santim uzunluğunda mu-

siyon olduğu kaydedildi.» M. Yetişen'in ifadesi ise: «Benim sağ elimdeki bilekteki yaradan ayrı olarak yaralanmam olmamıştır. Bende başka hasar yoktur. Üzerimdeki elbiseler de hasar yoktu.» (Tutanak s. 36)
«Bu sırada söz alan Avukat Fehmi Çam tanık Mehmet Yetişen'in yaralanması durumuyla ilgili ifadesi ve tanık Burhan Poturna'nın M. Yetişen'in yaralanması arasında mübayenet vardır. Tanıklar huzurdayken bu hususun sorulmasını talep ederim, dedi.»
Yemini tahtında tanık Mehmet Yetişen'den soruldu: «Benim sağ göz ve yanağımda şişme yoktu dedi. Belki başka şahıslarla karıştırılmış olabilirim dedi.» (Tutanak s. 26)
Bnb. Ayhan Kutluer'in savcılık ifadesi: «Daşar Karadağ'ın küfür ettiğini Fikret Kaya söyledi.»
M. Yetişen'in ifadesi: «Ben hamamın önünde Daşar'ın küfürü olayına orada bulunmamam nedeniyle şahit olmadım. Fikret'ten intikal ettirildi.» (Tutanak s. 26)
Tanık Hamdi Ertunç'un ifadesi: «Daşar Karadağ Mehmet Yetişen'e küfür ettiğini, Mehmet Yetişen bana söyledi.» (Tutanak s. 30)

İfadeler arasındaki bu zıtlıklar dolayısıyla sözalan sanık Doğu Perinçek:

«Huzurdaki tanık, Daşar Karadağ'ın Onbaşı M. Yetişen'e küfür ettiğini ve bunu M. Yetişen'den duyduğunu belirtmektedir. Diğer tanıkların, yani dinlenen tanıkların beyanları ise, bu şekilde değildir. İfadelerinin samimi olup olmadığının tesbiti bakımından bu mübayenetin tanıkların huzurda bulunmaları nedeniyle kendilerinden sorularak telifi yoluna gidilmesini talep ederim.» (Tutanak s. 30)

Yalan ifadeler arasındaki çelişmeler ve ifade sahiplerinin düştükleri acz, duruşma tutanaklarına kadar geçmiştir. Tutanağın bundan sonraki bölümü şöyle:

«Tanık Mehmet Yetişen, duruşmada vermiş olduğu ifadede mübayenetin telifi sırasında verdiği ifade arasında da mübayenet bildirilmesi nedeniyle de tanığın kendi ifadesindeki mübayenet nedeniyle tanık-

tan soruldu: 'Ben banyo konusunda Daşar'ın küfürü olayını bilmiyorum. Ancak Hamdi Ertunç'a belki Daşar'ın cezaevi idaresine götürülmesi sırasında küfür etmiş olduğunu söyleyebilirim. Daşar bana cezaevi idaresine götürüldüğü sırada küfretmiş olabilir'.»
Aynı hususta tanık Hamdi Ertunç'tan soruldu: Tanığın bu son beyanına uygun beyanda bulunmak istemişti dedi.
Tanık Burhan Poturna'dan hamam önündeki küfür olayı ile ilgili ifadesiyle, diğer tanıkların beyanları arasındaki mübayenet nedeniyle soruldu: Benim okunan ve askerî savcı tarafından alınmış ifadem doğrudur, dedi. Mübayenet telif edilemedi. (Tutanak s. 30-31)

Bütün tanıklar mahkemede kabul ettikleri ve «doğrudur» dedikleri savcılık ifadelerinde, arka hücrelerde kalan dört tutuklu dışında bütün sanıkların olaya karıştıklarını isim isim belirterek söylüyorlardı. Aslında bu bile bu konuda da ağız birliği ettiklerini ve ifadelerin düzmece olduğunu gösteriyordu. Sanıklar bu hususları mahkemede açığa çıkardılar. Huzurdaki bütün sanıkların isimlerini sayarak, hepsinin olaya katıldığını ifade eden tanık İhsan Köse'nin kendilerini teşhis etmesini istediler. Tanık cezaevindeki görevi nedeniyle hemen bütün sanıkları tanıdığı halde, bazılarını teşhis edemedi.

Gardiyan İsmail Arı'nın ifadesi: «Ben Bayram Yiğit'in koğuşta dövüldüğünü görmedim.» (s. 34)
Tanık İbrahim Çökükoğlu'nun ifadesi: «İçerde Bayram Yiğit'in suratından kan akmaktaydı.» (s. 35)

Bu ifadelere rağmen, ne olay günü idarenin hazırladığı tutanakta, ne iddianamede ve ne de Bayram Yiğit'in ifadesinde böyle bir husus yoktur. Tutanaklardan:

«İ. Çökükoğlu'nun ifadesine karşılık Sanık Doğu Perinçek: Tanığın beyanı doğru değildir. Çelişkiler vardır. Cezaevi idaresince alınan ifadesinde 7.00-9.00 iç nizamiye nöbetçisi olduğunu söylediği halde, müteakiben askeri savcılıkta tesbit edilen ifadesinde koğuş-

ta istirahat etmekte olduğunu belirtmiştir. Ve ikinci ifadesinde birincide anlatmadığı hususları teferruatla anlatmıştır. Bu da idarenin bunları hazırladığını ve beyanların düzmece olduğunu göstermektedir dedi.» (s. 35)

Tanık ifadeleri arasında bunlar gibi daha birçok zıtlık sayılabilir.

Savcı Zavallı Duruma Düşen Saldırganların İmdadına Koşuyor

Sanıklar, tanıklara yönelttikleri sorularla yalan ifadeleri çürüttüler, gerçeği ortaya çıkardılar. Askerî savcı bunu önlemek amacıyla, bir ara sanıkların soru sorma haklarını ortadan kaldırmaya çalıştı. Tanık Burhan Poturna dinlenirken, Tutanaklardan:

«Bu sırada söz alan askerî savcı 'usul hükümlerine göre tanığın beyanına karşı bir diyeceği olup olmadığı sanıktan sorulur. Ayrıca sanığın tanığa soru sormak hakkı yoktur. Bu nedenle sanıkların varsa vekilleri tarafından soracakları hususları yerine getirmemesi uygundur. Ayrıca davanın uzamaması bakımından da sanığın talebinin karşılanmaması gerekir» dedi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

Sanıkların tanıklardan, tanıklık yapacağı hususlarla ilgili olarak bilgisinin taalluk ettiği herhangi bir hususda soru sormaları ve durumu tesbit ettirmeleri savunma hakkının özüyle ilgili olduğu gibi, bizatihi sanıkların savunma tanığı dinlemelerini istemeleri ve getirtilmeleri halinde dinlemelerini sağlamalarını keyfiyeti de açıkça mümkün olduğundan ve sanıkların tanıklara soru soramayacağını engelleyici herhangi bir usul hükmü olamayacağından askeri savcının sanıkların, tanıklardan bazı hususların sorulmasına mütedair taleplerinin reddolunması hususundaki talebin reddine, oybirliğiyle karar verilip açıklandı.» (Tutanak s. 24)

Burhan Poturna tanık olarak dinlenirken, yakınında bulunan Askerî savcı ne şekilde ifade vermesi gerektiğini işaretlerle anlatmaya çalışıyordu. Sanıklar bu durumu da mahkemeye bildirdiler. Tutanaklardan bir sanığın beyanı:

> «...**Tanıktan sorulduğunda askerî savcı sözle müdahalede bulunmaktadır. Bunun olmaması gerekmektedir.**» (s. 25)

Sırtlarını Faşist Diktatörlüğe Dayayan Poturna ve Denli'nin Pervasızlıkları

Burhan Poturna ve Metin Denli tanıklık yaparken sanıkları ve hatta mahkeme heyetini tehdit eder bir tarzda ve terbiyeden uzak bir üslûpla konuşuyorlardı. Her halleri ve sözleriyle arkalarının kuvvetli bir yere dayalı olduğunu ihsas ediyorlardı. Mahkemeye karşı dahi fütursuz bir edayla davranıyorlardı.

Burhan Poturna bir ara sanıklar için 'bu herifler... tarzında bir söz kullandı. Duruşma hakimi tanığın terbiyeli konuşmasını ikaz etti.

Burhan Poturna tanık olarak dinlendikten sonra, bütün sanıklar gibi sanık müdafiileri de ifadesini reddettiler. Poturna oturduğu yerden müdafiileri «seni keseceğim» şeklinde tehdit ediyordu.

Dava Devam Etsin; Zalimlerin Yüzünü Ortaya Çıkaracağız

İsyan davasında tanıklar dinlenirken 1803 Sayılı Af Kanunu nedeniyle dava düştü. 4 Haziran 1974 tarihli *Yeni Halkçı* gazetesi haberi şöyle verdi:

> «İsyan davası Af Kanunu nedeniyle düştü.»
> «...Davanın düşme kararının verilmesinden önce söz alan Doğu Perinçek özetle şunları söylemiştir: **Mahkemenin devam etmesini istiyoruz ki, sonunda zalimlerin yüzü bir kere daha açığa çıksın ve maskeleri**

bir kere daha düşsün. Bize saldıranlar, kendileri bu davayı açtılar. Aynı olay, bundan üç gün önce de cereyan etti. Cezaevi idaresi bize saldırılar düzenler, sonunda da dava açar. Bize saldıran zalimlerin yüzlerinin bir daha açığa çıkmasını istiyoruz.»

4. BÖLÜM

MUKAVEMET DAVASI

Faşist Saldırıyı İddianame Bile Örtbas Edemiyor

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No'lu Tutukevinde kalan bazı kadın tutuklular hakkında 11/1/1973 tarih ve 1973/29 Evrak, 1973/5 Esas ve 1973/3 Karar No'lu İddianame ile bir «Mukavemet Davası» açıldı. Askerî Savcı Yrb. Mustafa Akın'ın hazırladığı iddianamede suç, şöyle özetleniyordu: Memura hakaret, memura mukavemet. Olaylar ve iddialar ise şu şekilde sıralanmıştı:

Olay:

1. 6 Aralık 1972 tarihinde sanıklardan Tahire Oya Merdol'un annesi Sabire Yaylalı'nın öğleden sonra saat 16.00 sularında 3 No'lu Cezaevinde tutuklu bulunan kızını ziyaret maksadıyla geldiği, bir süre görüştükten sonra, orada bulunan görevli assubay Sefa Gezgin'in kendilerine hitaben normal olarak ziyaret sürelerinin dolmuş olduğunu ikaz ettiği, bunun üzerine Sabire Yaylalı'nın görevli personele hitaben henüz 2 dakikasının daha olduğunu, ziyarete geç gelmiş olduğunu bildirdiği, bu durum karşısında assubay Sefa Gezgin'in kendi saatine bakarak ziyaret süresinin dolmuş olduğunu söyleyerek, görüşmeyi sona erdirdiği anlaşılmıştır. Bu esnada sanık Tahire Oya Merdol'un assubay Sefa Gezgin'e hitaben 'Eşşekoğlu eşşek, hayvanoğlu hayvan' tarzında mukabelede bulunduğu ve daha sonra annesi Sabire Yaylalı'nın aynı assubaya hitaben 'hayvan, terbiyesiz herif' tarzında hitabettiği ve kendisini komutanlarına şikayet edeceğini söylediği görülmüştür. Daha sonra meydana gelen bu hareketi sebep olarak kabul eden olay mahalline yakın yerde bulunan 2 No'lu koğuştaki sanıklardan Müzeyyen Kadayıfçılar, Meryem Esen, Türkân İyigün, Hülya Zağyapan'ın koğuş penceresine çıkarak dışardaki görevlilere hitaben 'Faşistler, iki paralık Amerikan uşakları, namussuzlar, hayvanlar', tarzında yüksek sesle mukabelede bulundukları anlaşılmıştır.

2. Ertesi günü 7 Aralık 1972 tarihinde Gülay Büyüközden ve 13 arkadaşının Polis Memuru Gülay Özen ve

Hastabakıcı Hatice Çobanoğlu nezaretinde hamama götürüldükleri ve bu esnada henüz soyunma yerinden hamama inmemiş bulunan sanıklardan Gülay Büyüközden'in polis memuru Gülay Özen'e hitaben 'utanmaz, ahlaksız, bizi seyretmeye mi geldin, dışarıya çık' tarzında söylediği, daha sonra isimleri tesbit edilemeyen bir grubun ise, hamam kısmından aynı şekilde hakarette bulundukları tesbit edilmiştir.

3. Bir süre sonra 14 Aralık 1972 tarihinde TİİKP sanıklarından Fatma Gürdilek ismindeki bir sanığın Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığına gönderilmesi hususunda 3 No'lu Gözetimevi Müdürlüğüne telefonla müracaat vaki olduğu, bu sanığın savcılığa gitmesi için hazırlanması hususunun kendisine duyurulduğu, sanığın ise Askerî Savcılıktan yazılı bir belge olmadığı takdirde, vaki davete icabet etmeyeceğini söylediği, bunun üzerine 3 No'lu Gözetimevi Müdürü Bnb. Ayhan Kutluer'in bir pusula yazarak, bu sanığı çağırdığı, sanığın dışarıya çıkmadığı ve Askerî Savcılıktan yazılı belge gönderilmesi hususunda ısrarda bulunduğu anlaşılmıştır. Daha sonra bu durumun Bnb. Ayhan Kutluer'e bildirildiği ve sanık Fatma Gürdilek'in emirleri dinlemediği hususunun duyurulduğu, müteakiben Bnb. Ayhan Kutluer'in yanına diğer görevlileri de alarak sanığın bulunduğu 1 No'lu Koğuşa girdikleri, Binbaşının nasihat ettiği ve taleplerini tekrarladığı, ancak sanığın dışarıya çıkmayacağını söylediği, bu esnada içerde bulunan koğuş arkadaşlarından tutuklu durumundaki sanıklardan Tahire Oya Merdol, Gülay Büyüközden, Fatma Gürdilek, Ufuk Alper, Kâzime Erten, Siper Güvenç, Nur Üster, Yasemin İpar, Feyza Perinçek, Yaprak Zihnioğlu, Rümeysa Bozdağ, Ayten Canatan, Nergiz Savran, Lâle Uzay, Ayşe Merih Kutlar, Penina Bencuya, Ülkü Göker, Feyziye Yalçın, ve Sunay Ege isimdeki şahısların sanık Fatma Gürdilek'in etrafında çember ve kolkola halka yapmak ve kenetlenmek suretiyle bu sanığı vermemek için mukavemette bulundukları ancak görevlilerin emirle mukavemeti bertaraf ederek sanık Fatma Gürdilek'i dışarıya çıkardıkları anlaşılmıştır. Daha sonra kapıların kapatılma-

sı üzerine içerde bulunan bir grup tutuklunun 'Faşistler, Amerikan köpekleri' tarzında görevlilere hitaben bağırdıkları görülmüştür. 1 No'lu Koğuş dahilinde cereyan eden bu olayların 2 No'lu Koğuş içersinden duyulması üzerine, bu koğuştaki tutuklulardan Müzeyyen Kadayıfçılar, Meryem Esen, Türkân İyigün ile Hülya Zağyapan'ın koğuş penceresine çıkarak görevlilere hitaben, 'Satılmışlar, katil polisler, köpekler, zamanı gelince bunların hesabını sizlerden soracağız' tarzında bağırdıkları ve bu tarzdaki fiile aynı koğuşta bulunan sanıklardan Asuman Aray'ın da iştirak ettiği görülmüştür. 1 No'lu koğuş içersinde cereyan eden olaylar sırasında polis memuru Gülay Özen, komiser Ferihan Cenan ismindeki görevlilerin de vaka yerinde bulundukları anlaşılmıştır.

4. Bir gün sonra 15 Aralık 1972 tarihinde 3 No'lu Cezaevi yetkililerinin 1 No'lu koğuş içersine sayım yapmak maksadıyla girdikleri, içerde bulunan kadın tutuklulara hitaben sayım sırasına geçmelerini söylediklerini ancak tutukluların normal olarak sayım düzeni almadıkları, içerde sobanın kenarında birbirlerine kenetlenmiş vaziyette sayımı engellemeye çalıştıkları ve bu esnada görevlilerin sayımı yapmak için eratın da yardımı ile içerdeki mukavemetlerini bertaraf ettiklerini olayın vukuu sırasında görevli polis komiseri Ferihan Cenan'ın yıldızını ve polis memuru Gülay Özen'in düğmelerini koparttıkları fiili duruma sanıklardan Gülay Büyüközden'in sebebiyet verdikleri ve bu olaya 1. koğuş içersinde oturan sanıklardan Ülkü Göker, Penina Bencuya ile Lale Uzay ismindeki şahısların iştirak ettikleri anlaşılmıştır. Görevlilerin koğuşu terketmesi üzerine isimleri tesbit edilemeyen bir grup tarafından 'Satılmışlar, Amerikan uşakları bizim devrimimiz de yakındır' tarzında söyledikleri görülmüş, ayrıca, 2 No'lu koğuşun penceresinden dışarıya bakan sanıklardan Müzeyyen Kadayıfçılar, Türkân İyigün ismindeki sanıkların da görevlilere hitaben 'satılmışlar, Amerikan uşakları, cellatlar' tarzında yüksek sesle hakaret ettikleri anlaşılmıştır.

Dosyada mevcut bir listede sanıklardan Fatma Gür-

dilek, Ufuk Alper, Kâzime Erten, Nur Üster, Yasemin İpar, Feyza Perinçek, Siper Güvenç, Yaprak Zihnioğlu, Rümeysa Bozdağ, Feyziye Yalçın, Sunay Ege, Huriye Üstün, Deniz Karsan, Türkân Sabuncu, Mehtap Güçlü, Sema Nuhrat, Çiğdem Kömürcüoğlu, Güher Öztürk, Gökdere Candemir ve Şenal Sölpüker isimli tutukluların 15. 12. 1972 tarihinde vukua gelen olaya iştirak ettikleri kaydı mevcut ise de, huzuren dinlenilen tanık beyanları ile bu husus teyid edilememiş ayrıca bu sanıklardan Ufuk Alper, Kâzime Erten, Siper Güvenç, Feyza Perinçek, Yaprak Zihnioğlu, Merih Kutlar, Sunay Ege, Deniz Karsan, Güher Öztürk ve Şenal Sölpüker'in olay esnasında koğuşta olmayıp, hamamda bulundukları, ayrıca Huriye Üstün ve Türkân Sabuncu ismindeki sanıkların ise THKO davası dolayısıyla mahkemede oldukları görülmüştür. Bu sanıklardan bir kısmının yukarda 4 bölümde ayrı ayrı tetkik edilen fiillerle irtibatları bulunduğu, buna mukabil, isimleri yazılı sanıklardan Huriye Üstün, Türkân Sabuncu, Mehtap Güçlü, Sema Nuhrat, Çiğdem Kömürcüoğlu, Güher Öztürk, Gökdere Candemir ve Şenal Sölpüker'in olaylarla irtibatı tesbit edilemeyecektir.»

Mukavemet Davasına, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 1 No'lu Heyeti bakıyordu. Heyet şöyleydi:

Başkan: Albay Remzi Siretli
Duruşma Hakimi: Bnb. Siret Kurtcebe
Üye: Yzb. Selçuk Erim

Müdafaasız Çocuklara, Kadınlara Saldırmak Faşistlerin Karakteridir

Sanıklar sorgularında iddianamede yer alan suçlamaları cevaplandırdılar, ve bu davaya konu olan olayları anlattılar. Sanık Gülay Büyüközden'in yazılı olarak hazırladığı sorgusundan bazı bölümler:

«İddianamede bana yöneltilen suçlamaları tümüyle reddediyorum. Çünkü hiçbirinin gerçekle ilgisi yoktur.

Şimdi iddianamedeki suçlamalara cevap vermeye çalışacağım.

1. 7 Aralık 1972 tarihinde, hamamda polis memuru Gülay Özen'e hakaret ettiğim iddia ediliyor. Aynı iddia ,aynı gün 14 kişi için ileri sürülmüş, ve cezaevi idaresi tarafından 14 kişiden görevli polis memuruna hakaret ettikleri gerekçesiyle yazılı savunma vermeleri istenmiştir. Savunma yapmaları istenen bu 14 kişi içinde Nejla Özgür gibi o gün hiç banyoya girmeyenler de vardı. Bu durumda biz, aramızda bu suçlamanın son derece gayri ciddi bir tesbite dayandırıldığını, ayrıca olayın da söylendiği gibi cereyan etmediğini bildiğimiz için bu konuda savunma vermemeye karar verdik. Ben bunu koğuş sözcüsü olmam dolayısıyla görevlilere ilettim. Doğru dürüst bir tesbit yapmadan ve bazı hakaret ibarelerini, herkes için aynen tekrarlayarak savunma istenemeyeceğini, suçun şahsiliği prensibine aykırı olduğunu söyledim. İşte bugün üzerinden iki ay kadar bir zaman geçtikten sonra bu olay, suçun şahsiliği prensibine aykırı düşmeyecek bir biçime sokularak karşıma çıkarıldı.

«Gerçekte, sözü edilen olay şuydu: 7 Aralık günü biz 14 arkadaş, adı geçen görevliler tarafından banyoya götürüldük. Ne ben, ne de hiç kimse polisi muhatap alan bir söz söylemedi.

2. İddianamede 14 Aralık'ta cereyan eden olayları anlatırken, yine aynı tahrifatı görüyoruz. Bu bölümde Fatma Gürdilek'in etrafında çember oldukları iddia edilen sanıklardan Tahire Oya Merdol'un, Ayten Canatan'ın, Nergiz Savran'ın bunu yapmalarına imkan yoktur. Çünkü bu arkadaşlar, 1. koğuşta kalmazlar. Ufuk Alper, Kazime Erten, Siper Güvenç, Feyza Perinçek, Yaprak Zihnioğlu, Merih Kutlar ve Sunay Ege'nin de Fatma Gürdilek'in etrafında çember olmalarına imkan yoktur. Çünkü bizzat savcı iddianamenin 6'ncı sayfasında bu sanıkların olay günü hamamda olduklarının tesbit edildiğini yazmaktadır. Yalnız yukarda adları yazılı arkadaşların 15 Aralık'ta koğuşta meydana gelen olaylara katılamayacaklarını çünkü hamamda olduklarının tesbit edildiğini söylü-

yor. Buna karşılık, 14 Aralık'da yine aynı kişilerin Fatma Gürdilek'in etrafında çember yaptıklarını iddia ediyor. Bizim banyo günümüz 14 Aralık Perşembe günüdür. Yani, savcının Ufuk Alper'in, Kazime Erten, Siper Güvenç, Feyza Perinçek, Yaprak Zihnioğlu, Merih Kutlar ve Sunay Ege'nin, Fatma Gürdilek'in etrafında halka olduklarını iddia ettiği gün. Aradaki çelişki açıktır. Ve bu da iddianamenin hangi anlayışla hazırlandığını göstermektedir.

14 Aralık sabahı komiser Ferihan Cenan, Fatma Gürdilek'e savcılığa çağırıldığını söyledi. Fatma Gürdilek bunun üzerine komiserden daha önce başka arkadaşlarına getirildiği gibi savcılıktan çağırıldığını gösteren yazılı bir belge getirmesini istedi. Komiser gidince, arkadaşımız savcılıktan gönderilen kağıdın geleceğini varsayarak hazırlanmaya başladı. Bir müddet sonra Komiser geri gelerek yazılı belge veremeyeceğini söyledi. Bunun üzerine Fatma Gürdilek nereye gittiğini bilmenin hakkı olduğunu söyleyince, durum Binbaşı Ayhan Kutluer'e aksettirildi. Çok geçmeden Binbaşı Ayhan Kutuer, arkasında kaç manga olduğunu kestiremediğim askerleriyle koğuşa girdi. Fatma Gürdilek Binbaşıya durumu daha önceki uygulamayı boşuna açıklamaya çalıştı. Ben sözcü olduğumu, koğuş adına söz istediğimizi söyledim. Dinlemedi. Sözcü filan tanımadığını söyledi. Bu arada bu konuşmaların geçtiği yerde kendiliğinden bir birikme oldu. Binbaşı Ayhan Kutluer dayak attırmaya kararlı gelmişti, bizi anlamaya, dinlemeye niyeti yoktu. Bir kaç saniye kalmadan erler üzerimize saldırdılar. Koğuşta onbeş kişi kadardık ve üstümüze saldıranlar en az bizim iki katımız kadar sayıda askerdi. Yapmak istediklerinin dayak atmak olduğu, her zaman getirildiği halde bu defa belge getirmemekte israr edilişinden belliydi.

3. İddianamede 15 Aralıkta bizim sayımı engellemeye çalıştığımız, bu yüzden 'eratın mukavemeti bertaraf etmek' zorunda kaldığı, bu sırada benim ve daha üç arkadaşımın yardımıyla, Komiser Ferihan Cenan'ın yıldızının polis memuru Gülay Özen'in düğmelerinin koptuğu, fiili duruma sebebiyet verdiğim iddia ediliyor.

Savcılığa ifade vermek üzere gittiğimde, savcı Mustafa Akın bana polis memuru Sümer Hoşgürsek'in düğmelerini koparttığımı söylemişti. İddianamede ise görevlilerden Ferihan Cenan'ın yıldızıyla, polis memuru Gülay Özen'in düğmelerini kopardığım iddia ediliyor.

15 Aralık'da, iddianamede 'görevlilerin sayım yapmak için eratın da yardımıyla içerdeki mukavemeti bertaraf ettikleri' şeklinde ifade edilen olaylar aslın. da hiç de öyle yazıldığı kadar basit olmadı. Bu kez erlere yüzlerine vurmayın diye ihtar edilmemişti ve hepsinde de coplar vardı. Ben o gün, sayısız cop yedim. Vücudumun hemen her yerinde cop izleri vardı. Bu izlerden sadece birini ifade vermek için savcılığa gittiğimde savcı Mustafa Akın'a göstermiştim. O gün Sunay Ege alnından yaralandı. Bugün yara kapandığı halde cop izini mahkemeniz şimdi bile görebilir. Olay şöyle oldu:

Görevliler hepsi birden koğuşa girdiklerinde yoklama saati değildi. Görevlilere, hasta ve ayağa kalkacak durumda olmadığımızı, mesele mevcut olup olmadığımızı öğrenmekse, oturduğumuz yerde de sayabileceklerini söyledik.... yaralanan berelenenler kendilerini belirteceklerdir. Her birimiz sille tokat kapının yanında vaziyet almış bekleyen erlerin önüne kadar savrulduk. Savrulduğumuz yerde de onlar dövmeye devam ettiler. Ellerinden kurtulup, ranzaların arasına sığınanları tekrar döverek kapı önüne getiriyorlar ve böylece tekrar saymış oluyorlardı. Üç kere ellerinden kurtulmak için ranzaların arasına sığındım. Her defasında tekrar dövülerek kapı önüne fırlatıldım. Bu sırada polis memurları dışardaydılar.

Daha sonra beni yaka paça koğuştan çıkardılar. Bağırmamam için en az üç dört er elleriyle ağzımı kapatıyorlardı. Koğuş kapısı ile bahçe kapısı arasındaki yolu erlerden kafama onlarca cop yiyerek yürüdüm. İlk önce polis odasına götürüldüm. Arkamdan gelen başçavuş Sefa Gezgin önce burada copla dövmeye başladı, odada komiser Ferihan Cenan vardı, tanıktır. Bu dayaktan sonra ağzımı ve ellerimi bağladılar. Üç dört kişi kollarıma girerek, geri kalanlar da etrafımı

alarak assubay odasına kadar getirdiler. Odada ağzım ve ellerim açıldı. Ve yine assubay Sefa Gezgin yumrukla ve tekmeyle beni dövdü. Bir yandan da küfretti. Bu sırada odada, polis memuru İnci vardı. Tanıktır. Bütün bu dayaklardan sonra hücreye Penina Bencuya'nın yanına atıldım. Orada kaldığımız üç gün içinde devamlı olarak tartaklandım, hakaret gördüm. Fatma Gürdilek'in zorla götürülmesi ve dayağı protesto etmek amacıyla başladığım açlık grevini bitirmem için baskılar yapıldı. İçecek su vermediler. İşte bütün bu olan bitenlerden sonra karşınızda bu davanın sanığı olarak ifade vermem hukukun işleyişine aykırı düşen bir şeydir.

Gerçek, burada sizlere anlattığım gibidir. Bütün bunları daha önce savcı Mustafa Akın'a da anlatmıştım. Fakat kendisinin iddianameyi hazırlarken bu gerçekleri hiç dikkate almadığı görülüyor. Bu yüzden iddianamede bana yöneltilen bütün suçlamaları reddediyorum.»

Diğer sanıklar da, Gülay Büyüközden'in ifadesini doğrulayacak şekilde ifade verdiler.

Burada, Davacı Olması Gerekenler Yargılanıyor

Sanık avukatları da 19. 9. 1973 tarihli savunmalarında, olaydan sonra Sıkıyönetim Komutanlığına yaptıkları müracaatın cevapsız kaldığını belirttiler, ve sanıkların suçsuz olduğunu söylediler. Müdafiilerin savunmasından bazı bölümler:

«İkinci örneğimizi dava konusu ile ilişkili olan bir olay üzerinden vereceğiz. 14.15 Aralık olayları Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına bir avukat topluluğu tarafından bildirilmiştir. Müştereken verdiğimiz bu dilekçelerle, tutukevindeki olaylarla ilgili bilgilerimizi sunuyor ve bir inceleme yapılmasını istiyorduk. Komutanlık, müşterek dilekçeyi veren avukatlara ayrı ayrı gönderdiği 30 Aralık 1972 tarih ve 1972/486-4/27242 sayılı cevabî yazısında, arzettiğimiz olayların

değil, yalnızca müracaatımızın tetkik edildiğini bildiriyor ve 'bundan evvel duruşmalarda başvurulan oyalama ve zaman kazanma taktiğine bir yenisinin daha eklenerek tutukevlerinde işkence yapıldığını iddia ettiğimizi' ileri sürüyordu. Yazının (b) bendinde şunlar vardı: 'Şimdiye kadar yapıldığı iddia edilen işkencelerden ne bir kişi ölmüş, ne bir kişi hastalanmış, ne de herhangi bir kişinin üzerinde işkence edildiğini ait bere ve ize rastlanmamıştır.'

Komutanlığın yazısının fotokopisi ekte sunulmuştur. Avukatların yaptığı bu başvurmada görülmektedir ki, şikayetin zimmetli bile yapılması sonucu değiştirmemektedir. Oysa tarafımızdan 6 Aralık'da başlayan ve 15 Aralık'a kadar oluşan olayların ayrıntıları dile getirilmiş ve olaylar tarafımızdan titiz bir inceleme sonucunda saptanmıştır. Tutukevi görevlilerinin müvekkilerimize yaptıkları keyfi muameleler birer şikayet konusu olarak da en yetkili makama ulaştırılmış ve gerekli işlemin yapılması istenmiştir. Özet olarak tutukevi görevlilerinden davacı olunmuştur. Böyle bir müracaat hukuk devletinde, kovuşturmayı gerektirir. Oysa hiçbir kovuşturma yapılmamış, aksine, davacı mevkiinde olması gereken müvekkillerimiz hakkında kovuşturma yapılmıştır. Müracaatımızın hukuki ve tabii neticesi olarak haklarında kovuşturma açılması gereken tutukevi görevlileri kamu tanığı olarak Askeri Savcı tarafından dinlenilmişlerdir. Hukuk alanında bu derece şaşırtıcı bir örnek görülmemiştir. Komutanlığına yaptığımız başvurma, gereği gibi değerlendirilseydi, bugün sanık mevkiinde bulunmamız imkansızdı.

Tutukevi uygulamalarına ilgi çekici bir örnek daha vermek isteriz. 15 Aralık 1972 tarihinde THKO sanıklarının 1 No'lu Askeri Mahkemedeki duruşmaları esnasında bayan sanıklar, tutukevinde, 6 Aralık'ta başlayarak oluşan olayları dile getirmişler, iki günden beri dayak yediklerini, yapılan baskıları protesto için açlık grevine girdiklerini, bu koşullar içinde duruşmayı sağlıklı bir şekilde izleyemediklerini belirtmişlerdir. Mahkeme heyeti, yapılan şikayetin dinlenme yerinin burası olmadığını söylemiş, gittikçe şid-

detlenen tartışmalar nedeniyle duruşma başka güne ertelenmiştir. Bayan sanıklar, olayların geçtiği tutukevine döndükten sonra tutukevi müdürü bir rapor düzenlemiştir. Dava dosyasında mevcut bulunan bu rapor şöyledir; 'Aşağıda kimlikleri yazılı tutuklu kadınlar, koğuşlarında elebaşı durumunda olduklarından 15. 12. 1972 tarihinde mahkemedeki duruşmada olay çıkardıklarından koğuşları değiştirildiklerine dair bu rapor tanzim edilmiştir.

Kimlikler: Gülay Özdeş, Türkân Sabuncu, Olca Altınay, Huriye Üstün, Gülây Cazgır, Nilgün Karagözoğlu.,

Görüldüğü gibi, 15. 12. 1972 tarihindeki duruşmada çıktığı ileri sürülen olayda failleri tesbit eden, onlara uygun cezalar veren makam, davaya bakan askeri mahkeme değildir. Tutukevi idaresi duruşmanın inzibatından kendisini sorumlu ve yetkili görmekte, yargıya açık surette müdahale etmekte ve ayrıca tutukevindeki olayların en ufak bir şekilde dışarıya sızmasına karşı şiddetli tepki göstermektedir.

Tutukevi sorumlularının, müvekkilimiz hakkındaki düşünceleri hayal edilemeyecek kadar olumsuzdur. 27. 10. 1971 tarihinde cezaevi müdürü Alb. Kemal Saldıraner'in maiyetindeki görevlilerine karşı yaptığı tamim bunun çok açık bir örneğini vermektedir. Müdür bu tamimi ile, tutuklulara karşı gösterilecek tavrı açıklamakta, görevlileri uyarmakta ve tamiminin sonunu şöyle bitirmektedir: 'Şunu asla akıldan çıkarmamak lazımdır. Müsamaha edilen, hoşgörülen kişi fırsatını bulduğu an, gösterene asla bu davranışı yapmaz, yapmaması lazım. Zira onun gayesi bizleri yoketmektir.'

Bir savaşta düşmandan esir alınan kişiler hakkında bile düşünülemeyecek bu görüş, müvekkillerimizin cezaevlerindeki koşullarını göstermektedir. Cezaevi müdürünün bu tamimi 27. 10. 1971 tarih ve AD 7200-687-71/12038 sayıyı taşımakta ve gereği için Zırhlı Birlikler Okulu Eğitim Tümen Komutanlığına, Muhabere Okulu Komutanlığına, Merkez Komutanlığına, bilgi için de 4. Kolordu Sıkıyönetim ve 28. Tümen Komutanlıklarına arzedilmektedir.

Müvekkillerimiz huzurdaki sorgu ve ifadelerinde duruşma için yaptıkları bütün hazırlıkların, heyetinize sunacakları yazılı belgelerin tutukevi görevlilerince alındığını, bu suretle savunma yapma olanaklarından yoksun bırakıldıklarını defalarca söylemişlerdir. Buna ilaveten müvekkillerimizin bizlere ulaştırmak istedikleri veya bizim onlara vermek istediğimiz bütün belgeler, hazırlıklar tutukevi görevlilerince verilmemiştir. Tutukevindeki kontrolun yargıya taalluk eden kesimlere de teşmil edilmesi hukuk dışı bir davranıştır. Görevliler bu belgeleri ,daha üst makamlara göndermek onların müsaadesini almak vesilesiyle bütün savunma haklarımızı engellemek veya geç bırakmak ve geçersiz hale getirmek şeklinde bir yolu benimsemişlerdir.»

Kadın Tutukevindeki zulüm ve bunu örtbas etmek için açılan Mukavemet Davası basında şöyle duyuruldu: 11 Eylül 1973 tarihli Yeni Ortam Gazetesinden:

«Ankara'daki duruşmada sanık avukatları ortak savunma yaptı»
«25 kadın sanık dövüldüklerini öne sürdü»

Mahkeme Zorbalığı Haklı Buluyor ve Saldırıya Uğrayanları Cezalandırıyor

Yargılama sonunda 13 sanık çeşitli hapis cezalarına çarptırıldılar. Mahkemenin hazırladığı Gerekçeli Hüküm'den bazı bölümleri aşağı alıyoruz:

«...
...Sanığın savcılıktan yazılı bir kağıt istemesi ve bu gelmeyince gitmeyeceğini bildirmesi en azından disiplin bozucu bir hareket olarak vasıflandırılır. Üstelik cezaevi müdürü olay yaratılmasına mani olmak için türlü yollara başvurmuş, kendi imzasını havi yazılı emir yollamış, bunu da yeterli olarak kabul etmeyen sanığın dışarı çıkmasını temin için gelen cezaevi müdürünün nasihat sözleri sanık tarafından yerine getirilmemiştir. Halbuki bilhassa Ceza ve Tutuk-

evi gibi disiplinin birinci derecede geçerli olduğu yerde cezaevi müdürünün nasihat sözleri sanık tarafından yerine getirilmemiştir. Disiplinin yerine getirilmemesi ilerisi için büyük olaylara başlangıç oldu.

Talimat gereğince yoklama heyeti koğuşa girdiğinde askerliğin de icabı olarak dikkat komutu ile tutuklular gelen heyetin en büyük rütbeli şahsını ayağa kalkmak ve karyolalarının yanında durmak suretiyle selamlayacaklardır. O gün de normal yoklama için gerekli hazırlanma yapılması zımnında ziller çalındığı halde tutuklu sanıklar sayım düzenine geçmemişlerdir. Bu durumda gerekli ikaz yapıldığı halde sayım düzeninde bulunmayan tutuklulara bizzat heyet başkanı olarak bulunan ceza ve tutukevi müdürü Ayhan Kutluer yaptıkları hareketin doğru olmadığını ayağa kalkmaları gerektiğini, nasihat yoluyla kendilerine söylediği halde ayağa kalkmamakta direnen tutuklulara zor kullanarak sayım yapılmıştır. Bu durumda ceza ve tutukevi müdürünün zor kullanması olabilir mi, bu husus doğru mudur, şeklinde bir sual akla gelebilir. Ceza ve tutukevleri gibi her an olaylara hazır müesseselerde disiplini teminle görevli kimselerin gerekli zamanlarda zor kullanmaları veya kullandırmaları çok normaldir.

Olayların başlamasıyla bizzat ceza ve tutukevi müdürü P. Bnb. Ayhan Kutluer sırasıyla bütün imkanları ve iyi niyetlerini tutuklular lehine kullanmış, halâ direnmekte ve emrin yerine getirilmediğini gören cezaevi müdürü diğer görevli kimselere de emir vererek zor kullandırılmıştır. Bu da bu kimsenin en tabii hakkıdır.

İkinci olay sebebiyle sanıklardan Gülay Büyüközden hamamda bulundukları sırada görevlilerden polis memuresi Gülay Özen'e hakaret ettiği hususu iddia edilmiş ise de bu olayla ilgili olarak dinlenilen kamu ve savunma tanıkları ile olay yerinde mahkemece yapılan keşif sonunda sanığın bu suçu işlediği kanaatine varılamamıştır.

Sanıkların ekserisi hazırlık tahkikatında ve duruşmada verdikleri ifadede sanık Fatma Gürdilek'in yazılı emir olmadıkça gitmek istemeyişini bu şekilde çağırılıp da daha önce gitmiş arkadaşlarını savcılığa diye tutukevinden çıkarılarak başka yere götürülüp zorla ifadelerinin alındığını bu sebeple de yazılı emir istediklerini beyan etmişler ise de bu savunma şekli davanın esası ile bağdaşmamış ve savunma yerinde görülmemiştir. Cezaevi sakini olan kimseler kendilerine verilen emrin icabını yerine getirecekler, eğer emrin yanlış uygulanması ile mağdur olmuşlarsa bu hususu ayrı bir şikayet konusu yapacaklardır. Daha önce yanlış uygulama yaparak mağdur olmuşlar diye kanun ve talimatlar hilafına yapılan hareketleri hiçbir mantık tasvip etmez.

Tutuklu sanıkların her zaman olduğu gibi sayım düzeninde bulunmayışlarını, bir gün önceki olayı protesto etmek maksadıyla yaptıklarını hatta eğer herhangi bir şekilde zor kullanılacak olursa kötü durumların yaratılacağını söylemeleri bahse konu olayın ne kadar tertipli ve düzenli olarak yapıldığını ortaya koymuştur. Cezaevi müdürü olan bir kimsenin mevcut düzeni muhafaza gerektiği anda cezaevindeki erlerden de faydalanması pek tabiidir.
Ancak 1 No'lu koğuşta cereyan eden olayı müteakip koğuşu terkeden görevlilere 2. Koğuş pencerelerinden hakaret edildiği şeklindeki iddiayı subuta erdirecek yeterli delil bulunamamıştır.

Sanıklara isnad ettirilen suçlar karşılığı olarak tatbik edilmesi istenilen TCK'nun 266/1 ve 258/1 maddelerinin tahlilini yapacak olursak davaya konu olan hakaret filleri ile mukavemet fillerinin unsurlarında müşterek hususlar göze çarpacaktır.

Olayları baştan itibaren hatırlayacak olursak, hakaret ve mukavemete maruz kalan kimselerin kamu görevlileri oluşları, olayların bu görevlerin yapılma-

sından husule geldiği, hakaretin şeref ve haysiyetlerine karşı, mukavemetin de bu şahıslara karşı itme, kakma, cep ve düğme sökme şeklinde şiddet ve tehditle yapıldığı, bu fiillerin işlenmesinde de evvelce düşünülmüş karar verilmişti, suç işleme fikrinin hemen hemen bütün sanıklarda bulunduğu düşünülecek olursa, unsur olarak da olaylara uymaktadır. Yukarda uzun uzun alatılan hususlar muvacehesinde sanıkların davanın konusunu teşkil eden olayları yaratmak kastıyla hareket ettikleri kanaatine varılmakla,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Sanıklar hakkında verilen hükmü gazetelerden okuyalım:

22 Eylül 1973 tarihli *Yeni Ortam:*

«Hakaret Davasında 13 Kadın ve Kız Mahkum Oldu»
Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Cezaevi görevlilerine hakaret ettikleri iddiasıyla 1 No'lu Mahkemede Yargılanan 25 kadın ve kız tutuklunun 13'ü bir yıl ile bir ay arasında değişen hapis cezalarına mahkum edilmişlerdir.

Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Mahkemesi, görevlilere hakaret ettiği suçunu sabit gördüğü sanıklardan Gülay Büyüközden'i bir yıl hapis cezasına mahkum etmiştir.

Ayrıca yine sanıklardan Lale Uzay ile Ülkü Göker 10'ar ay hapis cezasına, Penina Bencuya 6 ay, Sıdıka Gürdilek, Nur Üster ve Fevziye Yalçın da 5'er ay hapis cezasına mahkum olmuşlardır.

Bu arada Türkân İyigün, Müzeyyen Kadayıfçılar ve Meryem Esen ise hapis ve 500 lira para cezasına çarptırılmışlardır.

Öteki sanıklardan Hülya Zağyapan ve Ayten Canatan iki ay hapis ve 250 lira para cezasına, Sabire Yaylalı ise bir ay 20 gün hapis cezasına mahkum edilmiştir. Sanıklar bu mahkumiyetlerini bütün cezalarının sonunda çekeceklerdir. Aynı davada sanık olan 12 kişi de beraat etmiştir.»

Sanıkların Temyiz Dilekçesi

Hapis cezasına çarptırılan sanıklar, kararı temyiz ettiler. Temyiz dilekçelerinden bazı bölümleri aşağıya alıyoruz.

«14-15 Aralık 1972 tarihlerinde 'görevli memura hakaret ve mukavemet ederek' TCK'nun 266 ve 258 inci maddelerini ihlal ettiğimiz gerekçesiyle Ankara 1 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından hakkımızda ceza verildi.

Biz bu dava boyunca söz konusu olayları anlatmaya çalıştık. Ancak mahkeme heyeti buna imkan vermedi. İddiaların özünü açıklamaya ne zaman başladıysak, sözlerimizin zapta geçirilmeyeceği söylenerek konuşmamız kesildi. Savunma safhasına gelindiğinde, isnadlar müşterek olduğu için kendimizi ancak topluca savunabileceğimizi izah ettiğimiz ve mahkeme heyeti de bunu bildiği halde istediğimiz şartları hazırlamadı. Böylece savunma yapmamız engellendi. Bu yüzden bu temyiz layihasında, davayı en baştan alarak açıklayacağız. Davanın kavranması için öncelikle hangi şartlarda açıldığını niçin açıldığını incelemek gerekiyor.»

Dilekçede daha sonra «Genel Siyasi Durum» başlığı altında 12 Mart'tan sonra kurulan faşist dikötatörlüğün halka ve devrimcilere uyguladığı zulüm ve işkenceler anlatılıyor. Dilekçe şöyle devam ediyor:

«Biz Neden Yazılı Belge İstedik

Askerî Savcı, tutuklu Fatma Gürdilek'in savcılıktan çağırıldığını ve bizim görevlilere mukavemet ederek arkadaşımızı vermediğimizi iddia ediyor. Askerî savcı iddianamesinde bizim savcılıktan niçin ısrarla yazılı belge istediğimize hiç değinmiyor. Halbuki, davanın açıklığa kavuşması için bu konunun etraflıca ortaya konulması şarttır.

Biz can güvenliğimizin teminatı **için savcılıktan yazılı belge istedik. Çünkü mahkemelerde tutuklanmasına karar verilip cezaevine gönderilen tutukluların**

birçoğu MİT tarafından tekrar istenmiştir. Cezaevi sorumluları tutukluları savcılıkça çağırıldıkları gerekçesiyle MİT'e teslim etmişlerdir. Tutuklular MİT'te yeniden işkence ile sorguya çekilmişlerdir.

Nitekim, Fatma Gürdilek'in savcılıktan çağırıldığı 14 Aralık günü, tutuklu Ayten Canatan'ın MİT'e celbi gelmiştir. Cezaevleri eski müdürü Alb. Kemal Saldıraner imzalı bir belge, arkadaşımız Ayten Canatan tarafından daha sonra görülmüştür. Ancak 14 Aralık günü cereyan eden olaylar üzerine Ayten Canatan o gün götürülememiştir. Bu tarihten 10 gün kadar sonra, kaldığı üçüncü koğuştan Binbaşının odasına çağırılmış ve oradan zorla, sürüklenerek bir minibüse bindirilmiştir. Ayten Canatan 2 gün MİT'te kalmış ve işkence görmüştür.

Tutukluların MİT'e götürülmesinin hiçbir kanunî dayanağı yoktur. 12 Mart'tan sonra tutuklular, keyfi bir şekilde tutukevinden alınarak işkenceye götürülmüştür. Ayten Canatan, davası yargıtay safhasında olduğu halde, tutuklandıktan 6 ay sonra ikinci defa MİT'e işkenceye götürülmüştür.

Bu örnek bizim niçin ısrarla savcılıktan yazılı belge istediğimizi ve haklılığımızı açıkça göstermektedir. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Ve biz dava ile yakından ilgili olduğu için bildiğimiz örnekleri tek tek açıklayacağız.»

Bundan sonra askerî cezaevinden alınıp, MİT'e götürülen ve işkence gören sanıklar sıralanıyor ve şöyle deniyor:

«3 No'lu Cezaevinde görevli Astsb. Mustafa Çelik, bu mahkemedeki tanıklığı sırasında, 14 Aralık'tan kısa bir süre sonra Ayten Canatan'ın MİT'e sorguya götürüldüğünü açıkça söylemiştir. Astsb. Mustafa Çelik'in bu ifadesi zabıtlara da geçmiştir.

İşte biz, arkadaşlarımızın kanunsuz bir şekilde işkenceye götürüldüklerine yakından tanık olduğumuz için yazılı belge istedik. Bu şartlar altında **yazılı celb isteği tutukluların en tabii hakkıdır.»**

Dilekçenin «Olaylar» bölümünde ise şunlar yazıyor:

«İddianamede, bizim Fatma Gürdilek'in etrafında kenetlendiğimiz ve Fatma Gürdilek'i vermemek için direndiğimiz ileri sürülüyor. Mahkeme, gerekçeli kararında, mukavemete karşı zor kullanmanın meşru olduğunu açıklıyor. Tanıklardan Alb. Kemal Saldıraner ve Astsb. Sefa Gezgin de bize dayak atıldığını ve bunun meşru olduğunu söylediler. Bunlar zapta geçirilirken ve gerekçeli kararda yer alırken o zamanki cezaevi şartlarında dayağın olağan hale geldiği, baskı yapmak için bahane arandığı ve işkenceye karşı hiçbir güvencemiz olmadığından sözedilmiyor. 14 Aralık günü cezaevi idaresinin esas amacının Fatma Gürdilek'i götürmek olmadığı açıktır. Bütün tutuklulara Fatma Gürdilek'in yanında bulunmayan arkadaşlara da dayak atılmıştır. Öyle ki, bütün koğuş dövülürken, birara Fatma Gürdilek'in yanına hiçbir asker ya da subay yaklaşmamıştır. Amaç, tutuklulara dayak atmaktı. Fatma Gürdilek'in götürülmesi bahane edilmiştir.

15 Aralık 1972 sabahı mahkemeye götürülen altı THKO sanığı arkadaşımız Olca Altınay, Gülay Özdeş, Huriye Üstün, Gülay Cazgır, Nilgün Karagözoğlu, Türkân Sabuncu yüzlerindeki çürükleri mahkeme heyetine gösterdiler. Mahkemeden tedbir alınmasını istediler, olayları anlattılar. Ancak, Tuğ. Gn. Ali Elverdi başkanlığında Duruşma Hakimi Alb. Cemil Sezgin ve üye hakim Yzb. Mustafa Güzel'den kurulu 1 No'lu Mahkeme Heyeti, mahkemenin cezaevine karışamayacağı gerekçesiyle bu talebi reddetti. Mahkemede bulunan avukatlar ve sanıklar ile görevli personel, arkadaşların yüzlerindeki izlere, taleplerine ve mahkemenin kanunsuz uygulamasına tanık olmuşlardır. Mahkemeden dönen arkadaşlarımız koğuşa geri getirilmemişlerdir. Mahkemede cezaevindeki baskı ve dayağı anlattıkları için idare tarafından cezalandırılmışlardır. Bu mahkeme dosyasında delil olarak bulunan raporlar arasında THKO sanığı 6 arkadaşın mahkemedeki tavırları dolayısıyla tecrit edildikleri belirtilmektedir. Mahkemeler ceza-

evlerine müdahale yetkileri olmadığını söylerken, cezaevi idaresi kanunsuz bir şekilde ve alenen bizi mahkemedeki davranışlarımızdan dolayı cezalandırabilmektedir. Bu örnek de bunu göstermektedir.

Yine aynı gün, mahkemeye giden Penina Bencuya, cezaevindeki olayları anlatmış ve mahkemeden adlî tıbba sevkini istemiştir. Ancak mahkeme, aynı gerekçeyle bu talebi de reddetmiştir. Penina Bencuya da mahkemedeki açıklamasından dolayı tecrit hücresine atılmıştır.

THKO sanığı 6 arkadaş, doktor raporu ile 5 saatten fazla kalınamayacağı tesbit edilen eski bir hamamda 48 saat tutulmuştur. Türkân Sabuncu burada zincire vurularak dövülmüştür.

Penina Bencuya mahkeme dönüşü Assubay odasına alınmış tekme ve yumrukla Astsb. Sefa Gezgin ve Astsb. Mustafa Çelik tarafından dövülmüştür.

14 aralık'ta başlayan dayaklar, uzun süre devam etti. Açlık grevinden sonra 1. ve 2. koğuşlardan seçilen beş arkadaş, Nur Üster, Müzeyyen Kadayıfçılar, Hülya Zağyaban, Türkan İyigün ve Ayten Canatan koğuşlardan alınarak hamama kapatılmışlrdır. Pişman oluncaya kadar bu hamamda kalmakla tehdit edilmişlerdir. Arkadaşımız Nur Üster, Alb. Kemal Saldıraner tarafından dövülmüştür.

Askerî Savcının iddianamesinde ve cezaevi görevlilerinin tanık ifadelerinde belirttikleri gibi atılan dayaklar, mukavemeti kırmak için zor kullanılması değildir. Bu baskılar, cezaevlerinin genel dayak ve baskı politikasının bir parçasıdır. Dayakların açlık grevinden sonra da devam etmesi bunu göstermektedir. Biz bu davada kendimizi savunmak ve haklılığımızı ispat etmek için, cezaevlerindeki yoğun baskı ve yıldırma siyasetini açıklamak zorundayız...»

Dilekçenin bu bölümünde askerî cezaevlerinde uygulanan baskı politikası örnekleriyle anlatılıyor ve şöyle deniyor:

«Bu davanın tek amacı bizi yıldırmak, sindirmek değildir. Aynı zamanda olayları örtbas etmek ve kendilerini haklı çıkarmak için açılmıştır. Çünkü cezaevin-

deki baskı ve zulüm yurdumuzda duyulmuş ve tepki yaratmıştır.

Olayların ardından 19 Avukat, 22 Ocak 1973'de Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına bir dilekçe verdiler. Bu dilekçeye, komutanlığın verdiği cevapta, cezaevi görevlilerinin 'yeterince insancıl' oldukları belirtildi. Sıkıyönetim Komutanlığı halktan gizleyemediği kanunsuzlukları inkar etmekle daha o zamandan, açılacak bu davanın kararını vermiştir. Karardan bir yıl önce bizim suçlu olduğumuzu ilan etmişti. Aslında cezaevi görevlileri tek tek dayaklar sırasında bu dayakların sıkıyönetim komutanlığının bilgisi dahilinde ve onun emriyle atıldığını açıklamaktan çekinmemişlerdir. Cezaevindeki baskı ve terör yalnız yurdumuzda değil, Avrupa Konseyi'nde de yankılandı. Bu kadar açığa çıkan dayak ve zulmü haklı çıkarmak ve olayları örtbas etmek için bu dava açıldı. Ve dava boyunca izlenen tutum da bu amaca hizmet etmiştir. Tanıklığa gelen Binbaşı Ayhan Kutluer, aynen kafalarımızı ranzaya vurduğumuzu iddia ettiği mantıkla bu olayları Avrupa Konseyi'nde yankılanması için bilhassa çıkardığımızı söylemiştir.

Yine aynı amaçla Beyaz Kitap yayınlandı. Sağlık koşullarının giderek bozulması ciddi hastalıklara yol açtı. Açlık grevinden ,dayaklardan, sobasız, havasız, ışıksız, susuz kalmaktan pek çoğumuz hastalandık. Bizleri genel muayeneye hastaneye götürdüler. Acil hale gelmedikçe hastaneye sevkedilmezken bu genel tarama Beyaz Kitapta tutuklulara nasıl ihtimam gösterildiği adı altında yayınlandı. Bu genel taramanın amacı şuradan da bellidir ki, çok acil olmadıkça yine birçok arkadaşın rahatsızlığı tedavi edilmedi. Ancak, hastanede çekilen resimler ve bu muayene Beyaz Kitap'ta yayınlandı. Bu şekilde, geniş çapta yayılan dayak ve baskıların üstü örtülmeye çalışıldı.»

Dilekçenin «iddianame» ve «mahkeme» başlıklı son iki bölümünde ise, savcının iddiaları çürütülüyor ve mahkemenin kanunsuz tutumu gözler önüne seriliyor.

«İddianame: **Davanın tahkikat safhası ve iddianame üzerinde de özellikle durmak istiyoruz.**

İsnadların mesnedsizliği, çelişkiler tek tek ele alındığında açıkça görülmektedir.

1. Hülya Zağyapan, 6 Aralık 1972'de koğuş penceresinden görevlilere hakaret ettiği iddia edilen arkadaşlar arasında gösterilmektedir. Ancak, 6 Aralık'tan sonraki günlerde Türkân İyigün, Müzeyyen Kadayıfçılar ve Meryem Esen'den idare tarafından savunmaları istenmiştir. Hülya Zağyapan'ın orada olmadığı tesbit edilmişti. Askerî Savcı bu konuda yeterli araştırma yapmamış, cezaevi görevlilerinin ifadelerine dayanarak iddianamesini hazırlamıştır. Nitekim, tevsii tahkikat sonucu Hülya Zağyapan'dan savunma istenmediği açıklanmıştır.

2. Askerî Savcı, Fatma Gürdilek'in etrafında kenetlenenler arasında Nergiz Savran, Tahire Oya Merdol, Ayten Canatan'ın da bulunduğunu iddia ediyor. Olay 1. Koğuşta cereyan etmiştir. Adı geçen üç arkadaşımız ise 2. Koğuşta kalmaktadır. İki koğuş arasında en ufak bir haberleşme imkanı yoktur. Tutukluların kendi inisiyatifleriyle koğuş değiştirmeleri bir yana birbirleriyle konuşmaları dahi yasaktır. Bu husus mahkeme ifadelerimizde etraflıca açıklanmış ve keşifte ortaya çıkmıştır.

3. 14 Aralık günü, olay sırasında hamamda olan arkadaşlar, koğuşta gösteriliyor.

Askerî Savcı, tahkikat safhasında, sanıkların ifadesine başvurmuştur. Arkadaşlarımız hamamda olduklarını söyledikleri halde ve Askerî Savcının tahkik imkanı varken buna gerek görmemiş ve yine cezaevi görevlilerinin ifadesine dayanarak bütün tutukluları olay günü koğuşta göstermiştir.

4. 15 Aralık günü yoklamada Penina Bencuya ve Gülây Büyüközden'in polis memuru Sümer Hoşgürses'in düğmesini ve Komiser Ferihan Cenan'ın yıldızını koparanlar arasında oldukları iddia ediliyor.

Cezaevinde günde üç yoklama yapılır. İddianamede, iddianın hangi yoklamada vukubulduğu açık olarak belirtilmemiştir. Penina Bencuya 15 Aralık günü sabah yoklamasından sonra mahkemeye götürülmüş ve bir daha 1. Koğuşa getirilmemiştir. Gülây Büyüközden 16.45 yoklamasında koğuştan kaçırılmış ve gece 21.00 yoklamasında 1. koğuşta bulunmamıştır.

Biz savcılık ifadelerimizde dayak ve baskıları etraflıca açıkladık. Savcı Mustafa Akın vücudumuzdaki darp izlerini bizzat görmüştür. Buna rağmen ifadelerimizi ne ihbar olarak kabul etmiş ne de iddianamesinde dikkate almıştır.

Mahkeme: Duruşma Hakimi Siret Kurtcebe taraf tuttuğunu hiç gizlememiştir. Kamu tanığı olarak çağırılan Sıkıyönetim görevlisi cezaevi personeliyle, savunma tanıklarımıza açıkça farklı bir tavır takınmıştır. Sanıklara ve avukatlara daima hakaretamiz bir tutum içinde olmuştur.

Bağımsız bir hakim gibi, olayları kavramaya çalışmamış, gerekli araştırmayı yapmamış aksine engel olmuştur. Zabıtları keyfince tutturmuştur. Dayakları anlatığımızda, susturmuş can güvenliğimizi temin görevini yerine getirmemiştir. Sözlerimizi sık sık keserek; 'Tazyik, cebir beni ilgilendirmez. MİT bizi ilgilendirmez. Hiç söylemeyin zapta geçirmem' diye bağırmıştır.

Dayak yediğini, copla alnından yaralandığını yarasının iyileşmesine rağmen heyetin izi rahatça tesbit edebileceğini söyleyen arkadaşımız Sunay Ege'ye; 'Bakın tekrar söylüyorum. Dayak yemişsiniz, orası beni ilgilendirmez. Bunlar bu dava ile ilgili değildir. Nereye baş vurursanız baş vurun' diye cevap vermiştir Halbuki bu dayaklar, davanın esas konusudur. Adil bir yargılama için bu olayların etraflıca gözler önüne serilmesi şarttir.

Arkadaşımız Ayten Canatan cezaevinden MİT'e götürüldüğünü işkence gördüğünü anlatırken; 'Sen sadece işi uzatmadan kısa ve öz anlat... Tamam kes artık' diyerek susturmuştur.

Duruşma hakiminin bu tutumu zabıtlara da geçmiştir:

'Sanık vekillerinden Mükerrem Erdoğan söz aldı. Vekili bulunduğum kimseye sıra gelmemiştir. Ancak halen sorgusu yapılan sanıkların cezaevi personelince kendilerine yapılan muamele zapta geçmemiştir. Bu hususun zapta geçmesini istiyorum dedi. Aynı talebe Avukat Yılmaz Sel de katılıyorum dedi. Sanıklar da aynı talebe katıldılar.'

Zabıtlar incelendiğinde böyle örneklere rastlamak mümkündür. Heyet kamu tanıkları olan cezaevi personelinin çok kısa süreler içinde birbirinin zıddı ifadeler vermesine itiraz etmemiş, ifadedeki boşlukların doldurulmasına açıkça yardımcı olmuştur. Biz tedbir olarak, salonda bulunan teybin çalıştırılmasını talep ettiğimizde, heyet, yetkili olmadığı gerekçesiyle bu talebimizi reddetmiştir. Halbuki, mahkeme salonundaki her türlü araç yargılamanın ve hakimlerin emrindedir.

Duruşma Hakimi Siret Kurtcebe, gerek bizim, gerekse avukatlarımızın kamu tanıklarına sorduğumuz soruların hangi amaçla sorulduğunu her defasında öğrenmek istemiştir.

Kamu tanıklarına sorulan sorulara bazen bizzat cevap vermiş, açıkça reyini ihsas etmiş sonra da tanığa dönerek 'böyle değil mi efendim?' sorusunu yöneltmiştir. Tanıklar da her zaman anlayış göstererek onaylamışlardır. Duruşma hakimi tanık beyanlarını istediği gibi, tanıkların ifadesi olarak zapta geçirmiştir. İfadelerdeki çelişkileri, her zaman düzeltmiştir. Bir keresinde Av. İlgi Vata, duruşma hakiminin usulsüz olarak tanık beyanlarına cevap verdiğini belirtmiş ve bu durumun usul ve yasalara aykırı olduğunu açıklamıştır. Ancak, sözleri zapta geçirilmemiştir. Duruşma tutanağının 32 inci sayfasındaki kayıt şöyledir: 'Av. İlgi Vata, umumi bir konuşma yaptı, tanığın durumunu eleştirdi.'

Duruşma hakimi Av. İlgi Vata'ya saygısızca davranmış, hitaben; 'Hanım hanım, kimsin, neyin nesisin getir vekaletini de görelim, bakalım' şeklinde konuşmuştur. Duruşma hakiminin bu tavrı yalnız İlgi Vata'ya değil, bütün avukatlara karşı böyle olmuştur. Savunma tanıkları da önyargılı bir davranışla karşılaşmışlardır. Sözleri ikide bir fikir beyan edemeyecekleri gerekçesiyle kesilmiştir. Oysa aynı heyet bize düşman olduğunu açıkça ifade eden cezaevleri eski müdürü Alb. Kemal Saldıraner'i sonuna kadar dinlemiştir. Alb. Kemal Saldıraner'in fikirlerini, memurlarına övgülerini eksiksiz zapta geçirmiştir. Meselâ, 28 Mayıs 1973 günkü duruşma zabıtlarında şu sözler yer almaktadır: 'Bana 14 Aralık gecesi yapılması ge-

reken sayımın yapılmadığı şekli bildirilmedi. Şimdi burada duydum. Cezaevi müdürünün bu tutumunu takdir ettim. Şöyle ki, ben yukarıda da arzettiğim gibi, kanunların ve talimatların görevlilerimiz tarafından kesin ve hırçın bir şekilde tatbikini istemedim. Bunu maiyetimdekiler de bilirler. O günkü duruma muhatap olan cezaevi müdürü herhangi bir kötü olaya sebebiyet verilmemesi maksadıyla o hava içersinde sayım yaptırmamış. Bu hususta mesuliyeti üzerine almış, bu da tarafımca takdire değer bir hususdur.' dedi.

Duruşma hakimi, taraf olduğu çok açık olan cezaevi personelinin tanıklarına bir günlük süre tanırken, ifadeleri ile sayfalar doldururken, savunma tanıkları üzerinde manevi baskı kurmaya çalışmış, birer paragraflık ifadelerini almıştır. Onların gerçeği sakladıklarını, yalan söylediklerini, kendilerine inanmadığını kesin bir şekilde dile getirmiştir. Halbuki bağımsız hakimler kanaatlerini ancak kararda açıklarlar. Aksi davranış ihsas-ı rey olur ki, kanunlara tamamen aykırıdır. Tanıkları etkilemeye yetkileri yoktur. Bu kanunsuz bir davranıştır. Bu nedenle, 25.6.1973 günkü duruşmada Av. Yılmaz Sel duruşma hakiminin tarafsızlığından şüpheye düştüğümüzü belirtmiştir. Ancak bu sözler zapta bile geçirilmemiştir.

Siret Kurtcebe'nin savunma tanıklarına hitaplarından not alabildiğimiz birkaç konuşması şöyledir: 'Doğru söylüyorsunuz değil mi? Yeminin uhrevi bir hususiyeti vardır.'

Kendisine sorulan olayın seyrini ve nedenlerini anlatan tanık Behice Boran'a karşı: 'Size sorduğumuz sorulara cevap vereceksiniz. Tamam bu kadar mahkemeye girmiş çıkmış adamsınız!'

Sema Nuhrat'a karşı: 'Bildiğin çok şey var ama, söylemiyorsun değil mi? Arkadaşın bunları söylemedi, onun açıklarını kapatıyorsun değil mi?

Savunma tanıklarının söylediği sözleri zapta geçirmemeye ya da değiştirmeye çalışmıştır. Özellikle işkencelerle ve 1. koğuştaki dayakla ilgili açıklamalara kulağını kapamıştır.

Mahkeme heyeti, son olarak da toplu savunma yap-

mamızı engellemiştir. Buna karşılık savunmayı neden yapmadığımızı açıklayan dilekçemizi verdik. Burada mahkemenin amacını açıkladık. ...'Bütün bunlardan da anlaşıldığı gibi bizim ortak savunma yapmamız mahkeme, Sıkıyönetim Komutanlığı ve Tutukevi idaresi tarafından engellenmiştir. Bu engellemenin amacı, bu toplu davada bizleri kişi kişi tecrit etmek, toplu baskılara karşı kendimizi topluca savunmamızı engelleyerek siyasi tutuklulara gözdağı vermek ve uygulanan baskılara, dayağa karşı birlik içinde sesimizi yükselttiğimizi halktan saklayabilmektir. En önemlisi de bu davanın niteliğini ve amacını gizlemektir.'

Biz Duruşma Hakimi Siret Kurtcebe'nin bu tutumu karşısında adil bir yargılama olamayacağı için müteaddit defalar, çekilmesini talep ettik. Sırasıyla Ayten Canatan, Nergiz Savran, 10.5.1973 tarihinde Meryem Esen hakimin çekilmesini talep ettiler. Bütün sanıklar bu talebe katıldık. Son olarak 11 Haziran 1973 tarihinde Gülây Büyüközden hepimiz adına duruşma hakiminin çekilmesini talep etti. Ancak bu son talep zapta dahi geçirilmedi.

Ve nihayet, 353 Sayılı Kanunun 83/2, 145/3, 163 ve 178 inci maddelerini ihlâl ettiği için mahkeme heyetini reddettik. Ancak bu talebimiz yerinde görülmedi.

Açıkladığımız bu olaylar, davanın yürütülüşü, mahkeme heyetinin ve özellikle Duruşma Hakimi Siret Kurtcebe'nin tutumu gerçekleri ortaya koymaktadır. Hakkımızda verilen ceza mahkumiyetleri, halkımıza düşman bir politikanın ürünüdür. Başlı başına davanın açılması da bu nedenledir. Suç olan bu baskı ve zulme karşı çıkmak değildir. Asıl suç olan halka zulmedenlere hizmet etmektir.

Kararın esastan bozularak beraat ettirilmemizi ve açıklamalarımızın da ihbar kabul edilmesini arz ve talep ederiz.»

Bu dava da temyiz safhasındayken 1803 Sayılı Af Kanununa girdiği için düşmüş bulunuyor.

5.BÖLÜM

TİİKP DAVASINDA SON SÖZ

KAHROLSUN FAŞİZM
KAHROLSUN EMPERYALİZM

Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi (TİİKP) Davası'nda 20 Ağustos 1974 günü hüküm okundu. Bu son celseye otuz civarında sanık katıldı. Hükmün okunmasından önce sanıklar son sözlerini henüz söylemediklerini, bunun kanuni hakları olduğunu belirterek söz istediler. Alb. İzzettin Avlar, Hak. Bnb. Tahsin Özer ve Hak. Yzb. Fuat Kaylan'dan oluşan mahkeme heyeti sanıkların son söz hakkını tanımadı. Bunun üzerine sanıklardan Doğan Yurdakul savunmasına ekleyecekleri olduğunu belirterek söz aldı. Doğan Yurdakul'un okuduğu dilekçe şöyleydi:

«Mahkemenizde görülen Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi Davasında, 12 Temmuz 1974 tarihinde, Heyetinize yüz kırk bir imzalı bir savunma vermiştik. Bu savunmada, ülkemizin Amerikan emperyalizminin boyunduruğu altında yarı-feodal, yarı-sömürge bir ülke olduğunu belirtmiştik. Halkımızın faşizmin zulmü altında bulunduğunu söylemiştik. Savunmamızda emperyalizme ve faşizme karşı mücadele etmenin suç olmayacağı anlatılıyordu.

Savunmamızda yer alan bu noktaların ne kadar doğru olduğu, dünyadaki ve Türkiye'deki son olaylarla bir kere daha ispatlanmıştır. Ülkemiz iki süper devletin, özellikle Amerikan emperyalizminin dünya ha-

kimiyeti emellerine alet edilmektedir. Irkçılık ve militarizm körüklenmektedir. Komünistler ve yurtseverler, başka halkların ve ülkelerin bağımsızlıklarına göz dikilmesine ve istila etmelerine her zaman ve her şart altında karşı çıkarlar. Kararınızı etkilemesi bakımından, savunmama ek olarak bu noktaların da Heyetinizce dikkat alınmasını arz ederim.

20 Ağustos 1974

Duruşmada hazır bulunan diğer 26 sanık bu dilekçeye katıldıklarını bildirdiler.

Daha sonra mahkeme, sanıkları ağır hapis cezalarına çarptıran hükmünü okudu. Hükmün okunmasından sonra 28 sanık ayağa kalkarak şu sloganları haykırdılar: *«Kahrolsun faşizm!» «Kahrolsun Amerikan emperyalizmi!» «Yaşasın bağımsız Türkiye!»*

Bu sırada salondan çıkmakta olan mahkeme heyeti geri dönüp kürsüdeki yerini aldı. Heyet kapattığı duruşmayı tekrar açarak «duruşmanın inzibatını ihlal» gerekçesiyle sanıkların birer ay hapsine karar verdi. 28 sanık gözaltına alınarak tekrar Mamak Askerî Cezaevine kondular. Ertesi gün mahkeme heyeti bir ayiık hapis cezasını kesinleştirerek sanıkları Ankara Merkez Cezaevine sevketti.

Duruşma bittiği, yani ortada duruşma olmadığı için onun «inzibatını ihlal» de söz konusu olamazdı. Sanıkların avukatı Doğan Tanyer Milli Savunma Bakanlığına başvurarak hükmün bozulmasını istedi. Bakanlığın isteği üzerine Askeri Yargıtay 3. Dairesi 3 No.'lu Sıkıyönetim Mahkemesinin bir aylık hapis cezası kararını kanunsuz bularak oybirliği ile bozdu. Yargıtay kararı şunları yazıyor.

«...», yapılan incelemede:

«Millî Savunma Bakanlığınca Askerî Yargıtay Başsavcılığına hitaben yazılan 6.9.1974 tarih ve 1974/3321-3 sayılı yazıda; 353 sayılı Kanunun 162. maddesinde kesin olarak duruşmanın tefhimle biteceğinin açıklanmakta olduğu ve keza aynı Kanunun 174. maddesinde ise hükmün ne suretle tefhim olunacağı gös-

terildiği gibi kanun yolları ve usullerinin de kıdemli hakim tarafından açıklanacağına işaret edildiğine ve bu durum muvacehesinde de hükmün tefhimi ile duruşma sona ereceğine göre, hükmün tefhiminden sonra Hüsnü Ovacık ve 27 arkadaşının tezahüratta bulunmalarının, 353 sayılı Kanunun 143. maddesinde tarifini bulan «Duruşmaların inzibatını bozmak» suçunu teşkil etmeyeceği, buna göre Askerî Mahkemece inzibati nitelikte olmak üzere ceza tayini kararı verilmesinin usul ve kanuna aykırı olduğu beyan olunarak, bu kararın yazılı emir yolu ile bozulması istenmiş, tebliğnamede dahi bu istek aynen tekrarlanmıştır. Dosya münderecatına göre, T.C.K. nın 141 inci maddesini ihlal suçundan sanıklar Hüsnü Ovacık ve 27 arkadaşı haklarında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No. lu Askerî Mahkemesince ittihaz olunan hükmün tefhiminin, hüküm fıkrasının okunması suretiyle 20.8.1974 tarihinde yapılmasını müteakip ve duruşmayı yöneten Askerî Hakimin kanun yollarını ve usullerini anlatmasından önce, adı geçen sanıkların ayağa kalkıp, hep birlikte yüksek sesle «kahrolsun faşistler, kahrolsun fasizm, kahrolsun Amerika ve bağımsız Türkiye» şeklindeki bağırmalarının, mahkemeye karşı uygun olmayan söz ve davranış olarak kabul edilip 353 sayılı Kanunun 143/3. maddesi uygulanarak sözü edilen sanıkların «inzibati nitelikte olmak üzere», bir ay hafif hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş olduğu anlaşıldığına ve duruşmanın bitmesi ve hükmün tefhimi esas ve usulü 353 sayılı Kanunun 162 ve 174 üncü maddelerinde tedvin edildiğine ve duruşmanın bitmesi ve hüküm başlığını taşıyan 162'nci maddenin 1'inci fıkrasında, «duruşmanın hükmün tefhimi ile biteceği», belirtilip 2'nci fıkrasında ise aynen, «hükmün, sanığın beraatine veya hükümlülüğüne veya duruşmanın tatiline veya davanın düşmesine veyahut ceza kanunları ile diğer kanunlarda belirtilen kararlardan birine dair olacağı» açıklandığına ve hükmün ne suretle tefhim olunacağı başlığını taşıyan 174 üncü maddenin 1 inci fıkrasında ise, «tefhimin, hüküm fıkrasının okunması suretiyle yapılacağı» belirtildiğine na-

zaran, duruşmanın hükmün tefhimi ile biteceği esası kabul edilmiş bulunulmaktadır.

353 sayılı Kanunun 174 üncü maddesi son fıkrasında, aynen «hükmün tefhiminden sonra duruşmayı yöneten Askerî Hakim hazır bulunan sanığa varsa kanun yolları ve usullerini anlatır.» denildiğine nazaran, bu fıkra aynı maddenin 1. nci fıkrasıyla birlikte değerlendirildikte; kanun yollarının açıklanmasının tefhiminde esas olan «hüküm fıkrasının» okunmasının devamı ve tamamlayıcısı olarak kabul edilemez.

Yukarıda yapılan açıklamalardan anlaşılacağı veçhile, tefhimde esas olan hüküm fıkrasının okunması ile duruşma biteceğine ve sanıklara isnat olunan söz ve hareketler hükmün tefhiminden sonra vaki olduğuna nazaran, fiilin bu cereyan şekli nazarı itibare alınarak, mahkemece lüzum görüldüğü takdirde olayın bir tutanakla tesbit ile işbu tutanağın yetkili makama gönderilmesi gerekirken, duruşmanın devamı sırasında uygulanması icab eden 353 sayılı Kanununun 143/3. maddesinin tatbiki suretiyle sanıklar hakkında inzibati nitelikte ceza tayini usule ve kanuna aykırı ve bu itibarla Millî Savunma Bakanlığının 9.9.1974 tarih ve 974/3321-3 sayılı yazısında ileri sürülen sebepler varit olmakla, mezkûr kararın yazılı emir yoluyla 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulu Kanununun 243/3. maddesi gereğince BOZULMASINA ve aynı maddenin 5/A fıkrasına tevfikan hükmolunan birer ay hafif hapis cezalarının çektirilmemesine 5.11.1974 tarihinde oy birliği ile karar verildi.»

Yargıtayın bozmasına kadar geçen uzun süre içinde 28 TİİKP sanığı kanunsuz olarak verilen cezayı çektiler. Sanıkların avukatı 3 No.'lu mahkeme heyeti hakkında tazminat davası açtı.

★AYDINLIK

YAYINLARI

Endonezya Halkının Faşizme Karşı Mücadele Tecrübesi

6 Lira

★

ENVER HOCA

Revizyonizm ve Maceracılık Yenilgiye, Marksizm-Leninizm Zafere Götürür!

8 Lira

★

V.İ.LENİN

GREV

150 Kuruş

Doğu Perinçek

Faşizm Halkın Mücadelesini Durduramaz!

5 Lira

Kıvılcımlı'nın Burjuva Devlet ve Ordu Teorisinin Eleştirisi

5 Lira

★

Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi Davası SAVUNMA

İKİNCİ BASKI 20 Lira

Biz tarih boyunca zalimlere boyun eğmemiş bir halkın evlatlarıyız. Zulme boyun eğmemek halkımızın geleneğine yerleşmiştir. Bunu söküp atmaya ve Hızır Paşaların bizi susturabilmelerine imkan yoktur. Nice kanlı saltanatlar yıkılıp viran olmuş, nice zalimler devrilmiştir. Ama yıkılmayan bir şey vardır : O da, halkımızın zulme boyun eğmeyen karekteridir.

25 Lira